

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

MODERN KLASİKLER

MODERN KLASİKLER

MAYA ANGELOU

BENİM ADIMLA TOPLANIN

MAYA
ANGELOU
BENİM
ADIMLA
TOPLANIN

TÜRKÇESİ
DOĞACAN DİLCUN DOĞAN

ROMAN

MAYA ANGELOU

Şair, yazar, performans sanatçısı, öğretmen ve yönetmen Maya Angelou, 4 Nisan 1928'de St. Louis, Missouri'de doğdu. Çocukluğu büyükannesiyle birlikte Stamps, Arkansas'ta geçti. 14 yaşında, abisiyle birlikte annesiyle yaşamak üzere önce California, sonra San Francisco'ya taşındı. Bu yaştan itibaren vatmanlıktan garsonluğa, şarkıcılıktan aşçılığa kadar çeşitli işler yaptı. Hayatının 17 yaşına kadarki dönemini anlattığı *Kafesteki Kuş Neden Şakır, Bilirim* adlı otobiyografisi, 1970'te ABD Ulusal Kitap Ödülü'ne aday gösterildi ve milyonlarca okura ulaştı. Toplam yedi otobiyografi, üç deneme, beş şiir ve iki yemek kitabı yazdı. Başkan Bill Clinton'ın göreve başlama töreninde okuduğu "On the Pulse of Morning" ve Birleşmiş Milletler'in özel talebiyle yazdığı ve ellinci yıldönümü kutlamalarında okuduğu "A Brave and Startling Truth" adlı şiirleri ile de tanınan yazar, 2010 yılında Amerikan Başkanı Barack Obama tarafından ülkenin en yüksek sivil ödülü olan "Özgürlük Madalyası" ile onurlandırıldı. Sivil haklar hareketinin öncü isimlerinden, efsanevi yazar Maya Angelou 28 Mayıs 2014'te, 86 yaşında yaşamını yitirdi.

DOĞACAN DİLCUN DOĞAN

1987 yılında İstanbul'da doğdu, Bodrum'da büyüdü. Liseyi İzmir Amerikan Lisesi'nde tamamladıktan sonra İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde hukuk eğitimi gördü. İstanbul ve Bodrum arasında mekik dokuyor ve çeşitli yayınevleri için çeviri yapmaya devam ediyor.

MAYA ANGELOU

**BENİM ADIMLA
TOPLANIN**

Türkçesi: Doğacan Dilcun Doğan

Yayın No 1727

Modern Klasikler 54

Benim Adımla Toplanın

Maya Angelou

Kitabın özgün adı: *Gather Together In My Name*

Editör: Zeynep Tür

İngilizce aslından çeviren: Doğan Dilçun Doğan

Kapak tasarımı: Emir Tali

Sayfa tasarımı: Veysel Demirel

© 1974, Maya Angelou

© 2018, bu kitabın Türkçe yayın hakları AnatoliaLit Ajans aracılığıyla Everest Yayınları'na aittir.

1. Basım: Şubat 2018

ISBN: 978 - 605 - 185 - 242 - 3

Sertifika No: 10905

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık

Matbaa Sertifika No: 12088

Çiftelhavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8

Bayrampaşa/İstanbul

Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29

EVEREST YAYINLARI

Ticarethane Sokak No: 15 Cağaloğlu/İSTANBUL

Tel: (0212) 513 34 20-21 Faks: (0212) 512 33 76

e-posta: info@everestyayinlari.com

www.everestyayinlari.com

www.twitter.com/everestkitap

www.facebook.com/everestyayinlari

www.instagram.com/everestyayinlari

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://www.pdfkitap.org>

BENİM ADIMLA TOPLANIN

*Bu kitap abım BAILEY JOHNSON'a
ve hayatımı her gün yeniden keşfetmem için beni
cesaretlendiren diğer gerçek abilerime adanmıştır:*

JAMES BALDWIN

KWESI BREW

DAVID DU BOIS

SAMUEL FLOYD

JOHN O. KILLENS

VAGABOND KING

LEO MAITLAND

VUSUMZI MAKE

JULIAN MAYFIELD

MAX ROACH

*Arkadaşım DOLLY MCPHERSON'a özel
teşekkürlerimle.*

Tam bir “olduğun gibi gel” ya da “herkes gelsin” partisiydi. Kendi şişeni getirdiysen, paylaşman bekleniyordu; eğer getirmediyse de sorun değildi, bir başkası seninle paylaşırdı. Zafer ve kardeşlikti bu. Herkes birer kahramandı. Hepimiz bir araya gelip, Gruber’le o şişko Italyanı pataklayıp pirinç sevdalı ufağ Tojo’ya haddini bildirmemiş miydik?

Sabandan daha karmaşık bir aleti eline almamış Güneyli zenci adamlar, torna, delgi ve kaynak tabancası kullanmayı öğrenmiş ve savaş aletleri üretmişlerdi. Yalnızca hizmetçi üniformalarını ve annelerinin diktiği elbiseleri bilen kadınlar, hantal erkek pantolonlarını ve çelik başlıklarını giyinip kuşanmış, kardeşleriyle birlikte gemi tesisatında harıl harıl çalışmışlardı. Çocuklar bile kâğıt toplamış ve Birinci Dünya Savaşı’nı hatırlayan büyüklerinin tavsiyesiyle sigara ve sakız kâğıtlarını yuvarlayıp kafanızdan da büyük toplar haline getirmişlerdi. Ah, ne zamanlardı!

Askerler, denizciler ve ölümü o kumlu Güney Pasifik sahillerinde gömmekten yeni dönmüş birkaç zenci deniz piyadesi,

savaşı görmüş geçirmiş bakışları ve gururlu tavırlarıyla, hiçbir şey yapmadan öylece duruyorlardı.

Karaborsacılar cemaate şeker, sigara, karne pulu ve tereyağı tedarik edebilmek için milyonlarca gizli köşede dolaşıp durmuşlardı. Fahişeler yirmi dolarlık işlere düştükleri vakit, yetmiş beş dolarlık ayakkabılarını çıkarmaya zaman bile bulamamışlardı. Herkes savaş gayretkeşliğinin bir parçasıydı.

Ve en sonunda tüm bunların karşılığını fazlasıyla almıştık. Kazanmıştık. Pezevenkler cilalı arabalarının içinden çıkıp, bu alışılmadık gezintiden ötürü biraz huzursuz olarak San Fransisco sokaklarında yürüdüler. Kumarbazlar, o narin ellerini umursamadan, ayakkabı boyacısı çocuklarla tokalaştılar. Vaiz kürsüsü, Tanrı'nın dürüst olanların ve aç biilaç yaşayan erdemli kimsesizlerin yanında olduğunu bilen papazların "size söylemiştim"leriyle cınladı. Kuaförler tersane işçileriyle, tersane işçileri ise hafif meşrep kadınlarla konuştular. Ve herkes yüzünde yumuşak, ufak bir gülümsemeye-hazırım tebessümüyle dolaştı sokaklarda.

Eğer ki savaş, içinde öldürmeyi barındırmasaydı, böyle bir şeyi her sene görmek isteyeceğimi düşündüm. Festival gibi bir şeydi bu.

Bütün fedakârlıklar bizi zafere taşımıştı ve güzel günler yakındı. Açıkçası, eğer karneye bağlanmış olmanın, savaş zamanında harcamamıza izin verdiğinden daha fazlasını kazanmış olsaydık, kısıtlamalar kalktığı zaman her şey çok daha iyiye gidebilirdi.

İrkçı ön yargıları tartışmanın gereği yoktu. Hepimiz, siyahlar ve beyazlar, kalan Yahudileri toplama kamplarından kaçırmamış mıydık? İrkçı önyargı unutulmuştu. Genç bir ülkenin yaptığı bir hataydı o. Sarhoş bir arkadaşın sevimsiz bir hareketi gibi affedilecek bir şeydi.

Buhran sırasında zenciler hayatları boyunca görebileceklerinden fazla parayı bir ay içinde kazanmaya başladılar. Zenci adamlar, ailelerinin ihtiyaçlarını karşılama beceriksizliğiyle oradan

oraya savrulurken dahi karılarını terk etmediler. Toplu taşımayı 'ilk gelen oturur' prensibine göre kullandılar. Ve iş yerindeyken ya da dışarıda tezgâhtarlar tarafından Bay/Bayan olarak çağrıldılar.

Zafer gününden iki ay sonra silah imalat binaları kapanmaya, kesinti yapmaya, çalışanlarını işten çıkarmaya başladı. Bazı işçilere Güney'deki evlerine dönmeleri için bilet teklif edildi. Çiftliklerindeki ağaca bağlı bıraktıkları traktörlerine geri dönmeleri için. İşe yaramaz şeyler. Açılmış zihinleri bir daha o dar sınırların içine sıkışamazdı. Özgürlerdi ya da en azından özgürlüğe daha önce hiç olmadıkları kadar yakındılar ve geri dönmeyeceklerdi.

Ordudan terhis edilerek şehre gönderilen, birkaç ay öncesinin kahramanları, arka bahçe çitlerinde unutulmuş çamaşırlar gibi mahalle köşelerinde görülmeye başladılar. Bir zamanların kolalanmış haki renkli üniformaları zamanla dönüştü. Madalyalar eklenmiş, rütbeleri sökülmiş bir ETO* ceket, demode bol pantolonlarla giyiliyordu. Ütü yerleri simetrik, biçimli asker pantolonları, cart renkli Hawaii gömlekleriyle eşleşiyordu. Ayakkabılar kalmıştı. Yalnızca ayakkabılar. Ordu o ayakkabıları sonsuza dek sağlam kalsınlar diye üretmişti. Ve lanet olsun, öyle de kaldılar.

Böylece büyük savaştan sağ salim çıkmıştık. Kenar mahallelerde şimdiki soruysa şuydu: Bu küçük barış zamanının üstesinden gelebilecek miydik?

On yedi yaşındaydım, çok yaşlı, utanç verici derecede gençtim, iki aylık bir oğlum vardı ve hâlâ annem ve üvey babamla birlikte yaşıyordum.

Bana bebeğimi onlara bırakıp okula geri dönme şansı verdiler. Reddettim. Birincisi, gençliğin verdiği erdemli ciddiyetle bunu Baba Cidell Jackson'ın öz kızı olmadığım ve o zamana dek

* European Theater of Operations. 1942-45 yılları arasında Amerikan ordusunun Avrupa operasyonlarından sorumlu bölümü. (ç.n.)

evlilik zincirlerinde bazı zayıf halkalar gördüğüm için, çocuğumun ancak babam ve annem hâlâ birlikte olsaydı onun torunu sayılacağı sebebine dayandırırdım. İkincisi, her ne kadar annemin kızı olsam da, onun beni on üç yaşına kadar başkalarının yanında bıraktığını ve kendi çocuğuna göstermediği sorumluluğu benim çocuğuma göstermesi için bir sebep olmadığını düşündüm. Onları reddetmemin dışarıdan görünen yüzeyini oluşturan parçalar bunlardı; ancak özü daha acı verici, daha yoğun ve daha doğrudu. Suçluluk arkamı döndüğüm dostum, eşimdi sanki. Elini tutmadığım yoldaşımdı. Arkansas'ın küçük kasabasında kulaklarımda yankılanan Hristiyan öğretilerini bastıramıyordu büyük şehrin gürültüsü.

Oğlumun babası yoktu – peki bu beni ne yapıyordu? Kutsal kitaba göre, evlilik dışı çocukların cemaate girmesine izin yoktu. Durum böyleydi. Bir işe girecek, kendime ait bir oda sahibi olacak ve güzel oğlumu dış dünyayla tanıştıracaktım. Başka bir şehre taşınıp isimlerimizi değiştirmeyi bile düşündüm.

Geleceğimiz hakkında düşüncelerle boğuştuğum aylar boyunca, yaşadığımız koca evde hayat sona ermeye başlamıştı. Katmerli hayal kırıklıklarını toparlamadan evvel heybetli bavullarını anılarıyla astarlayan işsiz pansiyonerler, 'birilerinin' çalışacak işçi aradığı pek çok iş kolunun olduğunu söylediği Los Angeles, Chicago ve Detroit'e gitmek üzere San Fransisco'yu birdenbire terk ettiler. Giriş kapısının gürültüyle kapanışı nadiren duyulurken, pansiyonerlerin üst katta yemek yapmak için kullandıkları mutfaktan yayılan ve eskiden beni bir şeyler atıştırmak için yukarıya koşturan o egzotik kokular nadiren gelir oldu.

Savaşın yoğun zamanlarında iyiden iyiye semiren kumarbazlar, fahişeler, karaborsacılar ve perakendecilerden çalıp sokaklarda satan tüm çığırtnklar, savaş sonrasındaki sıkıntıyı hissedecek en son insanlardı. Asla bankaya koymadıkları çok büyük miktarlarda

para biriktirmişler, ancak mahallelerinde önüne gelenle yatan kadınlar gibi gezinip durmuşlardı ve işlerinin doğası gereği hayatın değişkenliğine ve talihin ihanetine alışkındılar. Dansçıların gittiğini görmek beni üzdü – benden azıcık daha büyük, kat kat Max Factor no. 31 süren, takma kirpikler takan ve dudaklarından sarkan sigaralarının etrafından akıp giden sesleriyle ağızlarının kenarından konuşan o büyüleyici kadınlar.

Dans rutinlerini genellikle alt kattaki mutfakta çalışırlardı. Dans adımlarını sayar, kayıp zıplar ve bacaklarını kırar, tüm bu süre boyunca da sigara içerlerdi. Revü dansçısı olabilmek için sigara içmenin şart olduğuna çok emindim.

Hayalgücünüz ne kadar fazla olursa olsun, annemi merhametli olarak tanımlamaya yetmezdi. Cömertti, evet; anlayışlı, asla. Kibar, evet; hoşgörülü, asla. Onun dünyasında, onayladığı insanlar kendi ayakları üzerinde duranlar, işe dört elle sarılan ve canlarını dişlerine takarak çalışanlardı. Ve işte bir de ben vardım, onun evinde yaşayan ve okula dönmeyi reddeden. Evlenmeyi aklından bile geçirmeyen (kabul edilmeli ki kimse teklif de etmemişti) ve hiçbir işle uğraşmayan. Hiç vakit kaybetmeden bana iş aramamı öğütledi. En azından sözlü olarak yapmadı bunu. Ancak oyun masasında geçen uzun gecelerin ve yatak odasında tutulan inanılmaz miktardaki paranın verdiği sorumluluk duygusunun gerginliği halihazırda var olan asabiyetini artırmıştı.

Daha eski, daha özgür günlerimde onun aksiliğini basitçe fark ederdim, ancak şimdi uğursuz bir nesne gibi yanımda taşıdığım suçluluk duygum paranoyamı besliyordu ve bir başbelası olduğuma emindim. Bebeğim ağlamaya başladığında onun altını değiştirmek, beslemek, şımartmak ve böylece onu susturmak için telaşla koşturuyordum. Gençliğim ve kendimden şüpheye düşmüş halim beni o önemli kadının karşısında haksız duruma düşürüyordu.

Güzel torununu görmekten çok mutlu oluyordu ve pek çok bencil insanda olduğu gibi, bebeğin her güzel özelliğini kendisinin bir yansıması olarak görmeden duramıyordu. Bebeğin muntazam elleri vardı... “Peki, benimkilere bir bak.” Bebeğin ayakları tarak kemikleriyle birlikte mükemmel bir uyum içindeydi; elbette onunkiler de. Bana kızgın değildi; hayatın ona uygun gördüğü oyunda kendi elini oynuyordu. Ve bunu ustalıkla yapıyordu.

Kibir ve güvensizliğin karışımı, fazlaca karıştırılmış alkol ve benzin kadar yakıcıdır. Tek farkları, ilk karışımın mahvedici infilakının daha uzun bir içten yanma sonucunda gerçekleşiyor oluşudur.

Evden ayrılacak, bir işe girecek ve tüm dünyaya (oğlumun babasına) güçlü ve gururlu biri olduğumu gösterecektim.

Maya Angelou

Utanç içindeydim. Muhtemelen ancak parmakları yardımıyla sayı saymayı becerebilen ahmak beyaz bir kadın öylece suratıma baktı ve sınavı geçemediğimi söyledi. Sınav geri zekâlılar tarafından, aptallar için yapılıyordu adeta. Elbette üzerinde çok da düşünmeden kolayca yapıvermişim tüm soruları.

**KELİMELERİ YENİDEN DÜZENLEYİNİZ: İDKE
RFAE - ÖPKEK**

Pekâlâ. KEDİ. FARE. KÖPEK. Şimdi sırada ne var?

Makyajlı yüzü, süslü saçları, manikürlü tırnakları, parfüm kokan angora kazağı ve yıllardan beri süregelen beyaz cehaletiyle öylece karşımda durdu ve sınavı geçemediğimi söyledi.

“Telefon şirketi operatörlerini eğitmek için her yıl binlerce dolar harcıyor. Senin aldığın notlara sahip birini işe alma riskini göze alamayız. Üzgünüm.”

Üzgün müydü? Buz kesmişim. Zekâma fazla güvenmiş olmamın bu sınavı rahatça geçeceğime inanmama yol açıp açmadığını düşündüm. Belki de bu küstah cadının yorumlarını hak etmişim.

“Sınava bir kere daha girebilir miyim?” Bunu sormak acı vericiydi.

“Hayır, üzgünüm.” Bir kere daha üzgün olduğunu söylerse onu o üzgün omuzlarından yakalayıp silkeleyerek içinden bana göre bir iş çıkaracaktım.

“Kadroda boşalan bir yer var gerçi,” –sessiz tehdidimi sezmiş olmalıydı– “kafeteryada bir kadın komiye ihtiyaç var.”

“Komi ne iş yapar?” Yapabileceğimden emin değildim.

“Mutfaktaki çocuk sana anlatır.”

Formları doldurduktan ve bir doktor tarafından enfeksiyonum olmadığı onaylandıktan sonra kafeteryaya gittim. Çocuk, ki aslında dedem olacak yaştaydı, bana gereken bilgileri verdi: “Tabakları topla, masaları sil, tuzluk ve karabiberliklerin temiz olduklarını kontrol et ve işte bu da üniforman.”

Kaba saba beyaz elbise ve önlük sanki çimentoyla kolalanmış gibi kaskatıydı ve çok uzundu. Elbisenin uçları bacaklarımı çizerken odanın bir köşesinde dikildim ve masaların boşalmasını bekledim. Stajyer operatörlerin çoğu okuldan arkadaşımdı. Şimdi ise üzeri dolu masaların başında dikilerek benim ya da diğer aptal komi kızlardan birinin kullanılmış tabakları kaldırmasını ve böylece kendi tepsilerini masaya koyabilmeyi bekliyorlardı.

O işe bir hafta dayanabildim ve maaşımdan öylesine nefret ettim ki işten ayrıldığım günün öğleninde tüm parayı harcadım.

“Creole sosu pişirebilir misin?”

Karşımda duran kadına baktım ve ona yavaşça eriyen tereyağı kadar yumuşak bir yalan söyledim: “Evet, elbette. Pişirmeyi bildiğim tek şey odur zaten.”

Creole Cafe’nin camına asılı karton ilanının üzerinde şöyle yazıyordu: AŞÇI ARANIYOR. HAFTALIK YETMİŞ BEŞ DOLAR. Bunu okur okumaz Creole sosu pişirebileceğimi biliyordum, artık o her ne ise.

Ya yardıma çaresizce muhtaç oluşu, dükkân sahibesini yaşımı sorgulamayacak kadar kör etmişti ya da 1.80’e yaklaşmış olan boyum ve on yedi yaşında oluşumu maskeleyen tavırlarımla buna ben sebep olmuşum. Beni tarifler ve menüler hakkında sorguya çekmedi, ancak uzun kahverengi suratı kırışıklıklarla çizgi çizgiydi ve sorusunun köşelerinden şüphe sallanıyordu.

“Pazartesi başlayabilir misin?”

“Memnuniyet duyarım.”

“Haftada altı gün, biliyorsun. Pazarları kapalıyız.”

“Benim için uygun. Pazar günleri kiliseye gitmeyi severim.”

Bana bu yalanı şeytanın söylediğini düşünmek berbattı, ancak beklenmedik bir anda gelmiş ve çok işe yaramıştı. Yüzündeki şüphe ve güvensizlik ansızın silindi ve gülümsedi. Dişlerinin tümü aynı boydaydı, ağzında yarım daire çizen beyaz, ufak bahçe çitleri gibi.

“Pekâlâ, iyi anlaşıcağımızı biliyorum. Sen iyi bir Hıristiyanısın. Bunu sevdim. Evet, bayan. Kesinlikle sevdim.”

İşe olan ihtiyacım söylediklerini inkâr etmekten alıkoydu beni.

“Pazartesi saat kaçta?” Tanrı'ya şükürler olsun!

“Beşte burada olacaksın.”

Sabahın beşi. Haydutlar başkalarının rüyalarının üzerine yatıp uykuya dalmadan evvel geçilecek o tekinsiz sokaklar. İçerisi aydınlatılınca siste kalmış evler gibi görünen tramvayların bile takırdayarak çalışmaya başlamasından önce. Beş!

“Elbette. Pazartesi sabahı saat beşte burada olacağım.”

“Günün yemeklerini pişirir ve sıcak kalmaları için buhar masasına koyarsın. Az vakit alan siparişleri hazırlamana gerek yok. Onları ben yaparım.”

Bayan Dupree ellili yaşlarda, etine dolgun, kısa boylu bir kadındı. Saçları doğuştan düz ve gürdü. Muhtemelen Cajun Kızılderilisi, Afrikalı ve beyaz meleziydi; ve elbette, zenci.

“Peki ya ismin nedir?”

“Rita.” Marguerite çok ciddiye, Maya ise çok zenginmişim izlenimi veriyordu. ‘Rita’ parlak kara gözler, acı biberler ve gitar tıngırdatılan Creole akşamları gibi geliyordu kulağa. “Rita Johnson.”

“Ne kadar güzel bir isim.” Ardından, bazı insanların yakınlık göstermek için yaptıkları üzere ismimi değiştiriverdi. “Sana Reet diyeceğim. Tamam mı?”

Tamam, elbette. Bir işim olmuştu. Haftalık yetmiş beş dolar. Böylece Reet oldum. Reet, git, bit. Şimdi tek yapmam gereken şey yemek pişirmeyi öğrenmekti.

Yaşlı Baba Ford'dan bana yemek yapmayı öğretmesini istedim. Yirminci yüzyılın başlarında erkek ve kız kardeşlerle dolu kalabalık ailesini Terre Haute, Indiana'da (her zaman Doğu Yakası derdi oraya) bırakarak, dünyanın 'hiçbir eğitimi olmayan ancak kalbinde ufak tefek hırsızlıklardan oluşan bir yığın olan bu yakışıklı zenci çocuğa' neler sunacağını görmek için yola koyulmuştu. Sirklerde 'fil boku temizleyerek' seyahat etmişti. Ardından yük trenlerinde zar atmış ve tüm Kuzey eyaleti gecekonduları ve arka odalarında kâğıt oynamıştı.

"Pokerde asla yenilgiye uğramadım. O soytarılar beni hayatta bırakmazlardı. O kadar çekiciydim ki tüm beyaz kızlar peşimdeydi. Beyaz çocuklar yakışıklı bir siyaha asla tahammül edemezler."

Onu ilk defa gördüğüm 1943 yılında yakışıklılığı çoktan tarih olmuştu ve yaşadığı hüsrânlar yüzünü epeyce yıpratmıştı. Elleri mahvolmuştu. Bir kumarbaza ait parmakları Büyük Buhran sırasında kalınlaşmış ve tek düzgün işi olan marangozluk, 'para getirilenler'ini daha da katılaştırmıştı. Annem onu bir kumarhanenin

temizliğini yaparken bulup almış ve bizimle birlikte yaşaması için eve getirmişti.

Çamaşır kamyonu çarşafaları toplayıp geri getirdiği zaman onları ayıklar ve sayar, ardından temiz çarşafaları isteksizce pansiyonerlere dağıtırdı. Annem meşgulken bolca lezzetli yemek pişirir, yüksek tavanlı mutfakta oturup cezveden kahve içerdi.

Baba Ford annemi (diğer herkes gibi) çocuksu bir adanmışlıkla sevdi. Annem etraftayken, ağzını bozan o olmadığı sürece ağzı bozukluğa katlanamadığını bildiği için küfürle konuşmamaya çalışacak kadar ileri gitti.

“Lanet olası bir mutfakta çalışmayı ne demeye bu kadar çok istiyorsun?”

“Baba, haftada yetmiş beş dolar kazanacağım.”

“Boktan sabun köpüklerinin arasında mahvolacaksın.” Yüzü tiksintiyle buruştu.

“Baba, yemek yapacağım yalnızca, bulaşık yıkamayacağım.”

“Zenci kadınlar öyle uzun zamandır yemek yapıyorlar ki, senin bundan çoktan bıkmış olman gerekirdi.”

“Eğer bana şu tarifi...”

“O kadar eğitim aldın. Nasıl oluyor da doğru düzgün çalışabileceğin bir iş bulamıyorsun?”

Başka bir yol denedim. “Zaten muhtemelen Creole sosu yapmayı hayatta öğrenemem. Öyle karışık ki.”

“Hay sıçayım be. Soğan, yeşil biber ve sarımsaktan başka bir halt yok ki içinde. Hepsini karıştır, al sana Creole. Pirinç pilavı pişirmeyi biliyorsun, öyle değil mi?”

“Evet.” Her bir tane diğerinden ayrılana dek pişiriyordum işte.

“Hepsi bu kadar öyleyse. O Afrika kökenliler, bataklık tohumu olmadan yaşayamazlar.” Yaptığı espriye kıkırdadı, ardından somurtmaya devam etti. “Yine de boktan bir aşçı olarak çalışmandan memnun değilim. Evlen, o zaman aileden başka kimse için yemek pişirmek zorunda kalmazsın. Sıçayım.”

Creole Caf  i i pi m   soĝan buhar , sarımsak sisi, domates duman  ve yeşil biber serpintilerinden buĝulanm  tı. Bu b ktirici kokular n arasında yemek yapıyor, ter içinde kalıyor ve orada olmaktan mutluluk duyuyordum. Nihayet hasretini  ektiĝim yetkiyi elde etmiştim. Bayan Dupree günlük menüyü seçiyor ve yemeklerle ilgili kararlarını bildiren not k ĝıdını buhar masasına bırakıyordu. Ama ben, Rita, yani  ef, Creole usulü fırında kaburğanın içine ne kadar sarımsak konacaĝına, buharda Shreveport i kembesini tatlandırmak için kaç tane defne yapraĝı gerektiĝine karar veriyordum. Bir ay kadar bir süre içinde, altının gizli özelliklerini keşfetmek üzere olan bir simyacı beklentisiyle mutfaĝın gizemine kar  m  tım.

 alı t ĝım zaman bebeĝime göz kulak olması için annemin bulduĝu ya lı, beyaz bir kadınla anla tım. Bebeĝi onun gözetimine bırakmak konusunda isteksizdim, ama annem bana onun beyaz, siyah ve Asyal   ocuklara eşit davrand ĝını söyledi. İlerlem   ya ının onu her türlü  rk farkının ötesinde davranmaya ittiĝini d   n-

düm. Bu kadar uzun yaşayan herkes boş zamanlarında yaşam ve ölüm hakkında düşünüyor olmalıydı. O değerli zamanını önyargıları düşünerek harcayamazdı elbet. Gençlik hastalığının en faydalı yanı, ıstırapın ciddiyetine karşı olan cahillikti.

Mutfağın gizemleri yerini sıradanlığa bıraktığı zaman müşterileri fark etmeye başladım. Louisiana'dan gelen ve yemeklerimin içeriğinden daha az karmaşık ve en az onlar kadar baharatlı yerel bir Fransızca lehçesiyle konuşan açık tenli, düz saçlı Creolelerden oluşuyorlardı. Onlara uyum sağladım ve onlar da aşçılığımдан memnuniyet duydular. Genel olarak Baba Ford'un talimatlarına uyuyor ve kendi yaratıcılığımı da katıyordum.

Müşterilerimiz asla yemek yiyip, ödeyip ayrılmazlardı. Arkası olmayan taburelerde oturup dedikodu yaparlar ya da zencilerin Güney'ine dair sebatkârlık hikâyeleri paylaşırlardı.

“Yavaş git, Greasy, yolun uzun.”

Yılların verdiği sabırla öğüt verip alırlardı.

“Yavaş git, ama git.”

Adını asla öğrenemediğim iri ve kanlı canlı bir adam dirseklerini yirmi taburelik tezgâha dayar ve San Fransisco rıhtımına dair hikâyeler anlatırdı: “En güçlü adamın bile hakkından gelen rıhtım fareleri var.”

“Daha neler.” İnanmaya istekli bir ses çıkardı.

“Geçen gece o kan emicilerden biri, bir adamı kargo sandıklarının orada sıkıştırdı. Ben ve diğer adamlar, zenci adamlar, olmasaydık,” –elbette– “boğazından aşağı süzülüp ciğerinin üzerinde yürüecekti.”

Buhar masasının öte yanındaki konuşmaların yumuşak tınısı, kahkahaların keskin patlayışı ve parke zemindeki ayak sürüme sesleri hoş kokulu buhara karışıyordu ve ben halimden son derece memnundum.

San Fransisco'da yüksek tavanlı ve etkileyici Viktoryen bir binada (mutfağı da kullanma hakkım olan) bir oda kiraladım, beyaz, kadife saçaklı bir yatak örtüsü ile ilk mobilyalarımı satın aldım. Tanrım, gözüme bir gül tarlası kadar güzel görünüyordu her şey. Beni gördüğünde gülen dünyalar güzeli bir çocuğum, iyi götürdüğüm bir işim, güvendiğim bir bakıcım vardı ve bir kertenkele kadar çılgın ve gençtim. Her şey yolundaydı.

İzin günümde olduğum sisli bir akşam oğlumu kucaklamış, yaşlı bir annenin rastgele rahatlığıyla tanıdık sokaklardan geçerek eve dönüyordum. Koluma doğru hapsirdi ve akşam yemeğimizi, radyo dinlemeyi ve kitap okuyarak geçen akşamları düşündüm. İki eski okul arkadaşım yolun karşısından bana doğru geldiler. Eşine ender rastlanan safkan zenci San Fransiscolulardı. Anaçlığın verdiği rahatlıkla, tetikte olmama gerek olmayacağını düşündüm. Yetişkin güveni denilen kurşun geçirmez yelegim üstümdeydi nasıl olsa, bu yüzden yanıma –kolayca– yaklaşımlarına izin verdim.

“Bebeğini görmemize izin ver... Çok tatlı olduğunu duydum.” Küçük, istekli gözleriyle şişko bir bedeni vardı ve hırçın mizacıyla

tanınıyordu. Arkadaşı Lily ise ergenken dahi akıl sır ermeyecek denli yaşlı ve bıkkındı.

“Evet. Şirin bir bebeğin olduğunu söylüyorlar.”

Battaniyenin kenarını oğlumun yüzünden kaldırdım ve ne kadar gururlandığımı görebilsinler diye onlara döndüm.

“Aman Tanrım, bunu sen mi doğurdun?” Şişko olanın suratında alaycı bir gülüş vardı.

Kasvetli arkadaşı ise monoton bir sesle, “Yüce İsa, beyaz gibi görünüyor. Neredeyse beyaz olarak doğacakmış,” dedi. Sözleri benim hayranlık ve şaşkınlıkla dolu baloncüğümün içine süzülüverdi. Bebeğimle ilgili böylesine korkunç bir şey söyleyebilmesinden ötürü suratımı buruşturdum, ancak ödülümü örtüp oradan uzaklaşacak cesaretim yoktu. Şaşkınlıktan dilim tutulmuş halde öylece durdum.

Kısa boylu olan gevrek bir kahkaha attı ve kaburga kemiğimin ortasına parmağını bastırdı. “Ufacık bir burnu ve ince dudakları var.” Şaşkınlığı delirticiydi. “Yaşadığın ve sorunlarla karşı karşıya geldiğin sürece bu bebeğe sahip olmanın bedelini ödeyeceksin. Bir kuğu dünyaya getiren karga. Kuş krallığındakiler şaşkınlıktan donakalmış olmalı.”

İnsanın kendini bütünüyle küçük düşmüş hissettiği bir hiddet anı vardır. Tamamen kıpırtısız. Yoğun kötülüğe son bir kez bakan Lut’un karısı gibi donakaldım.

“Peki ya ona ne isim verdin? ‘Yüce Tanrım’a şükürler olsun mu?’”

Bebeğimi öylece, tulumunun içinde, benden daha zarif, daha biçimli ve güzel birinin alması için kaldırımı bırakabilirdim. Gururumun verdiği kontrol duygusu, kızların karşısında hissettiklerimi göstermemi engelliyordu, o yüzden de bebeğimin üstünü örttüm ve eve döndüm. Vedalaşmadım – sanki dünyanın bir ucuna yürüyormuşum gibi onları omacıkta bıraktım. Evde, beş

aylık aidiyetimi kadife örtülü yatağa yatırdım ve yanına uzanıp mükemmelliğini inceledim. Küçük kafası mükemmel bir şekilde yuvarlaktı ve yumuşak saçları siyah dalgalar gibi kıvrılmışlardı. Kolları ve bacakları tombul mucizelerdi ve gövdesi iki âşığın bakışması kadar düzdü. Ancak asıl ilgilendiğim nokta yüzüydü.

Kuşkusuz dudakları inceydi ve ufak bir burnun altına tutumlu bir şekilde çizilmişlerdi. Ama o yalnızca bir bebektir ve büyüdükçe bu tip anormallikler gelişmeye, daha gerçek olmaya ve benim hatlarımı taklit etmeye başlayacaktı. Gözleri, kapalıyken dahi, atan şakaklarına doğru yukarı çekikti. Bebek Buddha'ya benziyordu. Tam o sırada alnındaki saç çizgisini inceledim. En ufak ayrıntısına kadar benimkine benziyordu. Ve bu değişmeyecek ya da yok olup gitmeyecekti, onun inkâr edilemeyecek biçimde benim olduğunu kanıtlıyordu.

Yağ rengi, bal rengi, limonlu zeytin tenli. Çikolata ve erik mavisi, şeftali ve krema. Krema. Muskat. Tarçın. İrkımın, renklerimizden neden yenebilecek şeylerle betimlediğini merak ettim. Sonra dünyanın en hoş adamı restorana yemek yemeye geldi.

Açık tenli Creole'lerin yanlarına oturdu ve hepsi inceliyor, solgunlaşıyor ortadan yok oldular. Koyu kahverengi teni parıldadı ve yansıyan ışık gizemli tencerelerimin içine bakmamı zorlaştırdı. Garsona sipariş verirken duyduğum sesi, koltukaltımı gıdıklayan bir parmak gibiydi. Orada olmasından nefret ettim çünkü varlığı beni asabileştiriyordu, ancak ayrılmasını hiç istemedim ve tekrar gelmesi için sabırsızlanırdım.

Garson ve Bayan Dupree ona 'Kıvırcık' adını taktılar, ama ben bu adın oldukça dar bir hayalgücünün eseri olduğunu düşünüyordum. Restoranın buğulanmış kapısını aralayışı, İsa'nın ikinci defa yeryüzüne gelişi gibiydi.

Sofra adabı beni memnun etti. Yemeğini, ağzına koyduğu şeylere özen gösteriyormuş gibi zarif ve yavaş hareketlerle yedi. Bana

gölümsedi, ancak karşılığında ona bakarak gergince suratımı buruşturmam pek de gülücük olarak tanımlanamazdı. Her zaman tek başına geldiği için diğer müşterilere, garsona ve bana dostça davranıyordu. Neden bir kız arkadaşı olmadığını merak ettim. Her kadın onunla dışarı çıkmayı ya da oturup konuşmayı isterdi. Beni ilginç bulabileceğini hiç düşünmemiştim ve eğer bulsaydı, bu kesinlikle benimle alay etmek için olurdu.

“Reet.” İşte oradaydı. Onu duymamış gibi yaptım.

“Reet. Duydun beni. Buraya gel.”

Kızıışmış dişi köpeklerin cezbedici, baştan çıkarıcı, dolambaçlı bir yürüyüşle nasıl yanaştıklarını görmüştüm. Onun yanına öyle doğal bir şekilde gittiğimi söyleyebilmek isterdim. Ancak maalesef öyle olmadı. Önceden prova edilmiş bir ilgisizliğe büründüm ve sesimi küçümseyici bir tona ayarladım.

“Benimle mi konuşuyordun?”

“Buraya gel. Isırmam.” İsteğine yukarıdan bakmayı sürdürerek teslim oldum. Uzaktan güzelken, yakından mükemmelliğin tanıımıydı. Düşük gözkapaklarının ardında gözleri kapkaraydı. Üst dudağı yukarı doğru bir kavis çiziyor ve ortada altın sarısı bir dişle bir araya gelen beyaz dişlerinin üzerine düşüyordu.

“Ne kadar süredir böyle yemek yapıyorsun?”

“Kendimi bildim bileli.”

“Evli misin?”

“Hayır.”

“Dikkat et de biri gelip seni kaçırmasın.”

“Teşekkür ederim.” Neden o kaçırmıyordu ki? Bunun için elbette beni vurup yere sermesi, bağlayıp susturması gerekirdi, ama bundan daha hoşuma gidecek bir şey yoktu.

“Gazoz ister misin?”

“Hayır, teşekkürler.” Terim üst dudağımdan ve koltukaltlarımdan ağır ağır süzülürken arkamı döndüm ve yemek büfesine geri

gittim. Kalkıp gitmesini diliyordum ancak bakışlarını sırtımda hissedebiliyordum. Yıllar boyunca kendimden başka herkes gibi olmaya o kadar alışmıştım ki, sanki bedenimdeki her sinir tez-gâhın üçüncü taburesindeki adama bağlanmamış gibi yemekleri karıştırıyor, ocağın altını kısıp yakıyordum.

Kapı açılıp kapandı ve uzaklaşan sırtını seyretmek için arkamı döndüm, ancak başka bir müşteri çıkmıştı. İstemsiz olarak onu aradım ve ciddiyetle bana bakan gözleriyle karşılaştım. Kendimi ele vermiştim.

Başıyla beni onayladı.

“Kaçta öğle arasına çıkıyorsun?”

“Saat birde.”

“Seni eve bırakmamı ister misin?”

“Genelde bebeğimi görmeye gidiyorum.”

“Bir bebeğin mi var? Biri onu sana Noel hediyesi olarak vermiş olmalı. Oyuncak bir bebek. Kaç yaşındasın sen?”

“On dokuz.” Bazen yirmi yaşında oluyordum, bazen on sekiz. Ruh halime göre değişiyordu.

“Demek on dokuz yaşındasın.” Gülümsemesi alay içermiyordu. Yalnızca bir parça boyun eğme vardı.

“Pekâlâ. Seni bebeğini görmeye götüreceğim.”

1941 model Pontiac'ını hiç düşünmeden sürüyor gibiydi. Köşede kapıya yapışmış halde oturuyor ve elimden geldiğince onu seyretmemeye çalışıyordum.

“Bebeğin babası nerede?”

“Bilmiyorum.”

“Seninle evlenmeyecekti yani, öyle mi?” Soruyu sorarken sesi sertleşti.

“Ben onunla evlenmek istemedim.” Bir açıdan doğrudu.

“Pekâlâ, benim kitabıma göre o aşağılık bir pislik ve güzelce sopa yemesi gerek.” Tam o anda onu sevmeye başladım.

Ona bakmak için başımı kaldırdım. İntikam meleşim. Annem ve erkek kardeşim iyimser ve yardımsever olmakla o kadar meşgullerdi ki, ikisi de benim intikam almak isteyebileceğimi düşünmemişti. Ben bile daha önce bunu düşünmemiştim sanırım. Şimdi ise öfke bedenime enjekte edilmiş, beni ısıtan ve heyecanlandıran bir şey olmuştu.

Doğruydu, aşağılık bir pislikti o. En azından onun teklifini reddetme şansını vermeliydi bana. Seks için randevulaşmayı kendi isteğimle başlattığım zamanın anısı aklımdan çıkmış ve unutkanlık evreninde kaybolmuştu. Kişisel sebeplerim ve saldırgan yöntemlerim rahatlıkla yok edilmişti. İlk aşamasındaki kendine acıma kuş tüyü bir yatak kadar rahat ettiriyordu bana kendimi. Ancak sertleştiği zaman rahatsızlık duyacağım bir histi bu.

Kıvrık, bebek bakıcısının oturma odasının ortasında durdu ve bir annenin hoşuna gidebilecek her şeyi söyledi: “Ne kadar da tatlı bir bebek... Ne kadar da sana benziyor... Boylu poslu olacak belli ki... Şu ayaklara bir bak.”

Arabaya dönünce, bana oteline gideceğimizi söylediği zaman ona karşı koymak aklıma gelmedi. Onun istediği şeyi yapmak istiyordum, o yüzden sessizce oturdum.

Otel lobisinden geçerken, ilk isteksizlik kırıltılarını hissetmeye başladım. Bekle bir dakika. Burada ne yapıyordum? Beni sevdiğini söylememişti. Kulak mememi öptüğü sırada arka planda çalacak yumuşak müzik neredeydi?

Tereddüdümü sezdi ve halı kaplı koridoru geçerken beni yönlendirmek için elimi tuttu. Dokunuşu ve kendinden emin oluşu şüphelerimi savuşturdu. Besbelli ki duramazdım artık.

“Rahatına bak.”

Ceketini çıkardı ve çabucak geniş bir sandalyeye oturdum. Şifonyerin üzerinde, kartların ve tuvalet malzemelerinin arasında bir şişe viski duruyordu.

“Bir kadeh içki alabilir miyim?” Daha önce Dubonnet’den daha ağır bir şey içmemiştim.

“Hayır. Sanmıyorum. Ama ben bir kadeh içeceğim.” İçkiyi bir bardağa boşalttı ve bir dikişte içti. Ardından bir anda başıma dikildi. Kafamı kaldırıp ona bakmak istedim ama kafam buna karşı geldi.

“Buraya gel, Reet. Ayağa kalk.” Dediğini yapmak istedim ama kaslarım dumura uğramıştı. Onun beni gösterip de vermeyen biri olarak görmesini istemiyordum. Bir hilekâr gibi. Ama bedenim bana boyun eğmiyordu.

Eğildi, iki elimden tuttu ve beni ayağa kaldırdı. Kollarıyla bedenimi sardı.

“Neredeyse benim kadar uzunsun. Uzun kızları severim.” Ardından beni yumuşakça öptü. Bir kere daha. Durduğu zaman, bedenim bildiğini okuyordu. Kalbim hızla atıyordu ve dizlerim kilitlenmişti. Titrediğim için utanmıştım.

“Yatağa gel.” Yavaşça beni sandalyeden uzaklaştırdı.

İkimiz de yatağa oturduk ve her ne kadar bir nefes kadar yakınımda olsa da onu güç bela görebiliyordum. Yüzümü geniş, koyu avuçlarının arasına aldı.

“Korktuğunu biliyorum. Çok doğal bu. Gençsin. Ama şimdi bir parti vereceğiz. Bunu bu şekilde düşün. Bir aşk partisi veriyoruz.”

Seksle ilk temaslarım da böyle olmuştu. Temaslarım. Biri şiddet içeriyordu. Diğeri de duygusuzdu ve şimdi ise kendimi nazik bir adamın kolları arasında bulmuştum.

Okşadı ve konuştu. Kulaklarım çınlayana dek beni öptü ve güldürdü. Arzusunu yarıda kesip ufak bir espri patlattı ve ona cevap verdiğim anda sevişmeye kaldığı yerden devam etti.

Bittiğinde kollarında ağlıyordum.

“Mutlu musun?” Dişindeki altın minik bir yıldız gibi parladı.

O kadar mutluydum ki ertesi gün bir kuyumcuya gidip ona üzerinde grafit olan akik bir yüzük aldım. Üvey babamın hesabına yazdırdım.

Bunca zaman beklediğim şeydi aşk. Çocuksu cahillik ya da cesaret gösterilerinden kaynaklı, yetişkinlere has hareketlerde bulunmuştum, ama şimdi olgunlaşmaya başlıyordum. Bedenimden memnuniyet duymaya başladım çünkü bana müthiş zevk veriyordu. İlk defa kendim için özenle alışveriş yaptım. Raflardan elime ilk geleni almak yerine doğru kıyafetleri titizlikle aradım. Ne yazık ki zevkim bu alana ilgim kadar yeniydi. Kıvırcık'ın beni akşam yemeğine çıkaracağı bir gün üzerinde siyah güller olan sarı bürümcük bir elbise, bantları bileklerimden bir parmak kadar aşağı sarkan üstten atkılı siyah topuklu ayakkabılar ve pek güzel olmayan, tüllü, geniş bir şapka satın aldım. Göğsüme sarı gül goncalarından oluşan ufak bir demet iğneledim ve işte yarışmaya hazırdım.

Benden yalnızca çiçek demetini çıkarmamı rica etti.

Kıvırcık ilişkimizin başında bana San Diego tersanesinde çalışan ve yakın zamanda işinden ayrılacak olan bir kız arkadaşı olduğunu söylemişti. Ardından New Orleans'a geri dönecek ve evleneceklerdi. Bu bilgileri de acilen zihnimin acı ve diğer sevim-

siz duyguları ötelediğim kısmına sakladım. Bunun bir süreliğine beni rahatsız etmesini istemiyordum ve öyle de oldu.

Donanmadan ayrılıyordu ve ilişkisi tamamen kesilene dek birkaç ayı vardı. Güneyli yetiştirilme tarzı ve savaşın dehşeti onun otuz bir yaşından daha yaşlı görünmesine sebep olmuştu.

Oğlumu da alıp parklarda uzun yürüyüşlere çıktık; insanlar çocuğumuza iltifat ettiği zaman gururlu baba rolünü oynuyor ve iltifatları kabul ediyordu. Sahildeki oyun parkında dönme dolaba, elektrikli trene biniyor ve kendimizi deniz tuzlu şekerlemelerle şımartıyorduk. Akşamüstü bebeği bakıcısına tekrar bırakıyor ve otele gidip bir tane, iki tane, üç tane aşk partisi veriyorduk. Bitmesini istemiyordum. Ona sürekli bir şeyler alıyordum. Bir kol saati (zaten bir tane vardı), spor ceket (küçük gelmişti), bir yüzük daha; hepsini kendim ödemiştım. İtirazlarını işitemiyordum. Bir şeyler satın almıyordum. Zaman satın alıyordum.

Bir gün iş çıkışı beni alıp bakıcının evine götürdü. Oturdu ve bebeği bir süre kucağında tuttu. Sessizliği bana bir şeyler anlatmalıydı. Anlatmıştı da belki, ama yine bilmek istemiyordum. Evden sessizlik içinde ayrıldık. Bana yalnızca, “Ben de böyle bir erkek çocuk istiyorum. Tam olarak onun gibi,” dedi.

Otele gitmediğimizi fark ettiğimde nereye gittiğimizi sordum. “Seni evine götürüyorum.”

“Neden?”

Cevap yok.

Yarım blok ötede bir park yeri buldu. Sokak lambaları yeni yeni yanmaya başlıyordu ve dünya yumuşak bir sisle kaplı gibiydi. Arka koltuğa uzanarak iki büyük kutu çıkardı. Kutuları elime tutuşturdu ve, “Bana bir öpücük ver,” dedi.

Öpücük ona aldığım hediyeler karşılığında isteniyormuş gibi yaparak gülmeye çalıştım, ama gülüşüm palavraydı. Beni yumuşakça öptü ve uzun uzun yüzüme baktı.

“Reet. Kız arkadaşım burada ve bu gece otelden ayrılacağım.”
Ağlamadım çünkü düşünemiyordum.

“Bir gün harika bir eş olacaksın. Samimi söylüyorum. Senin için ve bebek için her şey çok güzel olacak. Vedalardan nefret ediyorum, ama böyle olması gerek.”

Muhtemelen daha fazlasını da söylemişti, ama yalnızca arabadan çıkıp evin kapısına yürüdüğümü hatırlıyorum. Kendi iyiliğim için midemdeki öfke dolu kasılmaları kontrol etmeye çalışıyordum. O biçimsiz kutuları taşıyarak telaşla yürümeye çabalıyordum. Anahtarımı bulup kapıyı açabilmem için kutuları yere bırakmam gerekti. Onun arabayı çalıştırdığını duymadan hole girdim.

Yalan söylemediği için, ona öfkelenmem yasaktı. Bana sabırla ve nazikçe sevişmeyi öğrettiğinden, acımı dindirmek için nefreti kullanamazdım. Katlanmam gerekiyordu buna.

Bir süre boyunca beni sevmiş olduğuna eminim. Belki kimsesiz olduğum içindi. Belki de genç anne ile babasız çocuğa acımış ve iki aylığına bize ihtiyacımız olanı vermişti. Bilmiyorum. Yalnızca, bir sebepten ötürü, beni sevdiğine ve iyi bir adam olduğuna eminim.

İlk aşkın kaybı öylesine acı vericiydi ki saçmalığın sınırlarında geziniyordu.

Kendimi gülünç duruma düşürdüm. Charles’ın ayrılmasından haftalar sonra San Fransisco sokaklarında dolandım. Güzel şehir benim sisimle yok olmuştu. Yiyeceklere ne yaparsam yapayım, onları benim için ilginç hale getiremedim. Müzik ise durumumu özellikle kötüleştiriyordu; her duygusal şarkı sözünün benim durumum için yazıldığına inanıyordum.

*Duygusal bir yolculuk yapacağım
Kalbimi huzura kavuşturacağım...*

Charles o yolculuğa çıkmış ve beni bir başıma bırakmıştı. Bitmek bilmeyen bir acının içinde yüzüyordum. Yaşadıklarım yüzün-

den harabeye dönmek yeni bir şey değildi, ancak yoğunluğu ve sebebi öyleydi. Bu yeni acı ve rahatsızlık fiziksel bir şeydi. Bedenim uyandırılmış ve beslenmişti, artık kurt gibi aç olduğumu hissediyordum. Ancak doğam gereği suskun oluşum ve kendimi kısıtlama eğilimim başka türlü tatmin yolları bulmaktan alıkoydu beni.

Kilo vermeye başladım, ki benim boyum ve kilomda biri için göze alınamayacak bir şeydi bu. Beni güzellik salonlarına ve butiklere sürükleyen enerji patlaması, beni terk eden sevgilim gibi yok olup gitmişti. Özledim ve hasret çektim, iç geçirdim ve arzu ettim, ağladım ve omuzlarım çökük, kasvetli ve yaslı bir halde etrafta dolaşım. Daha on sekizimde, üzerime basılıp geçilmemiş gibi görünmüyorsam da, üstesinden gelememiş gibi görünmeyi başarmıştım.

Bir kere daha kurtarıcım, bu rolü çocukluk yıllarımda bol bol oynamış olan abim Bailey oldu.

Aylar sonra bir mühimmat gemisiyle şehre dönmüş ve beni görmeye restorana gelmişti.

“Aman Tanrım. Sana ne oldu böyle?” Görüntüm onu endişelendirmekten çok kızdırmışa benziyordu. Onu işverenimle tanıştırdım. Bayan Dupree ona bakıp, “Abin. Oldukça ufak tefek, öyle değil mi? Yani demek istediğim, senin abin olmak için?” dedi.

Bailey iğneleme huyunun yalnızca bir kısmını kadının yüzüne fiske gibi vurarak yumuşakça teşekkür etti. Kadın farkına bile varmadı.

“Senin derdin ne dedim? Hasta mısın?” Abimin avuçlarına bırakmak istediğim gözyaşlarımı güçlkle zaptettim.

“Hayır. İyiyim ben.”

O zamanlar kişinin çektiği sıkıntılara katlanarak onları anlatmamasını asil bir hareket sanıyordum. Ancak o kadar da sessiz olunmamalıydı ki karşındaki senin acı çektiğini fark edebilsin.

“İşten saat kaçta çıkıyorsun?”

“Birde. Yarın izin günüm, o yüzden çıkıp bebeği alacağım.”

“Geri dönüp seni alacağım. Böylece konuşabiliriz.”

Bayan Dupree’ye döndü. “Gününüz aydın olsun hanımefendi.” Bailey böyle küçük şeyleri öyle abartılı jestlerle yapardı ki. Monte Kristo Kontu ya da Roxanne’a veda eden Cyrano olabirdi pekâlâ.

Bailey gittikten sonra Bayan Dupree dudaklarını büzüştürdü ve, “Küçük bir böcek kadar sevimli,” dedi.

Kendime tencerelerin arasında meşguliyetler yarattım. Eğer abimi bir böceğe benzetmenin beni memnun edeceğini sanıyorsa, bunun üzerine biraz daha düşünmesi gerekecekti.

Odamda Bailey’ye büyük aşk hikâyemi anlatırken bebeğim de yerde emekliyordu. Acının keşfinin verdiği acıyı anlattım ona. Anladığını belli edercesine başını salladı ve hiçbir şey söylemedi.

Hazır ilgisi üzerimdeyken ona diğer üzüntümden de bahsetmeye karar verdim. Eski okul arkadaşlarım benimle alay ettikleri için kendimi Stamps, Arkansas’ta olduğundan da yalnız ve dışlanmış hissettiğimi anlattım.

“İyi bir adama benziyor,” dedi. “Bence senin San Fransisco’dan ayrılma vaktin geldi. Los Angeles ya da San Diego’yu denemelisin.”

“Ama nerede kalabileceğimizi bilmiyorum. Ya da iş bulup bulamayacağımı.” Her ne kadar San Fransisco’da berbat halde olsam da, yeni bir yer fikri beni korkutuyordu. Los Angeles’ı hayal ettim ve gemileri ya da deniz feneri olmayan gri uçsuz bucaksız bir deniz belirdi gözümün önünde.

“Guy’ı buradan öylece ayıramam. Ona bakan kadına çok alıştı.”

“Ama sonuçta annesi değil o.”

“Burada bir işim var.”

“Ama hayatın boyunca Creole pişirmeyi düşünmüyorsun herhalde.”

Bunu düşünmemiştim. “Güzel bir odam var. Sen de öyle düşünmüyor musun?”

Doğrudan gözlerimin içine baktı; korkularıyla yüzleşmem için zorluyordu beni. “Tanrım, sefil olmaktan memnunsan buna devam et, ama sana üzülmemi bekleme. İyice bunal ve içinde debelen. Sefilliğinin en ince ayrıntısına dek keyfini sür, ama gelip benden anlayış bekleme.”

Beni çok iyi tanıyordu. Söyledikleri doğrudu. Reddedilmiş âşık rolünü seviyordum. Terk edilmiş ancak yine de var olmaya devam eden. Kendimi tek başına sokak lambasının yumuşak sarı ışığının altında bekleyen bir kadın kahraman gibi görüyordum. Bekler. Bekler. Sis çökerken hafif bir yağmur başlar ama onu sıırıslıklam etmez. Beyaz trençkotunun (yakası kaldırılmış) içinde titremesine yetecek kadar yağan bir yağmur. Ah, beni çok iyi tanıyordu.

“Eğer bu hastalıklı görüntünle buralarda kalmak istiyorsan, senin bileceğin iş. Kimsenin senden alamayacağı hakların var elbette. Bu da onlardan biri. Şimdi, ne yapmak istiyorsun?”

O gece Los Angeles’a gitmeye karar verdim. Önce bir ay daha çalışıp, biriktirebileceğim tüm parayı biriktirmeyi düşündüm. Ama Bailey, “Bir değişiklik yapmaya kesin karar verdiğin zaman onu bekletmemelisin,” dedi. Çalıştığı gemi, tazminatını verdiğinde bana iki yüz dolar vereceğini ve patronuma bir hafta içinde ayrılacağımı bildirmemi söyledi.

Hayatım boyunca hiçbir zaman kendime ait iki yüz dolar param olmamıştı. Bir sene boyunca yaşamımızı sürdürebileceğimiz bir miktar gibi geliyordu kulağa.

Los Angeles’a gidecek olma fikri dahi gençliğimi geri getirmişti.

Annem planlarımı hiçbir şaşkınlık emaresi göstermeden dinledi. “Sen yetişkin bir kadınsın. Kendi kararlarını kendin verebilirsin.” Yalnızca bir kadın olmadığımı, aklımdan geçenlerin daha çok hayvani bir içgüdüden kaynaklandığına dair en ufak bir fikri

yoktu. Bir ağaç ya da nehir gibi, rüzgâra ya da akıntıya adeta boyun eğmiştim.

Bunu görmüş olmalıydı, ancak kendi zihni başarısız evliliği ve o zamana dek keyfini sürdüğü, sonsuza dek onun olacağına inandığı yüksek miktardaki paranın elinden yavaşça kayıp gitmesinden ötürü sisle kaplıydı. Parmakları hâlâ elmaslarla parıl parıl parlıyordu ve şehirdeki en pahalı ayakkabı mağazasının düzenli müşterisiydi, ama çekici yüzü o kaygısızlıkla bezeli halini kaybetmişti ve gülüşü artık gündoğumunu andırmıyordu.

“İçine girdiğin şey ne olursa olsun en iyisi ol. Eğer bir fahişe olmak istiyorsan, bu senin hayatın. En iyisi ol. Ucundan tırtıkla. Sahip olmaya değer her şey için çalışmaya da değer.”

Bu onun için Polonius’un Laertes’le yaptığı konuşmanın bir başka versiyonuydu. Cebimde bu öğütle dışarı çıkmam ve geleceğime yön vermem gerekiyordu.

Los Angeles Tren İstasyonu bir Mağribi, İspanyol cazibesi harikasıydı. Ana bekleme salonu uçsuz bucaksızdı ve tavan bulutlara uzanıyordu. Uzun kıvrımlı banklar koyu ahşap ihtişamları içinde duruyor ve dışarıda kemerli kapılar, palmye ağaçlarıyla birlikte tatlı bir yol oluşturuyorlardı. Tüm duvarlarda parlak ve güzel renkleriyle egzotik desenlerde işlemeli mavi ve sarı karolar vardı.

Kalabalığın içinde trenden inen San Fransiscoluları ayırt etmek kolaydı. San Fransiscolu kadınlar her zaman, ama her zaman eldiven takarlardı. Gündüz için beyaz kısa zarif eldivenler, gece içinse uzun, beyaz ya da siyah deri olanlar. Güney Californialılar ve diğer turistler çok daha gündelik kıyafetler giiyorlardı. Erkekler çiçekli gömlekler giyerken, kadınlar San Francisco'da pazar kahvaltılarında ceket olarak giyilen pamuklu elbiseler içinde sallana sallana yürüyor ya da gösterişli koltuklarında oturuyorlardı.

Şehirden geldiğimi göz önünde bulundurarak bu yolculuk için giyinip kuşanmıştım. Siyah bürümcük kumaştan, pilili etekli,

büzgülü bir elbise vardı üzerimde. Benim standartlarıma göre pahalı ve bir düğün seremonisi için uygun olacak kadar abiyeydi. Kısa beyaz eldivenlerim on saatlik tren yolculuğu boyunca sabahki tazeliklerini kaybetmişlerdi ve hareketliliğiyle gücü kuvveti birbirine uyumlu olan Guy, elbiseyi ezip kırıştırarak ona bambaşka bir ahenk katmıştı. Bir yaşına basmamıştı ancak kendi fikirleri vardı. Bir an kucağımdan inip koridorun sonundaki gülümseyen yabancıya gitmek istiyordu ve hemen ardından kucağıma çıkıp, elbisemin yakasındaki ışığı yansıtan yapay elmas broşu çekiştirmeye başlıyordu.

Kırışık elbise ve makyaj çantasına tıktırdığım kötü kokulu kirli bezlere rağmen oğlumla trenden kontrollü bir ağırbaşlılıkla indik. Sütyenimin içine sıkıştırdığım, on dolarlıklar halinde iki yüz dolardan fazla para, cüzdanımda ayrıca yetmiş dolar ve iki bavul dolusu özenle seçilmiş kıyafet vardı yanımda. Los Angeles orada olduğumu fark edecekti.

Telefonu teyzem açtı.

“Ritie, neredesin?”

“Tren istasyonundayız.”

“Kim kimsiniz?”

Ailenin geri kalanı gibi o da hamileliğimi öğrenmiş ama sonucunu görmemişti.

“Oğlum ve ben.”

Ufak bir tereddüt, ardından: “Bir taksi tut ve buraya gel. Kapıda ben öderim.” Benden haber aldığı için sesinde ufak da olsa bir mutluluk emaresi yoktu, ama sonuçta Baxter’lar hislerini göstermemeleriyle tanınıyorlardı. Hiddetli olanlar haricinde elbette.

Wilshire Bulvarı geniş ve gösterişliydi. Ufak alanların üzerine dikilmiş büyük binalar para, fısıltılar ve beyaz halkı yansıtan bir mahremiyet içindeydi.

Federal Sokağı'ndaki evin pratik bir havası vardı. Orta sınıf adabının bir örneğiydi adeta. Üç oda bir salon, tek katlı sağlam bir bina, iyi kalite evladiyelik mobilya ve duvarlarda misafirlere 'Evi Kutsayın' çağrısı yapan ve 'Fazla Gurur İnsanın Sonunu Hazırlar' diye uyaran numuneler.

Teyzem tarafından çağrıldığı belli olan klan, ailenin yeni üyesini kontrol etmek ve bana yığınlarca nasihat vermek için toplanmıştı Tommy Amca her zamanki gibi bacaklarını iki yana açarak oturdu ve homurdandı: "Hey, Ritie. Gördüğüme göre bir bebeğin olmuş."

Guy kollarımın arasında konuşuyor, bir şeyleri işaret ediyor ve gülüyordu, yani sözlerinin altında başka anlamlar yatıyordu. Aslında basitçe beni tebrik ediyor ve evlilik dışı bir çocuk sahibi olmuş dahi olsam, beni ya da bebeği görmezden gelmeyeceğini söylüyordu.

Aile üyelerim kendi gizemli dillerini konuşuyorlardı. Kan bağımlı olan kadınlar ve adamlar, sanki koleksiyonlarına eklemeyi düşündükleri bir nesneymiş gibi oğlumu elden ele geçiriyorlardı. Patiklerini çıkarıp ayak parmaklarını çekiştirdiler.

"Ayakları güzel."

"Hı hı. Yüksek kemerli."

Teyzelerden bir tanesi elini bebeğin başında gezdirdi ve hoşnutluğunu belli etti. "Kafası yuvarlak."

"Yuvarlak, değil mi?"

"Kesinlikle."

"Bu iyi."

"Hı hı."

Bu özellik bir güzellik sembolü olmanın da ötesindeydi. Kan bağımlı gücünün bir göstergesiydi. Tüm Baxter üyelerinin kafaları yuvarlaktı.

"Bibbi'yi oldukça andırıyor, öyle değil mi?" 'Bibbi' annemin aile içindeki ismiydi. Guy bir kere daha elden ele dolaştırıldı.

“Evet, oldukça.”

“Evet. Tam şurada Bibbi’yi görür gibiyim.”

“Elbette... ama oldukça açık tenli, değil mi?”

“Kesinlikle öyle.”

Leah Teyze dışında hepsi kayıtsızca konuşuyordu. Bebeksi sesi üflemeli bir çalgı gibi tüm odayı doldurdu.

“Reetie, artık yetişkin bir kadınsın. Bir annesin yani. Bundan böyle düşünmen gereken iki kişi var. Bir işe girmeli...”

“Aşçı olarak çalışıyordum.” Buraya bana baksınlar diye geldiğimi düşünmemeliydi.

“...ve para biriktirmeyi öğrenmelisin.”

Tommy’nin eşi Sarah oğlumu battaniyesine iyice sarıp bana uzattı. Leah Teyze sorgunun bittiğinin bir göstergesi olarak ayakta bekliyordu. “Trenin saat kaçta? Charlie seni istasyona götürebilir.”

Başım dönmeye başladı. Buradan öylece geçtiğim izlenimi mi vermiştim? Bir şey söylemişlerdi de ben mi kaçırmıştım? “Birkaç saat içinde. Yavaş yavaş toparlanayım.”

El sıkışıp vedalaşıyorduk. Gözle görünür şekilde rahatlamışlardı. Eninde sonunda ben de bir Baxter’dım ve oyunu kuralına göre oynuyordum. Başıma buyruk olarak. Hiçbir şey beklemeden ve kimseye hiçbir şey vermeden.

Tom, “Paraya ihtiyacın var mı Reet?” diye sordu.

“Hayır, teşekkürler. Param var.” Tek ihtiyacım olan şey bu havasız evden çıkmaktı.

Tuttie Amca dışında teyzelerim ve amcalarımın çocukları yoktu ve on sekiz yaşında bir annenin aynı zamanda on sekiz yaşında bir genç kız olduğunu anlayabilecek kadar düşünceli değillerdi. Zayıflığa katlanamayan ve kaybedenleri küçümseyen, birbirine kenetlenmiş bir grup savaşçıydılar.

İncinmişim çünkü beni ve çocuğumu bağırklarına basmamışlardı, çünkü Hollywood filmlerinin ve kendi duygusallığımın bir ürünüydüm. Beyazperdede olsak hepsi beni yanlarına alabilmek

için yarıştırdı. Kazanan beni ön bahçesinde tropik bitkiler ve güller yetişen küçük tatlı bir kulübeye yerleştirdi. Her daim süslü bir önlük takardım ve oğlum Küçükler Ligi'nde oynardı. Kocam eve gelir (Kıvırcık'a benzerdi) ve o çalışma odasında piposunu tütürürken ben de Erkek İzçiler toplantısı için kurabiye pişirirdim.

İncinmiştim çünkü bunların hiçbirisi gerçekleşmeyecekti. Ancak bir dereceye kadar. Aynı zamanda onlarla gurur duyuyordum. Dünyadaki en zalim, soğuk ve deli aileye sahip olduğum için kendimi tebrik ettim.

Leah Teyze'nin kocası Charlie Amca pek konuşmadı ve tren istasyonuna doğru yola koyulduğumuzda sessizliği yalnızca birkaç defa bozdu.

"Bebeğin gerçekten de çok tatlı."

"Teşekkür ederim."

"San Diego'ya gidiyorsun, değil mi?"

Öyleydi sanırım.

"Güzel, baban da oralarda. Tek başına olmayacaksın."

Zamanını Meksika'da tekila içerek geçiren ve San Diego'da caka satan babam muhtemelen bir öncekinden daha da soğuk karşıladı beni.

Tek başıma olacaktım. Bunun ne kadar hoş olabileceğini düşündüm.

Günün birinde aile efsanelerinden biri olmaya ant içtim. Bir gün, Baxter'ların kavgaları ve kan davalarını, gurur ve önyargılarını anlattıkları o kapalı grubun içinde benim ismim en meşhurlardan biri olarak geçecekti. Bir münzevi olacaktım. Kendimi dünyadan soyutlayacaktım, yalnızca ben ve oğlum olacaktık.

Başrolünde benim oynadığım bir melodram yazmıştım. Etkileyici, dokunaklı, bir başına. Kanatlarımla yavaş yavaş gökyüzünde süzölmeyi planlamıştım, küçük kurban kız. Tesadüf bu ki hayat senaryomu aldı ve onu gölgede bırakacak bir başkasını sundu bana.

“Sen de o hayatın içinde misin?”

Karşımdaki iri zenci kadın Rusça konuşuyor olabilirdi. Sırtını pencereye dönmüş oturuyordu ve günışığı omuzlarından kayarak kucığında bir havuz oluşturunuyordu.

“Efendim?”

“O hayat. Fahişelik mi yapıyorsun?”

Otel hizmetçisi bana bu kadının adresini vermiş ve onun çocuklara göz kulak olduğunu söylemişti. “Cleo Ana’yı sorman yeterli.”

Benden oturmamı istemediği için, bebeğim omzumda dinlenirken darmadağın odanın ortasında ayakta dikildim.

“Hayır. Yapmıyorum.” Bana böyle bir soruyu nasıl sorabilirdi?

“Pekâlâ, kesinlikle bir iş çeviriyor gibi görünüyorsun. Suratın filan.”

“Sizi temin ederim ki fahişe değilim. Daha önce şef olarak çalışıyordum.” Mütevazı bir iş, nasıl da muazzam bir durum haline gelmişti. Creole mutfağı bir zamanlar sıradan bir aşçısı değil de bir şefi olduğunu bilse gururdan kabarırdı.

“Pekâlâ.” Yakında yalan söylediğimi anlayabilecekmiş gibi bir bakışla yüzümü inceledi.

“Peki niçin bu kadar çok pudra ve ruj sürdün?” O sabah kendime bir makyaj seti almış ve yüzümü Max Factor no. 31 ile maske gibi sıvamıştım. Bir yanım, böyle görünmemin sebebinin Cleo Ana'ya anlatmak istemese de, kabalık etmesem iyi olurdu. Bir bebek bakıcısına ihtiyacım vardı.

“Belki biraz fazla sürmüşümdür.”

“Nerede çalışıyorsun?”

Sorguya çekiliyordum. Oldukça küstah bir kadındı. Cleo Ana olarak çağrılmanın ona anne imtiyazları sağladığını mı sanıyordu?

“Hi Hat Kulübü garson arıyor. Ben de başvuracağım.” Makyajın beni daha olgun göstermesi gerekiyordu. Galiba yalnızca beni ucuz göstermeye yaramıştı.

“Güzel bir iş. Bahşışler onu çok daha iyi hale getirebilir. Bebeğe bir bakayım.”

Beklediğimden daha büyük bir rahatlıkla yerinden kalktı. Kollarını uzattığında bir talk pudrası bulutu etrafa yayıldı. Bebeği aldı ve kolunun kıvrımına yerleştirdi. “Şirin bir bebek. Hâlâ uyuyorsun, ha?”

Cleo Ana gözlerimin önünde değişiverdi. Artık sandalyesinde oturup gözdağı veren o şişko, çirkin gulyabani değildi. Yukarıdan bebeğe bakarken bir anne prototipine dönüştü. Yüz hatları yumuşadı ve sesi buğulandı. Kirli gibi duran şişko parmaklarını örtüde gezdirip onu araladı.

“Genelde bu kadar küçük bebekleri kabul etmiyorum. Çok iş çıkarıyorlar. Ama bu öyle tatlı bir bebek ki, öyle değil mi?”

“Yani, biliyorsunuz...”

“Sen böyle diyesin diye söylemedim, gerçekten öyle. Ve sen de bir bebek sahibi olmak için fazla genç gibisin. Ailen seni kapı dışarı etti sanırım, öyle mi?”

Yüzüğüm olmadığını fark etmişti. Onun evsiz olduğumu düşünmesine izin vermeye karar verdim. Ardından, “Ne düşündüğünü boş ver. Evsizim ben,” diye düşündüm.

“Pekâlâ, sana yardım eli uzatacağım. Ona bakacak ve beyazlardan aldığımından daha az para alacağım.” Beyaz bebeklere de baktığını öğrenmek beni çok şaşırttı. “Pek çok beyaz kadın bana annelerinden daha fazla güveniyor. Pek çoğu Güney’den geliyor ve çocuklarının bir bakıcısı olması fikrini seviyor. Onları görmüyor musun? Sümüklü yumurcaklar büyürken, ‘Benim zenci bir bakıcım vardı,’ diye konuşuyorlar. Hı?” Suratını buruşturdu. “Ancak elbette çocukları seviyorum ve annelerinden ödeme alıyorum. Bana iyi para veriyorlar. Her ne kadar bebeklerini sevsem de, ödeme yapamadıkları anda gitmeleri gerekiyor.”

Şartlarını kabul ettim ve ilk hafta ücretini ödedim. Ayrılma-
dan evvel bebek kollarında uyanır gibi oldu. Cleo Ana sallamaya başladıysa da bu onu yatıştırmadı. Kocaman siyah gözleri karşı-
sındaki yabancıya döndü ve ardından bana bakınmaya başladı. Ben görüş alanına girmeden evvel ufak bir feryat süzülüverdi dudaklarından. Beni gördüğünde ise onu yabancı birinin tutma-
sına izin verdiğim ve belki de onu bir başkasına vereceğim için korkarak içten ve kızgın bir şekilde haykırmaya başladı. Onu almaya yeltendim.

“Bırak ağlasın.” Cleo Ana onu daha hızlı sallamaya ve zıplatmaya başladı. “Buna alışacak.”

“Bir saniye tutmama izin verin.” Yalnız kalmasına dayanama-
yacaktım. Tatlı bebeğimi kucağıma alıp öptüm, pıspışladım ve bir anda kesiliveren sağanak yağmur gibi aniden sakinleşip sessizleşti.

“Çok yumuşaksın. Bana alışana kadar bunu yaparlar.” Yanımda durdu ve kollarını uzattı. “Onu bana ver ve gidip kendine bir iş bul. Onu ben beslerim. Yanında bez getirdin mi?”

Kapının yanına bıraktığım çantayı işaret ettim.

“Uyu bebeğim, eee, eee, eee, uyu bebeğim.” Alçak sesle mırıldanmaya başlamıştı. Bebeği ona verdim ve oğlum anında ağlamaya başladı.

“Sen git. Ona bir şey olmaz.”

Bebek daha yüksek sesle bağırarak çığlıklarıyla odayı inletti. Cleo Ana sözsüz bir ninni uydurdu. Bebeğin çığlıkları onun müzik bulutunu delip geçen şimşekler gibiydi. Kapıyı arkamdan kapattım.

Gece kulübü köşedeki tek katlı, ön cephesine pırıltılı bir toz serpilmiş mor renkli binada yer alıyordu. Karanlık, kare odada, kapıdan arkadaki ufak dans pistine doğru ilerleyen yolda belli belirsiz görünen bir bar vardı. Küçük yuvarlak masalar ve sandalyeler dip dibe dizilmişlerdi ve sönmüş kırmızı ampuller ortamı iyice kasvetli hale sokmuştu.

Hi Hat Kulübü'nün ortamı biraz abartılıydı.

Müzik müşterilerin sesiyle yarışırçasına bangırıyor ve titreşiyordu. İki şarkı arasındaki birkaç saniyelik boşluklar haricinde ikisi de bu yarışı kazanamıyor, müzik kutusu duvara yaslanmış dururken yeşil, kırmızı ve sarı ışıkları Flash Gordon filmlerinden fırlamış kötü bir robot gibi görünüyordu.

Her ne kadar aralarına genç denizciler serpiştirilmiş olsa da, müşterilerin çoğu yeraltı dünyasındandı. Hepsi çeşitli dolandırıcılıklar ve katakullilerle uğraşüyor, kadehlerini ve seslerini oda spreyi, parfüm, beden, sigara ve ekşi bira kokan dumanlı havaya doğru yükseltiyorlardı. Kadınlar, hanım hanımcık davranan met-

reslerdi. Bluzlarını eteklerinin içine sokmuş, hep birlikte ya hızlıca konuşarak ya da susarak fazlaca resmî bir tavırla barda otururlardı. Sokaktayken meslekleri kadar yaşsızlardı, ancak kasım kasım kasılan, dalkavuk adamların yanında mütevazı kızlara dönüşüyorlardı. Pençelerini gizleyip mırıldayan kedi yavruları gibi.

Onları seyreder ve anlayış gösterirdim. Onlara bakar ve imrenirdim. Kendi erkekleri vardı. Elbette parayla tutulmuşlardı. Bedenlerini açıyorlar ve haysiyetlerini içleri dolu kondom yığınlarının arasında bırakıyorlardı. Ama erkekleri vardı.

Gece geç saatlerde satıcılar gece kuşlarına doğru yollarını yapar, alım satım, takas, çeşitli bağlantılar ve sipariş alımlarıyla uğraşırlardı.

“İki adet Roos Bros. takımım var. Otuz sekiz beden. Siyah. İnce çizgili. Etiket fiyatı yüz doksan dolar... İkisini sana elliye veririm.”

“Gelman ayakkabılar. I. Magnin elbiseler. Kadının böyle bir elbise giyse tutuşur. Senin için, dört elbise kırk dolar.”

Gecenin gidişatına ve adamın ruh haline bağlı olarak satıcıya verilen para pezevenklere, oradan da adamlarla yatıp kalkarak para biriktiren kızlara giderdi.

Kulüp sakinleri arasında en az ilgi çekici olanlar kadın garsonlardı. Pek çoğu, rengarenk müşterilerin etrafında kelebeklerin arasındaki sümüklüböcekler gibi hareket eden, sıkıcı, evli kadınlardı. Erkekler onlara zerre ilgi göstermezlerdi, bu da beni iffetin bir batakhanedeki en güvenli alan olduğunu düşünmeye iterdi.

Onlardan daha gençtim ancak iş arkadaşlarımdan daha cazibeli değildim, bu yüzden hoş adamlar beni de onlarla aynı gruba koymuşlar ve hepimizi görmezden gelmeyi seçmişlerdi.

Onlara ne kadar zeki olduğumu gösterme fırsatı bulamamıştım çünkü ince zekâ konuşarak anlaşılabilen bir şeydi ve ben henüz onlarınkini öğrenememiştim. Zeki kadınların fahişe, aptalların ise garson olduklarını ima ettiklerini gösteren ilgisizliklerini anlıyordum. Başka bir kategori yoktu onlar için.

Kül tablalarını temizleyerek, içki servisi yaparak ve etrafı dinleyerek bir ay boyunca çalıştım. Bahşişlerim dolgundu çünkü hızlıydım ve hafızam iyiydi.

“Sizin için bir sütlü scotch, öyle değil mi bayım?”

“Doğru, küçük kız, hafızan oldukça iyi.” Ve beni hiç görmeseler de, bir dolar bahşiş bırakırlardı.

San Diego’daki ilk haftamda Cleo Ana kiralık bir odaları olduğunu söyledi. “Senin gibi iyi bir kızın her gün bebeğini ziyarete geldiğini görüyorum, bu yüzden de kocam ve ben senin burada bizimle yaşamana hazırız. Oda haftalık on beş dolar. İçinde yeni bir yatak odası takımı var ve eğer yatağa plastik bir örtü serersen bebeğin de seninle birlikte uyuyabilir.” Böylece Bay Henry ve Bayan Cleo Jenkins’in evlerinde pansiyoner oldum.

Hayatım ağır ağır rayına oturmaya başlamıştı. Uzun beyaz saçlı bir kadının, donanma görevlilerinin eşlerinden oluşan karman çorman bir gruba ders verdiği bir modern dans stüdyosu buldum.

Saat altıda işe gidiyor (masaları hazırlamak, üstümü değiştirmek ve tepsime peçetelerle kibritleri dizmek için beş buçukta orada olmam lazımdı) ve ikide işten çıkıyordum. Her akşam iş çıkışında kocasının almaya geldiği bir garsonla yol giderlerini paylaşıyordum. Geç yatıyor, kahvaltı hazırlamak için öğle vakti uyanıyor ve bebeğimle oynuyordum.

Beni eğlendiriyordu. Onu bir insan gibi göremiyordum. Gerçek bir insan gibi. Benim bebeğimdi o, bana ait canlı bir oyuncak gibiydi. Onu bir insan kabul edemeyecek kadar toy ve gelişmemiştim. Onu seviyordum. Tatlıydı. Bol bol gülüyor, aguluyordu ve bana aitti.

Her akşam dört gözle beklediğim iki kadın vardı. İkisi de otuz yaşından küçüklerdi ve ayrı ayrı bakıldığında çok dikkat çekmiyorlardı. Johnnie Mae zayıf, ortalamadan uzun boylu ve koyu kahve tenliydi. Uzun çenesi aşağı doğru eğimliydi, bu da ona güldüğü zamanlarda bile hüznünlü bir ifade katıyordu. Fuşya rengi ruj sürüyor ve genellikle uzun beyaz dişlerinde pembe lekelere kalıyordu.

Beatrice ise çatlayacakmışçasına şişmandı. Johnnie Mae'nin komik olmayan ama gürültücü mizahının yanında, komedi ikilisinin ciddi karakterini oynayan kısa boylu, sarışın bir kadındı.

Pezevenklerin onları rahatsız etmedikleri gerçeği, kuralların dışında hayatlar sürdürmeyi seçen insanlar için zenci cemaatinin hoşgörüsünün bir göstergesiydi. Kardeş olmadıkları gayet açık olsa da benzer kıyafetler giyiyor, birbirleri ve benim dışımda hiç kimseyle konuşmuyorlardı.

“İyi akşamlar, hanımlar. İki Tom Collins isteyeceğinizi varsayıyorum.” Tam bir demokrattım ve iki kadına da eşit davranıyordum.

“İyi akşamlar, Rita. Evet, doğru.” Boş zamanlarında ayna karşısında prova yapıyor olmalıydılar. Sesleri benziyordu ve birinin yüzündeki ifade diğ erinin bir yansıması gibi görünüyordu.

“Bu akşam seni çok koşturuyorlar, değil mi?” Bu sorunun cevaplanmaya ihtiyacı yoktu. Tepsim her daim yeni hazırlanmış içkiler, kirli kül tablaları ya da boş kadehlerle doluydu.

“Ne zaman bizi ziyarete geleceksin?” Birbirlerine gülümseyip ardından bana yaramaz bakışlar attılar.

“Şey, ben tüm gün çalışıyorum biliyorsunuz ki.”

“Evet, ama senin de izin günün var. Ve burada hiç arkadaşın olmadığını söylüyorsun.”

“Bunu düşünürüm. Hesabınız iki dolar tutuyor.”

Lezbiyenler hâlâ ilgimi çekiyordu, ama artık onlara karşı kendimi itinayla korumam gerektiğini hissetmiyordum: On beş yaşındayken neredeyse bir senemi toplumun hermafroditlere dair berbat tavırlarını sorgulamakla geçirmişt im. Benim de lezbiyen olmaya başladığıma dair korkuyla dolduğ um zamanlarda, lezbiyenlerin içinde oldukları zor koşullarla ilgili endişelerim vardı. Öyle olmadığıma emin olduğ um zaman onların da gözümdeki önemleri yitmişti.

“Johnnie Mae sana dün çok güzel bir şey aldı.”

“Eminim almıştır.”

“Doğ um günün için bir sürpriz.”

“Ama siz benim doğ um günümü bilmiyorsunuz.”

“İşte bu yüzden bir sürpriz ya.”

Birbirlerinin kahkahaları içinde boğuldular ve ben de onlara katılmak için kendimi zorladım. Diğ er masalardaki müşteriler onlarla ilgilenmemi bekliyordu, ancak barda bir o yana bir bu yana sürüklenmeye devam ederken, bu iki kadın zihnimin bir köşesinde kaldı. Ürkütücü değ illerdi ve onları oldukça komik buluyordum.

“Senin şerefine bir şişe Dubonnet,” –Beatrice içkiyi duu-bon-net şeklinde telaffuz etmişti– “alacağız ve ben yemek yapacağım. Pazar günleri izinlisin. Bize gel, tavuk kızartacağım.”

“Yanında jambon da yeriz.”

“Sadece üçümüz mü? Tavuk ve jambon?” Bu oldukça fazla yiyecek demekti.

“Zenci jambonu. Yani karpuz.” Abartılı kahkahaları masanın üzerinde birleşiverdi.

“Pazar günleri bebeğimi dışarı çıkarıyorum.”

Ben başka müşterilerle ilgilenirken onlar da bu konuyla ilgili biraz düşündüler.

“Onu da getirebilirsin.”

“Bunu düşüneceğim.”

Bara gittiğimde, beni bir kere bile evine davet etmemiş, kalın belli garson kız bana bakıp dudağını büktü.

“Dikkatli olsan iyi edersin.” Johnnie Mae’lerin masasına doğru düşmanca bir bakış attı.

“Neden?” Nedenini sesli olarak duymak istiyordum.

“O kadınlar. Onların ne olduklarını biliyor musun?” Sesine uğursuz bir tını katmayı ihmal etmemişti.

“Ne?”

“Seviciler.” Kelimeyi söylerken kendinden memnun bir şekilde sırıttı.

“Ah, gerçekten mi?” Sesimde heyecandan eser yoktu.

“Sevicileri bilirsin, öyle değil mi?” Dilinin kelimeleri telaffuz edişinden aldığı zevk yüzünden okunuyordu.

“İnsanları mı severler?” Bir anlığına bilgiçlik taslayıp taslamadığımdan emin olamadı.

“Kadınları severler.”

“Ah, hepsi bu muydu? Tamam o zaman. Bu beni korkutmaz. Beni yiyecek değiller ya.” Tepsimi barda bırakıp hışımla uzaklaştım ve masaya yöneldim.

“Dinleyin. Ben bir... lezbiyen değilim ve olmayı da düşünmüyorum. Bu anlaşıldı mı?”

Yüzleri ifadesizleşti. Johnnie Mae sordu: “Ne anlaşıldı mı?”
Bir anda utançla doldum. “Demek istediğim, pazar günü evinize gelmeyi isterim. Ama... Yani, bilmenizi isterim ki... Benim o taraklarda bezim yok.”

Yayı bozulmuş kurmalı oyuncaklar gibi durgunlaştılar. Ağzımdan çıkan kelimeleri geri alabilmeyi diledim.

“Adresinizi almak istiyorum.” Kalemimi uzattım. Johnnie Mae kalemi alıp Beatrice’e uzattı.

“Pazar günü saat kaçta geleyim?” Aramızdaki sessizliği doldurmaya çalışıyordum. Beatrice yazıyordu.

“Saat ikide. O saatte kiliseden dönmüş oluruz,” dedi Johnnie Mae, elindeki kâğıdı bana uzatırken.

“Pekâlâ. O halde, görüşürüz.” Uçarı ya da komik olabilmeyi, bu ağır havayı dağıtacak bir şeyler söyleyebilmeyi istedim, ama aklıma hiçbir şey gelmiyordu. Tepsimi aldım ve işe geri döndüm.

Cumartesi geceleri eğlence düşkünlerinin avare avare dolaştıkları caddelerin kalabalığı, pazar öğlenleri yerini dindarlara bırakıyordu. Sokakları muazzam bir kalabalık dolduruyordu, Tanrıyla, Babamızla taze bir iletişimden kalan izler kimi yüzlerde tüm parlaklığıyla görülüyordu. Çoğunluk ise dedikodu yapıyor, sırdaşlık ediyor, pazar günü kiliseye gelenlerin kılık kıyafetlerini süzüyor ve ardından kalabalıktan ayrılarak evlerine dönüyordu.

Büyümenin, sorumluluk sahibi olmaya başlamanın, ileriye düşünmenin ve yetişkinliğin hal ve tutumlarını takınmanın benim için bazı sonuçları olmuştu. Bunlardan biri pazarları geç saate kadar uyuyabilme özgürlüğüydü. (Nasıl oluyorsa yatak hafta içi olduğundan çok daha çekici geliyordu.) Ruhuma heyecan veren şarkıları ve vaizin coşkusunun verdiği candan onayı seviyordum, ama üç saatten fazla, yabancılarla dolu bir kalabalıkla dip dibe olmak ruhuma hiçbir şey katmıyordu.

Kiliseye gidenlerin arasında dolanıp konuşmaları dinliyordum: “Muhterem papaz bugün harika bir vaaz verdi.”

“Kesinlikle haklısın, çocuğum. Harikaydı.”

“Papaz bu sabah sanki ruhuma hitap etti.”

“Tanrı seni korusun. Benimkine de.”

“Tanrı’nın evine gitmek muhteşem bir şey.”

“Bu doğru.”

Sesler sevimli kurdeleler gibi dalgalanıyordu ve hepsi bana aitti.

Hepsini anlıyordum. Ben de bu kalabalığın bir parçasıydım.

Güneyli yetiştirilme tarzım ve zenci olmam sebebiyle, bir daha kiliseye gitsem de gitmesem de, hayatım boyunca bu erdemli grubun bir üyesi sayılacaktım.

Küçük beyaz ev, çer çöp içinde bir bahçenin tam ortasında dikiliyordu. Birkaç gül, tel örgülerin üzerinde beyhude yere yetişmeye çalışmıştı.

Johnnie Mae kapıyı açtı ve yüzündeki gergin gülümsemeden, geçen akşamki patavatsız sözlerimin affedildiğini ancak unutulmadığını anladım.

Beatrice de gelip Johnnie Mae’nin ardında durdu. İkisi aynı anda konuşmaya başladı.

“Gelmişsin. Geleceğini sanmıyorduk. Biz de tam kiliseden dönüp üstümüzü değiştirmiştik.” İkisi de beyaz tişört ve kapri pantolon giymişti.

Güney kasabalarında, büyükanneimin “dünyeviler” olarak adlandırdığı insanlar cumartesi akşamları sosyalleşirken, “dindarlar” pazar günleri serin salonlarda ağırlandırlardı. Siyahlar bu geleneklerini tatlı sözler ve hatırdaki kalan tariflerle Güney kasabaları boyunca taşımışlardı. Ev sahibeleri ve ben de Güneyli olduğumuza göre, yemeklerle dolu bir sofraya oturup etrafa övgüler yağdırırken bir yandan da tabağıma ‘bir kaşık daha’ yemek konmasını bekliyordum.

“İçeri gel. Oturup dinlen biraz. Umarım çok aç değilsindir. Ben de tam yemek yapmaya başlamıştım.” Onlar da benim kadar

gergindi. Ufacık salona girdim ve hemen ardından bu oda için çok iri olduğumu hissettim.

“Bebeği de getireceğini düşünmüştük.”

“Uyuyordu. Sizden çok geç kalmadan ayrılıp, yürüyüşe çıkmak için onu alacağım.” Erken sıvışmak için mazeretim bu olacaktı.

“Ev hakkında ne düşünüyorsun?” Daha evvel etrafa bakma şansım olmamıştı. Duvarların boş olduğunu ve ortalıkta hiç kitap olmadığını fark ettim, ancak bolca mobilya vardı. İçi tıka basa doldurulmuş iri kanepeler, sandalyeyi odanın bir köşesine sıkıştırmış gibi duruyordu. İstenerek değil de kaza eseri oraya konmuş gibi duran iki geniş sandalye ise diğer duvarda tüm şatafatlarıyla dikiliyordu. Abartılı fırırlarla süslenmiş ufak cam lambalar iki sehpanın üzerine yerleştirilmişti. Eşyalar tüm alanı kaplamıştı.

“Gel de oturmadan evvel evin geri kalanını gör.” Beatrice mutfağa geri dönerken, Johnnie Mae de gururlu bir tavırla beni yatak odasına yönlendirdi.

“Daha evvel yuvarlak bir yatakta uyudun mu hiç?” Uyumamıştım ve daha evvel böyle bir yatak görmemiştim. Kıvrımlarına uyan mavi saten bir örtüyle kaplanmış olsa da, pek albenili görünmüyordu.

“Beatrice çiçeklenince burada uyuyor.” Onu manastır hücrelerine benzeyen odaya doğru takip ettim. Odadaki tek eşya ufak bir karyola ile eski püskü bir şifonyerdi. Lamba ya da sehpa örtüsü yoktu.

“Çiçeklenince mi?” Rahatsız olduğum kadar meraklı değildim aslında.

“Ayda bir kanaması olduğunda,” dedi Johnnie Mae. “Ben artık olmuyorum, bir ameliyat geçirdim. Eğer hastanelerden bu kadar korkmasaydı o da yaptıracaktı.”

“Ameliyat mı?” Gençtim, ancak bir o kadar da aptaldım.

“Yumurtalıklarımı ve diğer tüm şeyleri aldıldım; aynı operasyonu Bee’nin de geçirmesi gerekiyordu. Sonuçta ona bir bebek

verecek değilim, öyle değil mi?" Dirseğiyle beni dürttü ve göz kırptı. Ben de ona göz kırptım muhtemelen. Bilmiyorum. Ancak bu belaya bulaşmama sebep olan aptallığımı düşünüyordum. Büyük, cömert ve önyargısız ruhum iki lezbiyenin ağır mizah duygusunun altında kalıvermişti.

"Hoş. Eviniz gerçekten çok hoş. Demek istediğim, sizin zevkinizi ve kişiliğinizi yansıtıyor. Hep derim, bir kadını tanımak istiyorsan, yani bir insanı kastediyorum, onun evine gitmelisin. Bu sana..." Atasözlerinin aksine, sözcüklerin asla boşa çıkmayacağını biliyordum. Ve okuduğum onca kitap bana kullanacak sözcükler hediye etmişti. Kimi zaman kendi kendime ya da bebeğime ezberden Shakespeare sonelerini, Paul Lawrence Dunbar şiirlerini, Kipling'in 'Eğer' şiirini, Countee Cullen, Langston Hughes, Arna Bontemps ve Longfellow'un 'Hiawatha'sını okurdum. Rahatsızlık verici bir sessizlik anını doldurabilecek kadar sözcüğüm vardı. Eğer ihtiyaç olursa saatler süren bir boşluğu bile doldurabilirdim.

Kumaşı etime batan kanepeye oturduğumda Johnnie Mae bir kadeh Dubbonet içmeyi teklif etti. Yoğun, tatlı şarapla dolu kadehimi korunmak için elimde tuttum. Mobilyalarına şarap dökme ihtimalim oldukça, üzerime atılmakta tereddüt edeceğini düşünerek kadehi bir kalkan gibi önümde tutuyordum.

"Beatrice, gel artık buraya. Kendini fırına zincirlemedin herhalde." Bana bakıp kalın kaşlarını kaldırdı. Johnnie Mae'nin konuştuğu kişiyi suç ortağıymış gibi hissettiren rahatsız edici bir huyu vardı. Ben de sanki onun bahsettiği şeyi anlamışım gibi hemen kaşlarımı kaldırdım. Beatrice yüzü boncuk boncuk terle kaplı halde salona girdi.

"Bebeğim, kapkara bir tavuk istemiyorsun, öyle değil mi?" Beatrice ona takılıyordu. Flört ediyordu.

"Eğer o tavuk senden daha koyu hale gelirse, seni biraz kırbaçlamam gerekebilir." Tam bir komedi takımıydılar. Bu atışmayı

kulüpteyken duymuş olsaydım muhtemelen kahkahalarına eşlik ederdim, ama karmakarışık bir odada diken üstünde otururken hiçbir şeyi komik bulamıyordum. Güldüm.

“Buraya gel, seni tatlı şey.” Beatrice denileni yaptı ve Johnnie Mae’nin önünde ufak tombik bir kız çocuğu gibi dikildi.

“Eğil.” Johnnie Mae başını kaldırdı ve iki kadının dudakları birleşti. Onları izlerken dillerinin içeri ve dışarı ilerleyişini gördüm. Filmler dışında bir kadınla erkeğin tutkuyla öpüştüğüne hiç şahit olmamıştım. Ayrılıp, önceden çalışılmış bir hareketle bana baktılar. Bir anlığına onları izlerken yakalanmış olduğum için çok utandım, ancak hemen ardından, bunu görmemi istediklerini anladım. Onlara lezbiyenliğe ilgim olmadığını söylememe rağmen, iki kadının öpüştüğünü görmenin beni heyecanlandırabileceğini düşünmüşlerdi.

Aptallıklarından tiksindim, ancak bunun da ötesinde, azımsanmış olmaktan nefret ettim. Önümde anadan doğma soyunup oynasalar dahi bağdaş kurmuş halde orada oturup Dubonnet’i yudumlamaya devam edeceğimi bilmiyorlardı.

Yeniden mutfğa dönerken Beatrice’in kahkahası omuzunun üzerinden bize ulaştı. Johnnie Mae bana yan gözle bakarak, hissettiği memnuniyete beni de dahil etmeye çalıştı.

“Beatrice bir tavşanın bile av köpeğine sarılmasını sağlayabilir.” Bir domuz gibi homurdandı.

Kahkahayı bu evdeki en güvenilir aktivite olarak gördüğüm için güldüm ve, “Nerede çalışıyorsunuz? Yani, her ikiniz?” dedim.

“Burada. Yataklarımızda.” Bu kadında utanma namına hiçbir şey yoktu. “İkimiz de haftada bir defa, iki gecelik vardiyalar halinde çalışıyoruz. İki yüz dolar ediyor bu. Rahat rahat geçinebiliyoruz.” Koltuğu ve sandalyeleri işaret etti. “Gördüğün üzere.”

Lezbiyen fahişeler! Kadınlarla mı düşüp kalkıyorlardı? Bilmek için yanıp tutuşuyordum. Onları nasıl buluyorlardı acaba? Kadın-

larla parayla yatan kadınlar olup olmadığını hiç duymamıştım, ama erkeklerle yatağa girmedikleri kesindi. Sorumu sorabilmek için bir yol bulmaya çalışıyordum.

Johnnie Mae dikkatli ve sevgi dolu bakışlarını odadaki her bir eşyanın üzerinde gezdirdi. Başı çizdiği yarım daireyi tamamladı ve yeniden görüş alanına girdim.

“Buradan taşınmak zorunda kalacağız, biliyor musun?” Sorusu çok aptalcaydı. Bilmediğim gibi, umursamıyordum da. Üstelik bu konuyla ilgili düşünecek olsam, bunu iyi bir şey olarak algıladım.

“Ev sahibi bizi sevmiyor. Bunun sebebini papaz yardımcısı olmasına bağlıyor. Ama asıl sebebi oğlunun nonoş olması. Kadın kıyafetleri giyip etrafta dolaştığı için yaşlı herif eşcinsellere katlanamıyor.” Adamın mutsuzluğunu düşünmek onu gülümsetmişti. “Bunu o yaşlı herife de söyledim.” Ne yapalım dercesine ellerini kaldırdı. “Başka bir yer bulacağız. Taşınmaktan nefret ediyorum gerçi. Demek istediğim, bu duvarları bile biz boyamıştık.” Salonun duvarları kirli, donuk bir sarıya boyalıydı. “Burayı balayı evimiz diye adlandırmıştık. Beatrice gülleri elleriyle dikmişti.”

Söylemem gereken bir şeyler varmış gibi hissettim. “Sizi çok iyi anlıyorum,” gibi bir şey. Bir sebepten, Kıvrıcık’ı düşündüm ve bu iki kadın için gerçekten de üzüldüm.

“Zenciler midemi bulandırıyor. Zenci erkekler daha da fazla.” Ev sahibini düşünerek böyle söylüyor olmalıydı, ama sanki zihnimden geçenleri okuyor ve Kıvrıcık’ı kastetme küstahlığını gösteriyor gibiydi. Her şekilde ona duyduğum acımayı kaybedecektim zaten. ‘Zenci’ kelimesinden nefret ederdim ve bu kelimeyi kim kullanırsa kullansın, bunun bir sevgi ifadesi olabileceğine inanmazdım.

“Biraz da sen anlat bakalım. Seni merak ediyoruz biz de. Nasıl oldu da garsonluk yapmaya başladın? Çok iyi İngilizce konuşuyorsun, diplomalı olmalısın.”

“Evet, diplomalıyım.” Şaşkınlıktan sesim yüksek çıkmıştı.

“Lise mezunu musun yani?”

“Evet.”

“Ve garson olarak çalışıyorsun?”

“Daktilo ya da steno kullanmayı bilmiyorum, bu yüzden...”

“Bana Beatrice’i hatırlatıyorsun.” Bağırды. “Beatrice, buraya gel.” Yeniden öpüşmelerine şahitlik edeceğim diye korktum.

Beatrice oturma odası kapısında durdu. “Aklında ne var?”

Johnnie Mae’nin eğlenceye ayıracak vakti yoktu. “Bee, Rita da senin gibi. O da liseyi bitirmiş.”

Bunun çok da harika bir başarı olmadığını bilen Beatrice, “Öyle mi? Diplomanı aldın yani?” dedi.

Johnnie Mae benim yerime cevap verdi. “Elbette almış. Ve garsonluk yapıyor.” Açıklamak için konuşmaya çalıştım, ama beni susturdu. “Beatrice Kadınlar Ordusu’ndaydı. Onbaşı rütbesinde.” Tüm bu yumuşak etlerin bir zamanlar ordu üniforması içinde olduğuna inanmak güçtü. “Ordudan ayrıldığında çalışmaya başladı. Biz de orada tanıştık. Zengin, yaşlı bir kadının evinde. Bee orada aşçılık yapıyordu, ben de hizmetçiydim. Ona bir bakış attım ve o zamandan beri hiç ayrıldık.”

Ve kahkahaları yine çınladı.

“Yemekten evvel biraz ot içelim.” Johnnie Mae emretmişti, bir davet değildi bu. Bana döndü.

“Ot sever misin?”

“Evet. İçerim.” İşin doğrusu, bir seneden fazla süre sigara içmiştim, ama hiç esrar denememiştim. Ancak lezbiyenlerin olduğu bir evde bağdaş kurmuş oturarak şarap yudumlatabiliyorsam, onu da yapabilecek dayanıklılığa sahip olduğumu hissettim. Her ne olursa olsun, bana teklif edecekleri diğer her şeyi reddetmeye hazırdım, o yüzden de ot içmeyi geri çevirmek içimden gelmedi.

Beatrice masaya sigara kâğıtlarıyla birlikte üzerinde Prens Albert’ın resminin bulunduğu teneke kutuyu bıraktı.

“Sarmak ister misin?” Johnnie Mae iyi niyetli davranmaya çalışıyordu.

“Hayır, teşekkürler. Ben pek iyi saramam.” Beş yıl önce, Güney’den ayrıldığımdan bu yana tütünle sigara kâğıtlarını yan yana görmemiştim. Amcamın hazır sigaraları bittiği zaman

abimle birlikte, döndürme kolu olan bir makinede yamru yumru sigaralar sarardık.

Kâğıtları aldı ve ustalıkla otu elemeye başladı. Tütün tanecikleri kıvrılmış kâğıdın içine düşerken çok meraklı görünmemeye gayret ediyordum.

“Tuvaletinizi kullanabilir miyim?”

“Elbette. Nerede olduğunu biliyorsun.”

Tuvalet aynasına bakıp yansımamla konuştum. “Gergin olmanı gerektirecek hiçbir şey yok. Bundan da sıyrılacaksın. Her zaman öyle olmaz mı zaten? Esrar bağımlılık yapmaz. Binlerce insan içti şu zamana kadar. Kızılderililer ve Meksikalılar da içti ve bu onları delirtmedi. Yalnızca ellerini yıka,” –avuçlarım terlemişti– “ve salona geri dön. Soğukkanlılığını koru. Sakin ol.”

Ufak kahverengi sigarayı sanki normal bir sigara tütürüyormuşum gibi gelişigüzel içime çektim.

“Hayır. Hayır. Sigarayı böyle harcama. Ver şunu bana.” Sigarayı elimden aldı ve çayı höpürdeterek içen akrabalar gibi bir ses çıkardı.

“Ben kendi yöntemimden memnunum.” İnadım inattı.

“Pekâlâ, bir de böyle dene.” Yine o zingırtılı ses.

“Tamam. Öyle yapacağım.” Gırtlığımı açık tutup dilimi düzleştirdim ki duman dudaklarımdan genzime dek engelsiz geçebilsin. Bademciklerimin etrafını yırttı, geniz yolumu acı biber gibi yaktı ve boğdu beni. Ben öksürüp öğürürken, o aptal kaltaklar güldüler. Ben ölümüne boğuluyor olsam dahi yüzlerindeki o cansız çizgilerle öylece oturlardı. Bana yardım etmeyecekler miydi? Hayır. Beatrice sigarayı elimden kurtardı ve bir nefes alıp zaten şişman olan yanaklarını şişirerek dumanı dışarı bırakırken biricik sevgilisi de yakıcı bir başka sigarayı sarmakla meşguldü.

Öksürüğümün beni sarsması henüz sona ermemişken, onlarla ödeşmeye ve bunun intikamını almaya karar verdim. Lezbiyen

olmaları yeterince günah değilmiş gibi, bir de nezaketsiz, aptal kaltaklardı. Tekrar ota uzandım.

Hayatım boyunca tattığım en lezzetli yemekti. Her lokması zevkten dört köşe ediyordu. Yalnızca tatlardan keyif almakla yetinmeyip ağızımdaki yemeğin hissi, kokular ve çiğneyen çene-
min sesiyle dahi kendimi bu bedensel zevkin içinde kaybettim.

“Müthiş keyif alıyor. Bu tabağını üçüncü kez dolduruşu.”

Kafamı kaldırıp, beni seyrederek halime gülen iki kadına baktım. Suratları dişten ibaretmiş gibi görünüyordu. Koyu renkli dudakların ardında sıralanmış beyaz dişler. Utanç verici şekilde çirkinlerdi ve bu bir sebepten komikti. Ne kadar garip göründüklerine dair hiçbir fikirleri yoktu. Onların cahilliğine güldüm ve onlar da benimkine gülmeleri gerektiğini düşündüklerinden bana katıldılar. Nasıl da beni boğulmaya terk ettiklerini ve onlardan intikam almaya yemin ettiğimi hatırladığımda yanaklarımdan yaşlar süzülüyordu. Bu gerçekten çok matraktı. Ne düşündüğümü bilmiyorlardı ve benim de intikamımı nasıl alacağıma dair bir fikrim yoktu.

“Haydi biraz müzik dinleyelim.” Beatrice masadan kalktı. Loş salonda Johnnie Mae ayakta dikilip plakçalara bir plak yerleştirdi. İlk şarkı çalmaya başladığında bana döndü. “Dans dersleri aldığını söylemiştin. Bize dans et.” Lil Green’in hüzünlü sesi şarkı sözlerini mırıldanmaya başladı:

*“Karanlıkta, karanlıkta, öyle heyecanlanırım ki
Parmak uçlarını memelerime bastırduğında.”*

Onlara bu tip müziklerle dans etmediğimi açıklayamazdım. Stüdyodayken Prokofiev, Çaykovski ve Stravinsky besteleriyle esnemeler, uzamalar, *plié* ve *relevé*’ler yapıyordum.

Aile ve dost buluşmalarında bir çocuktan, hatta bir yetişkinden kalabalığı eğlendirecek bir şeyler yapmasını istemek normal sayılırdı. Yetenekli kişinin bu yeteneğini paylaşması beklenirdi. Bir

şarkıcıya, "Bize bir şarkı söyle!" denir, hafızası çok güçlü birinin ise şiir okuması istenirdi. Annemin evindeyken beni de dans okulunda öğrendiklerimi sergilemem için çağırırlardı. Sandalyeler kenara çekilirdi ve ben de ferah salonda dans ederdim. Etrafın duyamaya-çağı bir sesle müziği mırıldanırken bir bale pozundan bir başkasına kusursuzca geçerdim. Annemin arkadaşları alkışlamak için viski kadehlerini bırakırlardı.

Ev sahibelerim için dans etmeye karar verdim. Müzik alçalıp yükseldi. Bedenimi seslerin üzerinde dinlenmeye bıraktım ve küçük odanın içinde dönüp reverans yaptım. Kendimi karakalem bir çizimin ya da siyah sulu boya bir resmin içindeymişim gibi hissedene dek şekiller ve biçimler eriyiverdi.

Plak bittiğinde ben de durdum. İki kadın da kanepede oturuyordu. Ciddi ve ağırbaşlı bir havaları vardı.

"Bu iyiydi. Öyle değil mi, bebeğim?"

"Kesinlikle öyle."

"Beatrice ile dans et. Ben aldırmam. Haydi. Beatrice, Rita ile dans et."

Sesinde yine o emir tınısı vardı. O anda dünyada istediğim en son şey başka bir kadınla dans etmektir. Johnnie Mae ayağa kalkıp Lil Green şarkısını yeniden başlattı ve Beatrice yanıma yaklaşp bana doğru uzandı. Kolunu belime dolayıp, sanki vals yapacakmışız gibi sol elimi tuttu. Yalnızca şişman, yumuşak ve benden bir kafa boyu kısa değildi, kocaman göğüsleri karnıma sürünüyordu. Uyluğunu bacaklarımla arasına sıkıştırıp odanın etrafında yalpalamaya başladı.

Bu, hakaretlerin en büyüğüydü. Bu kalınkafalı, zampara yaşlı cadılardan yaptıklarının acısını çıkaracaktım. Benimle bu şekilde kafa bulup öylece kurtulamayacaklardı.

"İşte böyle, Beatrice, uçur onu." Bunun üzerine kadın bir adım attı ve geriye doğru eğilerek beni de yanında çekti. Neredeyse

devrilip düşecektim. Neyse ki, bin saattir çalışıyormuş gibi gelen plak sona erdi ve kanepeye dönmeme izin verildi.

“Birlikte harika görünüyorsunuz. Beatrice çok iyi dans ediyor, öyle değil mi? Gel buraya, bebeğim, ve bana bir öpücük ver.”

Ayağa kalkıp Beatrice’e yer açtım.

“Hayır. Sen de kalabilirsin.” Kollarını, yüzü teslimiyetle ağır-
laşmış Beatrice’e doladı.

“Yine tuvalete gitmem gerekiyor.” Akıl makinesinin işini yapmasının tam zamanıydı. Tuvaletteyken aklıma bir fikir geldi. Karşımda iki fahişe vardı. Neden onları kendi mesleklerinde cesaretlendirmiyordum? Anladığım kadarıyla, fahişeler hiçbir zaman paraya doyamazlardı ve çok az kazandıklarını da göz önüne alınca... Özenli bir biçimde yeni rolüme bürünüp salona geri döndüm. Müziğin sesini kısıp kısamayacağımızı sorarak, onlarla bir şey konuşmak istediğimi söyledim.

“Rita konuşmak istiyor.” Kucaklaşmalarına ara verdiler. Edepsiz şeyler.

“Bu evde oturmaya devam etmeniz için size yardımcı olabileceğimi düşündüm. Burayı çok seviyorsunuz ve o kadar güzelleştirmişsiniz ki, eğer çıkmak zorunda kalırsanız çok yazık olacak.”

Neredeyse ağlayacak kadar duygusallaştılar.

“Yani, burayı kiralayabilirim ve siz de kalmaya devam edebilirsiniz.”

“Yani sen kirayı ödeyeceksin, biz de sana borçlanacağız, öyle mi?”

“Hayır. Burayı kendi adıma kiralayacağım, elektrik ve gazı kendi adıma bağlatacağım. Her şeyi ödeyeceğim. Ve haftada üç ya da dört gece burada kalacak, fahişelik yapacaksınız.”

Beatrice aptal sesiyle yakındı: “Yani evimizi geneleve mi çevireceksin?”

Pekâlâ, burası bir evdi ve içinde de fahişeler yaşıyordu. “Bu iş iyi giderse kendi evinizi alıp içini burası gibi düşünebileceğini biliyorsunuz, değil mi?” Muhtemelen öyle yaparlardı.

“Müşterileri nasıl bulacağız?” Johnnie Mae işini biliyordu.

“Beyaz taksi şoförleri ayarlayıp onlara yüzde vereceğiz.” Zihnim bir Santa Fe treni gibi tıkır tıkır çalışıyordu. “Saat onla iki arasında çalışmaları söylenebilir. Eğer her müşteriden yirmi dolar alırsak, onlar beş alır biz de on beşi bölüşürüz. Yedi buçuk size. Yedi buçuk bana.”

“Biz fahişelik yapmak istemiyoruz. Yani tam mesai.” Koca yaşlı Beatrice şimdiden ürkmüştü. Kadınlar ordusunda neler yapmıştı acaba? Genç kızları baştan mı çıkarmıştı?

“Haftada dört gün fahişelik yapmak tam mesai değildir,” dedim. “Ve her neyse, eğer başarılıysanız altı ay sonra bu işi bırakırsınız. Gidip kendinize ufak bir yer alırsınız. İşin doğrusu, bundan büyüğünü bile alabilirsiniz.” Ve orayı daha fazla ıvrır zıvırla doldurabilirsiniz.

Johnnie Mae şüpheyle yüzüme baktı. “Tüm bunları ne zaman hesapladın?”

“Uzun zamandır bu işe girmek istiyordum. O yüzden de para biriktiriyordum. Ufak bir hamburger tezgâhı düşünüyordum ama burası öyle mükemmel ki.” Onlar da elbette. “Eğer üçümüz de para biriktirirsek, bir yıl içinde kendi restoranımızı açabileceğimizin farkında mısınız? Beatrice şef olur. Sen ve ben de müdür oluruz.”

Akıllarına girmek üzereydim. “Sahil bölgesinde ufak bir işletmem vardı. Üç kıza göre bir yer, ama kapatmak zorunda kaldım.” Yüzlerinde hayranlıkla karışık ufak bir korku ifadesi belirdi. Kazançlarına dair pazarlık bile yapmamışlardı.

Çoktan inanmaya başladığı şeye inanmamaya gayret eden Johnnie Mae, “Neden garsonluk yapıyordun peki?” diye sordu.

Onlara oğlumu doyurmak ve kalacak bir yer sağlayabilmek için bunu yaptığımı söyleyip, o rahatsız kanepenin üzerinde bana tecavüz etmelerine mi sebep olacaktım? “Bir paravana ihtiyacım vardı. Polisler peşimde.”

“Polisler!” İkisi de çığlık attı. Tam da ineği sağlamak isteyen, ama etraftaki bok kokusunu inkâr eden zayıf insanlar gibi. Anında çok ileri gittiğimi fark ettim.

“Benim peşimde değiller. Kızlarımdan birinin peşindeler, ama ben ne olur ne olmaz diye kendimi garantiye almak istedim.”

Beatrice, “Bu işlere bulaşmak için oldukça gençsin,” dedi.

“Çok görüp geçirdim, bebeğim.” Uzak ve gizemli yerlerde bulunduğumu ima edecek şekilde gözlerimi devirdim. “Peki, ne diyorsunuz? Çarşamba, perşembe, cuma ve cumartesi yapabiliriz. Böylece pazar günü kilise için serbest kalırsınız ve...”

“Bununla ilgili konuşsak iyi olur.”

“Ben yarın izinliyim ve tüm işleri halledebilirim. Bugünün işini yarına bırakma demişler.”

“Yalnızca iki yatak odamız var. Sen nerede çalışacaksın?”

Az kalsın ona bağıracaktım. Ben mi, fahişelik yapmak mı? Ne olduğumu sanıyordu? “Ben restoranda kalmaya devam edeceğim. Anlayacağınız üzere, dikkatleri üzerime çekmek istemem. Ama yalnız olmayacaksınız. Size göz kulak olması için birini ayarlayacağım. Bu işi bana bırakın.”

Bir afra tafra içinde profesyonelleşivermiştim ki babamın kızı olarak bu benim için hiç de zor bir şey değildi. “Bana bir bloknot ve bir kalem verirsiniz, ev sahibinin adresini not alacağım.”

“Beatrice. Biraz kâğıt getir.”

Johnnie Mae adresi söylerken masaya geçip yemek tabaklarını ve kırıntıları öteledim.

“Adres ne demiştin?”

Tekrar söyledi ve kâğıtlara defalarca adresi yazdım.

“Şimdi ne yapıyorsun?” Johnnie Mae pek uyanık sayılmazdı, ama öyle her şeye tamam deyip geçmek için de fazla akıllıydı. Bunu aklımda tutmamın iyi olacağını düşündüm.

“Buradan ayrıldığımda gezerek müşteri bulmaya başlayacağım,” dedim. “Birkaç hafta içinde binyoner olacağız.”

“Ne?”

“Milyoner olmanın bir adım öncesi. Haydi buna içelim.” Beatrice kadehleri doldurdu. İlk yudum adeta başımı döndürdü. Otun beynimde bıraktığı etkiyle birleşivermişti. Bir anlığına ayılarak, yapmış olduğum şeyi açıkça anımsadım, ardından yeniden keyifli bir şekilde uçmuştum. İşlerden sorumlu olan kişiydim.

Vedalaştım, muhteşem yemekler ve önümüzde uzanan muhteşem geleceğe dokundurmalar yapıp evden ayrıldım.

Bu kadınlara ilişkin kalpsizliğimin, intikam almaya dair doğal bir ihtiyaçtan ileri geldiğinden emindim. Sonuçta, yanlış anlaşılana karşı yapış yapış hassasiyetimden ötürü, kimse beni toplumun ‘diğerleri’ne duyduğu nefreti dışarı vuruyor olduğuma inandıramazdı.

Yine de, bahçeyle kaldırımı ayıran bir adımlık ufak tel örgüye doğru ilerlerken, olaydaki ironiyi fark ettim. Baştan çıkarılmayı engellemek için başarılı bir girişimde bulunduğum gün, iki fahişe ve bir genelev sahibi olmamla sonuçlanmıştı. Ve yalnızca on sekiz yaşındaydım.

“İyi akşamlar, şoför bey.”

“Hı hı.”

“Deniz kuvvetleri personeline hizmet için yeteri kadar randevuevi var mı acaba?”

“Nee?”

“Yirmi dolarlık müşteri için normalde dört dolar aldığınızı biliyorum (tahmin ettim, bilmiyordum), ancak eğer perşembe akşamı saat ondan sonra bu adrese müşteri getirirseniz, emeğinizi karşılığında kelle başına beş dolar alacaksınız.”

Beyazlarla konuşurken çok dikkatli olmak gerekiyordu, özellikle de beyaz adamlarla. Annem derdi ki, beyaz bir adamın dişlerini görmesi, iç çamaşırını görmesine denktir.

Birkaç endişeli sene içinde ırksal, kültürel ve entelektüel açıdan bir züppe olmayı başarmıştım. Bir genelev işletiyordum ve ahlaken kendimi fahişelerden daha üstün görüyordum. Bir garsondum ve hizmet ettiğim müşterilerden daha akıllı olduğuma inanıyordum. Yalnız, bekar bir anneydim ve kendimi tanıştığım evli kadınlardan daha özgür hissediyordum.

Hank, kulübün istikrarsız güvenlik elemanıydı. İstikrarsızdı çünkü bazen hiç ortalıkta görünmez, bazen de alışkanlıktan, sırf itici buldu diye insanları kaldırırma uçuruverirdi. Ayda birkaç geceyi polis karakolunda geçirir ve salıverildiğinde tekrar işe alınırdı.

Diğer garsonlar, Hank'ın patron için birtakım gizli işler yaptığını ima etmişlerdi. Erkeklerin Hank'ten, haklı olarak, ürkütüklerine inanıyordum; çünkü nasıl davranacağını öngörmenin imkânı yoktu. O, garip özelliklerin içinde muhteşem değerler görebilir, ya da bir insanın renginden ötürü nefret duyabilirdi.

Orada çalışmaya başladığımda beni hemen benimsemişti, bu yüzden önüme gelen ilk fırsatta ona yanaşttım. "Hank, benim için bir işle ilgilenebilir misin?"

Başka bir yüzyılda olsaydık, yüzü bir köle sahibini öyle korkuturdu ki adam o geniş sırtını kırbaçlamak ve kocaman ellerini zincirlemek zorunda kalırdı.

"Elbette, küçük kardeşim. Sorun nedir?"

"Buraya gelen iki lezbiyeni tanıyor musun?"

"Seninle uğraşmıyorlar, değil mi?"

"Ah, hayır." Tam tersi. "Onlara bir işte arka çıkmamı istediler. Doğru söylemem gerekirse, bir genelev. Çarşambadan cumartesiye. Ve bana göz kulak olması için güvenebileceğim tek kişi sensin. Payıma düşenin üçte birini sana ödemeyi düşünüyorum."

Ağzı bir karış açıldı. "Fahişelik mi yapacaksın?"

"Ben değil, ben burada çalışmaya devam edeceğim, ama onlar yapacak. Yeri benim için idare edebilir misin? Polise dikkat edip paranın kaydını tutabilir misin?"

Kendimi birkaç defa tekrarlamamın ardından kabul etti. Kadınlara ve taksi şoförlerinde vermek üzere pusulalardan oluşan özenli bir sistem hazırladım. Sabaha karşı iki buçukta Hank etrafın temiz olduğunu göstermek için verandanın ışığını yakacak, ben de içeri girip çalışanların paralarını dağıtacağtım.

Belli belirsiz bir endişem vardı – bir anda şişen banka hesabının ahlak polislerini peşime takması. Fahişelik yapmadığım için polisten korkmuyordum, ancak bir soruşturmanın Cleo Ana'yı nasıl etkileyebileceğini düşündükçe ödüm patlıyordu. Öyle bir durumda beni ve bebeğimi başından savarak, cehennemin dibine gitmemi söylerdi. Yaşanacak başka yerler de vardı elbette, gizli yerlerde biriken parayla bebeğime bakacak herhangi birini de bulabilirdim, ama Jenkins ailesini seviyordum ve benim hakkımdaki intibalarına önem veriyordum.

Evleri ve tarzları, beni büyüten ve taparcasına sevdiğim büyü-kannemi anımsatıyordu. Onları gücendiremezdim. Yasadışı işim zirve yaptığı vakit, onların kilisesine katıldım ve koroda o eski şarkıları müthiş bir mutlulukla seslendirdim.

Bir öğleden sonra Cleo Ana, "Bir şey biliyorum," dedi. Sırıttı-yordu. İçimi bir panik hissi kapladı.

"Ne?"

"Bir iş çeviriyorsun." Okul çağındaki bir çocuğu bir şeyle itham edermiş gibi melodili söylemişti bunu.

"Ne? Ben hiçbir şey yapmıyorum." Söyleyeceğim yalanlar dilimin ucundaydı.

"Kendine bir adam buldun."

Aklına ancak bu mu gelmişti? Her ne kadar yanılıyor olsa da, kızgın olmadığını hissettim, böylece yalan söylemek yine emni-yetli hale geldi.

"Nasıl anladın?" diye sordum. Beni yakaladığı için kendinden hoşnuttu.

"Çünkü eskisinden daha geç saatte eve geliyorsun. Benim uykum hafiftir. Bay Henry ölü gibi uyur, ama çocuk bakıcılığı beni uykusu hafif biri yaptı. Her ayak sesini duyarım. Eskiden saat iki buçuk gibi eve gelmiş olurdun. Şimdi ise bazen üç buçuk-ta evde oluyorsun. Hakkı mıyım?"

“Evet.”

“Pekâlâ, iyi bir çocuk mu? Senin çalıştığın yerde çalışıyor, öyle değil mi?”

“Nasıl bu kadar çok şey bilebiliyorsun, Cleo Ana?”

“Çünkü başkası senin çıkış saatine kadar ayakta kalamayabilir. Eğer istersen, buraya gelip seni görebilir.”

İrkildim. “Akşam vakti olmaz. Ama gündüz olabilir, buna aldırmam.” Etrafta pek çok beklenmedik şey olup biterken, Cleo Ana’nın prensiplerinin elden gitmesi beni çok üzerdi.

İki buçuk ay boyunca üçgen bir ilişki ağını yönettim; palavra attım (kadınların önünde), tevazu içinde hizmet ettim (kulüpte) ve tüm bu süre boyunca bu kadar nakit parayla ne yapacağımı düşünüp durdum.

Detroit dehasının ürünü olan bir araba satın aldım. Chrysler, ‘39 model, üstü açılır bir araba. Ahşap kapıları ve cilalı ahşap çamurlukları vardı. Vites kolu topuzu ve gösterge düğmeleri eski model çatal bıçak sapları gibi sarı bir materyalden yapılmıydı. Kemerlerden bir askı yaptım ve o sıralarda adım atmaya başlamış olan oğlumu güvenceye aldım. Güzel savaş arabamın içinde, San Diego’nun tekdüze sokaklarında gezindik. Şifonyerin bir çekme-cesine sığdırdığım paralarla peşin almıştım arabamı.

Cleo Ana dikkatlice sordu. “Hangi cehennemden?..”

Cevabım çoktan hazırды. “Erkek arkadaşım bana verdi!”

“Ne yaptı? Çaldı mı?”

“Ah, hayır. Peşin ödedi.”

“Neden hiç buralara gelmiyor?”

“Gelecek. Onu davet ettim.” Hank’i çok çalışan erkek arkadaş olarak yutturmayı düşünmüş, ama sonra onun bu rolün üstesinden gelemeyeceğine karar vermiştim.

“Beni dinle. Evli değil, öyle değil mi?” İğrenç bir hastalık taşıyor olabilirmişim gibi benden uzaklaşmaya başladı.

“Hayır, efendim. Boşanmış bile değil. Demek istediğim, hiç evlenmemiş.”

Yavaş yavaş sakinleşti, ardından yüzü yeniden sertleşti. “Beyaz bir adam mı yoksa? Beyaz adamlardan hoşlanmam.”

Kahkaha attım. Kurumuma gelip giden müşteriler arasında bir tane bile beyaza rastlamamıştım. “Hayır, Cleo Ana, açık tenli bile değil.”

İsteksizce gülümsedi. “Asla onaylamadığım şeylerden biri de evli erkeklerle görüşen kadınlardır. Diğeri de beyaz adamlarla görüşenler. Birincisini İncil tasvip etmez, ikincisini de kanunlar.”

Benim cinsel münasebetlerim üzerine kafa yoracağına ahlaki çöküşüme ilgi duysa çok daha iyi ederdi. San Diego’ya geldiğimden bu yana üzerime geçirdiğim görünmez matem elbisemin içine kimse nüfuz etmemişti. Aşkım solmuştu, aşkım gitmişti, tersanede çalışan aptalın tekiyle evlenmişti ve Louisiana’nın sinek istilasına uğramış bataklıklarında yaşıyordu. Uzak ol ve uzakta kal, aşkım.

Hayatımın entrikalar ve üçkâğıtlarla melodramatik bir şekilde ilerlediği sırada, Rus yazarları keşfettim. Önce bir kitap başlığı ilgimi çekti. Fahişeler üzerinden çok para kazandığım için kendimi suçlu hissetmem sebebiyle değil, başlığın içerdiği mükemmel dengeden ötürüydü. O zamana dek vardığım sonuca göre hayat bir zıtlıklar silsilesiydi: siyah/beyaz, yukarı/aşağı, yaşam/ölüm, zengin/fakir, sevgi/nefret; aralarında hiçbir hafifletici nokta yoktu. Bunları Suç/Ceza izliyordu.

Dostoyevski'nin dünyasının karanlığı bana yabancı değildi. Kasvetli, ışıksız iç mekânlar, karakterlerin karmaşık muhakemeleri ve kara mizahları kendi yalnızlığım kadar tanıdıkta.

Rus sisiyle kaplanmış güneşli California sokaklarında yürüdüm. Karamazov kardeşlere âşık oldum ve yaşlı zampara babalarıyla birlikte bir semaverden çay içmek istedim. Ardından gözdem Gorki oluverdi. En karanlık, en içten, en umutsuz olan oydu. Kitaplar uzun süre dayanmıyordu. Tüm yazarların hayatta olup, bu bağımlılığım için yeni eserler kaleme almalarını diliyordum.

Çehov oyunlarını ve Turgenyev'i de elden geçirdim, ama gece geç saatlerde, paramı topladıktan sonra her daim Maksim Gorki'ye ve onun kasvetli, adaletsiz dünyasına döndüm.

Dans öğretmenim en egzotik kıyafetleri bulup giyyordu. Uzun koyu renk eteği tam ayak bileklerinin üzerinde bitiyordu. Yöresel Meksika bluzları zayıf omuzlarını örtüyordu. Rengârenk boncuklardan oluşan ipleriyle parmakarası sandaletleri kıyafetini tamamlıyordu. Hayranlık duymak için yeterince tuhaftı. Onun kıyafetlerini taklit ettim ve beyaz bluz ile siyah etekten oluşan garson üniformamı giymediğim zamanlarda, uzun etekler ve senyorita bluzları içinde kütüphanelerde dolanan zayıf, uzun boylu zenci kız oluverdim. Eğer bu dış görünüşü tamamlayacak bir bedenim ve/veya tavırlarım olsaydı seksi bile sayılabilirdim. Fakat ne yazık ki yoktu.

Dışarıdan bakınca, kimsenin beni fark edip de en yakın akıl hastanesine sepetlememesine hayret ediyordum. Bunun gerçekleştirmemesinin sebebi benim çok iyi bir oyuncu olmamdan öte, hayatımın hemen hemen her anında olduğu gibi, yabancılarla çevrili oluşumdu. Garsonun, hayalperestin, genelev işleten bir mamanın ve bir annenin dünyası süresiz olarak devam edebilirdi, hayatın beklenmedik sürprizleri olmasaydı tabii.

Yol kenarındaki ufak genelevimde yalnızca bir kuralım vardı. Ne kadar cazip olursa olsun, bütün bir gece sürecekle buluşmalar olmayacaktı. Parayı hiçbir sorunla karşılaşmadan almak istiyordum. Hank'ın verdiği işaretin ardından eve gittiğimde hiçbir müşterinin orada olmasını istemiyordum.

Bir gece, karanlık sokakta taksinin içinde oturdum (arabamı asla geneleve götürmüyordum) ve verandanın ışığının sönmesini bekledim. Aynı zamanda bu tip işler de yapan şoförle birlikte eve girdik.

Şoför, kadınlar, Hank ve bizi her an yerimizden edecekmiş gibi duran mobilyalarla çevrili vaziyette, çamaşır suyu, sigara dumanı

ve tütsü kokan ufak salonun ortasında durdum. Benim bir Şeyler alırken tomurcuklanmaya başlayan hassas arzumdan Beatrice ve Johnnie Mae'de eser yoktu. Artık paraları olduğu için açgözlü tabiatları iyice ortaya çıkmıştı. Salondaki toplam eşya sayısı öyle artmıştı ki, halihazırdaki mobilyalar geceleri kendilerinden ufak, hatta bazen büyük eşyalara hayat vermiş gibiydi.

Hank bana para dolu tütün kutusunu uzattı.

“Lanet olsun. şu işi halledene kadar radyonun sesini kısın. Bir bok duyulmuyor.” İmajımı tamamlamak için küfür de ediyordum. İki kadın, muhtemelen ukalalığımdan nefret etmek ve otoritemi kıskanmak dışında, artık hiçbir şekilde benimle ilgilenmiyordu.

Paraları toplamayı bitirmemişken ve şoföre dönmek üzereyken sarhoş, yarı çıplak, beyaz bir denizci tökezleyerek yatak odası kapısında belirdi. Denizci gömleğinin altına hiçbir şey giymemişti. Kadınların ve Hank'in nefeslerini tutarak bana baktıkları bir an oldu. Adamın ıplaklığından hipnotize olmuştum ve gözlerimi beyaz, yumuşak, sallanan penisinden alamıyordum.

Beatrice adama doğru koştu. “Tatlım. Sana içeride kalmanı...”

“Neler oluyor? Tüm bu insanlar da kim?” Aşağı Mississippi aksanı vardı ve aklıma gelen her şeyden daha çıplak ve beyaz ve çirkin ve sarhoş ve iğrenç görünüyordu.

Beatrice onu odaya doğru sürükledi.

O saniyelerde yeniden bir ocuk oluverdim. Akıl almaz bir hiddet duygusu beni ele geçirdi. Alçak, iten pazarlıklı kaltaklar – ben oraya gelmeden etrafı toplamalarını söylemiştim. Muhtemelen her gece arkamdan iş çeviriyorlardı ve ben bundan şphelenmemiştim bile. Hapse girebilirdim ya da daha kötüsü olabiliirdi. Onlar için yaptığım her şeyden sonra, o pislik içindeki kalpleri öyle nankrd ki beyaz bir adamın penisinin mide bulandırıcı görüntüsüne maruz kalmıştım.

Hanke döndüm. Bana doğru hantal adımlarla yürürken, “Rita, Tanrı'ya yemin ederim, hepsinin gittiğini sanmıştım,” dedi.

Johnnie Mae kıskançlığını daha fazla içinde tutamadı. "Bir yanlış yaptığımı düşünmüyorum. Her gece buraya gelip paraları topluyor, birilerinin pezevengi gibi davranıyorsun. Ama fahişelik yapmak için fazla iyisin. Üstelik şu iri yarı orospu çocuğunu da bizi izlemesi için buraya dikiyorsun. Peki o zaman, siyah kıcımlı öpebilirsin."

Kabalığı beni şaşırtmadı. Artık hiçbir şeye tek bir kaşımı bile kaldırmazdım. Şoför olan bitenden büyülenmiş halde ayakta duruyordu.

Tütün kutusunu Hank'e verdim. "Hank. Fahişelerle dolu bir genelev ister misin? İşte, burayı sana verdim gitti." Hasar görmüş itibarımı toparlamaya çalışarak kadınlara döndüm. "Ve, hanımlar, bu olayın başından beri beni öyle ya da böyle düdüklemeye kararlıydınız. Şu halimize bir bakın. Kim kimi düdüklede acaba?"

Beatrice'in sesi keskinleşti, bilendi ve sallanan bir jilet gibi odada dolandı. "Eğer sen ortaya çıkmasaydın, eskisi gibi yaşamaya devam edebilirdik."

"Evet, sokakta ya da beyaz bir kadının mutfağında."

Johnnie Mae dışarı bırakabileceğinden fazla havayı içine çekmiş gibi kabarmıştı. "Onunla konuşurken terbiyeni takın, seni koca burunlu kaltak."

Gitme vaktiydi. Bu yalancı günahkârlar bana saldırmaktan başka bir şey yapmayacaklardı. Onlar için yaptığım onca şeyden sonra.

"Hank, eğer burayı istiyorsan hepsi senindir." Ve hainlere son bir ayrılık darbesi: "En azından sizi bulduğumdan daha iyi bir halde bırakıyorum. Kendi mağazanızı açabilecek kadar ikinci el eşyanız var artık." Taksi şoförüne döndüm: "Beni lütfen eve götür."

Kendimi etrafımın kokusundan ayırarak bedenimi dikleştirdim ve yola koyuldum. Johnnie Mae'nin öfkesi hemen ardından ileri atıldı. Kapıya ulaşmıştım ki elini bana doğru uzattı. Koşuyormuş gibi görünmemek için biraz hızlanarak, taksi şoförü ve Johnnie Mae kapıda çarpışırken basamaklardan sıvıştım. Dur

durak bilmeyen iki kabilenin arasında kalmaktan biraz korkmuş olan adam da kendini oradan panikle kurtardı. Engellenen Johnnie Mae, ben çoktan kaldırıma vardığımdan, sessizlik içindeki karanlığa doğru bağırdı: “Seni kaltak! Polisin o arabayı nasıl aldığını öğrenmek istemeyeceğini mi sanıyorsun! Bir daha onu kullanmasan iyi edersin. Ahlak polisini peşine takacağım.”

Taksiye doğru nasıl yürüdüğümü bilmiyorum. Tehdidi ve tiz sesi geceyi deldiği gibi bana da saplanmıştı. Bu alçak kadın polisleri peşime takabilirdi, arabamdan olur, hapse girerdim ve Cleo Ana'nın evinden atılırdık. Taksinin arka koltuğunda otururken korkunç bir fikir, zehirli bir yılan gibi zihnimin arkalarından kıvrıla kıvrıla yaklaştı. Mahkeme tarafından yetersiz bir anne olduğuma karar verilebilir ve oğluma bir vasi tayin edilebilirdi. Böyle davalar vardı. Sabah ayazında terlemeye başladım. Koltukaltlarımdaki salgı bezlerine sanki binlerce iğne saplanıyordu.

“Lütfen beni eve götürün, bu berbat taşkınlık için özür dilerim.” Şoförün yanındaki koltukta hâlâ korku oturuyordu ve beni gideceğim yere götürmekte hiç vakit kaybetmedi. Şoföre ödeme yaptım, bolca bahşış verdim ve güvenilirliği ile nezaketine, olaylar karşısındaki soğukkanlılığına methiyeler düzdüm. Tek bir kelimesini bile duyduğunu sanmıyorum, ben giriş kapısına varmadan arka lambaları köşeyi dönüyordu.

Egzotik alışveriş çılgınlıklarım esnasında yeni eşyalarımı koyabileceğim bir bavul almayı aklıma getirmemiştim. Bailey'nin San Fransisco'dayken verdiği bavullara kıyafetlerimizi öbek öbek yığdım. Gün ağarırken oğlumla beraber buradan ayrılmaya karar vermiştim. Polis beni yakalarsa tren istasyonunda ya da trende yakalayacaktı, burada oturmuş, tutuklanmayı beklerken değil. Elimden geldiği kadar fazla eşyayı bavullara tıktıktan sonra, gün ağarana dek kitap okumak için oturdum.

Çocukluğumdan beri sabah ışıkları odama süzülene dek okurdum, ama o gergin gecede uyku sanki düşmanlarımla bir olmuş ve

onlarla birlikte beni mecalsiz bırakmak, aldatmak için kararlıymış gibi geliyordu. Sandalyede oturmayı ve yatakta bağdaş kurmayı denedim. Kapının tıklatılmasıyla uyandım. Cleo Ana'ydı.

"Rita, ışığı yine açık bıraktın. Elektrik faturasında bana yardımcı olmaya başlaman gerekecek. Ne kadar tuttuğunu bilmiyorsun..." Kapıdan uzaklaşırken sesi holün öteki ucuna ulaşıyordu.

Dikkat kesildim ve bavullarımı, paramı ve hikâyemi gözden geçirdim.

"Cleo Ana, annem San Fransisco'da hastalanmış. Dün gece kulüpten beni aradı, o yüzden eve gitmem gerekiyor." Onu mutfağa doğru takip ettim. Elindeki fincanı masaya koyup bana öyle bir şefkatle baktı ki yalan söylememiş olmayı diledim.

"Ah, zavallı şey. Çok kötü durumda değildir umarım?"
"Ah, hayır, önemli bir şey değil." Korkularını yatıştırmak istiyordum.

"Peki o zaman, çok kalmayacaksın demektir. Bebeği bırakacak mısın?"

"Ah, hayır. Onu da görmek istiyor. Ve size doğruyu söylemem gerekirse..." -sanki bunu yapabilirmişim gibi- "uzun bir süre dönmeyeceğim."

"Hayır, bunu söyleme. Seni artık aileden biri gibi görmeye başlamıştım."

"Cleo Ana, bizim için yaptığın her şeye minnettarım. Ve bunu almanı istiyorum." Masaya elli dolar koydum. "Erkek arkadaşım bunu sana hediye olarak gönderdi."

Yüzü aydınlandı ve gözlerinin dolmaya başladığını fark ettim.
"Lütfen, ağlama şimdi. Bir gün geri geleceğiz. Ben banyo yaparken bebeği yıkamanı rica edeceğim, ardından da yola koyuluruz."

Bay Henry ile birlikte beni arabaya bindirirken söylediği son sözler davranışlarıma ve başarılı yalanlarıma atfendi sanki.

"Bir kızım olsaydı senin gibi olmasını isterdim. Akıllı, görgülü ve dürüstsün. En sevdiğim huyun bu. Tam bir Hristiyan hayatı

sürüyorsun. Böyle yaşamaya devam et. Tanrı seni ve çocuğunu korusun. Ve anneni de.”

Cehennem köpekleri ruhumu ele geçirmek üzere peşimden geliyorlarmışçasına sokakları katettim. Sokak köşelerini iki tekerlek üzerinde dönüşlerime bebeğim de havayı parçalayan çığlıklarla karşılık veriyordu. “Sakin ol, bebeğim,” ve “Her şey yolunda, bebeğim,” derken sözlerim duyulmayan fısıltılar gibiydi. Oğlum paniğimi hissetmiş ve kendisinin de annesi kadar korktuğunu tüm dünyaya duyurmak istiyordu sanki.

Tren istasyonuna geldiğimizde arabanın direksiyonunu sildim ve bebeğin kemerini çözdüm. Arabayı ‘Park Yapılmaz’ levhasının altına bıraktım ve bildiğim kadarıyla hâlâ orada duruyor.

Kucağımda oğlum, kalbimde katıksız korkuyla oradan uzaklaşıyordum. Aklımdaki ilk istikamet, büyümüş olduğum ufak Arkansas kasabasıydı. Ama yolculuğun asıl hedefi Bayan Annie Henderson’ın, beni büyüten büyükannemin korunaklı kucağına dönmektir. Ona seslendiğimiz adıyla Anacık, tasarlayarak yavaş konuşan ve doğru düşünen bir kadındı. Ve her şeyin ötesinde, o anda en çok ihtiyacım olan şeye sahipti. Cesarete.

Amerikan rüyasında, solgun beyaz kadınların siyah manolya ağaçlarının altında sonsuzluğa doğru süzöldükleri ve yumuşak elli beyaz adamların, sevgililerinin kaymak gibi omuzlarından morsalkımları temizledikleri, çok sevilen bir diyar vardır. Bu nadide havada ahenkli bir müzik parfüm gibi etrafa dağılır ve tehdit edici hiçbir şey içeri sızamaz.

Ne var ki, benim döndüğüm Güney son derece etten kemikten ve perişan haldeydi. Stamps, Arkansas'ın bu küçük köyü, yüzyıllar boyunca pamuk tarlaları ve Birinci Dünya Savaşı'na dek çalışan kereste fabrikası sayesinde kıt kanaat geçinip gitmişti. Kasaba tren yolları, hızla akan Kızıl Nehir ve ırksal önyargı tarafından ikiye ayrılmıştı. Beyazlar kasabanın ufak yükseltisinde yaşarken (bir tepe bile denemezdi), siyahlar da kölelik zamanlarından beri 'Konutlar' olarak bilinen yerde hayatlarını sürdürmüşlerdi.

Ebeveynlerimizin California'da boşanmasının ardından babamız bizi annemden alıp, kimlik bilgilerimizin ve gideceğimiz yerin yazılı olduğu biletlerimizi bileklerimize takmış ve bizi tek başımıza, Güney'de yaşayan annesinin yanına göndermişti.

Babaanne Henderson bizi kabul etmiş, Tanrı'dan yardım istemiş ve ardından bizi O'nun yoluna uygun şekilde yetiştirmeye koyulmuştu. Yüzyılın başında bir taşra marketi açmış ve Büyük Buhran yıllarını işinin başında, İncil ayetleri ile kilise şarkılarını ezberleterek ve Tanrı'nın ihtiyatlı sevgisini kabul ederek geçirmişti.

İyi bir hayat yaşamıştık. Biraz yiyeceğimiz, kahkahamız ve Anacık'ın sırtımızı dayayabileceğimiz sükunetli gücü vardı. İkinci Dünya Savaşı sırasında silahlı kuvvetler kasabanın siyah ve beyaz genç nüfusunun eline silah vermiş ve Kuzey savaşından kalan sağlıklı ve sağlamları da tuzağa düşürmüştü. Çok az sayıda siyah ve fakir beyaz, dehşet ve yoksullukla geçen günlerini anlatabilmek için geri dönebilmişti. Yaşlı kadın ve adamlarla küçük çocuklar, bahçeler, asfalt kaplı ambarlar ve çoktan kabul görmüş hayat tarzlarına göz kulak olmak için geride kalmışlardı.

Benim hafızamda Stamps ışığın, gölgenin, seslerin ve mest eden kokuların olduğu bir yerdi. Toprağın keskin kokusu sığır gübresiyle, gölet ve nehirlerin sarımtırak ekşiliğiyle, yeşilliklerin derin saksılarıyla ve füme ya da salamura domuz etiyle birlikte saatlerce pişen fasulyelerle harmanlanırdı. Ama eski korkuların, nefret ve suçlulukların kokusu hepsini bastırırdı.

Bu sıcak ve nemli arazide, tutkular birbiriyle çarpışan zırlı şövalyelerin vahşetiyle çınlardı. On üç yaşında California'ya taşınana dek kasabayı öğrenmiştim ve onu incelememe gerek kalmamıştı. Onun hep bu şekilde kalacağına kesin gözüyle bakmıştım ve şimdi, beş sene sonra, oraya dönüyor ve çocukken tattığım tanınmama zırhını orada bulmayı bekliyordum.

Ufak Güney kasabalarında yaşayan diğer siyahi çocuklar gibi, ben de ırkların tamamen kutuplaşmış olmasını psikolojik bir rahatlık olarak kabul etmiştim. Beyazlar vardı, kimse bunu inkâr etmiyordu, ancak benim günlük hayatımın içinde yer almıyorlardı. Aslında bakılırsa, çoğu zaman aylar boyunca gördüğüm tek

beyaz, tanıdığım siyahlardan daha üzücü ve acımasızlıkla dolu hayatlar yaşayan zayıf, aç, fakir ve cahil beyaz pisliklerdi (ortakçılar). Stamps'e geri dönene dek çocukluğa özgü korunma için birkaç beden büyümüş olduğuma dair hiçbir fikrim yoktu.

Anacık bir koluna oğlumu alıp diğerini bana doladı. Bizi bir anlığına tatlı tatlı kucakladı. "Yüce Tanrıma şükürler olsun ki sağ salim eve geldiniz."

Gizlice ağlayabilmek için bizden uzaklaşmaya başlamıştı bile. "Küçük bir hanımefendiye dönüşmüşsün. Evet, kesinlikle öyle." Willie Amca suskun gözleriyle beni süzdü ve bebeğe uzandı. "Bakalım burada kimler varmış."

Çocukluğunun ilk yıllarında sakat kalmıştı ve çektiği acılardan asla bahsedilmezdi. Vücudunun sağ tarafına şiddetli bir inme inmişti, ancak sol kolu ve eli kocaman ve güçlüydü. Sağlam kolunun kıvrımına bebeği yatırdım.

"Merhaba, bebek. Merhaba. Çok tatlı değil mi?" Kelimeler dilinin üzerinden kayıverip, hissizleşmiş dudaklarından dışarı çıktı. "İşte, onu al bakalım." Sağlıklı kasları, bir yaşında kıpır kıpır bir bebek için fazla güçlüydü.

Anacık mutfaktan seslendi. "Kızım, size yiyecek bir şeyler hazırladım."

Mağazadaydık; ben bu sığınakta büyümüştüm. Rafları doldurmuş sosisler ve Brown Plug çiğneme tütününü, somon, uskumru ve sardalyaları eskiden oldukları yerlerde görmek kalbimi yumuşatmış ve gözyaşlarımın akmaya hazır hale gelmesine sebep olmuştu. Fakat Anacık'ın uzun boyuyla eğilip odun sobasından çıkardığı kekleri ve tanıdık yiyecekleri iyi bildiğim tabaklara yerleştirmesini seyretmek son nokta oldu ve gözyaşlarım yanaklarımdan süzülüp bebeğin battaniyesinin üzerine damlayıverdiler.

San Fransisco'nun tepeleri, San Diego'nun palmiye ağaçları, fahişelik ve lezbiyenler ve Kıvrıcık'ın boğazımda düğüm olmuş vedası bu olacak-şey-değil diyarında yok olmuşlardı. Evdeydim.

“Ne diye ağlıyorsun?” Anacık gözyaşlarını onun da ağlamasına yol açar korkusuyla bana bakamıyordu. “Bebeği bana ver ve gidip ellerini yıka. Bir tülbentin içine şeker koyup, emmesi için ona vereceğim. Sen sofrayı kurabilirsin. Her şeyin yerini bildiğini farz ediyorum.”

Bebek sorun çıkarmadan kucağına gitti ve Anacık da pek çok insanın küçük çocuklar karşısında yaptıkları gibi agucuk gugucuk sesler çıkarmadan onunla konuştu. “Adam. Küçük bir adamsın sen, öyle değil mi? Sana bundan sonra Adam diyeceğim, aynen öyle.”

Anacık ve Willie Amca hiç değişmemişlerdi. Hâlâ sessizce konuşuyorlardı ve seslerinin kendine has bir melodisi vardı.

“Tanrı ruhumu kutsasın, kızım, buraya geldiğinde aynı baban gibi görünüyordun.”

İsa ve kilise onun için hâlâ öncelikti.

“Tanrı, benim Tanrım, bu yorgun topraklarda bir kayadır. O muhteşem bir Tanrı’dır. Seni tek parça olarak eve getirdi. Ona şükürler olsun.”

Her zamanki gibi ailenin reisi oydu. “Siz çocukların California’ya gitmenizi hiçbir zaman istemedim. Orada hayat çok hızlı ilerliyor. Ama sonuçta onların evlatlarısınız ve benim gözetimim altındayken size bir şey olsun istemedim. Jew’un kanı kaynamaya başlamıştı.”

Beş yıl evvel, kardeşim siyah bir adamın bedeninin nehirden çıkarılışını görmüştü. Ölüm nedeni herkese söylenmemişti, ama Bailey (Jew, Junior’ın kısaltmasıydı) adamın cinsel organının kesilip atıldığına tanık olmuştu. Yaşadığı şok, 1940 yılının Arkansas’ında siyah bir çocuk için tehlikeli sayılacak sorular sormasına sebep olmuştu. Anacık linç edilmenin sözünün edilmediği ve genç, geleceği parlak zenci bir çocuğun etrafta rahatça dolaşabileceği California’ya gitmemizin daha iyi olacağına karar vermişti. Üstelik kız kardeşi bile kendine uygun bir ortam bulabilirdi.

Kuzeylilerin kinayeli yorumlarına rağmen, bölgeyi bilmeyenler için (yani Doğulular, Batılılar, Kuzeydoğulular, Kuzeybatılılar, Ortabatılılar için), Birleşik Devletler'in güneyi o kadar güzel olabilir ki, gelişmiş yaratıkların konforunun önemi azalır.

Dört gün boyunca mağazaya girenlerin meraklı bakışları altında bekledim ve beni incelemelerine izin verdim. Ben azınlıktandım, o meşhur, California'ya gidip dönmüş Stamps'li kızdım. Biraz hava atmam mazur görülebilirdi. Aslına bakılırsa, gösteriş yapmam bekleniyordu ve onları hayal kırıklığına uğratabayacak kadar mutluydum.

Anacık etrafta olmadığına bir elimi kalçama koyup başımı da bir yana yaslar, Batı'nın nimetlerinden ve özgür olmanın verdiği mutluluktan bahsederdim. Dinleyen herkes şunu sorabilirdi: Eğer San Fransisco'da her şey bu denli harikaysa, o zaman Arkansas'ın toz taneciklerinin arasına neden dönmüştüm? Kimse sormadı, çünkü hepsinin, Kuzey Yıldızı'nın ötesinde olsa da, zencilerin insanca muamele gördükleri ve beyazların gücü ellerinde tutan öcüler olmadıkları bir diyarın olduğuna inanmaya ihtiyaçları vardı.

Çiftçiler ilk defa, benim bir yetişkin olduğumu kabul ettiler. Bana rafların arasında dolanmama sebep olacak şekilde emir vermiyorlardı, ancak isteklerinin anlaşılması için daha incelikli yollar bulmuşlardı.

"Uzun taneli pirincin var mı, kardeşim?"

"Evet, efendim. Olduğunu söyleyebilirim."

"Peki o halde, size bir kilo için teşekkür edeceğim."

"Bir kilo mu? Tabii, efendim."

Zenci yetişkinlerin formalitelerini gençliğim boyunca izlemiştim ama benim de buna katılacağım zamanın geleceğini hiç düşünmemiştim. Âdetler on sekizinci yüzyıla ait bir saray dansı gibi biçimselleştirilmişti ve ailesinin kucağında oturan bir çocuk bu hareketleri, dönüşleri kendiliğinden ve gözlemle öğreniyordu.

Güney'in kırsal alanlarında yaşayan siyahların paylaştıkları değerler bir başka yerde yaşayanlarınkilerle aynı değildir. Yaş, servetten daha değerlidir ve Tanrı'ya hürmet etmek güzellikten daha kıymetlidir.

Babasız çocuğumun üzerinde gezinen sinsi bakışlar yoktu. Beni toplumdan soyutlayan kinayeli konuşmalar yoktu. Büyükannemin arkadaşlarının İncil'de yazanlara harfi harfine uyduklarını bildiğim için, günah çıkarmamı ve tövbe etmemi istememelerine şaşırıyordum. Aksine, ülkenin her eyaletinde siyah kızlarca paylaşılan o hüznü ışığın altında görölüyordum. Gençtim, evet, evlenmemiştim, evet; ama bir anneydim ve bu beni insanlara yakın tutuyordu.

Benden daha iyi (yaşça daha büyük) insanlardan kabul gördüğüm için gururum okşanmıştı ve buna layık olabilmek için çabalıyordum.

Anacık ve Willie Amca yetişkinler sınıfına girişimi dikkate almış, oradaki dördüncü günümde akşam tek başıma kasabaya ineceğimi söylediğimde karşı çıkmamışlardı. Stamps'i bildikleri için, yapmaya yelteneceğim her türlü âlemin ciddi bir biçimde sınırlı olacağını biliyorlardı. Kasabada bir tane bar vardı, sahibi de onların arkadaşıydı.

Yaşım ve seyahatlerim ufkumu genişletmiş ve şüphesiz beni daha da çekici hale getirmişti. Bazı genel özellikler haricinde ortak bir noktamız olmayan kızlar ve erkekler, Willie Williams'ın kafesinde bir akşam buluşmamızı istemişlerdi. Kızlar pek yakında Arkansas Teknik Bilimler Yüksekokulu'nda Ev Ekonomisi okumak, erkekler ise Alabama Tuskegee Enstitüsü'nde çiftçilik öğrenmek için evden ayrılacaklardı. Eğitimim olmamasına rağmen, California geçmişim ve bebek sahibi oluşum onlarla bir akşam geçirebilmemi sağlamıştı.

Eşlikçilerim içi karartılmış mağazaya girdiklerinde Anacık üzerinde önlüğüyle mutfaktan çıktı ve tezgâhın ardındaki Willie Amca'ya katıldı.

“İyi akşamlar, Bayan Henderson. İyi akşamlar, Bay Willie.”

“İyi akşamlar, çocuklar.” Anacık olduğu yerde hiç kıpırdamadan duruyordu.

Willie Amca sırtını duvara yasladı. “İyi akşamlar, Philomena ve Harriet ve Johnny Boy ve Louis. Nasılsınız bu akşam?”

Tam o sıradabüyükannem ve amcamın söylemek istedikleri, hareketsiz bedenlerinden dahi okunabiliyordu: “İyi çocuklar olun. Çok, çok iyi çocuklar olun. Sizi izleyen birileri var.”

Eğilip büküldük, sırtttık ve demek istediklerini anladık.

Yolun yarısına vardığımızda müzik duyulmaya başladı. Karanlık melodilerle zonklayan bir bas şeritler halinde bize çarpıyor ve bedenlerimiz bu tempoyla hareketleniyordu. Şiddetli gitar sesi ise şarkıcıyı şöyle yakınmaya sevk ediyordu:

*“Pekâlâ, kalmamı gerektiren
özel bir sebebim yok.*

*Hayır, kalmamı gerektiren
özel bir sebebim yok.*

*Ben gidiyorum
çünkü istenmiyorum burada...”*

Çat Kapı isimli kafe izbe ve kare biçimindeydi. Ahşap cephesinde, sırtarak, katıksız bir mutluluk için Coca-Cola, R.C. Cola ve Dr Pepper içmeyi öneren beyaz kadınların posterleri asılıydı. Tek odalık mekânda, dans eden çiftlere tehlikeli bir şekilde yakın duran mavi ampuller asılıydı ve hava, durgun ve pis bir su gibi ağırdı.

Girişimiz fark edildi ancak kimse koşturarak bizi karşılamaya ya da bir şey sormaya yeltenmedi. Bu olabilirdi, biliyordum, ancak önce bazı formalitelerin yerine getirilmesi gerekiyordu. Hepimiz Coca-Cola sipariş ettik ve bir şişe yaban erikli cin sihirli

bir biçimde masada beliriverdi. Tatlı içkinin üçüncü kadehinde müzik bedenimden içeri sızarak damarlarımda gezinmeye başladı. İyi vakit geçiriyordum. Flört etmenin hassas sanatını daha evvel öğrenme şansım olmamıştı, bu nedenle masadaki kızları taklit ediyordum. Gülebildiğim kadar sesli gülerken bir yandan da elimle ağzımı kapıyordum. Diğer elim ise, sanki ikisinin birbiriyle hiçbir bağlantısı yokmuş gibi yukarıda bir yere ve soluma doğru sallanıp duruyordu.

“Marguerite?”

Masada etrafıma bakındım ve herkesin kalkmış olduğunu fark edince şaşırdım. Orada, elimin ardında gülüp sırıtarak ne kadar süre oturduğum hakkında hiçbir fikrim yoktu. Dans eden kalabalığa katıldıklarına kanaat getirdim ve şimdiye yakınlaştığım ama kayıp arkadaşlarımı aramak için başımı kaldırdım.

“Marguerite.” L.C. Smith’in suratı bedensiz kahverengi bir hayalet gibi tepemde duruyordu.

“L.C., nasılsın?” Döndüğümünden beri onu hiç görmemiştim ve cevabını beklerken bir anı dalgası zihnime üşüşüverdi. Okulun ardındaki tepede yaşayan, kendi atını süren ve on beş yaşındayken yetişkin adamlar kadar pamuk toplayabilen bir çocuktuk. Yakışıklılığına rağmen hiçbir zaman popüler olmamıştı. Zorlanmadığı sürece kimseyle konuşmazdı. Annesi bebekken ölmüştü ve babası hafta içinde bile kaçak içki tüketirdi. Kızlar onun kadınsı olduğunu, erkekler ise şöyle böyle olduğunu söylemişlerdi.

Kıkırdamaya ve olduğum yerde sallanmaya başladım, elimi tuttu.

“Haydi, gel. Dans edelim.”

Kabul ettim ve tutunup ayağa kalmak için masanın köşesini gözüme kestirdim. Yarı doğrulmuştum ki mekânın hareket ettiğini fark ettim. Zemin, sanki yuvalarından çıkan yılanlar çiftleşiyor gibi dalgalanıyor ve eğilip bükülüyordu. Kaygılanmıştım, ancak

yaban erikli cin beynimi hissizleştirmişti ve paniğe kapılamıyordum. Masaya ve L.C.'nin eline tutunup doğrulmaya çalıştım.

“Otur. Hemen geleceğim.” Elini çekti ve sandalyeye külçe gibi yığıldım. Bir süre sonra elinde bir bardak suyla beliriverdi.

“Haydi. Doğrul.” Sesi kuru mısır koçanları gibi öfkeliydi. Ayağa kalkmaya niyetlendim ve altımdaki demiri iyice ittirdim.

“Dans mı edeceğiz?” Kelimelerim boğuk, biçimsizdi ve ağzımın içini terk etmek istemiyorlardı.

“Haydi.” Elini uzattı, sendeleyerek ayağa kalkıp ona yaslandım ve beni kapıya doğru yönlendirdi.

Dışarıda hava yalnızca biraz daha karanlık ve serindi, ama bu bile beynimin bir kısmını temizlemeye yardımcı oldu. Göletin kıyısındaki nemli çamurda yürüyorduk ve kafenin ana hatları uzaktan görünüyordu. Ayılınca, iffetimle ilgili endişeler de başıma üşüştü. Belki de L.C. söyledikleri gibi değildi.

“Ne yapacaksın?” Olduğum yerde durup, bana yapacaklarına kendimi hazırlayarak yüzümü ona döndüm.

“Ben değil. Sen. Kusacaksın.” Tane tane konuştu. “Parmağını boğazından içeri sokup gıdıklayacaksın, böylelikle kusabilirsin.”

Niyetini açık etmesinin ardından yeniden tavrımı takındım.

“Ama ben kusmak istemiyorum. Şu kadarcık bile...”

Elini omzuma koyup beni biraz sarstı. “Sana parmağını boğazına sokup midedeki şu pisliği dışarı çıkarmanı söylüyorum.”

Öfkelendim. Bir köylü, ne idüğü belirsiz biri nasıl oluyor da bana fırça atma hakkını kendinde bulabiliyordu? Omzumu geri çektim.

“Gerçekten, iyiyim ben. Sanırım arkadaşlarımdan yanına geri döneceğim,” dedim ve kafeye doğru yöneldim.

“Marguerite.” Sesi daha evvelki tonundan daha yüksek değildi ama ellerinden daha güçlüydü.

“Evet?” Durdurulmuştum.

“Onlar senin arkadaşın değil. Seninle alay ediyorlar.” Yanlış anlamıştı. Benimle alay ediyor olamazlardı. Benim tecrübeli ve şehirli halimle.

“Sen aklını mı kaçırdın?” San Fransisco doğumlu bir sosyetik gibi konuşmuştum.

“Hayır. Sen onlara komik geliyorsun. Sen buradan ayrıldın. Ve ardından geri döndün. Ne için? Peki gittiğin yerlerde ne elde ettin?” Sesi Güney akşamları ve göletin şırlıtısı kadar yumuşaktı. “Geri dönüp, cennete gitmişsin gibi caka satıyor ve övünüyorsun ama herkesin kurtulmak için yanıp tutuştuğu kıyafetler giiyorsun.”

Kocaman çiçek desenli eteklerin ve beyaz nakışlı bluzların San Diego’da birkaç kişiyi şaşırttığını, ancak Stamps’ta pek çok kızın gardırobunda bu kıyafetlerin çoğunlukta olduğunu düşünmemiştim.

L.C. devam etti. “Senin delirdiğini söylüyorlar. Texarkana’daki insanlar bile senden daha güzel giyiniyor. Üstelik sen California’ya kadar gitmişken. Senin aptal gibi davranmanı istediler. O yüzden de sana fazladan cin verdiler.”

Bir an duraksadı, ardından, “İçki içmiyorsun, öyle değil mi?” diye sordu.

“Hayır.” Beni ayıltmıştı.

“Haydi, çıkar şimdi. Yanımda su getirdim, böylece sonra ağzını çalkalayabilirsin.”

Ben öğürürken yanımdan uzaklaştı. Acı sıvı, dilimi yakarak boğazımdan dışarı çıktı. Ve mide bulantısı düşüncesi yeni ve daha şiddetli kasılmalara yol açtı.

Serin suyun ardından bara ve başımda çan sesi gibi titreşen müziğe doğru yürüdük. L.C. bardağı barın girişine bıraktı ve beni mağazaya doğru götürdü.

Yaptığı tahliller kafamı karıştırmıştı ve neden günah keçisi olmam gerektiğini anlayamıyordum.

“Özgür olmak, kasabadan, bu kaçıklarla dolu yerden, çiftçilikten, ‘Evet, efendim’ ve ‘Hayır, efendim’lerden uzaklaşmak istiyorlar. Hiçbir zaman çok cana yakın biri olmadın, eğer bir yere gitmemiş olsaydın da seni sevmezlerdi. Ben burada doğdum ve burada öleceğim, beni de hiç sevmediler.” Bunu kabullenmiş gibiydi ve görünür bir keder hissetmeden söylemişti.

“Ama L.C., neden sen de uzaklaşmıyorsun?”

“Öyle bir durumda babam ne yapar? Benden başka kimsesi yok.” Cevap vermeme fırsat bırakmadan beni durdurup sözlerine devam etti. “Bazen maaşımı eve götürüyorum ve o hafta için yiyecek bir şeyler bile alamadan tüm parayı içkiye harcıyor. Büyükan-nen biliyor. Her zaman veresiye defterine yazdırmama izin veriyor.”

Mağazaya yaklaşmıştık ve ben orada değilmişim gibi konuşmaya devam ediyordu. Sağ salım yatağıma girdiğimde bile kendi kendine konuşmaya devam edeceğine emindim.

“New Orleans ya da Dallas’a gitmeyi düşündüm, ama elimden gelen tek şey pamuk budamak, pamuk toplamak ve patatesleri çapalamak. Babamı da yanıma alacak kadar para biriktirsem bile, şehirde nasıl biriş bulabilirim ki? Ona da aynısı olmuştu, biliyor musun? Annem öldükten sonra o da evi terk etmek istemiş, ama nereye gidebilirdi ki? Bazen, iki şişe kaçak içkiyi devirdikten sonra annemle konuşuyor. ‘Reenie, seni orada dikilirken görebiliyorum. Beni neden yanında götürmedin, Reenie? Gidecek bir yerim yok, Reenie. Seninle birlikte olmak istiyorum, Reenie.’ Ben de onu duymuyormuş gibi yapıyorum.”

Mağazanın arka kapısına varmıştık. Elini uzatıp avucunu açtı.

“Al, bu şekerleri çiğne. Bayan Henderson içki içtiğini bilmemeli. İyi geceler, Marguerite. Kafana takma.”

Ardından karanlığın içinde gözden yitti. Bundan bir sene sonra, babasının cenazesinin olduğu gün av tüfeğiyle beynini havaya uçurduğunu işittim.

Kuşluk vakti güneşi aldatıcı bir ılıkılıktaydı ve rüzgâr hafifçe tenime dokunuyordu. Arkansas yaz sabahlarının, sert gerçekleri tüy gibi hafifletme etkisi vardı.

Güney'de geçirdiğim beş günün ardından hızlı konuşmam yavaşlamaya ve tekleyen California aksanı (nispeten tekleyen) ağzıma yerleşmeye başladı. Kendimi 'şehir merkezi'ne hakkını vererek hazırlamalıyım. San Fransisco'da kadınlar Geary ve Market sokaklarındaki büyük vitrinli mağazalardan alışveriş yapmaya giderken özenle hazırlanırlardı. Alışveriş kıyafeti olarak olmazsa olmaz kısa beyaz eldivenler ve onlar kadar önemli, kalçaları toparlayan korseler ile dik yokuşları inip çıkarken kokmamak için deodoranlar kullanılırdı.

Neredeyse üç millik yol için San Fransisco stili giyindim ve kasabanın siyah nüfusunun yaşadığı yerleri, Hıristiyan Metodist Episkopal ve Afrika Metodist Episkopal kiliselerini, çimsiz ön bahçelerde yetiştirilen gül çalılıklarının ardında uzanan mağrur küçük evleri geçtim, göletin üzerinden ilerleyip, kasabanın beyaz-

larıyla siyahlarını ayıran demiryolunu katettim. Savaş sonrası imal edilmiş, vinilit, saydam topuklu ayakkabılarım çakıl taşlarının arasında çatır çutur ezildi ve eldivenlerimi bileğime dek çektim. Güneşin altındaki ataleti yenmiş, neşeli yürüyüşü atlatmış, çakıl taşlarıyla dolu yoldan biraz zorlu bir geçiş yapmışken, tertipli kıyafetim ve başım yukarıda tavrımla, dantel perdelerinin ardından beni gözetleten tüm siyah kadınlara şehir merkezine alışverişe giderken nasıl olmaları gerektiğini öğretmeye niyetliydim. Ve bölgelerine girmiş olduğum o işsiz güçsüz beyaz kadınlara da bu işlerin nasıl yapıldığını bildiğimi kanıtlamış olacaktım. Benim bilmem, dünyanın başka bölgelerinde de bunu bilen bir sürü siyah kadın olduğu anlamına gelmez miydi? Siyahilerin namı yürüyecekti.

Beyazlar Kasabası'na süzülerek girdiğimde bir hava boşluğu meydana geldi. Hava sönüp ağırlıkla çöküvermişti sanki. Beyaz pencerelere bakıp o gergin görüntülerini kaybetmelerini ve doğal hallerine geri dönmelerini bekledim. Ama sokağın iki yanındaki perdeler kıpırdamıyordu. Beyaz kadınların, aksak ancak kesinlikle zarif yürüyüşümü kaçırdıklarını fark ettim. Ardından, bitkin halde olduğumu kabul ettim, fakat başımı ısrarla dik tutarak omuzlarımı da hiç olmadıkları kadar dikleştirdim.

Stamps Perakende Mağazası görüntü olarak ne kadar kötüyse, çeşitlilik açısından da o kadar iyiydi. Ucuz iplik çeşitleri ve tavuk yemleri, tarım alet edevatı ve saç lastikleri, gübre, şampuan, kadın iç çamaşırı, çoraplar, yüz pudrası, okul araç gereçleri ve mideyi buran laksatifler altlı üstlü raflara tıkıştırılmışlardı.

Zavallı mağazacı ve satış elemanlarına acıdım. San Fransisco'daki Emporium'un geniş reyonlarını ve pahalı City of Paris'teki belli belirsiz, fısıltılı sohbetleri düşündüğümde, mağazaya küstah bir bakış attım.

Kalabalık reyonlardan birinin ortasında genç, oldukça sarışın bir kadının hüznü yüzüyle karşı karşıya geldim. Ona, "Günay-

dın,” dedim ve dudaklarımın kenarında merhametli bir gülümsemenin oluşmasına izin verdim.

“Size nasıl yardımcı olayım?” Zayıf yüzü yavaşça inen bir balta gibi aşağı yönelerek beni selamladı. “Zavallı pespaye kız,” diye geçirdim aklımdan. Doğru düzgün konuşamıyordu bile. Sorusu bir köylü türküsü gibi dışarı süzülüvermişti

“Bir Simplicity kalıbı istiyorum, lütfen.” Nazik olmayı da bilirdim. Görmüş geçirmiş ve incelikliydim. İstedğim kalıbın numarasını ezberden söylediğimde Batılı aksanımdan irkildiğini, bir anlığına kendine geldiğini gördüm ve bu kederli kızcağıza karşı sevecenlikle dolarak, “Rica ediyorum,” diye ekledim.

Tezgâhın arkasına doğru ilerledi ve birkaç yıpranmış kalıbı, sanki çekmecenin içindekiler tehlikeli madde içeriyorlarmış gibi omuzlarını yuvarlayarak aceleyle karıştırdı. Yirmi, hatta on sekiz yaşındaymış gibi görünse de, duruşu ve yüzü yoksul beyaz Güneyli hayatının sefaletine erken teslim olmuştu. Kalçalarında cinsellik vaadinden eser yoktu; ince, kısa parmaklarında da zarafetten.

“Burada yok bizde. Ama Texarkana’dan sipariş edeyim size.” Başını hiç kaldırmamıştı ve yirmi beş mil uzaklıktaki kasabadan sanki İstanbul’muş gibi bahsediyordu.

“Çok müteşekkirdim olurum.” Minnettarlık duyuyor, hatta kendimi yüce gönüllü hissediyordum.

“Üç gün içinde gelir. Cuma günü geliverin.” Adımı bana uzattığı ufak not kâğıdına Marguerite A. Johnson olarak yazdım, onu yüreklendirircesine gülümsedim ve mağazadan çıkarak yakıcı öğlen güneşinin altına geri döndüm. Sıcak, yolları yayalardan arındırmış, sanki saklanıp beni beklemiş gibi omuzlarıma ve başımın tepesine saldırıyordu.

Hissiz tezgâhtarın hatırası beni abartılı bir farkındalık ve ağırbaşlılığa teşvik etti. Eve aynı hayat dolu adımlarla yürümeliydim, kollarım aynı ritimle sallanmak zorundaydı ve her ne olursa olsun

yol boyunca sıralanmış ağaçların gölgesinden faydalanmama-
lıydım. Zihnim yoğun bir baş ağrısıyla bulanıklaşırken, taşlı yol
beni iyice sersemletti, ancak durumuma uygun görgü kurallarına
odaklanmaya devam ettim ve en sonunda mağazaya ulaştım.

Anacık serin, karanlık mutfaktan seslendi: "Ne aldın, kızım?"

Sıcağın tetiklediği mide bulantısını geçirmek için yutkundum
ve cevapladım: "Hiçbir şey, Anacık."

Günler hasta odasına girip çıkan ziyaretçiler gibi hızla ilerli-
yordu. Gelip geçişlerini güç bela fark ediyordum. Anacık kendini
oğluma kaptırmıştı. Bebeği pırpırlıyor, okşuyor, onunla konuşı-
yor ve yetişkinlerin bebeklere yönelttikleri o komik ses tonunun
kendi ciddi sesini ele geçirmesine izin vermiyordu. O da, bunların
karşılığında, kendini Anacık'a teslim etmişti. Mutfaktan veranda-
ya, oradan dükkâna ve arka bahçeye peşinde dolaşıp duruyordu.

Birliktelikleri beklenen bir şeydi. Uzun, iri ve (hareketlerinin
başlangıcı ya da bitişi olmayan) koyu kahverengi tenli kadını bir
adım arkasından takip eden ve yalpalayan, düşen, kendini ayağa
kaldıran, eğri bacaklarıyla sallanan ve Anacık'a ulaşmaya çalışır-
ken yeniden düşen kısa ve tombul, tereyağı sarısı renkli bir bebek.
Onun hiçbir zaman arkasını döndüğünü ya da bebeği kaldırmaya
çalıştığını görmedim, ancak yürüyüşünü yavaşlatıyor ve bebek
tekrar ayağa kalktığında kaldığı yerden devam ediyordu.

Sipariş ettiğim kalıp eski, egzotik Texarkana'dan gelmişti.
Şehir merkezine yürüyüşüm için hazırlanıp, düzleştirerek briyan-
tinlediğim saçımı kontrol ettim. Mağazanın içinden bile güneşin
tehditlerini sezebiliyordum ama bir gayretle kendimi dışarı attım.

Gölete ve Bay Willie Williams'ın Çat Kapı'sına ulaştığım
sırada plastik ayakkabı ayağımın şeklini alarak erimiş ve terim,
koltukaltlarıma çeyrek parmak kalınlığında sürdüğüm deodorantı
aşmıştı.

Bay Williams bana soğuk bir içecek ikram etti. “Ne yapmaya çalışıyorsun? Beynin haşlansın mı istiyorsun?”

“Perakende Mağazası’na gidiyorum. Gelen siparişimi almak için.”

Gülümsemesi beyaz ve altın piyonların dizildiği bir dama tahtası gibiydi. “Dikkat et de seni yerden toplamasınlar. Bu güneşin şakası yok.”

Ukalalık ve aptallık beni o küçük kafeden dışarı iteledi ve beyaz, sıcak toprağın üzerinde yürümeye devam ettim. Suratımdaki aldırmaz ifadeyle ağaç gölgelerinin altına sığındım. Beyazların sessiz evlerinin arasından gideceğim yere doğru ilerlerken bacaklarım ıslak lastikler gibi birbirine sürtünüyordu.

Mağazada hava iki ağırkanlı vantilatörün pervanesinin altında boğucuydu ve kozmetik bölümündeki tatlı, ağır bir koku beni sarmalayiverdi. Yine de güneş günahlarımızı affedip intikam almaktan vazgeçene dek reyonlar arasında dolaşmaya kararlıyım.

Tezgâhtar önlüğü giymiş uzun boylu bir kadın tam karşımda durdu. Dar koridorda ona yer açmaya çalıştım. Ben soluma dönerken, o sağına döndü. Ben sağa gittim, o sola, durumun rahatsızlığı bizi bir anlığına göz göze getirdi ve gülümsedim. Uzun yüzü gülümsemeyle karşılık verdi. “Sen olduğun yerde dur da yanından geçeyim.” Bu bir işbirliği teklifi değildi. Sert bir tonla bana emir vermişti.

Kiminle konuştuğunu sanıyordu bu kadın? Tozlanmışsa da hâlâ beyaz olan eldivenlerimden, kolalanmış kıyafetlerimden, emir verilecek bir hizmetçi olmadığımı göremiyor muydu? Ateş parçası bir güneşin altında üç mil yürümüş olmama rağmen nefes nefese bile kalmış değildim; bu pejmürde, leş gibi kokan mağazada kusursuz bir hanımefendi gibi nezaketli davranabiliyordum. Bunu dikkate almalıydı.

“Asıl sen olduğun yerde dur da ben yanından geçeyim,” diye emrettim.

Yüzünde beliren şaşkınlık kısa zamanda öfkeye dönüştü. “Senin adın ne? Nereden geliyorsun?”

Daha önce siparişimi alan, solgun yüzlü kadın bize doğru gelirken, “Asıl sen olduğun yerde dur da *ben* yanından geçeyim,” diye tekrarlamak üzereydim. Tanıdık yüzünü görmek ona karşı hissettiğim sempatiyi geri getirmişti ve uzun boylu kadına, “Affedersiniz, benim satış elemanım geliyor işte,” diye açıkladım.

Koyu renk saçlı kadın arkasına dönüp iş arkadaşınının yaklaştığını gördü. İkimizin arasında durdu ve sessiz mağazada sesi gıcırdadı: “Bu da kim?”

Başını hızla oynatarak beni işaret etti. “Bana anlattığın küstah Ruby Lee bu muydu?”

Satış elemanı çenesini kaldırıp bana bir bakış attı ve ardından ondan daha yaşlı olan kadına döndü. “Yok, bu o değildir.” Elindeki defterin sayfalarını çevirdi ve devam etti. “Bu Margaret ya da Marjorie ya da öyle bir şey.”

Yeniden gevşedi ve bana doğru döndü. “Adını neymiş bakalım, kızım? Konuş.”

O an köksüz, isimsiz, geçmişsiz oluverdim. Önümde iki beyaz leke vardı sanki.

“Konuş,” dedi. “Adın ne?”

Yüzlerine odaklanmak için kendimi zorladım. “Benimadım...” –kendimi intikamı alınmamış köleliğimden kurtardım– “Bayan Johnson. Adımı kullanmanızı gerektirecek bir durum varsa, bana Bayan Johnson diye hitap etmenizi öneririm. Böylece ben de zavallı adlarınızı zikredeceğim zaman Bayan Ahmak, Bayan Salak, Bayan Budala'yı ve talihsiz kaderinizden size kalan diğer isimleri kullanabilirim.”

Onlara bakarken aramızdaki mesafe adeta arttı. Sanki koridor boyunca süzülerek benden uzaklaşıyor gibiydiler; uzaklaşan yüzlerini seyrederken bana inanmakta güçlük çektiklerini biliyordum.

“Ayrıca nereden geldiğim sizi hiç ilgilendirmiyor, ama ağzınızı bir daha açmaya kalkışırsanız sizi tekmeleyip gelecek haftaya postalarım. Şimdi, o kalıbınızı alın ve münasip bir yerinize sokun.”

İki kadının arasından geçip giderken memnuniyet içindeydim. Hareketlerimi onayladığım kritik durumlar o kadar nadirdi ki, kendimi tebrik ettim. Onlara hadlerini bildirmiş ve bunu çok iyi yapmıştım. İki kadının ağızlarının hâlâ şaşkınlıkla açık olduğunu hayal ettim. Memnuniyetimden ötürü önümdeki yol daha az taşlı, tepemdeki güneş daha az yakıcıydı. Kendimi tebrik ettim.

Bay Williams'ta soğuk bir şeyler içmek için durmama lüzum yoktu. Eve yürürken, içimde bir fiskiye varmış gibi serinlemiştim.

Anacık verandada yüzünü yola dönmüş, ayakta duruyordu. Kolları bedeninin iki yanından sarkıyordu ve başı da hareketsizdi. Bir şeyler ters gidiyordu. Gerginliği dik duruşunu bozmuş ve biraz öne eğilmesine sebep olmuştu. Kendimi tebrik etmeye bir son verip mağazaya doğru koştum.

Tek basamaklı verandaya ulaştığımda yüzüne baktım. “Anacık, canını sıkan nedir?”

Burun deliklerinin iki yanından sertçe sıktığı dudaklarına inen çizgiler sinirden belirginleşmişti.

“Ne oldu?”

“Bay Coleman'ın torunu, Bayan June aradı Perakende Mağazası'ndan.” Sesi bir miktar titredi. “Senin şehir merkezinde racon kestiğini söyledi.”

Zaferimi ona bu şekilde aktarmışlardı demek. Açıklamaya ve onu mutluluğuma ortak etmeye karar verdim. “Bu ilkesel bir şeydi, Anacık...” diye başladım.

Ansızın yanağımda patlayan elinin havaya kalktığını göremedim bile.

“İşte senin ilken, küçükhanım.”

Cildimdeki yanmayı ve başımdaki derin ağrıyı hissettim. Canımı en çok acıtan şeyse olayı benim açımdan dinlememiş olmasıydı.

“Anacık, bu ilkesel bir şeydi.” Sol kulağım tıkanmıştı, ama kendi sesimi belli belirsiz duyabiliyordum.

İkinci tokat beni şaşırtmadı, ama beyazların mağazasında bana haklı olduğumu söyleyen mantığım, Anacık’ın karşısında da bu haklılığımın sürdüğünü söylüyordu. Tokadından kaçmaya yeltenemezdim. Elinin tersi sağ yanağıma indi.

“İşte senin ilken.” Sesi bir tünelin ucundan geliyor gibiydi.

“Bu ilkesel bir şeydi, Anacık.” Alev alev yanan yüzümden yaşlar iniyordu ve boğazımdaki yumru canımı yakıyordu.

Her ‘ilke’ diye mırıldanışında eli savruldu ve sonunda kendimi verandanın önündeki yumuşak toprakta buldum. Hareket etmek istemiyordum. Bir daha ayağa kalkmak istemiyordum.

Verandadan indi ve kollarımı tuttu. “Kalk. Ayağa kalk diyorum.”

Sesi ona itaatsizlik edilmesine asla izin vermezdi. Ayağa kalktım ve yüzüne baktım. Yüzü, kafasından aşağı bir tencere su dökülmüş gibi parlıyordu.

“California’ya gittin diye bu deli insanların seni öldürmeyeceğini mi sanıyorsun? O akıl hastası çocukların seni yolda kıştırıp ırzına geçmeyeceklerini mi sanıyorsun? O son derece önemli ilkelere sayesinde o adamların buraya gelip ortalığı karıştırmayacağını mı sanıyorsun? Eğer öyleyse, yanılıyorsun. Seni ve bizi Yüce Tanrı’dan ve biraz mesafeden başka hiçbir şey koruyamaz. Senin ve bebeğin eşyalarını topladım, Wilson Kardeş sizi Louisville’e götürmek için yolda.”

O öğleden sonra bir at arabasına tırmandım ve bebeğimi Anacık’ın kollarından aldım. Biz uzaklaşır ve Anacık’la Wilson Amca arkamızdan ağlayarak el sallarken, bebek de var gücüyle ağlamaya başladı.

Anacık'ın beni koruma niyeti yüzüme vurmasına, ki bunu daha önce hiç yapmamıştı, ve güvenli olacağımı düşündüğü yere göndermesine yol açmıştı. Böylece, Güney'le yine yollarımızı ayırdık ve ben San Fransisco'nun soğuk, gri tepelerine doğru yola çıktım. Beyazların aptallıklarının benim hareketlerimi belirlemesine hiddetlendim ve trende gördüğüm her beyaz surata öfkeyle baktım.

Eğer o an elimde öyle bir güç olsaydı, yaşayan her beyazı memnuniyetle öldürüp, hepsini korkularından bile daha kara bir şeytanın ve türlü zalimliklerin olduğu cehenneme yollardım. Ne var ki aklımdan bunları geçirirken tüm güçsüzlüğümle trende bebeğimi oyaladım ve California'ya döndüğümde bir tutuklama emriyle karşı karşıya kalır mıyım diye düşündüm.

Şehir uzakta olduğumdan bile habersizdi ve annem on dört odalı yeni evine beni ve bebeği sanki uzun bir tatilden dönmüşüz gibi alıvermişti.

Ufak, yağ kokulu bir lokantada eli çabuk bir aşçı olarak iş buldum. Orada yemek yiyen adamlar şimdi kapanmış savaş fab-

rikalarının mağlup artıklarıydı. Beşinci sınıf pis yemeklere sıkıntılarını kucaklamış gibi, kamburlarını çıkararak yumuluyorlardı.

İş çok az para getiriyor ve ümitsiz hava, zaten bozuk olan moralimi düzeltmeye yaramıyordu. Öğleden sonra lokantadan çıkarken, ekşimiş yemeklik yağ kokusunun ve yaşlı adamların mutsuzluklarının gözeneklerimden içeri sızdığı ve bedenimde dolaştıkları hissine kapılıyordum.

Bir öğleden sonra lokantanın karşısındaki plak dükkânına girip, tezgâhın ardındaki dost canlısı ve samimi kızla tanıştım. Otuz yaşlarında ve beyazdı, ne rengimi ne de yaşımı küçümsemişti. Ona blues dinlemekten hoşlandığımı söylediğimde birtakım eski Columbia Blue Labels plakları çıkardı, caz dinlemeyi sevdiğimi söylediğimde ise piyasaya en son çıkan Charlie 'Bird' Parker plağını önerdi. Müziğin lokantadan kalan kokuları ve hisleri yıkayıp temizlemesine izin verdim ve satın almaya gücümün yeteceğinden fazla plakla dükkândan ayrıldım. Dükkândaki kıza, Bird'ün, Max Roach, Al Haig, Bud Powell, Dizzy Gillespie ve ileride 'ustalar' olarak anılacaklarını söylediği diğerlerinin plaklarını almaya söz vermiştim. Her maaş günümde anneme vereceğim parayı köşeye ayırıp kalanını plaklara ve kitaplara harcadım.

İşimin beni mutsuz ettiğini gören annem de mutsuz oluyordu. Her daim kızının içinde 'henüz ortaya çıkmamış bir potansiyel' olduğunu biliyor ve bununla ilgili yapabileceği bir şey olursa benim de bunu açığa çıkaracağıma inanıyordu.

Birkaç hafta sonra yemek odasında oturduk ve geleceğim için muhtemel seçeneklerin arasında eleme yapmaya başladık.

Neredeyse on dokuz yaşındaydım, bir bebeğim, sorumluluklarım vardı fakat bir mesleğim yoktu. Creole pişirebiliyordum ve hızlı, arkadaş canlısı bir kokteyl garsonuydum. Aynı zamanda işinin başında durmayan bir genelev patroniçesi vasfım vardı, ama bir şekilde 'ait olduğum yer'i (bu tabiri yeni öğrenmiştim, sık ve

versizce kullanıp duruyordum) bulamamış olduğumu hissediyordum.

“Özel sekreter. Keşke hızlı daktilo kullanabilsen ve steno bil- sen.” Annem ciddiydi. Güzel yüzü, konuya yoğunlaşırken çizgi çizgi olmuştu.

Bunun üzerinden daha önce de geçtiğimizi söyledim.

“Delgici. Stenograf. Eğitime ihtiyacın var, bebeğim.”

Yüzüme baktı ve ekledi: “Yapmaya değer ne varsa en iyi şekilde yapılmalı.”

Ona şu zamana dek tüm yaptıklarımın en iyi şekilde yapıldığını hatırlatmaya cüret edemedim.

“Alice ne yapıyor? Peki ya Jean Mae ve ikizler? Üniversiteye mi gidiyorlar?” Sesi ve boncuk boncuk gözleri endişeyle benden yanıt bekliyordu.

Komşunun koyu renkli Betty Grable’ı Jean Mae arabalara servis yapan popüler bir restoranda çalışıyordu. O restoranda işe girebilecek yüze, vücuda ve seksapele sahip değildim. Alice ise geceleri Post Sokağı ile Sutter arasında, ardında ısıklarla kırıtırken, üç adım arkasından gelen yalnız denizciye en yakın otele gelmesini söylüyordu.

İkizler ikizlerle evlenmişlerdi, ki bu benim için sokak fahişeliği kadar dehşet vericiydi. Bu olayda gizli bir ensest havası seziniyordum.

Sınıf arkadaşlarımdan üniversiteye giden ufak bir bölümü ise kibirli ve sıkıcı olmuştu. Bu yüzden yaşıtlarım arasında bana ilham veren kimse yoktu.

“Refakatçi, Şoför.” Bunu yapabilirdim. Hemen aklımdan bir senaryo uyduruverdim. Kepsiz, gri ince yünlü kumaştan zarif üniformam ve İngiliz yürüyüş ayakkabılarından oluşan kıyafetimin içinde, Lionel Barrymore’a benzeyen bir adamın şoförlüğünü yapıyorum. Bana her daim ‘Johnson’ diye hitap ediyor ve birbiri-

nizi sevip saygı duyarken, bunu göstermek için özel bir çaba sarf etmiyoruz. Gece geç saatlerde beni misafir odasına çağırıyor, ben ise tüm dikkatimi vererek onu dinliyorum.

“Johnson. Yarın önemli görevler seni bekliyor.”

“Elbette, efendim?”

“Şehre, ardından golf kulübüne, oradan tekrar şehre ve sonunda çiftliğe gideceğiz. Sana epey iş çıkacak korkarım ki.”

“Bu benim işim, efendim.”

“Sana bu konuda güveniyorum, Johnson.”

“Elbette, efendim.”

“İyi geceler.”

“İyi geceler, efendim.”

Annemin bakışları kâğıtların üzerinde duran yüzüklü parmaklarında gezindi.

“Çalıştığın yerde kalman gerekir ve böyle bir iş sana tüm gün bebek bakıcısı tutabileceğin miktarda para kazandırmaz.” Önündeki kâğıdı ters çevirdi.

“Doğru düzgün bir iş bul. Her zaman ayrılabilirsin. Ya da beklentileri karşılayamazsın ve kovulursun. Ama öyle bir durumda bilmen gereken tek şey o işin ‘asıl işini ararken bulduğun iş’ olduğudur. Yani seni kovan kişinin ikinci bir şansı olmayacaktır.” Ayağa kalkıp mutfığa yöneldi.

“Limonlu bir...” –buzlar kadehlerde tıngırdamaya başlamışlardı bile– “kadeh Dubonnet’ye ne dersin? Ben de kendime viski alacağım.”

On yaşındayken Arkansas’ta, muhteşem bir aktrisin şık bir şoförü canlandırdığı bir film izlemiştim. Oldsmobile’inde tek eliyle manevralar yapıyordu ve bir manken gibi modaya uygun giyinmişti. Kâğıda baktım ve şoförlük işini yeniden düşündüm. Bir tutam nostalji kalbime doluverdi. Üniforma, personelle uyum ve işbirliği içinde çalışmak, patronla içinde cinsellik barındırma-

yan ilişki ve o huzur. Tam olarak ordu gibiydi. Rutin, onurlu bir iş, cana yakın dostlar, iyi kalpli yoldaşlar ve tarafsız yetkililer. Ordu! İşte buydu. Fikir zihnimde beliriverdi. Ordu!

Hoplaya zıplaya mutfğa girdiğimde az kalsın annem ve içki-lerimizi koyduğı tepsile çarpışacaktım. Aklımı zarif ve ağırbaşlı olmaya verdiğimde öyle olabiliyordum, ama zırhımı düşürdüğüm zamanlarda bedenim uyaranlara bir zürafa gibi tepki vermeye meyilliydi.

“Anne!” Tehdit altındaki bardaklara çekidüzen verdikten sonra yanımdan hızla geçip yemek odasına girdi. “Ben orduya yazılacağım!”

Dubonnet’yi masaya koydu. “Sen astsubay, bebek de er olarak mı?”

Dili, takım elbiselerin ütü izlerinden daha keskindi ve onun hakkından gelmenin en iyi yolunu biliyordum. Hiçbir şey söylemedim.

“Kadınlar Ordusu’na katılmanın ne gibi bir değeri olacak?” diye sordu.

“Orduda olmanın pek çok yan faydası var ve orada da meslek edinebilirim. Üstelik G.I. Yasası var ve ordudan ayrıldığında okula geri dönebilirken aynı zamanda ev de satın alabiliyorsun.”

‘Yan fayda’ annemin gözlerinde bir parıltıya yol açmıştı.

“Öyleyse,” –şarap kadehini bana doğru itti–, “bu konuda gerçekten ciddi olup olmadığını değerlendirmen gerek. Çünkü eğer öyleysen bu, hapse girmek için gönüllü olmak gibi bir şey olacak. İnsanlar sana ne zaman uyuman, yemek yemen, uyanman, çalışman gerektiğini söyleyecekler. Şahsen bunu aslayapamazdım.” Tiksintiyle kaşlarını çattı. “Ama bir şekilde, bu ülke bir hayata başlaman için sana yardımcı olmuş olacak.”

Pürüzsüz bej alınının ardında derin düşünceler dönüyor, bu düşünceler sorgulanıyor, değiştiriliyor ya da kovuluyordu.

“Eğer ciddiysen ve orduya girersen, bebeğe bakması için Bayan Peabody ile konuşuruz. İki senelik görev için başvuru yapabilir, parayı biriktirip yabancı dil ve ileri seviye daktilo öğrenebilirsin.”

Konuşurken geleceğimi şekillendiriyordu.

“Yedek Subay Okulu ya da Subay Hazırlık Eğitim Teşkilatı’nı dene. Sana evet ya da hayırdan başka bir şey söylemeyecekler. Ve ikisinden birine girdiğinde, onların da sana senin onlara ihtiyaç duyduğun kadar ihtiyaçları olacağını unutma.” Söylediğine dair kuşkum olduğunu gördü ve açıkladı: “Amerikan Ordusu’nun iyi ailelerden gelen siyah kızlara ihtiyacı var. Demek istediğim buydu.” Hiçbir zaman çok da uzakta olmayan rujuna uzandı. “Devlet sana eğitim ve hayata yeni bir başlangıç sağlayacak, sen de o üniformaya bir klas katacaksın.”

“Anne, beni fiziksel testlere tabi tutacak ve bebeğim olduğunu öğrenecekler.”

“Vücudunda hamilelikten kalan çatlaklar yok ve bebeğini emzirdiğin için göğüslerinin şekli hiç bozulmadı.” Bu sözleri ilgisizlikle söylemişti. “Düşünmen gereken şeyler bunlar değil. Hayır. İki yıl boyunca orduda olmak isteyip istemediğine karar ver. Bebeğinden ve ailenden uzakta. Emir alarak ve duygularını kimseye göstermemeye çalışarak. Bu kimsenin senin için alamayacağı ya da alırken yardım edemeyeceği bir karar.”

Masadan kalktı ve en görkemli gülümsemelerinden biriyle yüzüme baktı.

“Bir randevum var. Hazır olduğunda bu konuyla ilgili tekrar konuşalım. Eğer orduya yazılmaya karar verirsen, seni destekleyeceğim. Bir fahişe olmaya karar versen dahi, sana tek söyleyebileceğim, en iyisi olman. Korkak bir fahişe olma. Klas ol.”

Alnıma rujlu bir öpücük kondurdu ve vizon kürkünü omuzlarına aldı.

“Nasıl görünüyorum?”

“Güzel.”

Kürkünü rastgele biçimde omzuna atılmış gibi görünmesi için düzeltip güldü. “Böyle söylüyorsun çünkü bu doğru.”

Yüksek topuklu ayakkabılarının gürültülü ritmiyle kapıya doğru ilerledi.

Birleşik Devletler Askerî Personel Alım Merkezi pek özenli bir yer sayılmazdı. Ofisleri San Fransisco Çarşı Sokağı'nın sonunda, havalı Ferry Binası'nın yanındaydı; ancak Merkez'in beyaza boyalı prefabrik duvarlarına bakınca bir öncekinin dikkat çekiciliği gölgede kalıyordu.

Üniformalı bir kadın bana bir yığın broşür ile başvuru kâğıdı verdi ve onları okumak için oturdum.

Doğrusunu söylemek gerekirse okuduklarım tam da ihtiyacım olan şeylere dairdi. Yiyecek, barınak, eğitim ve birlik duygusu. İki yılın ardından oğlum ve kendim için bir ev alabilirdim. Bir erkek bile bulabilirdim. Ne de olsa orduda bir yığın erkek de vardı. Tek yapmam gereken, sunturlu yalanlarla incelikli pembe yalanlar arasında ustalıkla manevra yaparak çeşitli sınavları atlatmaktı. (IQ testiyle ilgili bir kaygım yoktu, ama Rorschach beni biraz endişelendiriyordu.) Muvazzaf Kadınlar Ordusu'na katılmak isteseydim yaratıcı yalan söyleme kabiliyetim yeterli olurdu, ama ben bir adım ötesini seçtim. Annem, "Tepeden başla," demişti, bu yüzden Yedek Subay Okulu'nu denemeye karar vermiştim.

Merkez'e yaptığım günlük ziyaretlerin durumuma olumlu etki edeceğini düşünüyordum.

Savaşın sona ermesi bir deri bir kemik kalmış Kadınlar Ordusu personeline kâğıtları üç kopyalı olarak dosyalamak ve ayrıca-
lıklı üniformalar giymek dışında yapacak az iş bırakmıştı. Bir ay boyunca onları oyalamayı başardım. Sırlarıma ortak olmadıkları için, doğal olarak, sekreterler ustalıkla geçıştirmelerimden benim aldığım zevki almıyorlardı.

Anket formları ve başvuruları tereddütle, çifte kontrol ve çifte yalanlarla doldurdum. Evli... birinci kontrol. Hayır. Çocuk... birinci kontrol. Hayır.

Hoplayıp zıplayan beynim sağlık muayenesinde hiçbir işe yaramamıştı gerçi. Orada doktorlar ağzımı kocaman açtırmış (dişlerin biraz işi vardı; ordu karşıları), güçlü ciğerlerimi ve korkusuz kalbimi dinlemişlerdi. Her şey sağlamdı.

Jinekoloğa muayene olacağım gün benim için mahşer günü gibiydi. O soğuk muayene masasına uzandığımda gri metal aletlerin bacaklarımın arasına ve en derin günahlarımı barındıran bilinmez bölgelerime girmesini bekledim. Bir kadının üreme organlarının yapısına dair bildiklerim, ayın yapısına dair bildiklerimden fazla değildi. Oğlumun doğumundan kalan görünür yara izlerinin olacağına emindim. İçeride kalan bir tüpün benim bir anne olduğumu ortaya çıkaracağını ve bu nedenle (arık aşırı bir duygusallıkla sevmeye başladığım) ülkeme hizmet etmeye elverişsiz bulunacağımı düşünüyordum.

“Birkaç parça alacağız.” Hemşirenin suratı ifadesizdi ve doktor da sanki sadece zayıf bir göğüs, düz bir karın ve uzun siyah bacaklardan oluşuyormuşum gibi yüzümü görmezden geldi.

Neden olduğunu sordum.

“Bunlar zührevi hastalık testleri.” Sanki havayı izliyormuş gibi konuşmuştu. Frengi ve belsoğukluğuna seve seve razı gelirdim.

İşler ordu dışlarına bakabilecekse, birkaç iğne de bu hastalıkları geçirebilirdi.

“Test sonuçları birkaç güne belli olur.”

Surat ifadelerinden, edindikleri bilgileri sezinlemeye çalıştım. Ama her türlü bilgiyi gizli tutmak üzere eğitilmişlerdi. Kapattıkları kulaklarına, “Bekleyeceğim. Ofisin dışında oturup sonuçları bekleyeceğim,” diye bağırarak istedim. Ancak benim de almış olduğum bazı eğitimler vardı. “Beyazların gerçekte ne düşündüğünü bilmelerine asla izin verme. Üzgünsen, gül. Eğer içten içe acı çekiyorsan, dans et.”

“Birkaç gün burada olmayacağım,” diye yalan söyledim, “ancak döner dönmez sizi arayacağım.” Sesimin sanki onlara bir iyilik yapıyormuşum gibi çıkmasına uğraşıyordum.

Geçmek bilmeyen, gergin üç ya da dört gün sonra beklenen telefon geldi.

“Bayan Johnson?” Kolalı üniformaların hışırtısı ve bölük taliminin arkadan gelen sesinden, kimin aradığını anlamıştım.

“Evet, ben Bayan Johnson.” Cevabıma, “Ben Bayan Johnson’ım, ne olmuş yani?” tınısı katmaya çalışmış ancak başarılı olamamıştım.

“Ben Askerlik Şubesi’nden Çavuş Matthews.”

Biliyorum. Biliyorum. Söyle haydi ne söyleyeceksen.

“Size tüm sınavları geçtiğinizi ve Yedek Subay Okulu’nun mart-nisan kontenjanına alındığınızı söylemek için aradım. Bu sizin için uygun mu?”

Ansızın yanaklarımın içinde zeplin büyüklüğünde hava boşlukları oluşmuş ve herhangi bir şey söylemeye kalkarsam yalnızca yüksek bir patlama sesi çıkarabilecekmişim gibi hissettim. Telefona bakarak başımı salladım.

“Fort Lee, Virginia’ya gitmek üzere mayıs ayı başında San Fransisco’dan ayrılmak üzere hazır olabilir misiniz?”

Hava balonu ağızımdan fırlayıverdi ve telefonu kendimden uzaklaştırdım. Çavuşun ürküp yalanlarla dolu dosyalarımı yeniden gözden geçirmesini istemiyordum. Sesi yalancıkıtan bir öksürüğe çevirdim ve ahizeyi yeniden yüzüme götürdüm.

“Affedersiniz. Ufak bir öksürük tuttu. Elbette, mayısın biri için kesinlikle hazır olabilirim.” Biraz daha kontrollü bir şekilde ekledim: “Ülkeme hizmet edebilme şansına sahip olduğum için çok mutluyum ve...”

Çavuş araya girdi ve, “Birkaç gün içinde buraya gelip bağlılık yemininizi edin. İyi günler,” dedikten sonra telefonu kapadı.

İşte şimdi hazırdım. Nihayet işler benim istediğim gibi gitmeye başlamıştı. Önümüzdeki iki yıl boyunca Amerika Birleşik Devletleri Ordusu’nun itibarlı bir askeri olacak ve bir askere yakışır biçimde haysiyetli ve kararlı davranacaktım.

Kendime koyduğum kısıtlamalar ve kibirli tutumum beni koşarak bağlılık yeminini imzalamaktan alıkoydu. Teslim olana dek iki gün boyunca kendimi tutabildim.

Bayrağın önünde bir elimle İncil’i, diğer elimle göğsümü sımsıkı tutarken bu ülkeyi düşmanlara karşı koruyacağıma falan yemin ettim. İçgüdülerim ve bu yüce amaç beni öyle duygulandırdı ki biraz teşvikle vatanseverlik dolu gözyaşlarına boğulabilirdim.

Annem mutluydu ama başarı hikâyemden etkilenmişe benzemiyordu. Bailey’ye yakında orduya katılacağımı söylediğimde soğuk bakışlarını yüzüme çevirdi ve içinde hiç merak unsuru bulunmayan bir sesle şöyle dedi: “Hangi boktan sebeple böyle bir şey yapıyorsun? Adamlar ordudan çıkmak için deli gibi uğraşılıyor, kız kardeşimse katılmak için ölüp bitiyor. Seni aptal kız.” Bailey’yle aramızdaki mesafe yetiştirme biçimimizle belirginleşmiş ve onun alaycı tavrıyla daha da açılmıştı. Beni artık net olarak değerlendiremiyor ve ben de onun hayattaki, zenci erkeklere özgü hüsrânını fark edemiyordum.

Bailey'nin evde yaşadığı söylenemezdi, ancak merkezinin burası olduğu kesindi. San Fransisco'dan Chicago, Los Angeles ya da Houston'a giden Güney Pasifik trenlerinde garsonluk yapıyordu.

Pek çok zenci ailenin Birleşik Devletler demiryollarıyla eskiye dayanan bağları vardı. Yirminci yüzyılın başında zenci aristokratlar papazların, cenaze levazımatçıların, öğretmenlerin ve demiryolu çalışanlarının aileleriydi. Güney'de siyahların yaşadıkları bölgelerde trenlerin geçiş izinleri paranın işleyişi kadar kolay gerçekleşirdi. Ve pek çok fakir siyah aile fasulyelerini ve sebzelelerini Pasifik Birliği, Güney Pasifik ve New York'tan gelen porselen kaplarda ve kullanılmış gümüş takımlarda yerdi.

Bailey hâlâ mürdüm eriği gibi siyahtı ve dişleri de inci gibi bembeyaz parlıyordu. Saçları parlak, ufak elleri ise narin ve zarifti. Ama çocukluğumuz boyunca bana göstermiş olduğu sevginin tüm hatıraları gözlerinden silinmişti. Birtakım çatışmalar, ki bunları sır gibi saklamıştı, gözlerinin ışığını donuklaştırmış, onları sığ ve dikkatsiz hale getirmişti.

Heyecanlanınca kekelemeye dönüşüveren hızlı konuşması yavaşlamış ve tınısız bir monotonluk söylediklerini anlamsızlaştırmıştı. Seyahatten dönüp eve geldiğinde ne benimle ne de annemizle oturuyor, eskiden yaptığımız gibi bezik ya da konken oynamak yerine, giysilerini bırakır bırakmaz evden fırlayıp, bilinmeyen bir yerlere gidiyordu. Ona merakla bakan gözlerimi tamamen yok sayarak, "Kendine, bebeğine ve işine göz kulak ol, bunlar tüm zamanını alacak zaten," diyordu.

Annemi, Bailey'nin nereye gittiği ve neler yaptığına dair tartışmanın içine katmak istediysem de, o da az çok aynı şeyleri söyleyerek ekledi: "O bir erkek. İş var, sağlığı, gücü kuvveti yerinde. Kimi insanlar hayatlarında daha azına ihtiyaç duyarak yaşarlar." Ve hepsi buydu.

Yeni evde çalışmaya devam eden Baba Ford ılık mutfakta başını kahve kupasına eğmiş oturuyordu.

Ona, “Baba, Bailey ne yapıyor? Neden böyle değişti?” diye sordum.

Başını kaldırdı ve dişsiz ağzını şaplattı. Şlap. Şlap.

“Ah. Ah, kızım. Ah, ah.” İma ettiği şeyden memnun halde başını yeniden önüne eğdi.

“Baba, bu da ne demek oluyor? Bir şey söyle.”

Akıp giden yıllar duygusal geçişlerini hızlandırmıştı. Bir an önce pineklerken, bir an sonra büyük bir öfkeye kapılabiliyordu. O zaman da aynı şeyi yaptı.

“Bir sürü saçma sapan soru sorma. O kocaman gözlerini açık tut. Artık altına yapan bir çocuk değilsin, kızım.” Kupasından şapırtılı bir yudum aldı ve ardından pineklemeye geri döndü.

Gitmeden evvel eşyalarımı düzenlemem gerekiyordu. Anne-me ordudan ayrıldığımda birbiriyle uyumlu takımlar giyeceğimi ve kaşmir süveterlerimle ekoseli eteklerimin birbirine yakışacağını söyledim. Eski kıyafetlerime ihtiyacım olmayacaktı. Annem onların yardım kuruluşlarına verilebilecek durumda olduklarına karar verdi. Genç kızlık dönemimde Büyük St. Vincent de Paul kamyonlarının senede bir defa evin garajına yanaşıp, annemin istenmeyen eşyalarını topladığını hatırladım. Annemin 'senden daha az şanslı olanlar'la başlayan kısa ama dokunaklı vaazının ardından eşyalarımı Kurtuluş Ordusu'na bağışlamaya karar verdim. Önemsenmeyen, garip kıyafetleri içinde yavan şarkılarını çalan temiz yüzlü insanlar beni her daim hüzünlendirmişti. En çok ihtiyacı olanlar onlar olmalıydı.

Plaklarım evde kalacaktı. Annem de Lester Young, Billie Holiday, Louis Jordan, Buddy Johnson ve Arthur 'Koca Oğlan' Crudup'u dinlemekten benim kadar zevk alıyordu. Bunları partilerinde çalacak ve beni düşünecekti.

Kitaplarımı bırakma düşüncesi ise oldukça zordu. Onlar beni mezbeleden yukarı çıkaran asansörlerim olmuşlardı, artık kimleri o kadar yakın arkadaş gibi görebilirdim ki?

Kıyafetlerimi verirkenki iyilikseverliğim, kitaplar üzerindeki kararım da etkili oldu. Cevap hastanelerdi. Güçsüz ve yalnız tüberküloz hastalarının Throne Smith'in hikâyelerini okurken morallerinin düzeleceğine emindim. Ben bile Robert Benchley'nin denemelerini ve kısa öykülerini en az yüz kere okuyup her defasında gülebilmiştim. Ann Petry'nin *Sokak*'ı, tüm Thomas Wolfe kitapları, Richard Wright ve Hemingway ise bir huzurevine gidecekti. Ama Rus yazarlar naftalinlenecek ve bodrum katında muhafaza edilecekti. Dostoyevski'nin, Tolstoy'un ve Gorki'nin kitaplarının rutubetli kilerde, güvelerle ve üzerlerindeki nemli toprak kokularıyla beni bekleyecek olmaları fikrine zamanla alıştım.

Guy ile vakit geçirmek, melek gülümsemesini hafızama kazımak ve hareketlerinin güzelliğiyle büyülenmek için işten ayrıldım. Nadiren ağlıyordu ve içe kapanık bir mizacı var gibi görünüyordu; her ne kadar kendisine eşlik edilmesinden hoşlanıyorsa da, yalnız başına olmaktan da bir o kadar keyif alıyor gibiydi. Bir bebeğin annesine duyduğu sevginin tadı çıkarılabilecek en tatlı duygu olduğunu düşünüyorum. Oğlum kapıdan içeri girdiği zaman sesimi duyduğunda şarkı söylemeye başlar, gözünün önüne geldiğimde ise tombul bacaklarının üzerinde sırtüstü yere düşer ve kocaman kafasını yukarı aşağı oynatırken kahkahalar atardı.

Onu bırakmanın zor olacağını biliyordum. Benim için güç olacaktı, ama bize bir gelecek inşa edebilmek amacıyla gittiğimi anlaması mümkün olmadığından, onun için daha da güçtü. Tüm tatlılığıyla ona sarıldım ve sevgimi gözeneklerinden içeri sızdırmak istedim. Eğer düzgün bir yaşantımız, ufak ve derli toplu bir evimiz, iyi bir mahalle ve okulumuz, kocaman örgü kazaklarımız ve bazı çocukların ayaklarında gördüğüm türden pahalı tenis

ayakkabılarımız olmasını istiyorsak, eğitim görmem ve yardım almam gerekiyordu. Sam Amca, kanıbozuk amcalarımdan daha iyi bir dost olacaktı.

Kurtuluş Ordusu'na giden kıyafetlerim ve alt katta ahşap kutulara konmuş kitaplarımla, kalan zamanımı eğitim kılavuzuna bakıp selamları ve talim düzenini, ranzaların nasıl yapılacağını ve subaylara nasıl hitap etmem gerektiğini çalıştım.

Göreve başlamadan bir hafta evvel, telefondaki askerin sesi Askerlik Şubesi'ne gelmemi emretti.

"Bu sabah ya da öğlen gelebilirim."

"Bu sabah! Bu bir emirdir, asker."

"Kulağa acil gibi geliyor." Belki de yola çıkış tarihimiz değişmişti.

"Acilden de öte. Belgelerindeki birtakım çelişkilerle ilgili. Bu sabah görüşürüz." Çat.

Lanet olsun, lanet olsun, binlerce defa lanet olsun. Muhtemelen test sonuçlarımı yeniden gözden geçiren gaddar, merhametsiz bir doktor bebeğim olduğunu fark etmişti. Üstelik oraya yazdığım her şeyin doğru olduğuna yemin etmiştim. Yemin ederken yalan söyleyenlerin cezalandırılmasına dair yasalar vardı. Bayrak üzerine yemin ederken yalan söylemenin cezası daha da ağır olmalıydı.

Annem askerî kitaplarımla başbaşa kalayım diye Guy'ı dışarı çıkarmıştı. Bana eşlik edebilecek kimse yoktu. Neler olabileceğine dair kafa yorarken üstümü değiştirdim. Plan yaparken titremeye başladım. Orduya alınmayacağım kesindi, ama bana dava açarlarsa hapse girme ihtimalim de vardı. Devlete yalan söylerken bir kere daha düşünmem gerekirdi. Sam Amca'dan üç sentlik pul bile çalsan seni bulmak için bin dolar harcayabilir, derdi insanlar. Tanrı'dan daha kindardı anlaşılan.

Kaçamazdım. Saklanamazdım. Devlet binasına gittim.

Otobüsteyken kendimi kandırmaya çalıştım. Sınavlarda çok iyi sonuçlar almıştım ve eğer temize çıkıp, iki sene boyunca oğlu-

ma bakılması için gerekli ayarlamaları yaptığımı açıklarsam belki bir istisna yapabilirlerdi. Bu oldukça basit olurdu, eğer karşımdaki kişi anlayışlı olursa ve ben titrememe bir son vermeyi başarabilirsem.

“Marguerite Johnson?”

Kadının ince uzun boynu, geniş omuzlarından yükseliyor ve sesi yangın alarmı gibi çınliyordu. Yüzünün daha yumuşak olmasını tercih ederdim.

“Evet.” Hmm... “Evet, hanımefendi.” Bir subaydı. Lanet olsun, demek istediğim... “Evet, efendim.”

“Bağlılık yemini ettin mi, etmedin mi?”

“Ettim.” Etmiş miydim? Birkaç hafta önce bayrağı muhafaza etmek, ülkeyi savunmak ve Amerikalı kardeşlerimi korumak üzere yemin etmiştim. Kendi içtenliğimden öylesine etkilenmiştim ki, “Ülkem her zaman adaletli olsun, ancak doğru da olsa yanlış da, burası benim ülkemdir,” diye de eklemiştim. Ve işte cephanelerimizi yüklenmiş, bilinmeyen diyarlara gidiyorduk.

“Komünist Parti’nin bir üyesi olup olmadığın soruldu mu?”

“Soruldu, ben de hayır dedim.” Pekâlâ, hepsi bu muydu yani! Vücudumda kanın tekrar eski yollardan akmaya başladığını hissettim.

“Yalan söyledin, Johnson.” Sesi tiz bir sirene evrildi.

“Yalan mı? Hayır, efendim. Ben asla...”

“Bu senin imzan mı, Johnson?” Bağlılık yeminini gösterdi. Geniş, kıvrımlı Marguerite Johnson yazısını görmek için çok yakından bakmama gerek yoktu.

“Evet, efendim. Bu benim imzam.”

Kâğıdı kendine doğru çevirdi ve memnuniyetle gülümsedi. “California Meslek Okulu, Amerikan Karşıtı Faaliyetleri İzleme Komitesi’nin listesinde yer alıyor, Johnson. Neden olduğunu biliyor musun?”

“Hayır, efendim. Ben orada yalnızca dans ve drama dersleri aldım.”

“Ah, hadi ama. Aptalı oynama. Orası Komünist bir örgüt ve sen de bunu biliyorsun.”

“Olabilir, ama ben hiçbir zaman üye olmadım.”

“Ama o okula iki sene boyunca devam etmişsin.” Soğukkanlılığına, resmiyetine yeniden kavuşmuştu.

“Ama bu on dört on beş yaşındaykendi. Güney’den yeni gelmiştim ve bir ilkokul öğretmeni bana burs ayarlamıştı. Çünkü konuşma güçlüğü yaşıyordum...”

“Komünistler Tanrı tanımazlar, Johnson. Ve bizler Tanrı’nın emrinde savaşıyoruz.”

Berbat haldeydim. Uzakta bir noktada hâlâ ışık görünüyordu ve ne kadar uğraşırsam uğraşayım yakınına gidemiyordum.

“Genç ve –umarım ki– masum olduğun için ordu sana sahtecilikten ötürü dava açmayacak. Ancak seni asker olarak ordumuza kabul etme riskini de göze alamayız, Johnson. Görevden alındın.”

Bir anlığına fiziksel ve zihinsel olarak kalakaldım.

“Gidebilirsin.”

Çok iyi bir asker olabileceğimi, bedenimin herhangi bir alışkanlık ya da eğitimi olmaksızın hızla dönüp günışığına çıkışından anladım.

Büyük eve döndüğümde annem ve bebek hâlâ dışarıdaydı. Baba Ford ise öğle vakti yürüyüşüne çıkmıştı. Tüm odalar karanlık ve serindi. Süslü yemek masasının başına oturup, ne yapacağımı açıklığa kavuşturmaya çalıştım.

Kıyafetlerim gitmişti, isim yoktu ve ordu tarafından reddedilmiştim. O herkesi kabul eden (askerlerinden belliydi) lanet kurum beni geri çevirmişti. Hayatımın bir odak noktası, bir amacı yoktu. Gerçi yalan söylemiş olduğumu kabul etmeliydim. Beni suçladıkları konuda değil (kahretsin, on dört yaşındayken sınıfımda

Stalin'i görsem tanımazdım. Hiç abartmıyorum, tüm beyazlar hâlâ gözüme aynı görünüyorlardı: solgun ve benzer), ancak Guy'ın doğumuyla ilgili yalan söylemiştim. Adaletin yerini bulup bulmadığını merak ettim. Belki de çenemi kapamalı ve cezamı kabullenmeliydim. Bailey'ye ihtiyacım vardı. Onunla konuşup sorunlarımın üstesinden geldiğim eski günlerin özlemini çekiyordum.

Masadan kalkıp odasının kapısını araladım. Tuhaf bir boşluk hissediliyordu. Sanki odanın sahibi az önce çıkmış da geri gelecekmiş gibi değil de, o odada kimse kalmamış ve kimse beklenmiyor gibiydi. Havada bir durgunluk vardı. Tepe ışığını yaktım, pencerenin yanına gidip storları araladım. Gri bahar ışığı yalnızca o boşluklardan süzölmeye cesaret edebildi. Nevresimlerini değiştirmeye, odayı temizleyip çiçek koymaya karar verdim. O sırada da sorunlarım üzerine kafa yorabilirdim.

Yorganı çıkarıp katladım ve ardından örtüyü çektişirdim. Bir anlığına öyle hayrete düştüm ki, nerede olduğumu unutuverdim. Bu, Bailey'nin yatağı olamazdı. O temizlik, düzen ve adaba uygunlukta örnek alınacak biriydi. Ailenin her üyesi zaman zaman, "Maya erkek olmalıymış, Bailey ise kız. Biri inanılmaz dağınıkken, diğeri öyle düzenli ki," derdi.

Çarşaf kirden simsiyahtı. Ağır saç yağı ve küf kokusu yükseldi. Kenarlardan kuvvetle çekip çarşafı yere kaydurdım. Yastıklar da çarşafıla beraber geliverdiler. Onlar üst üste düşerken, kahverengi kâğıda sarılı ufak bir paket ayağımın ucuna doğru sekti.

Anlamam için paketi açmama gerek olmasa da açtım. İnce, kahverengi sigaralar üç adet lastik bantla sarılıydı.

Bailey yokluğunda bile bana yardım etmişti. Sigaralardan birini yaktım ve birkaç dakika içinde Kurum'un aptallığına kıs kıs gülüyordum. Ajanlarla dolu Birleşik Devletler Ordusu, eğitimini bile tamamlamamış zenci bir kız tarafından kandırılmıştı. Bailey'nin yatağına oturdum ve nefesim kesilene dek güldüm.

Yirmi dört saat açık olan Chicken Shack isimli bir restoranın gece vardiyasında garsonluk işi buldum. Plakçılar ara vermeden son günlerin popüler parçalarını çalıyor ve gece geç saatte gelen müşteriler taşkın enerjilerini aydınlık kabinlerde oturup bağırarak harcıyorlardı.

Esrar içmek, gerginliğimin azalmasına yardımcı oluyordu. Yakınlardaki bir restoranla anlaşma yapmıştım. İnsanlar ona Mary Jane, nane, ot, yeşil, çiçek, sarma diyorlardı ve kullanmaktan ötürü zerre korkum yoktu. Kırklı yılların yoksul kenar mahallelerinde esrar, kokain, afyon ve eroin elde etmek, viski bulmaktan yalnızca biraz daha zordu. Annem bile o dönemde ağzına viskiden başka bir şey koymamasına rağmen, zaman zaman otuzlarda çok popüler olmuş ve esrarın iyi yönlerini öven bir şarkıyı mırıldanırdı:

*Bir buçuk metrelik esrarlı bir sigara hayal et
Çok sert olmayan ama vitamini bol
Uçacaksın ama çok uzun süre değil
Eğer bir esrarkeşsen*

Älemin kraliçesi sensin

Salına salına yürümeden önce uçmayı öğrendim

Yak bir sigara ve oluruna bırak

Eğer bir esrarkeşsen

Boğazın kurursa eğer

Anlarsın ki kafan her şeyden güzel

Her şey ne kadar da mükemmel

Şekerci dükkânına dalarsın

Ve nane şekeriyle mutluluktan uçarsın

Bilirsin böylece bedeninin esmer kokusunu

Kıramı ödememişsen de duymazsın korkusunu

Yakarsın bir sigara ve oluruna bırakırsın

Eğer bir esrarkeşsen.

Yeni huylar edindim ve yeni hayaller kurdum. Doğal bir tutuktan, tebessümlü bir hoşgörüyeye doğru eridim. Sokaklarda yürümek bir maceraya, annemin muhteşem akşam yemeklerini yemek bereketli bir eğlenceye ve oğlumla oynamak kahkahadan çatlatacak bir komikliğe dönüştü. Hayat beni ilk defa eğlendiriyordu.

Uyuşturucunun etkileri sayesinde olumlu hayaller kurabiliyordum. Bu hayatta iyi olacaktım, yapmak istediklerimi yapacak ve hiç şüphesiz, beni çok sevecek yakışıklı bir erkek bulacaktım.

Yakışıklı prensim bir anda ortaya çıkacak ve bana harika bir hayat teklif edecekti. Onu ayağıma getirmem için bir kere gülümsemem yeterli olacaktı.

R.L. Poole öngörülerimin en azından bir kısmının isabetli olduğunu kanıtlayacaktı. Çalan kapıyı açtığımda ve kendimi Rita Johnson olarak tanıttığımda, zaten asık olan suratı bir karış daha asıldı.

“Dansçı... olan mı?” Sesi ağır ve bulanıktı.

Dansçı mı? Elbette. Aşçı, garson, mama, komi olmuştum – neden dansçı olmayacaktım ki? Sonuçta şu zamana dek eğitimini aldığım tek şey oydu.

“Evet, ben bir dansçıyım.” Küstahça yüzüne baktım. “Ne oldu?”

“Benimle çalışacak bir dansçıya ihtiyacım var.”

Onun bir koro topluluğu ya da ‘Şansını Döndür’ sahne şovu için zenci dansçılar arayan bir yetenek avcısı olduğunu düşündüm.

“İçeri girin.”

Yemek odasındaki masaya oturduk ve kahve içip içmeyeceğini sordum. Bana bakıp bedenimi baştan ayağa süzdü. Bacaklarım (uzun), kalçalarım (dar), göğüslerim (neredeyse yok). Kahvesini yavaşça içti.

“On dört yaşından beri dans ediyorum,” dedim.

Eğer Birleşik Devletler Ordusu beni California Meslek Okulu’na gittim diye cezalandırabiliyorsa, bir başkasının da orada geçen zamanı değerli bulabilmesi olasıydı. Vücudumu incelemeye son veren gözleri yüzüme geri döndü.

“Ben Poole. Chicago’dan.” Duyurusu böbürlenme içermiyordu ve bunun sahte tevazu yerine ince bir davranış anlamına geldiğinden emindim. “Ritmik tap dansı yapıyorum ve bir partnere ihtiyacım var. Flaş dışında çok bir şey yapmasına gerek yok. A.V.S.D.’den* misin?” (Flaş ve A.V.S.D. kelimeleri bana yabancıydı.)

Sessizce oturup ona baktım. Bunu kendi kendine anlamasına izin vermem gerekiyordu.

“Plak dükkânındaki kadınla tanıştım ve bana seninle ilgili bir şeyler anlattı. Söylediğine göre tek konuştuğun şey dansmış. Senin adresini verdi.

* Amerikan Varyete Sanatçıları Derneği, A.G.V.A. (ç.n.)

“Lokal’den bazı caz meraklıları ve müzisyenler birkaç iş için tanıdıklarıyla iletişime geçirdiler. Tarife yirmi iki elli, ama ben tarifenin altında çalışacağım ki yakalar bir araya gelsin.”

Bahsettiği şeyle ilgili en ufak bir fikrim yoktu. Tarife. A.V.S.D. İş. Lokal. Yaka.

“Biraz daha kahve?” Çenem aşağıda, göğüs kemiğim karşıyı gösterir ve kuyruk kemiğim beyaz kadınlarınkı gibi içeri çekili, manken gibi yürüyerek mutfağa gittim.

Kupalara taze demlenmiş kahve doldurdum ve kendim için bir sıfat bulmak için çaresizce çabaladım. Gizemli ve şehvetli davranarak hiçbir şey sormadan, bana sorulan soruları bilmiş bir gülümsemeyle yanıtlamak mı daha iyiydi, yoksa içten, arkadaş canlısı, içli dışlı olmayı seven sıradan biri gibi davranmak mı? Aklıma hiçbir cevap gelmeyince, bacaklarımı birbirine yapıştırıp yemek odasına geri döndüm.

“Ne eğitimi aldın?”

“Bale. Modern Bale ve Dans Teorisi.” Öyle bir söylemiştim ki gören İleri Nükleer Tahrik okudum sanabilirdi.

Suratı yeniden asıldı.

“Tap dansı?”

“Hayır.”

“Caz?”

“Hayır.”

“Akrobasi?”

“Hayır.” Elimden kayıp gidiyordu, o yüzden bir boşluktan giriverdim. “Bütün swing yarışmalarını kazanırdım. Texas Hop yapabilirim, Off Time da. Boogie Woogie, Deve Yürüyüşü. Yeni Coup de Grace. Ve tabii bacaklarımı 180 derece açabilirim.”

Bunu söyledikten sonra ayağa kalktım, bacaklarımı iyice açıp o üzgün suratına bir daha baktım ve yere doğru kaymaya başladım.

Hareket için hazırlıksızdım (üzerimde daracık bir etek vardı) ama R.L. benden de hazırlıksızdı. Bacaklarım yere doğru inip

açılırken, kollarımı da bir numaralı zarif bale pozisyonuna kaldırdım ve yönetmenimin yüzünün hafif bir ilgiden kuşkuculuğa uzanan yolculuğunu seyrettim. Eteğim baldırıma denk çekilmişti ve dengemin bozulmaya başladığını hissedebiliyordum. Hızlı bir el hareketiyle eteğimi yukarı kaldırdım ve yere süzölmeye devam ettim. Kayarak gidişimin son bölümünde ise bir şarkıdan bir kuple mırıldandım ve zihnimi, tatlı minik tütü eteğinin içindeki Sonja Henie üzerinde yoğunlaştırmaya çalıştım.

Ne var ki bacak açma hareketini aylardır çalışmamıştım, bu nedenle leğen kemiğim güçlü bir şekilde direniyordu. Yere varmama yalnızca iki parmaklık bir mesafe kalmıştı, bunun üzerine birkaç ufak zıplama hareketi yaptım. Planladığımdan daha fazlasını başardım. Eteğimin dikişleri kemiklerimden önce pes etti. Ardından sol ayağım annemin meşe ağacından yapılma ağır masasına, diğer ayağım ise şofbene takıldı ve onu duvara bağlayan boruya geçiverdi. Bacaklarımdaki lifler gevşemek için yalvarırken ve sınırlarına ulaşmışken yerde çarmıha gerilecekmişim gibi hissettim, ama tam bir ‘šov devam etmeli’ tavrıyla sırtımı dik, kollarımı ise Pavlova’yı çok gururlandıracak şekilde yukarıda tutmaya devam ettim. Ardından nasıl bir etki bıraktığımı görmek için R.L.’ye baktım. İçinde olduğum zor duruma acıma hissi sandalyesine yığılıp kalmasına neden olmuştu ve kaygı ifadesi mutfak paspasından da geniş bir fırçayla yüzüne yazılmış gibiydi.

Bağımsızlığım ve yalnızlığımdan ötürü yardım kabul edemezdim. Kollarımı indirdim ve ellerimi yerde dengeleyerek sağ ayağımı aniden çektim. Boruya takılmıştı, o yüzden bir kere daha çektim. Muhteşem görünüyor olmalıydım. Boru sobadan ayrıldı ve gaz, bir yaz günü dinlenen on şişman adamdan çıkıyormuş gibi bir tıslama sesi eşliğinde durmaksızın çıkmaya başladı.

R.L. yanıma geldi ve gaz memesine bakındı. “Lanet olsun.” Pencereyi açabildiği kadar açtı, ardından tekrar sobaya döndü.

Borunun sonundaki duvarın yakınında bir musluk buldu ve çevirdi. Tıslama sesi sona erdi ve ağır, tatlımsı koku hafiflemeye başladı.

Hâlâ diğer bacağımı o koca masadan kurtarmam gerekiyordu.

R.L. masanın köşesini kaldırdı ve böylece bileğim mucizevi bir biçimde serbest kaldı. Ayağa kalkabilirdim, ancak beceriksizliğim yüzünden duygularım öylesine incinmişti ki karınüstü yuvarlandım ve bir bebek gibi ağladım.

R.L. Poole'un hayatının en garip seçmesine tanık olduğu kesindi. Holden geçip kapıyı ardından kapatarak beni bu müzelik halının tozu içinde nefes alıp verirken bırakabilirdi, ama yapmadı. Sandalye gıcırdayarak onun yeniden yerine oturduğunu duyurdu.

Kahkahasını bastırmak için çabaladığından emindim. Onu rahatsız edip buradan ayrılmasını sağlamak için biraz daha ağlamayı denedim, ama gözyaşı pınarlarım kurumuştı ve çıkardığım sesler de ancak bir gösteri sanatçısının kirpikleri kadar gerçekçiydi. Ayağa kalkmaktan başka yapabileceğim bir şey kalmamıştı.

Tozlu ellerimle yüzümü kuruladım ve başımı kaldırdım. R.L. başını ellerine dayamış, aynı sandalyede oturuyordu. Koyu kahve yüzü hüzünlüydü ve sessizce, "Pekâlâ, güzel bacakların varmış," dedi.

Yakındaki bir prova salonuna gittiğimizde, R.L. Poole'un hareketlerinden hayrete düştüm. Onu dans ettiren şey rüzgârdı sanki. Uzun kemikli bacaklarının dik omuzlarına iskeletten iğnelerle tutturulduğunu hayal ettim. Omuzlarını kamburlaştırıp salonun zemininde süzülürken, topukları ve parmakları altında ufak salvolarla step yapıyor, iki yanında sallanan kollarının üzerinde çiçek bozuğu oval yüzü görünüyordu.

Çetrefilli ayak ritimlerini pürüzlü, alçak sesiyle şarkı gibi söyleyerek benim için basitleştirmeye çalıştı: "Bum, bum, buu rah, buu rah, buu rah, buu rah, brah, brah." Eski ahşap zeminden toz kalkarken, keskin ayak seslerimiz işitiliyordu.

R.L. bir profesyonel inceliğiyle her şeyin çok kolay görünme-
-nini sağlıyordu. *Tour jet*'de ustalaşmaya çalışan bir balerin gibi,
-ıpladıktan sonra akıp giden adımlarına tüm enerjimi adanıştım.
Kollarımı omuz hizasında kaldırıyor, ardından yavaşça açıyor, iki
adım atıp bir dizimi kırıyor ve bu pozda kalıyordum. Yetenekli
bir partner, asıl dansçı karmaşık ritimlerle tap dansı yaparken
onu çevreleyip hareketlerini vurgulamakla sorumluydu. Zemin
ve gemişimdeki kırıcı başarısızlıkların üzerinde salınabilmek
Özgürlüğün ta kendisiydi. R.L.'ye özgürlüğüm için teşekkür ettim
ve hiç gecikmeden ona şık oldum.

Kendimi şov dünyasında kariyer yapmaya adanmıştım ve dans aşkı beni avcuna almıştı. Charlie Parker'ın 'Cool Breeze'i prova parçamdı. Zıplıyor, açılış müziği boyunca ilerleyip ardından Bird'ün solosu esnasında çömeliyordum; yumuşak tabanlı ayakkabılarımın tabanıyla yerin tozunu alıyor, ardından Pud Powell'ın piyano sihirbazlığı sırasında tekrar giriyordum. Dön, çapraz adım. Chicago. Düş. Düş. Dön, çapraz adım. Dön. Bir adım. Çapraz geçiş. Ardından dön ve ağır düşüş, kapanış müziğinde sahneden ayrılış.

Hiç sızlanmadan, bileklerim ağrıyana dek çalıştım ve bir gün R.L. bana, "Buradaki gösterilerimiz bittiğinde Doğu'ya gidelim diye düşünüyorum. Günde iki gösteri. Duke ya da Basie'nin gezici şovlarına katılalım," dediğinde, bu benim için bir ödül den de fazlası oldu.

Oğlumu turnedeyken nasıl idare edebilirim diye değil de, R.L.'nin benden daha sevimli bir partner aramaması için zıplamamı nasıl mükemmelleştirebilirim diye endişe ediyordum.

Chicken Shack'te geçen zamanımı bileklerimi güçlendirmek için kullandım. Tezgâhın arkasındayken parmak uçlarıma kalkıyor, tek topuğumu indirip kaldırırken diğer topuğumu yere bastırıyordum.

R.L. denemeye hazır olduğumuza karar verdiğinde karşısına evde hazırladığım kostümümle çıktım. Tiyatrolara kıyafet satan bir mağazaya gitmiş ve bir peruk, siyah tüyler, destekli sütyen ve bir külot almıştım. Parlak siyah tüyleri ufacık kostümümün üzerine dikip gösteri için birkaç payet de eklemiştim. Kostümüm avuç içine sığıyordu ve külotum ancak kasık tüylerimi ve kalçalarımın arasını örtüyordu.

"Aa... hayır." Başını eğdi ve çaresizce doğru kelimeyi bulmaya çalıştı. "Aa... Rita... hayır. Bunun... yani... anladığını... bu biraz oryantal kostümü... yani diyeceğim, ben sana göstereceğim... Daha çok mayo gibi... pullarla süslü..."

Kabarık peruğumdan dökülen bukleler titreyip, yağlanmış cildim parıltılar saçarken hayal kırıklığıyla sönüverdim. Kostümüm L'Tanya'nın, o sıralarda Şampanya Gece Kulübü'nün danslarına kendi yorumunu katan gözdesi olan dansçının kostümlerinin bir kopyasıydı.

"Sen şey gibi... yani, tap ayakkabıların şey gibi... yani, pek uymayacaklar..."

Hatırlayıverdim. L'Tanya ayak bileklerine çingiraklı halhallar ve ayak parmaklarına yüzükler takıp çıplak ayakla dans ediyordu. Kostümümün bir ritim tap rutinine uygun olmadığını gönülsüzce kabul ettim, ama ileride kullanmak üzere bir yere kaldırdım.

R.L. benim için tek parça mayo kesimli, kırmızı, beyaz ve mavi bir kostüm kiraladı. Ben de silindir bir şapka ve baston ekledim ve yarımadanın aşağısındaki ufak bir gece kulübündeki ilk gösterimiz için hazırдық. Ah, gres boyasının kokusu!

Dans rutinimizde iyi sayılırdık; zıplamalarımızı, inişlerimizi ve el hareketlerimizi makine gibi bir dakikliğe ulaşana dek çalış-

miştık. Kostümüm kabul edilebilir bir şekilde üstüme oturmuş, saçım güzelce yapılmıştı ve yüzümde kış soğuğunu geçirmeyecek kadar kalın bir makyaj vardı.

Orkestra bizim şarkımızı çalmaya başladı ve ben de 'Poole ve Rita'yı dans pistine çağırdım.

Pam pam pa para para pam.

"Ve şimdi karşınızda, yepyeni şovlarıyla sizler için Chicago'dan gelen... Poole ve Rita!"

Mucizevi bir şekilde, boş dans pistinin tam ortasıdaydım ve kendimi neredeyse çıplakmışım gibi hissediyordum. Gözümü kamaştıran ışığın az ötesindeki ufak masaların etrafında binlerce gibi duran dizleri ve bacakları gördüm. Karanlığın arasında yüzlerini seçemiyordum, ama orada olduklarından ve hepsinin o sırada bana baktığından emindim.

R.L. süzülerek piste geldi, ayaklarını hafifçe vurarak dans etmeye, bana bakarak hareketleri yapmaya başladı ve elini tutmak istedim. Bir yerlere doğru uzaklaştı ama ben sahne ışığının altında donakalmıştım.

Bum bum buu rah buu rah, bum rah brah brah.

Korktuğumu fark ettiğimde neredeyse paniğe kapılacaktım. Tanrım, ne olacaktı şimdi? Burayı asla terk edemeyebilirdim. Başımdan ve bedenimden geçen ve burada sonsuza dek kök salmama neden olacak bir kazık vardı sanki.

R.L. yeniden yanımdaydı.

Bum rah bum rah.

Şu aptal ayak vurma hareketlerini yapmaktan vazgeçip elimi tutsaydı ve buradan ayrılseydik keşke.

Bana doğru ilerledi ve müziğin altından benimle konuştu.

"Haydi, Rita. Dön. Dön!"

Nereye dönecektim? Sanki hayatım boyunca onu hiç görmemişim gibi yüzüne bakıyordum.

Astaire'in ordu parodilerinde Rogers'a yaptığı gibi kolunu omuzuma attı.

Bana baktı ve neredeyse masalara yollayacak kadar güçlü bir şekilde iterek dişlerinin arasından, "Dön, lanet olsun, dön!" diye tısladı.

Döndüm.

Tam bir dağınıklık içinde dans ediyordum. Ayaklarımı vuruyor, zıplıyor, yere inip kalkıyordum. Olaya biraz Huckle Buck, Susie Q ve yürümeler kattım. Dans rutinimiz tamamen yok olmuştu ama dünyanın küçük dansçı soytarısıydım artık. Boogie-woogie, çarliston. Orkestra son nakarata yaklaşırken, ben anca ısınıyordum.

R.L. beni sahne boyunca takip etti. En sonunda tekrar kolunu omuzuma koydu ve kabaca beni sahneden indirip zıplayarak gösteriyi sonlandırdı.

Seyirciler alkışlamaya başladı ve elinden kurtularak yeniden dans etmeye başladım. R.L. de bana katıldı ve ardından tekrar kulise doğru çekti.

Buna bayılmıştım. Hayatında ilk defa sofraya davet edilmiş, açlıktan ölen biri gibiydim.

Kostüm kirası ve ulaşım kişi başı on beş dolarımıza mal olmuştu. Yorgundum ve şehre dönmek için uzun bir otobüs yolculuğu beni bekliyordu. Ama her şey iyiden daha iyiydi. Muazzam ötesiydi. Bu güçlüğü aşmıştım. Gösteri dünyasına girmiştim. Artık yapabileceğim tek şey yükselmekti.

Ben başarı merdivenlerinin başında, tırmanmaya uğraşırken, annemin hayatı ıslıl ıslıl parlıyordu. Sahile vuran dalgaların üzerindeki ayışığı pırıltıları gibi. Egzotik isimli, muhteşem saçlı ve sıkıcı bilgeliklerle dolu adamlar Vivian Baxter'ın büyük, karanlık evine gelir, bir süre kalır ve kendilerinden sonra geleceklere yerlerini bırakarak giderlerdi.

İpeksi siyah teni (annem her zaman koyu kahverengi tenli adamları tercih eder, onların dünyadaki en temiz insanlar olduklarını söylerdi) ve ipek fularıyla İyi-İş-Çıkaran David, bir süre mutfak masasında boş boş oturdu. Bakışlarıyla annemin hareketlerini izliyordu ve gece geç saatlerde annem omuzunun üzerinden ona şehvetli bir bakış, zevkli bir gece vadeden bir gülücük atıyordu. İyi-İş-Çıkaran bir mantık hatasından ötürü kiracılık hakkını kaybetti. Annemin erkeği olduğuna göre, annemin de kendi kadını olduğunu düşünmüştü. Çok yanılıyordu.

Bir öğleden sonra rıhtımdan denizci bir arkadaşı aradı ve annem de onu eve davet etti. Kardeş gibiydiler.

“John Thomas geliyor,” dedi bana. “Koşer kasabından birkaç tane tavuk alıp gel. Küçük parçalara bölmelerini söyle.” Ahşap karıştırma kabını çıkarıp elmas yüzüklerini bir kül tablasının içine koydu. “Birkaç ekmek yapacak ve tavuk kızartacağım.”

Kasabın yalnızca iki sokak ötede olmasına rağmen, eve döndüğümde ekmekleri fırına atmış ve tavuk için yağı kızartmış olacağını biliyordum.

Aşçılık Vivan Baxter’ın göbekadıydı.

Aceleyle eve geri döndüğümde kızdırılmış yağ kokusuyla ve yıkanıp, kurusun diye bulaşıklığa konmuş karıştırma kabıyla karışlaştım. Annem masaya iki kişilik servis koyuyordu.

“Bebegi almaya gideceksin değil mi? Bana ufak bir içki hazırla, hayatım. Ve burbon viski kalmış mı bir bak. John Thomas ondan içer. Senin tavuğunu fırında bekleteceğim.” Gülümsemesinin bir bölümü benim, bir bölümü gelecek olan misafiri, bir bölümü de terbiyelenmiş, unlanmış ve kızartma tavaına atılmış tavuklar içindi.

“Biliyorsun ki büyükanneler ve çocuklar için her zaman mutfakta bir şeyler bulunur.” En sevdiği atasözünü beyazların bayağılığına kayan bir zenci aksanıyla söylemişti.

Bay Thomas’a kapıyı açtım, balıksırtı reglan ceketini ve şapkasını aldım.

“Hey, bebeğim, hâlâ büyüyor musun ha? Yaşlı çirkin anacığın nerede bakalım?” Holden kahkahalar atarak ilerledi.

“İçeri al, gelen bir kumarbaz olabilir.” Annemin sesi tokuşan kadehler gibi çınlayıverdi.

Davetkâr kahkahaları ben evden çıkarken birbirine karışıyordu.

Ambulans hızla bizim sokağın köşesini dönerken sireni de acı acı ötüyordu. Guy’ı ağırlığını bile fark etmeden kucağıma aldım, iki boş polis aracının ve öğlen güneşinden gözleri kamaşmış polislerin durduğu evimize doğru koştum.

Tutkulu insanlar neşe ve öfkeyi eşit ölçüde tecrübe eder ve muhtemelen eşit ölçüde bekler. Annemin keyfine bakma kapasitesi uçsuz bucaksız ve öfkelenmeleri de efsaneviydi. Şiddeti asla teşvik etmezdi, ancak ona giden yolda bir adım kenara da çekilmezdi. Polisin ve ambulans sireninin gürültüsü çocukluğumdan beri hafızamda sayısız kez yer etmiş seslerdi. Resmî araçların tepesindeki kırmızı ışıklar ve evimizde gezinen ağır, saygısız adımlar ufak bir işaretle hemen aklıma gelirdi.

Annem içeride, yüzünde sakın bir gülümsemeyle süet ceketini giyiyordu. Beni gördü ve onu bekleyen iki polis memuruna döndü.

“Memur beyler, bu benim kızım. Beklediğim kişi oydu. Bebeğim...” İşte şimdi çok iyi bildiğim talimatlara gelmişti sıra. “Kefaletnameci Boyd Puccinelli’yi ara. Benimle Merkez Karakolu’nda buluşmasını söyle.”

Ne olduğunu sormamam gerektiğini biliyordum. Bebeği biraz daha sıkı tuttum.

“David’le ilgili ufak bir mesele. Meraklanmana gerek yok. Bir saate gelirim.”

El aynasından makyajını kontrol etti, benim ve bebeğin dudaklarına ufak bir öpücük kondurdu ve polislerle birlikte basamakları ağırbaşlı bir edayla inmeye koyuldu.

Merdivenlerden indikten sonra seslendi: “Akşam yemeğin fırında. Kısık ateşte. Ah, bebeğim, yatak odasındaki şey kurumadan etrafı temizle, lütfen.”

Mutfakta Bay John Thomas’tan iz yoktu. Oğlumla yemeğimizi yedikten sonra onu öğle uykusuna yatırdım ve yatak odasının kapısını araladım. Bir sandalye yana devrilmişti, ancak kalan her şey yerli yerinde duruyordu. İçeri girdiğimde zayıf kış güneşi kili-min üstündeki koyu lekelerin üzerine düşüyor ve şömine rafının yanlarındaki açık kırmızı damlacıkları gösteriyordu.

Mobilyalardan kan lekesini çıkarmanın en iyi yolu ılık sabunlu suydı. Annem döndüğünde temizliği neredeyse bitirmiştım.

“Merhaba, bebeğim. Arayan oldu mu?”

“Hayır.”

“Tamam, bırak haydi, kalanı ben hallederim. Mutfağa gel de sana neler olduğunu anlatayım.

Hazırladığımız içkilerimizi yudumlarken bana kendi tabiriyle ‘harfi harfine’ olan biteni anlattı.

“İyi-İş-Çıkaran kapıyı çaldığı sırada John Thomas ve ben dir-seğimize kadar kızarmış tavuğa gömülmüştük (ekmekler için St. Louis’den ayrı kaldığım süreden bile fazla sos yapmıştım). Onu içeri aldım ve birlikte mutfağa geri döndük. John Thomas’ı gördü ve olduğu yerde durdu. Yemek yemek istemediğini söyledi. İçki istemedi, sandalye istemedi, ben de bu yüzden yerime oturdum ve işime baktım. Başımı her kaldırışımda daha da sinirlendiğini görüyordum. En sonunda benimle biraz konuşmak istediğini, yatak odasına gelip gelemeyeceğimi sordu. Ona önden gitmesini, ardından geleceğimi söyledim. John Thomas’a kusura bakmamasını söyleyip hole çıktım.

“‘Bu zenci parçası burada ne yapıyor?’ Suratı buruşmuştu ve uçurtmanın kuyruğu gibi dolanıp duruyordu.

“Ona, ‘John Thomas’ı tanıyorsun. Benim arkadaşımdır. Kardeşim gibidir,’ dedim.

“‘Onun burada yemek yemesinden hoşlanmadım. Onu evden gönder.’

“Ona, ‘İyi-İş-Çıkaran, beni yanlış anlama. Burası benim evim ve bunlar benim tavuklarım. O da benim arkadaşım,’ dedim.

“O da, ‘Kaltak, kendini bir şey sanıyorsun. Haddini bildireceğim,’ dedi.”

Şaşkınlık sevimli yüzünü kırıştıırken bana baktı.

“Bebeğim, sana yemin ediyorum ki onu bu kadar çıldırtanın ne olduğunu anlamadım; ben bir şey söyleyemeden elini cebine attı ve bir bıçak çıkardı. Sol elinin parmaklarında bir sorun oldu-

ğunu biliyorsun, o yüzden başını eğip, bıçağı dişleriyle açmaya çalıştı. Görüyorsun ki o tam bir aptal. Ondan uzaklaşmak yerine şömine rafına doğru ilerledim. Odaya girmeden önce cebime Kanlı Mae'yi atmıştım. Bıçağını yarı açmış halde üzerime geldiğinde yüzüne emektar bıçağımla vurdum.

"Kandan da hızlı sıçradı. 'Lanet olsun, Bibbie, yaraladın beni!' diye çığlık attı.

"Ben de, 'Haklısın, bunun üstüne bir de seni vurmadığıma şükret,' dedim.

"Hart Schaffner & Marx takım elbisesine ellerinin arasından kan damlarken yüzünü tutuyordu. Ona yatağımdan bir yastık verdim ve oturmasını söyledim. Etrafta dolaşmasının kanın daha fazla pompalanmasına sebep olacağını anlattım. Mutfığa döndüm ve John Thomas'a sırta kadem basmasını söyledim —onun bu işe karışmasının bir anlamı yoktu— daha sonra da polisi ve ambulansı aradım."

Annem kadehini inceledi, ardından benim iri elimi kendi ufak, tombul eline alıp, dikkatimi söyleyeceklerine vermemi buyurdu.

"Bebğim, Annecik sana hayatla ilgili bir şey söyleyecek."

Yüzünde güzel, sakın bir ifade vardı; vahşetin izleri tamamen silinmişti.

"Eğer izin verirsen insanlar senden faydalanır. Bu özellikle zenci kadınlar için geçerli. Herkes, tüm erkekler zenci bir kadının arkasında rahatça yürüyebileceğini düşünür. Ama şunu hatırlamanı istiyorum. Seni annen yetiştirdi. Artık bir yetişkinsin. Umduklarını değil bulduklarını alsınlar. Eğer paşa gönüllerine göre değilsen onlara basıp gitmelerini söyle." Yüzünden memnuniyet dolu bir ifade geçiverdi. "Basıp gitmelerini. Ama senin üzerine değil.

"Anladın mı beni?"

"Evet, anne. Seni anladım."

Evde birtakım değişiklikler olmuştı. Bailey ilk büyük aşkını bulmuştu. Eunice bir zamanlar aynı sınıfta okuduğumuz, ufak tefek, güler yüzlü, koyu tenli bir kızdı. Yeniden karşılaşmış ve kızın ailesinin karşı çıkmasına rağmen evlenmek için acele etmişlerdi. Bailey, o ağız laf yapan, baştan çıkarıcı adam, yeryüzüne geri dönmüştü ve mutluydu. Yeniden gülüyor ve şakalar yapıyordu.

Beni duvarlarını büyük Gauguin ve van Gogh baskılarının renklendirdiğı ve cilalanmış sehpa ların üzerinde taze çiçeklerin bulunduğ u, Türk Sokağı'ndaki dairelerine davet ettiler.

Bailey bize açık saçık fıkralar anlattı ve üçümüz ucuz şarabın da etkisiyle kahkahalar atarak, genç ve zeki olmayı akıl ettiğimiz için kendimizi tebrik ettik. Gelecekte başarı dolu bir dönemin bizleri beklemekte olduğunu görebiliyorduk. Daha yükseğe tırmanmak için arada durup dinleneceğimiz düzlüklerdi bunlar. Bailey kuşe kâğıda basılmış fotoğraflarımı gördüğünde 'gösteri dünyasındaki en büyük burna' sahip olduğumu, ama burnumun Jimmy Durante'ninkinden daha sevimli olduğunu ve kendimle gurur duymam gerektiğini söyledi.

Onu yumruklamaya çalıştım ama güldü ve aniden yana kaçtı. "Broadway'deki en uzun dansçı olacaksın. Ha ha." Ona uzanan elimden kaçarak masanın diğer ucuna koştu. "Her bacağıyla bir milyon, burnuyla ise bir zilyon dolar kazanacaksın."

Yaşadığım rahat lama bana bol bol kahkaha attırmıştı. Ayrılrken onları öptüm ve Eunice'e, Bailey'nin espri anlayışını yeniden kazanmasına yardım ettiğı için ona nasıl teşekkür edeceğimi bilmediğimi söyledim.

Eve giden karanlık yollarda yürürken Bailey'nin ucuz kurtulduğunu düşünerek ürperdim. Okul zamanlarında parlak ve komik olan pek çok arkadaşı şimdi geceleri kapı aralıklarında uzanıyor, son eroin dozu damarlarında akıp giderken kendi kendilerine kafa sallıyorlardı. Toplumun umudu olan pırıl pırıl

genç adamlar kendilerini daha büyük bir topluluk tarafından mühürlenmiş kapılara doğru atmış ve onları açabilmek bir yana, kilidi bile yerinden oynatamamışlardı. Sivri diliyle avukat, keskin gözleriyle bilim adamı ve becerikli elleriyle cerrah olabilecek adamlar maymuncukla kapı kilidi açmaktan vazgeçmiş ve anahtar deliğinden süzülebilmek için uyuşturucu almışlardı.

Eunice'in neşeli sevgisi ve yumuşak kahkahaları tam zamanında yetişmişti. Abim kurtulmuştu.

Poole ve Rita, Şampanya Gece Kulübü'nde gösteriye çıkmak için anlaşmışlardı. Gururum çılgınca hareket etmeme sebep oldu. İşten ayrıldım. Parıltılı pullarla süslü mayomu ve mor saten ayakkabılarımı garson önlüğüm ve ortopedik ayakkabılarımla nasıl değiştirebilirdim? Düşüncelerimin arasına Chicken Shack fikrinin sızmasına izin vermek bile ilham perim Terpsikhore'ye hakaret olurdu.

Günde iki temsil için iki haftalık bir deneme programının ardından artık hazırdım.

Yıldızlarda ışığım, ışıklarda ismim, yıldızlarda ismim parıltı-yacaktı.

Açılıştan önceki birkaç ay boyunca elimize para geçmesine yardımcı olacak her gösteriye çıktık ve her gün prova yaptık. R.L. gittikçe karmaşıklaşan adımlar öğretti. Ben öğrenir öğrenmez de onları dans rutinimize dahil etti. Nakit param kalmadığında annemden bana biraz borç vermesini istedim. Vaktimi kariyer hazırlıklarıyla değerlendirdiğimi açıkladım ve yatırıмым başarılı

olduğunda, onun da benimle birlikte olacağını, el ele tutuşup kahkahalar atacağımızı ve zafer meyvelerini toplayacağımızı söyledim.

Kendine özgü yeteneğiyle kısa rolümü alıp uzun bir gösteriye dönüştürdü. Ve elbette bu gösterinin yıldızı kendisiydi. Bana, çok parası olduğu ve çalışmadan geçirdiği savaş günlerinde kuaförlük, kozmetoloji, kaynak yapımı, gemi donatımı, araç gereç ve boya yapımı kurslarına gittiğini ve azmini tasdik eden diplomalarının çalışma odasının duvarlarına asılı olduğunu hatırlattı. Bir uçak fabrikasında ya da berber dükkânında çalışma niyetinin hiçbir zaman olmadığını, ama bıçak kemiğe dayanırsa (parmaklarını şıklattı) donanımlı olduğunu söyledi. Bir fikrin iyi ya da kötü olduğu kanıtlanana dek o fikre tutunmanın iyi bir şey olduğunu onaylıyordu.

Bana daha fazla nutuk çekmeden borç verdi ve böylece Poole ve Rita prova yapmaya devam ettiler.

Evde kalıp orada yemek yememe rağmen, yatağımın altındaki kavanozda tuttuğum ufak birikim günden güne eriyordu. Oğlumun her zaman yeni kıyafetlere ihtiyacı oluyordu; pazar günleri eve taze çiçekler alıyordum; ve tabii tap ayakkabılarını da unutmamak lazımdı. Prova yapmak, bir gece kulübünde günde üç şova çıkmaktan daha hızlı eskitiyordu ayakkabıları.

Ufak bir miktar için Bailey'ye yanaşım. Kirli sakallı yüzüyle karşımdaki kadife fitilli koltuğuna oturdu ve yanındaki duvara baktı.

“Eunice’i hastaneye kaldırdım. Çok hasta.”

“Nesi var?” Sesimin yumuşak çıkmasına gayret etmişim.

“Soğuk algınlığı. O kadar.” Ama bu kadar olduğuna inanmıyor gibiydi.

“Ah, hadi ama. Henüz çok genç. Kimsenin soğuk algınlığından öldüğü görülmemiştir hem.” Bana bakmasını bir sağlayabilseydim. Şaka yapmaya karar verdim. “Bunu anca rüyalarında görürler.”

“Hı hı.” Ayaklarını darmadağın sehpayaya dayadı, koltukta kaydıldı ve gözlerini kapadı.

“Hoşça kal, Maya.”

“Bailey, o kadar ciddi değildir durumu.” Beni duymaya çalışmadı ve ben de kendimi tekrarlayarak onu zorlamak istemedim.

Daireleri ölü çiçek ve kirli bulaşık kokuyordu. Donuk sesi alçalmıyor, yükselmiyordu. “Los Angeles dışındaki tüm işleri bıraktım ki onunla birlikte olabileyim.”

Oda sanki içindeki bütün neşe kocaman bir el tarafından damla damla sıkılmış ve ardından önceki şekline geri dönmesi için bırakılmış gibi kasvetliydi.

Dans rutinine o kadar alışmıştım ki provalarda adeta uçuyordum. R.L. ile romansımız prova salonunun dışına taşmıştı, çünkü birkaç defa cinsellik talebinde bulunmuştu. Onun aylık sevişme isteklerini geri çevirmiyordum. Sonuçta benim öğretmenim ve Broadway’e giden yolumdu. Ama bu isteklerin sıklaşmamasından ötürü minnettardım. Bir sanatçının enstrümanını koruyup kollaması gerektiğine emindim. Piyanistler, trampetçiler, saksafoncular enstrümanlarına gözleri gibi bakıyorlardı. Bir dansçı olarak benim enstrümanım da bedenimdi. Birinin, herhangi birinin enstrümanımı düdüklemesine öylece izin veremezdim.

Açılış gecesi geldi çattı. Annem arkadaşları için kocaman bir masa ayırtmış ve mucizevi şekilde, Bailey’nin yola çıkması ya da hastaneye gitmesi gerekmemişti. Büyük ve fırıl fırıl dönen parlak ışıklarla allayıp pullanmış gece kulübü ağzına kadar doluydu.

Heyecan parıldamama neden olmuş ve sahne arkasındaki ışıklar R.L.’nin yüzündeki çiçek bozuklarını silivermişti. Kobalt mavisi smokininin içinde bayağı havalıydı ve ben de mayomun

içinde Esther Williams kadar gösterişliydim. Onun gibi dans da edebilirsem harika olacaktı.

Sunucu yüksek sesle isimlerimizi okudu ve orkestra giriş müziğimizi çalmaya başladı.

R.L. sakin sesiyle, "Haydi, Rita, şeytanın bacağına kır," dedi. Gösteri dünyası konuşmasıydı. Sırıttım. "Sen de."

İlk anın gerçekdışılığı ışıklardan kaynaklıydı. Seyircileri görmiyordum ve sahnede ilk defa panikleyip donakaldığım zamanı hatırladım. Belki de yine aynı şeyi yaşayacaktım. Belki de donup kalmıştım ve hareket edip edemediğimi anlayamıyordum. Ama ansızın adımlarımın yere vuruş seslerini, orkestranın düzenlemesine uyumlu olarak patladığını işittim ve sahnenin uzak köşesine vardığımı, dönme zamanımın geldiğini fark ettim. Dans ediyordum ve ayaklarımla bedenim doğru şeyleri yapıyordu. Böylece kendimi bıraktım, orkestranın beni çekmesine, kışkırtmasına ve itmesine izin verdim. Sahip olduğum her anıyı unuttum ve kendimi dansın kucağına bıraktım. R.L.'nin yanında dans ettiğim her an, her şeyin mükemmel görkemine yüksek sesle güldüm. Müzik benim dostum, sevgilim, ailemdi. Detayların fark edilebileceği kadar yüksek San Fransisco tepesinde harika bir gündü. Odasına girdiğim zaman oğlumun kahkaha atması gibiydi. Ezberlediğim ve ılık bir banyo yaparken kendi kendime okuduğum muhteşem şiirler gibiydi.

Orkestra kapanış müziğine geçmişken R.L. elimi tuttu. Sahnenin önüne dek dans ettik ve seyirciyi selamladık. Annemin masası ve Bailey'nin oturduğu kapı yanındaki yerden gelen, "Bravo," dışında herkes kibarca alkışladı. Dans etmeye son verdiğimiz için mi, yoksa seyircilerin ayağa zıplayıp, zaferimi kutlamak için çılgınlık içinde koşarak yanıma gelmemelerinden ötürü mü bu kadar hayal kırıklığına uğradığımı bilmiyordum. Ancak soyunma odasında bir depresyon denizinin içine dalıverdim.

Ne Bailey'den gelen çiçekler, nede annemin gülümsemesi beni kurtarabilmişti. O akşam yapacağımız iki gösteri daha vardı ve gösteri dünyasının benim için, benim saf ve hassas doğam için fazla kaba saba, sanatçı ruhum için fazla ticari olup olmadığını sorgulamaya başlamıştım bile.

Çevrenin tüm sarhoş ve genelev müdavimi tipleri son gösteriye yetişmişlerdi ve yeniden mest olmuştum. Hepsi, "Salla, bebeğim," "Kıvır bebeğim, kıvır," diye bağırmış, gürültü yapmış, masadan masaya dolaşmıştı ve bu tip neşeli tavırlar Poole, Rita ve orkestranın eski sihri yeniden yaratabilmesini sağlamıştı.

Patronların bu çok uzun boylu, büyük burunlu dans budalasını fark ettikleri pek söylenemezdi, ama hayat dolulukları beni performans sergileme sevdasına uzun yıllarca bağlı kıldı.

Birkaç 'gündelik iş' (toplantılarda sergilediğimiz tek gecelik performanslar) dışında, Poole ve Rita'nın yeteneği büyük ölçüde takdir görmüyordu. Erkeklerle özel partilerde gösteri yapmamıza yönelik teklifleri geri çevirdik. Bir grup beyaz erkek bana öküz gibi bakarken asla yarı çıplak dans etmeyeceğimi söyledim. R.L. bana hak verdi ve beni sahipleniyormuş gibi görünmeye çalıştı, ama asıl gerçek, bizim 'Güzel ve Çirkin'deki gibi bir dans rutini hazırlayamayacak oluşumuzdu. Benim Güzel'i sergileyecek özelliklere sahip olmamam bir yana, onun da Çirkin karakterinde dans edecek bir vücudu yoktu. Gülünç duruma düşerdik.

Elks localarındaki gösterilerimiz sıkıcı bölgedeki neşeli etkinliklerden oluyordu. Zenci cemaatlerinde, beyazların gizli derneklerinden olan İyiliksever ve Esirgeyici Dünya Elksleri Mezhebi'nin bir benzeri oluşturulmuştu. Bizimkinin ismi ise Dünyanın Geliştirilmiş İyiliksever ve Esirgeyici Elks Mezhebi'ydi. Bu gizemli derneğe ilk gençlik yıllarımda katılmış ve hitabet yarışmalarında ödüller kazanmıştım; şimdi ise dans takımımız derneğin şamatalı ve eğlenceli danslı çay partisi için işe alınmıştı.

Temizliğe gittikleri evin sahibesinden çok daha frapan kıyafetler giymiş orta yaşlı kadınlar gösterilerden sonra beni mıncık-lıyor ve zayıflığıma hayran kalıyorlardı.

“Tatlım, bu şeyi nasıl sallayacağını iyi biliyorsun.” Kocaman, tatlı bir kahkaha. “Ben de bir zamanlar senin gibiydim, ama o günler çoktan geride kaldı.”

Ardından avuçlarını yüzümde gezdirirlerdi.

“Eminim annen seninle gurur duyuyordur. Eminim öyledir.”

Öyleydi. Ben de kendimle gurur duyuyordum.

‘Mavi Alev’ ve ‘Kervan’ en sevdiğim dans düzenlemeleriydi çünkü büyük bölümünde R.L. yere serili oluyor ve ben de ayak bileklerimde mavi deveduşu tüyleri ve Hint çingiraklarıyla çıplak ayak dans ediyordum. Kırklı yıllarda çekilmiş renkli bir filmde Mısırlı bir dansçıyı canlandıran güzel, zenci bir oyuncu olan Frances Nealy’yi taklit etmeye çalışıyordum. Dorothy Lamour’dan esinlenmiş birkaç el hareketi ve Ann Miller’vari bacak atışlar da dansıma renk katıyordu.

Tam o günlerde Pamuk Şeker Adams şehre geldi.

*“Bırak senin küçük köpeğin olayım
büyüğü gelene kadar
Bırak senin küçük köpeğin olayım
büyüğü gelene kadar
Ve büyük köpeğin geldiği vakit,
ona küçüğün neler yaptığını anlat.”*

Bana eski kız arkadaşı ve eski dans partnerinden bahsetmeye başladığında R.L.’nin dili dolanmaya başladı. “Ah, Rita... o – Pamuk ve ben – yani o benim eski sevgilimdi... ve o, ah, beni terk etmişti. Yani, biz eskiden birlikte dans ederdik. Buraya geldi – yani, bana dedi ki eğer... Beni terk ettiğinde... ah, eğer ben... eğer o... fikrini değiştirirse beni, ah, bulacakmış.”

“Tamam, R.L. O gelmiş. Tekrar birlikte mi olacaksınız?” Bir koro dansçısının olması gerektiğini düşündüğüm kadar hazırcevaptım.

“Bak, Rita, o bir dansçı. Yani demek istediğim, bir harika. Parker ve Johnson’la dans etmiş zamanında. Ve Orpheum Turnesi’yle.” Gevelemeyi bıraktı. “Kostümlerini de yanında getirmiş. Epey ışıltılılar. Yapay elmaslar ve tüylü yelpazeler. Sana öğrettiğim şeyler işte – demek istediğim...” Utangaçlık yine dilini doladı ve yeniden lafı gevelemeye başladı. “Onunla tanışana kadar bekle. O... Sen onu... Birbirinizden hoşlanacağınızı düşünüyorum.”

“Elbette, mankafa.” Daha önce hiç kimseye mankafa dememiştim. “Çok memnun olurum.”

Pamuk Şeker tam olarak ‘babasının küçük kızı’ örneğiydi. Saçı siyah dalgalar halinde omuzlarına dökülüyor, açık kahverengi yanaklarında gamzeleri çıkıyordu. Hafifmeşrep bir caka ile küçük kız kırıtması arasında gidip gelen tatlı bir yürüyüşü vardı. Ardından ağzını açtı ve, “Merhaba, Rita. R.L. bana senden bahsetti. Sen de dansçıymışsın,” dedi.

Yaşadığım şaşkınlığı nasıl gizleyeceğimi bilemedim. Dişleri çürüktü ve dudakları kelimelerini biçimlendirmesine karşı koyuyordu. Gözlerine baktım ve anladım. Ateşle parlıyorlardı, ancak aynı zamanda ruhsuzlardı. Pamuk Şeker bir uyuşturucu bağımlısıydı.

R.L.’nin bildiğine emindim. Sonuçta o Chicago’dan geliyordu. Onunla neden barışmak istediğini anlayamıyordum ve ona büyülenmiş gibi bakarken aklımdan geçenin tam da bu olduğunu biliyordum.

“Evet. Ben bir dansçıyım. Sen de San Fransisco’da mı dans etmeyi planlıyorsun?” Anlaşmazlığı açıkça çözelim istiyordum.

“Ah, evet.” R.L. bir adım ötesinde olmasına rağmen ona dönüp sarıldı. “R.L. ve ben eski gösterimizi tazeleyip yeniden başla-

yacağız.” Ağzını kapadı ve gamzelerini çıkardı. Gözleri yavaşça R.L.’ye çevrildi. “Bana böyle söylemiştin, değil mi, Boogie?”

“Evet. Hı hı. Evet. Eskiden yaptıklarımızı yapacağız.”

Bir an evvel buradan çıkmalıyım. “Pekâlâ, size bol şanslar. Şeytanın bacağına kırın.” Hayat enerjimi dışarı sızarken âşıkların beni görmemesi için onlardan uzaklaştım.

Evde volta atıp durdum. Annem oğlumu dışarı çıkarmıştı ve Baba Ford arkadaki ufak odada horluyordu. San Fransisco’ya geldiği için Pamuk Şeker’e ve onu yeniden kabul edecek kadar aptal olduğu için R.L.’ye lanet ettim. Kariyerim başlamadan bitmişti. Gözyaşlarım ateş ve öfke doluydu. Pek çok şeyi göze almış ve başarısız olmuştum. Yapacak hiçbir şey kalmamıştı. Gençlik aşkımı Kıvırcık’a vermiştim; o bir başkasıyla evlenmek için gitmişti. Lezbiyenlere karşı kendimi koruma taktiğim bana elimde tutma yeteneğim ve cesaretim olmayan bir genelev kazandırmıştı. Çocukluğumun geçtiği eve kanat çırpmış ve oradan geri gönderilmiştim. Ordu ve şimdi de dans kariyerim, oğlum ve daha da fazlası kendim için istediğim (daha doğrusu ihtiyacım olan) tek şey ellerimin arasından çekip alınmıştı. Tüm kapılar yüzüme kapanmıştı ve çok uzun bir beden, sevimli olmayan bir yüz ve pinpon topu gibi oradan oraya seken bir zihnin içinde hapsolmuştum. Başka bir şansım kalmadığı için kendimi üzüntünün kollarına bıraktım.

Birkaç gün geçmişti ve R.L. eve gelmemişti. Ona telefon ettim. Kafası karışmıştı ama bana uğrayıp, olan bitenle ilgili konuşacağımıza söz verdi. Geleceğini söylediği saate dek bekledim, ardından gece boyu beklemeye devam ettim. Gelmedi; aramadı.

Eğer yaşananlarla ilgili, zahmetli ve acı verici şekilde, konuşma şansımız olsaydı, kendimi romantizm denizinde kaybedebilirdim. Ama kendi kulaklarım ve dürüst düşüncelerimden başka sesimi yansıtacak bir şey olmadığı için ağlamaya bir son vermem (çok

yorucuydu), Pamuk Şeker'in onun asıl sahibi olduğunu, belki de uyuşturucu bağımlısı olduğunu ve ona ihtiyaç duyduğu için R.L.'nin ona karşı daha sadık davrandığını kabul etmem gerekiyordu.

Birinin bana sempati duyması için gerekli hiçbir özelliğe sahip değildim. Topallamıyordum, bağımlılıklarım yoktu, gözlerim şaşık değildi ya da aciz değildim. Hayatımı yoluna koymaya karar verdim. Beynimi iğneleyen kendine acıma düşüncelerini uzaklaştırıp, dikişleri sonsuza dek gres boyası kokacak kostümlerimi katlayıp, ayaklarımı acıtan dans ayakkabılarımı kaldırdım. Ne de olsa, önceki sene yağın kara ne olduğunu yalnızca şairler merak ediyordu. Şair olacak vaktim olmadığına göre bir iş bulmam, cesaretimi toplamam ve oğluma bakmam gerekiyordu. Gösteri dünyası sona ermişti, gerçek hayatı yaşamak için yola çıkacaktım.

Annemin Stockton'da lokantası olan bir arkadaşının kızartma yapacak aşçıya ihtiyacı vardı. İhtiyacımız olabileceğini düşündüğüm kıyafetleri valize koydum ve seksen millik yolculuğumuza başladık. Küçük kasabada ot bulup bulamayacağımdan emin değildim, o yüzden Prens Albert'lı teneke kutuyu ağzına dek doldurup sarma kâğıtlarıyla beraber valizimin en altına yerleştirdim. Greyhound otobüsünün arka koltuğunda oturduğum süre boyunca ağlamamak için kendimi tuttum.

Stockton'ın alışılmadık bir havası vardı. Tarımla uğraşılan San Joaquin Vadisi'ne kurulmuş kasaba uzun zamandır seyyar işçilerin merkezi olmuştu. Bitip tükenmiş çiftliklerden ayrılan Güneyliler ve 1900'lü yılların başından beri yoksul ülkelerinden bölgeye gelen, düşük gelirli, geniş aileli Meksikalılar ve Filipinliler Stockton'ın nüfusunu oluşturunuyordu. İkinci Dünya Savaşı sırasında kasabanın yerel kuru havuzunda, tersanesinde ve yakındaki Pittsburg'deki silah fabrikasında çalışmak için gelen Güneyli zenciler de bu gruba katılmıştı.

Oraya ayak bastığımda sokaklara bir Vahşi Batı havası hâkimdi. Bazı üretim tesislerinin hâlâ açık olmasından ve polisin suça son vermek için bir şey yapmamasından ötürü, fahişeler ve kumarbazlar, istekli taşralıları soyup soğana çevirmek için haftasonları Los Angeles ve San Fransisco'dan kasabaya geliyorlardı.

Lokanta geniş, yetmiş beş sandalyelik bir yerdi ve müdavimleri vardı. Merkez Cadde'den bir sokak ötede olduğu için, rezervasyonsuz gelen müşteri de çok oluyordu. Vardiyam öğleden sonra dörtte başlıyordu ve geceyarısına dek hamburger köftesi, domuz pirzolası ve yumurtalı jambon biftek kızartıyordum. Ve ardından, yavan hayatıma biraz enerji katmak için bulaşıkları yıkıyor, terli üniformamı çıkarıp, tek kollu, üstüme yapışan elbisemi ve çoktan şişmiş ayaklarımı acıtan yüksek ökçeli ayakkabılarımı giyiyordum. Merkez Cadde'ye doğru avare avare yürüyordum, kalabalık bir bar köşesi bana enteresan insanları izlemem ve aynı zamanda, yavaşan erkeklere geçimimi sağlamak için çalıştığımı mağrurca açıklamam için bir olanak sağlıyordu. Fahişelik yapmıyordum. Kendime, göze batan giyimim ya da küçük bir kasabanın barında sabaha karşı tek başıma oturmam yüzünden yanlış anlaşılmanın, erkeklerin kadınları yalnızca dış görünüşlerine göre değerlendirdiklerinin basit bir kanıtı olduğunu söylüyordum.

Koca Mary, Oklahama'dan gelen, kocası Stockton'ı çevreleyen domates tarlalarında ölmüş, iri kemikli, kaba saba bir kadındı. Mahallenin çocuklarının bakıcılığını yapıyordu. Çocuklarla günlük olarak ilgileniyordu, ama ona çalışma saatlerimden ötürü haftalık bir düzenlemeye ihtiyacım olduğunu söylediğimde, oğlumun evinde kalmasına razı oldu; izin günümde gelip onu alabilirdim. Kızılderili atalarının kanı elmacık kemiklerini öylesine yukarı kaldırmıştı ki, gözleri kapalı gibi duruyor ve teni cilalanmış eski ahşap gibi, kahve siyah tonlarında ışıldıyordu. Mary ayda bir kere içerdi ve çocukların o gün onda kalmamaları için ayarlamalar

yapmak gerekiyordu. O gün temiz, üzerine bol gelen pamuklu bir elbise ile kocasının, ayağını acıtmaması için kesip biçtiği ayak-kabılar giyerdi. Barda otururken çantasından bir kahve fincanı çıkarır ve barmene, "Doldur!" diye emrederdi. İçtikten sonra da barmenden fincanı yıkamasını ve yeniden doldurmasını isterdi. Üç fincan burbon bitene kadar içkisinden yudumlar alırken dimdik oturur ve tam karşıya bakardı. Ardından ödemesini yapar ve kimseyle konuşmadan, bardan geldiği gibi çıkıp giderdi.

Çocuklarla ilişkisi onları iyi beslemek ve üzerlerine titremek üzerine kuruluydu. Ortalıkta hiç çocuk olmasa bile, onlarla ilgili bir konuşma geçtiğinde hemen dahil olurdu.

Ağır Oklahoma aksanıyla konuşurken kelimeleri ağzında yuvarlar ve dili, biçimli, koyu renk dudaklarının arasından dışarı fırlardı. Sevgisini bu kadar aleni gösteren birinin oğlumu incitemeyeceğini gördüm, böylece pek endişe etmeden çalıştım ve güzel bir gardırop düzmek için kendimi işe adadım.

Genç erkekler, mutluluğun anahtarının kadınlarda olduğuna, çünkü kadınların kabul etme/reddetme haklarının olduğuna inanıyor gibiydiler. Daha olgun erkeklerin gençliklerine kafa yorup, onları tahrik eden ama cinsel açlıklarını gidermeyen kızları hayal ederken, düşmanca kıskançlık sınırlarında gezindiklerini duymuştum. Geçmişteki o arzu dolu günlerde, hatta şimdiki daha anlayışlı zamanlarda bile, kadının seçim yapmaya hakkı olsa da, harekete geçmekteki acizliğinden dolayı acı çekeceğini anlamaları ilginçti. Ve bu da, yalnızca ona sorulduğunda evet ya da hayır diyebileceği anlamına geliyordu.

Zamanının yarısını kendini erkeklere beğendirebilmek için, diğer yarısını da onu beğenenlerden kaçının evlenecek kadar ciddi olduğunu ya da en yakın duvara yaslayıp umursamazca içine girdikten sonra onu oracıkta bacakları titrer ve olanların soğuk, ıslak kanıtı bacak arasından süzülür halde bırakıp gideceğini tahmin

etmeye çalışarak harcıyor. Hangisi onun yanına tekrar gelecek, arkadaşlarıyla tanıştırmaktan gurur duyacak ya da hangisi arkadaşlarına ondan iyi (ya da kötü) sevişen basit kız diye bahsedecek?

Gençliğin ezici güvensizliği ve cinsiyetler arasındaki yerleşik kuşklar, türlerin hayatta kalma dürtüsüne ağır basıyor, ve fakat erkekler ilişkiye girmelerini meşru kılarken, kadınlar kendine güvensizliğin perişan edici günleri yüzünden hayatları boyunca intikam peşinde koşup çocuk yapıyorlar ve mesele böyle devam edip gidiyor.

Yazık.

Poole-Rita ortaklığı, ek olarak bir aşk hikâyesi de içermesine rağmen, benim bir âşığın kollarından çok sahne, müzik ve seyircilerin alkışları için özlem duymama sebep olmuştu.

Ama kasabalılar için küçük bir lokantada kızartma yaparken, kurduğum hayaller benim yaşımdaki genç kızlarınkinden pek de farklı değildi. O gelecekti. Biliyordum. Hayatıma girecek, beni görecekt ve sonsuz bir aşka düşecekti. Pek çok genç kadının çektiği acıları ben de çekmiştim. Gençliğimin cinsel heyecanları dinmişti, beni ruhen ve nadir (ve güzel) zamanlarda fiziksel olarak sevecek birini dört gözle bekliyordum.

Babamdan biraz genç ve onun gibi yakışıklı olacaktı. Gösterişsiz kıyafetleri üzerine tam oturacak ve benimle yumuşak bir sesle konuşurken anlayışlı bir ifadeyle gözlerime bakacaktı. Sık sık sırtımı sıvazlayacak, benimle ne kadar gurur duyduğunu söyleyecek ve ben onu daha da gururlandırmak için gayret gösterecektim. Ufak tefek sevimli bir evde sessiz sakin yaşayacaktık ve bir de kızımız olacaktı (ikisini de eşit sevecekti) ve iki çocuk onun dizlerine tırmanmaya çalışırken ben de mutfakta üç katlı karamelli kek yapacaktım, ta ki ikisi de üniversite için evden ayrılana dek.

L.D. Tolbrook babamın yaşlarında, babamın renginde ve zenci bir Episkopalyan vaiz kadar muhafazakâr görünümlüydü. Ismar-

lama dikilmiş takım elbiseler giyer ve nadir gülümsemeleri üst üste binmiş dişlerini ortaya çıkarırdı. Zarif elliydi ve uzun, kahverengi parmakları manikürlü, doğal cilalı tırnaklarla sona eriyordu.

Bir geceyarısı kahvaltı etmek için lokantaya gelen bir ekiple beraberdi. Üstümü değiştirmiş ve gece elbisemi giymiştim ama vardiyam henüz bitmemişti. Garson kız durumu L.D.'nin ekibine açıkladığında, mutfağın kapısına gelmiş ve, "Affedersiniz. Şefle bir iki kelime konuşmak istiyordum," demişti. Sesi yumuşaktı.

"Ben vardiyalı aşçıyım, ama bu gecelik işim bitti." Ona doğru düzgün bakmamıştım bile.

"Pekâlâ, bunu anlıyorum." Gülümsemesi derin bir anlayış pınarından geliyor gibiydi. "Ama ekibim çok aç. Ve bize vereceğiniz her şeyi kabul etmeye hazırız." Elbiseme baktı. "Gideceğiniz partiye geç kalırsanız da harcadığınız emeğin karşılığını vereceğimden emin olabilirsiniz."

"Ben partiye git..." Ağzımı kapalı tutabilseydim keşke.

Bir tomar kâğıt paranın arasından bir onluk çıkardı. "Bize domuz pastırması ve yumurta hazırlayın, ya da jambon ve yumurta. Ya da ne yapabilirsiniz. Çok mutlu oluruz."

Paraya ihtiyacım vardı, o yüzden aldım ve soyunma odasına gidip üzerimi değiştirdim.

"İsminiz neydi?"

"Rita."

"Bayan Rita, teşekkürler. Hepimiz çok teşekkür ediyoruz." Kapıya doğru yöneldi.

Her ne kadar kendi hassasiyetimle övünsem de, büyük bir aşk hikâyesinin başlayacağı zamanı hiçbir zaman bilemedim. Zihnimin orta yerinde bir barikat var ve yattığım yerde olan biteni gözden geçirmeden, gece geç saatte kendimi parmaklarken hayalini kuracağım erkeğin kim olduğunu anlayamıyorum.

L.D. (Louis David) bir sonraki gece, geceyarısından yarım saat evvel lokantaya geldi, kahvaltı istedi ve adımı söyleyerek beni

sordu. Garson kız mesajını ilettili ve üzerimde üniformam, terden ııldayarak dışarı çıktım.

Ayağa kalktı. "Bayan Rita." Bir sandalye çekti. "Biraz oturamaz mısınız?"

Ona hâlâ çalıştığımı söyledim.

"Eğer sonrasında bir işiniz yoksa, sizi bir araba gezintisine davet etmek isterim... sanırım kahvaltı etmek istemezsiniz." Espri yaptığını anlamam için hafifçe gülümsedi.

"Hayır, kahvaltı almayayım." Ve araba gezintisi de olmaz, diye düşündüm. Bu sıkıcı ufak tefek adam Merkez Cadde'deki barla rekabet edemezdi.

"Buraya yolumun nasıl düştüğünü anlatacağım."

Hâlâ ayakta dikiliyordu. Gözlerim alnından geriye doğru uzanan kıvrık siyah saçlarına takıldı.

"Dün gece o insanları arabamla bıraktıktan sonra kumar oynanan bir barakaya gittim. Bana bir şey olmuştu. Aklımı oyuna veremiyordum. Ne yaptığımı unutup durdum. Sizin o hoş kıyafetlerinizi değiştirip bize yiyecek bir şeyler hazırlamanızın ne kadar tatlı olduğunu düşündüm hep."

Başını eğdi ve utangaç bir ifadeyle yüzüme baktı. "O on dolar için yapmamıştınız bunu. Sizinle ilgili böyle bir hissim var." Bu sefer benim gözlerimin öne eğilme sırası gelmişti.

"O yüzden biraz daha oturup eve döndüm. Bu öğlen uyandım ve oraya geri dönüp ortalığı silip süpürdüm. Koch oynayarak altı yüz dolar kazandım. Ardından, o tatlı bayanı yanıma alıp bu parayı onun için harcamayı düşündüm."

Geçen akşam çıkardığı gibi bir tomar para çıkardı, ancak bu defa manikürlü tırnaklarının yanı sıra büyük elmas yüzüğünü de fark ettim. Daha aşağıya baktığımda ise pırıl pırıl sivri burun ayakkabılarının pahalı Florsheim'ler olduğuna ve yanımdaki sandalyede duran şapkanın Dobbs'tan alındığına emin oldum. İşte

burada gerçek bir şeyler vardı. Merkez Cadde barında yüksek sesle konuşan, kapı çarpan bir tıpsız değil, Güneyli terbiyesine ve şehirli kalitesine sahip bir kumarbazdı karşımdaki.

“Sacramento’da birkaç arkadaşımın yanına uğrayabiliriz diye düşündüm.”

Büyük balığı tutmuş olmanın verdiği olağanüstü his beni yavaşça okşadı ve zihnime, bedenime yayıldı. Şık ve albenili kıyafetimi giyip, garson kıza ve vardiyayı devralan aşçıya iyi geceler derken tam bir sevimlilik abidesiydim.

Gümüşi mavi Lincoln tam da L.D.’ye göre bir arabaydı. Büyük ya da yepyeni değildi, ama tertemizdi ve cilası parlıyordu. Stockton’ın ışıklarından uzaklaşırken radyoda bir şarkı buldu ve sesi hafif bir mırıltı gibi duyulacak kadar kısıtı.

*“Pazar günü gibi bir aşk istiyorum
Cumartesi gecesinden sonra devam eden bir aşk
Bunun çok daha fazlası olduğunu bilmek istiyorum
Yalnızca ilk bakışta aşktan...”*

Evli olup olmadığını sordu. Biriyle yaşayıp yaşamadığını. İkisinin de olmadığını söyledim. Neredeyse kendi kendine, “Talihim döndü sanırım. En sonunda,” dedi.

Hakiki deri koltuğa kendimi bırakıp aldığım hazla sıırıttım.

“Bir iş halletmem gerekiyor. Ve senin de benimle gelmeni istiyorum. Clara isimli bir hanım arkadaşımı görmem lazım.”

Kelimeleri aceleye getirilmeden seçilmiş, üzerinde kafa yorulmuş ve en iyi seçenekte karar kılınıp havaya bırakılmış gibiydi.

İlk defa gençliğim kısmetimi açmıştı. Herkes genç kızlar ve olgun erkeklerle ilgili hikâyeler duymuştur. Olgun erkeklerin ne kadar iyi, eli açık olduklarına ve genç kızlara deli olduklarına dair. Genç bir erkeğin kölesi olmaktansa, olgun bir erkeğin sevgilisi olmayı tercih ederim diye düşündüm.

“Clara çok ahlaklı biridir. Dobradır, Rita, bence sen de öylesin. Evet, efendim, özü sözü birdir.”

Kullandığı deyimler bile eskiydi.

Ağaçlarla gölgelenmiş eve vardığımızda arabadan inmeye hazırlandı. “Haydi gel. Clara’yla tanışmanı istiyorum. Seni seveceğine eminim...”

Onu takip ettim.

Evdeki dezenfektan kokusu, kapının girişindeki kırmızı ışık gibi, gerçeğin ne olduğunu anlatıyordu. Her ne kadar San Diego deneyimimden ötürü telaşa kapılsam da, duygularımı açık etmeyecek, nerede olduğumuzu bildiğime dair hiçbir bir ipucu veremeyecek bir ifade takındım.

Clara otuzlu yaşlarında, kısa boylu ama yapılı bir kadındı. Ağır makyajı yüzündeki çizgileri gizliyordu.

“Lou!” Kapıdan geri çekildi ve sağ eliyle bizi sıkıcı mobilyalarla döşenmiş oturma odasına doğru yönlendirdi.

L.D., Clara’yla iş konuşacağını söyleyerek iznimi istedi. Clara bana içki ikram etmek istedi ama ona içki içmediğimi söyledim ve verdiğim bu bilgiden ötürü onaylayan bir gülümsemeyle ödüllendirildim.

Konuşulanları duyamıyordum. Merak ettim: L.D.’nin bir oda kiraladığını ve kendisi gelmek yerine Clara’yı beni alması için gönderdiğini varsayalım. Eğer bana, “Rita, Lou seni görmek istiyor,” derse, ne diyeceğimi bilemezdim. “Lütfen ona ilk buluşmada bir erkekle yatağa girmediğimi söyle,” diyecek kadar aptal değildim. Gülerek beni kapı dışarı ederdi. Boyun eğmekten başka şansım yoktu. Ama öyle bir boyun eğiş olacaktı ki L.D. kendini kötü hissedecek ve ben de hiçbir şey hissetmeyecektim. Planım buydu.

Odaya döndüklerinde gülüyorlardı.

“Clara, benim kitabıma göre sen hâlâ en iyisisin,” dedi L.D. “Ama elimizi çabuk tutmak zorundayız.”

“Ah, Lou, biraz daha kalın. Rita’yla birbirimizi tanıyalım.” Gülümseyince tüm yüzü kırıştı ve lunaparktaki plastik bebeklere benzedi.

“Bu bayan tüm gece çok çalıştı ve eve dönüp dinlenmek istediğini biliyorum.” Bana baktı. “Üzgünüm. Belki bir dahaki sefere onunla oturup kadın kadına sohbet edersiniz. Haydi, Rita, Stockton’a dönsek iyi olur.”

Clara’yla el sıkıştım ve, “Teşekkürler, eminim... Görüşmek üzere... Çok hoş zaman geçirdim... Hoşça kalın,” gibi şeyler söyledim.

Arabada, gereksiz kendimi savunma planlarımı çabucak savuşturdum ve bundan sonra ne olacağını kestirmeye çalıştım. Muhtemelen beni kendi evine götürmek isteyecekti. Ancak Stockton sınırlarına girdiğimiz anda eve bırakılmak istediğimi, çok korkunç bir baş ağrım olduğunu söyleyecektim. Eğer gerçek bir centilmense, ses çıkarmazdı.

Camların dışındaki karanlık ağaçlar kadar sessizdi dönüş yolculuğumuz. Kasabanın ışıkları hafifçe parlamaya başladı ve konuşmamı hazırladım.

“Rita, bu yolculuğu benimle yaptığın için çok müteşekkirim. Haftanın iki günü Sacramento’ya gitmem gerekiyor ve geceleri tek başına yolculuk etmek çok kasvetli oluyor. Sana sorduğumda çok yorgun olduğunu biliyordum, ne kadar büyük bir kalbin olduğunu bir kere daha gösterdim. Bunun için minnettarım.”

Direksiyonu zencilerin yaşadığı bölgeye çevirdi.

“Nerede yaşıyorsun?”

Yine boş yere kılıcımı kuşanmıştım. “Kathryn’in yerinde bir odam var.”

“Mutfağı da kullanabiliyor musun?” Yeri biliyordu.

“Evet.”

“O zaman belki bir gün bana yemek yaparsın. Çok yorgun olmazsan.”

Giriş kapısının önündeydik ve bana bir iyi geceler öpücüğü vermek için hiçbir girişimde bulunmamıştı.

“İyi geceler, L.D.”

“İyi geceler, Rita. Yakında görüşmek üzere.”

Mavi araba yol boyunca yavaşça ilerledi ve cahilliğimden ötürü şefkatli bir sevişme şansını kaçırp kaçırmadığımı merak ettim.

Ertesi gece işten çıktığımda arabası lokantanın önünde duruyordu. Farları yaktı.

“Rita. İyi akşamlar. Umarım senin için bir mahzuru yoktur, ama seni yine görmek istedim.”

Ne muhteşem gün.

Hemen kanıksadığım koltuğa yerleştim ve parfümünün konusunu içime çektim.

“Ne kadar genç ve tazesin. Konuşma tarzını da çok seviyorum. Öyle genç ki.” Biraz güldü. Geçen gece nelerden bahsettiğimi hatırlayamadım ve onu eğlendirmek için konuşacak bir şeyler bulma yükünü omuzlarımda hissettim.

Genç işi sohbetler bana göre boş gevezelikten başka bir şey değildi. Genç kızların ağızlarından çıkan saçma sapan sözler ne aklıma, ne de dilime geliyordu, ancak onu eğlendirmek istiyordum; bu yüzden hayatımın en önemli uğraşından bahsetmeye karar verdim.

“Biliyor musun, dans etmeye bayılırım. On dört yaşından beri dans dersi alıyorum ve gösteri dünyasında da bir süre bulundum. Poole ve Rita dans grubunun üyesiydim.”

Stockton şehir ışıklarını arkamızda bırakmış ve ben fark etmeden otobana çıkmıştık.

“Tulare’ye gidiyoruz; çok uzak değil. Devam et, bana dans edişini anlat. Bu kadar zarif olmanın ardında bir sebep olduğunu biliyordum.”

Çalıştığım gece kulüplerinden hayali hikâyeler anlatıp, öğrendiğim dans figürlerinden ve gösterişli kostümlerimden bahsettim.

Ben konuştuğkça kariyerimdeki başarılar pırıl pırıl parladılar; gökyüzündeki en parlak yıldız bendim ve asla tatmin olmayan muazzam bir seyirci kitlesini selamlıyor, gülümsüyordum.

Tulare'de, evi dezenfektan kokusu ve yapma çiçekleriyle aynı Clara'ninkine benzeyen Minnie'yi ziyaret ettik. Minnie, Clara'nın peri kızı cazibesine sahip değildi ve beni at mezatındaki bir müşteri gibi sert bakışlarla süzdü.

L.D. ve Minnie oturma odasının yanındaki yatak odasına geçip yalnızca birkaç dakika orada kaldılar. "Hoşça kal, Minnie, yakında görüşmek üzere. Haydi gidelim, Rita." Kadına gülümsemedi ve havadan sudan konuşmadı. Memnundum bundan. Kadının pek kibar biri olmadığı açtıktı. (Kibar biri demek, benimle konuşan ve duygusuz suratım ile içe dönük tavırlarımı büyüleyici bulan biri demektir.)

Ya kumar oynatıyor ya da fahişelere uyuşturucu temin ediyordu ve 'iş'inin ne olduğunu bana asla söylememesi, benim namuslu olduğumu düşündüğünü hissettiriyordu. Öyle olmamın hoşuna gidebileceği aklımın ucundan geçmiyordu, o yüzden bir zamanlar San Diego'da iki fahişenin olduğu bir genelev işlettiğimi uygun bir zamanda söylemeye karar verdim.

O gece ona bebeğimden, üç yaşında ve ne kadar akıllı, tatlı olduğundan bahsettim. L.D. arabasını evimin önüne park edene dek hiç konuşmadı.

Karanlıkta bana doğru döndü ve yan cebinden para tomarını çıkardı.

"Rita, beni yanlış anlamayı istemiyorum. Senin sevgini satın almaya çalışmıyorum. Ama yalnız yaşıyorsun ve yetiştirmen gereken bir bebeğin var. Eğer sana yardım etmeye çalışmazsam kendime erkek demeye utanırım." Tomarın arasından bir banknot çıkardı ve elime sıkıştırdı. "Şimdi, lütfen bir şey söyleme. Yalnızca bunu kendin ve bebeğin için kullan.

“Pekâlâ, in şimdi. Seni birkaç gün göremeyeceğim. Şehirde büyük bir oyun var. Döner dönmez lokantaya geleceğim.”

Eğilip onu öpmek istedim, ama mesafeli duruşu beni cesaretlendirmedirmedi.

“İyi geceler, L.D., ve bol şans.”

“Teşekkürler, Rita.”

Odamın ışığını açıp, avucumda buruşmuş elli dolara baktım.

Hayatımda ilk defa Bailey dışında bir erkek bana para vermişti.

Kendime Hollywood afetlerine layık bir elbise, oğluma da oyuncaklar aldım.

Sonraki üç hafta boyunca L.D. ile California otobanında yolculuk ettim. Fresno'da Dimples, Merced'de Helen, Mendota ve Firebaugh'da Jackie ve Lil ile geçici arazi çalışanlarına kiralandıkları ahşap kulübeleri olan kadınlarla tanıştım. L.D. işlerin iyi gittiğini söyleyerek cömert hediyeler vermeye devam etti. Ona işinin ne olduğunu hiçbir zaman sormadım ve o da hiçbir bilgi vermedi. Bana yaklaşmak için adım atmadığı için onu uzaklaştırmama gerek kalmıyordu.

Ona duyduğum arzu, ilgisizliğiyle doğru orantılı artıyordu. Aklıma gelen her taktiği denedim. Bana kitap okumadığını söylemişti, bu yüzden onu öğrenmeye dair duyduğum müthiş aşkla etkilemeye çalıştım. Dürüst insanları seviyordu, bu yüzden bir akşam onu ne kadar önemseydiğimi anlattım. Bana, bu nikahsız anneye acıyordu. Yalnızlığıma feryat ettim. Ancak hiçbir şey beni kollarının arasına almasına yetmedi.

Lokanta Gobi Çölü'nden daha sıkıcı bir yere dönüşmüştü ve kitaplarımdan ya da oğlumla oynamaktan hiç zevk almamaya

başladım. Hayat sanki bir adamın gülümsemesine, yumuşak ve sakince, “İyi akşamlar, Rita. Bu akşam nasılsın?” diye sormasına bağlıydı.

“Burada yüz dolar var.” Banknotlar parmak aralarından bir yelpaze gibi çıkmıştı.

“Ah, bu kadar parayı alamam.”

“Alışverişe çıkmanı ve daha farklı kıyafetler almanı istiyorum. Yaşından büyük gösteren kıyafetler giyiyorsun. Kendi yaşının kıyafetlerini giymelisin. Gençsin. Tokasızıyakkabılar ve soket çoraplar al. Birkaç bluz ve güzel renkte etek. Saçını da kurdeleyle topla.”

Yıllardır çorap giymemiştım ve eskiden beri onlardan nefret ederdim. Zaten uzun olan bacaklarımı iyice uzun gösterirlerdi. Ama L.D. böyle yapmamı istemişti.

Beni liseli kız kıyafetimin içinde gördüğünde, onun ‘Soket Çoraplı Bebeği’ olduğumu ve bana özel bir hediye vereceğini söyledi.

“Bu sefer işle ilgili değil. Yalnızca senin için. İstedğin şeyi sana vereceğim.”

Gülümseyip yanağımı okşadı ve onun için ölmenin bir şeref olacağını düşündüm.

San Fransisco’nun Güney Çarşısı bölgesi evsiz alkoliklerin içki dükkânlarının kirli vitrinlerinin önünde aylıklık etmeye başladıkları, gizemli bir bölgeydi. Tefecilerin göz kamaştıran işaret levhaları, paranın nispetsizce değiş tokuş edileceği vaadinde bulunuyordu. Tanıdığım insanlar Güney Çarşısı’na ya S.P. tren istasyonuna ulaşmak ya da bölgenin ikraz sandığında fatura ödemek için giderlerdi.

L.D. arabasıyla karanlık sokaklara yönelirken, ona sokulup, bu yolculuğun hiç bitmemesini diledim. Otobandayken bana hayatında gördüğüm en tatlı şey olduğumu söylemiş ve onun tercih ettiği liseli kıyafetlerini giydiğim için bana methiyeler düzmüştü.

Onun Soket Çoraplı Bebeği'ydim ve beni o kadar mutlu edecekti ki, mutluluktan ağlayacaktım.

Gözpınarlarımda biriken minnettarlık gözyaşlarını tutmaya çalıştım.

Arabayı durdurup beni nazikçe, uzun uzun ve sevgi dolu öptüğünde bedenim tenimin hapsinden kurtulmaya çalıştı.

Şehrin bataklık bölgesindeki kırık camlar gül yapraklarına, elden düşme içkilerin kötü kokusu ise Hindistan'ın en cezbedici tütsülerine dönüşüvermişti.

L.D. parmaklıklı bir kapının zilini çaldı ve ismini söyledi. Kapı otomatik olarak açıldı ve loş, halı kaplı merdivenleri peşi sıra çıktım. Aralık bir kapıdan dışarı süzülen ışıkla aydınlanmış hol boyunca ilerledi. Fısıltılar duydum, ardından elinde bir anahtarla yanıma döndü. Arzunun yoğunluğu beni odanın kapısına kadar getirdi ve yatağa attı.

L.D. sabırla yanıma oturdu ve usulca konuştu.

“Senden çok daha yaşlı olduğumu biliyorsun. Ben yaşlı bir adamım, o yüzden genç âşıklarının yaptıklarını benim de yapmamı bekleme.”

Genç âşıklarım mı? R.L. mi? Ona hiç âşığım olmadığını ya da soyunmasını, yoksa kıyafetlerini paramparça edeceğimi söyleyerek çekiciliğimi azaltamazdım. Kendimi gözlerimi kapamaya ve beklemeye zorladım.

Beni öptü ve arabada tutmaya çalıştığım gözyaşlarım birdenbire dökülüverdi.

L.D. beni kollarında, tüyden yapılmışım gibi özenle tutuyordu.

“Bebeğim korktu mu, ha? Babacık seni incitmeyecek. Üstündekileri çıkar ve yıkanıp temizlen, sonra da uzanalım.”

“Stockton'dan ayrılmadan evvel banyo yapmıştım.”

“Şuradaki lavaboda yıkan. Babacık bebeğini bütün gece sevecek.”

Bir sonraki ayı Bayan Güvensiz'den Soket Çoraplı Bebek'e dönüştürerek geçirdim. Olgun, evli bir erkek tarafından sevilme bana hiç bilmediğim bir gençlik aşlamıştı. Kâğıt mendilimle yüzümü kapatıp kıkırdıyor, kirpiklerimi kırıştırıyor ve çimlerde hoplayıp zıplıyordum. Geceyarısı aşçı önlüğümü çıkarıp yüzümü ve kollarımı yıkıyor, soket çoraplarım bembeyaz parlarken, gabardinler içindeki sevgilimin kollarına koşuyordum. Beni görmelelerinden ve Vivian'ın kızı olduğumu anlamalarından korktuğum kirli sakallı adamların, arka odalarında kumar oynadıkları San Fransisco lokantalarına gidiyorduk.

San Fransisco'dan getirdiğim ot henüz bitmemişti. Kendimi bu konuda disipline etmişim. Yalnızca cuma günleri ve izin günümün sabahında birer sigara sarıyordum. Otun her zaman yoğun ve çabuk bir etkisi oluyordu üzerimde. Sigara bitmeye yaklaşırken, kıkırdamalarımı kontrol altına almam gerekiyordu. Perdelerin oynaması ya da sandalyenin sallanması bile kahkahalara boğulmama yetiyordu. Bir saat geçtikten sonra uyuşturucunun verdiği histeri yatışıyor ve toplum içine çıkacak kadar kendime güvenim geliyordu.

Bir izin günümde L.D. beni ve oğlumu kasabada pikniğe götürdü. Bizi almak için eve erken gelmişti ancak çabucak hazırlandım ve bebeği almaya gittik.

Arabanın camından, yolun kenarında sıralanmış çiftlikleri seyrettim. Yolu kesip durduracakmış gibi dizilmişlerdi. Düzenli hatları gözden kaybolurken, bir başkasının belirmesi beni çok eğlendirdi. Geçit törenindeki askerlerin kesinliğine sahiptiler. Pamuk tarlalarının herkes uykudayken talim yaptıkları düşüncesi komiğime gitmişti. Boğazımda ufak bir kahkaha baloncuğu oluşuverdi ve dilime doğru yuvarlandı. Espriyi L.D.'ye açıklamak istedim ama zaman kalmamıştı. Kahkaham ağzımdan fırlayıverdi. Gülüşüm bebeği de harekete geçirdi ve o da bana katıldı. Her

şey gittikçe daha komik bir hal alıyordu. Kendimi kontrol etmeye çalıştım, ama L.D.'nin onaylamayan suratına her bakışım da yeniden bir kahkaha yükseliveriyordu. Arabayı durdurduğunda, kasılmalar hafiflemeye başlamıştı.

Arabadan alacaklarımızı sessizlik içinde indirdik ve yatağımdan aldığım örtüyü yere serdik.

Yerleştiğimiz zaman, "Esrar içiyordun, değil mi?" dedi.

"Evet." İtiraf etmekten utanmıyordum.

"Ne kadar zamandır içiyorsun?"

"Neredeyse bir senedir."

Elimi alıp sıkıca tuttu. "Bu malın o duyguları yok ettiğini biliyor musun?"

Bunu daha önce hiç duymamıştım. "Hayır."

"Evliliğimi mahveden şey bu meret." Elimini okşadı. "Aptal karım bana dokunmuyor ve sürekli evde kıkırdatarak dolaşıyordu. Ona buna daha fazla katlanamayacağımı söyledim. Seni de kaybetmek istemiyorum. Üstelik de bulur bulmaz." Söylediklerinde samimi olduğunu düşündüm ve onu üzdüğüm için pişman oldum.

Uzun boylu düşünmeme gerek yoktu. Yalnız ve kimsesiz olduğumda, varlığım sıkıcı ve geleceğim belirsiz olduğunda ot benim için önemli olmuştu. Ancak şimdi benimle tatlı tatlı konuşan, tüm bedenimi sızlatacak kadar iyi sevişen, bebeğimi önemseyen bir erkeğim vardı ve beni karısı yapacaktı.

"L.D., beni eve bıraktığın zaman, kalanı tuvalete atıp sifonu çekeceğim."

Sırıttı ve yüzümü okşadı. "Sen benim Soket Çoraplı Bebeğim'sin. Haydi, şimdi yiyecek nelerimiz varmış bir bakalım."

Piknik sırasında karısından bahsetmeyi sürdürdü (beyaz atlı prensimi sorumluluklardan bağımsız bir halde bulamayacağımı biliyordum). "Tam bir ayak bağı. Bazen onun kötülüklerle dolu aklı ve sivri dilinden uzak kalabilmek için tüm gecemi kumarhanede geçiriyorum."

“Neden onunla kalıyorsun, L.D.?”

“Yaşça benden büyük ve bir keresinde bana çok büyük bir iyilik yaptı. İyilikleri asla unutmam. Bunu yapamam. Şu anda oldukça sağlıklı. Maddi olarak kendimi toparladığım zaman onu akrabalarının yanına göndereceğim.” Bir süre bekledi, ardından yüzümü ellerinin arasına aldı. “Sen öyle tatlı bir bebeksin ki, Rita. Haydi artık bundan bir daha bahsetmeyelim.” Kendini dizginlemesine hayran kaldım.

Doğuştan yalnız insan aşta rahatlık aramaz, geldiği zaman gelişmelerini kabul eder.

Onu mutlu ettiğimi düşünüyordum. Bir kere gülümsediğini görmek ya da kahkaha attığını duymak ve yanağımı okşamasını hissedebilmek için her şeyi yapmaya hazırdım. İşim çok yorucu olmaya başlamıştı. Eğer çalışmasaydım, birlikte daha çok vakit geçirebiliriz diye düşünüyordum. Filmleri çok severdim ama birlikte hiç sinemaya gitmemiştik; ayrıca dans derslerine gitmek istiyordum ki pas tutmayayım. L.D.’nin verdiği ipuçlarını yakalayıp işten ayrılmamı emredeceği günün çok yakın olduğunu biliyordum. Bir apartman dairesine yerleşecek ve o sıralarda çok gözde olan mobilyalarla döşeyecektim. Yatak odam pembe fırırlar ve dantel örtülerle süslü olacaktı. Oğlumun odası ise sarı ve beyaza boyanacak, duvarlara mutlu hayvan çıkartmaları yapıştırılacak, pahalı oyuncaklar odanın köşesine düzgünce yerleştirilecekti ve oğlum küçük tatlı masasında oturup eğitici kitaplarını karıştıracaktı. Ev yapımı ekmekler mutfığa bir kır havası verecek ve ailem yemeğini yedikten, bebek çabucak uykuya daldıktan sonra, L.D. karanlıkta beni severken parfüm kokulu yatağıma uzanacaktım.

Üç gün geçti ve L.D. lokantaya uğramadı. Endişelenmekten sinirim tepeme çıkmıştı. Karısının ne kadar nefret dolu ve anlayışsız olduğunu anlattığında bana nerede yaşadığını söylemişti,

ancak evin telefon numarasını bilmiyordum. Kumarbazlar kendilerini borçlulardan korumak için rehberde olmayan telefon numaraları alırlardı. İşte girmeden ve çıktıktan sonra arabasına bakınarak kumar oynanan mekânların önünden geçtim ve ardından gül çalılıklarıyla dolu bir bahçenin ortasındaki iki katlı evlerine uzaktan baktım. Her boyut ve dereceden delice fikirlerle kendime eziyet ediyordum. Ölümcül bir kaza geçirmiş olabilirdi. Belki de kalp krizi geçirmişti. Ya da benden sıkılmış, kendine başka bir sevgili bulmuştu. Acilen bu fikri aklımdan savuşturdum. Onu sevimli bir tabut içinde, “ölüm narin yüzünü inceltmiş ve ince dudakları huzur içindeyken” hayal etmek daha iyiydi.

“Bebeğim, Babacık seni endişelendirmek istemedi.” Tıraşsız yüzü yorgunluktan çizgi çizgi olmuştu ama yine de yakışıklı görünüyordu. Lokantadan çıktığım sırada arabasıyla yanaşmış ve binmemi söylemişti.

“İşlerim kötü gidiyor. Çok kötü.”

Genç bir gelinin erkeğini nasıl teselli edeceğine dair hiçbir fikrim yoktu. Ona şimdi atıp kıkırdamalı mıydım yoksa bir kız kardeş gibi saçını mı okşamalıydım?

“Üç gündür kumar masasındayım ve her şeyimi kaybettim.”

İşte şimdi söylemenin tam sırasıydı. “Ben varım ya, L.D.”

Beni duymadı.

“Beş bin dolardan fazla kaybettim.”

Az kalsın çılgılık atacaktım. O kadar para bankalardan başka bir yerde bulunmazdı. O beş bin dolarla bana bir ev alabilirdi.

“Boğazıma kadar borca battım. Yeteri kadar para kazanayım ki...” başını diğer tarafa çevirdi- “o yaşlı ve çirkin kadından boşanıp onu Louisiana’ya geri yollayabileyim. Böylece sen ve ben sonsuza dek beraber olabiliriz.”

Biliyordum. Benimle evlenmeyi gerçekten istemişti. Elimi yanağına koydum ve yüzünü kendime doğru çevirdim.

“Benim için beklememizin bir sakıncası yok, sevgilim.” Onun bu derin üzüntüsünü gidermem ve moral vermem gerekiyordu. “Bana değer verdiğini bildiğim sürece bunun önemi yok.”

“Ama, biliyorsun ki, uzağa gitmek zorunda kalabilirim. Koda-manlara iki bin dolar kadar borçlandım. Onlar oyun oynanacak tipler değildir.”

Aman Tanrım. Çeteler. Gazeteleri okuyordum ve onu bir araba gezintisine çıkarıp beynini dağıtacaklarını öngörebilecek kadar film izlemiştim.

“Nereye gideceksin?” Öldürülmesindense uzaklara gitmesine razıydım.

“Bir ara Shreveport’ta birkaç beyaz için çalışmıştım. Zengin bir çift. Onları aradım ve borç istedim. Kabul ettiler ama kadın gelip yeniden onlar için çalışmamı istiyor. Uzun kuyruklu yaşlı cadı. Ne istediğini çok iyi biliyorum.”

“Ne istiyor?” Ondan hemen nefret etmiştim.

“Beni neredeyse linç ettirecekti. Bana âşık olduğunu ve bunun bilinmesinin umurunda olmadığını söylüyor. Güneyli kadınların nasıl olduklarını bilirsin.”

Kadınları bilmiyordum, ama L.D.’nin dünyadaki en harika âşık olduğunu biliyordum ve eğer beyazlar işittiğim kadar mut-suzlarsa, o yaşlı cadının da ona âşık olduğuna inanabilirdim.

“Kaç yaşında?”

“Şu anda yirmi beş olmalı. Üç senedir görmüyorum onu.”

Yaşlı mı? Yüzü kırış kırış, tırnakları sararmış bir kadından söz ettiğini düşünmüştüm. O kaltak muhtemelen onunla sevişmesi için L.D.’yi ayartmıştı. Muhtemelen benim yaptığım gibi altında kıvranıp inlemişti.

“Oraya gidemezsin, L.D. Öldürülebilirsin.”

“Bir şey yapmam lazım. Şimdi güçlü bir kadına ihtiyacım var.” Kapıya yaslandı.

“Ben de bir kadınıym, L.D.”

“Sen küçük bir kızsın. Şeker gibi tatlı, ama küçük. Ben çok para kazanabilecek birinden bahsediyorum, ve bunu çabuk yapabilecek birinden.”

Haftalık altmış dolar alıyor ve yirmisini bebek bakıcısına veriyor, oda için on beş dolar, bebeğin sütü ve çamaşırların yıkanması için de beş dolar harcıyordum. Tüm yemeklerimi restorandan alma hakkım vardı ve böylece kalan yirmiyi kenara ayırabilirdim. L.D. sağ olsun, yeteri kadar kıyafetim vardı ama sonuçta beş bin dolara karşılık benim yirmi dolarımın ne önemi vardı ki?

“Geçen ay Baş Dik’in kodamanlarla başı derde girdiğinde, karısı Santa Barbara’da bir eve girdi ve ilk hafta beş bin dolar kazandı. Bir aya kalmadan temize çıkmışlardı.”

“Ne yaptı?”

Benim ahlaklı, dürüst biri olduğumu düşünüyordu hâlâ. “Ama sevdiğim birini böyle bir işe sokabileceğimden emin değilim. Hayatımın iyi bir kadına, benim kadınıma böyle bir şey yaptırmaya değer olduğunu düşünmüyorum.”

“L.D., bir kadın bir adamı severse, onun için yapamayacağı fedakârlık, adamınsa isteyemeyeceği bir iyilik yoktur.” O yaşlı karısı gibi benim de ona iyilik yapabilecek kadar yetenekli olduğumu bilmesi gerekiyordu. Hiçbir şey söylemedi.

“Aşkın gözü kördür ve pek çok kusuru barındırabilir içinde. Neden bahsettiğini biliyorum, fahişelik de güzellik gibidir. Ona bakanın gözlerinde anlam kazanır. Bir sokak fahişesinden daha fahişe olan, evlilik cüzdanı için bedenlerini satan evli kadınlar da var; bir amacı olduğu için erkeklerle beraber olan tamamen namuslu olan kadınlar da.”

“Gerçekten böyle mi düşünüyorsun, bebeğim?” Yüzü biraz toparlanmaya başlamıştı.

“Evet, ve sana yardım etmek için bunu yaparım.”

Öne eğildi ve beni kollarına aldı.

“Güzel çocuk. Hayır, bu doğru değil. Güzel kadın.” Geri çekildi ve gözlerimden süzülen yaşları gördü. “Neden ağlıyorsun? Senden bir şey yapmanı istemedim.”

“Hayır, sevinçten ağlıyorum. Yardım etmeme izin verdiğin için.”

“Senin gibi kadınlar olduğunu işitmiştim, ama günün birinde böyle birine sahip olacağımı hiç düşünmemiştim. Benim olacağımı.” Sırtımı okşadı ve gözyaşlarımı öpücüklerle durdurdu.

“Clara. Clara’yı hatırlıyor musun? Sana kanı kaynamıştı. Ona güvenebilirim. Clara düzgün bir ev işletiyor. Üçlü cinsel ilişkiler ya da çılgın partiler yok.” Bir anda kızgın bir sesle emretti: “Çılgın partilere katılmanı istemiyorum, anlıyor musun?”

“Evet, Lou. Anlıyorum.”

“Tüm bunlar sona erdiğinde, evlenebilmemizi ve benim sana yaptıklarım haricinde her şeyi unutmamı istiyorum. Seni her zaman mutlu edebilmeyi istiyorum. Benim Soket Çoraplı Bebeğim olmaya devam etmeni.”

“Çok iyi bir zamanda başlıyorsun işe. Radyo bugün havanın yağışlı olacağını söyledi.”

Rahatsız sandalyeye oturdum ve karşımdaki iki kadını seyrettim.

Clara beni baştan aşağı süzüp, “Müşteriler yağmurlu havalarda ortaya çıkarlar,” diye açıkladı. Gülerek ekledi: “Nedenini anlayabilmiş değilim. Ben onların yerinde olsaydım, yatağında kalırdım.” Yeniden güldü. “Tek başıma.” Kıkırdadı.

Bea’nın sesi Clara’nın eğlencesini yarıda kesti. “Lanet olsun. Böyle şeyler söyleme, günün bereketini kaçıracaksın. Öğlene dek on müşteriyle yatağa girmiş olmak istiyorum. Saat dokuz oldu bile ve henüz siftah yapamadım.”

Özenle yapılmış makyajı bile sert hatlarını yumuşatmaya yetmemişti. Geçen gece onunla tanıştığımda Clara kadar nazik olmadığına ve onunla çalışacak olmama rağmen hiçbir zaman arkadaş olamayacağımıza karar vermiştim.

“Yeni kız demek iyi şans demektir.” Clara biraz otorite sağlamaya karar vermişti. “Nasıl olduğunu bilirsiniz.”

Kullandıkları terimler benim için yeniydi ama anlamları açıktı; her şeyden önce aptal gibi görünmemeye ve beni hareketsizleştiren heyecanımı belli etmemeye kararlıyım. Kadınların hareketlerine odaklanmaya çalıştım. Parmaklarıyla ağır beyaz sicimlere uzun ilmekler atıyorlardı.

Bea başını kaldırıp tepeden bakan bir ifadeyle bana döndü. "İlk defa yapacaksın bu işi, öyle değil mi?"

"Evet." Yalan söylemek bir işime yaramazdı.

"Otuz saniyelik bir iş zaten. İlk müşterini aldın mı, artık bir fahişe olursun. Dönüşü olmayan bir yol. Ömür boyu öyle olacaksın." Çürük bir limondan da ekşi bir ifadeyle sırttı, ancak makyajı, takıları ve ahlaksız seks havası ona bir parça çekicilik katmıştı.

Clara arabulucu ses tonuyla araya kaydadı. "Bu o kadar da kötü olamaz, değil mi? Yani demek istediğim, sen de bir fahişesin."

"Elbette. Hem de çok iyiyim. Sokaklarda pek çok fahişenin zor kazandığından fazlasını ben en kesat günümde kazanırdım." Başını salladı ve bedenini esnetti. "Ayrıca o iş daha hareketli. Tüm o ışıklar ve güneş doğana kadar, tüm gece boyunca müşterilerin birinin gidip diğerinin gelmesi."

Neden sokakları bıraktığını merak ettim.

"Ama başım çok sık belaya giriyordu. Haftada iki üç defa yakalanıyordum. O yüzden babacığım beni bu ahıra getirdi. Polisleri etrafımdan uzaklaştırmak için. Daha sonra sokaklara, işe geri döneceğim ve eskisi gibi keyfim yerine gelecek."

İkisi de ayağa kalkıp ellerindeki sicimleri bıraktılar. Clara oturma odasına doğru yürüdü ve iki sicimi kapının koluna taktı. Sabahlığının cebinden kibrit çıkarıp, yere doğru tembelce uzanan iplerin ucunu yaktı.

"Sabahları şans getirsin diye sicim yakarsın, Rita. Ateş ilk ilmeğe ulaştığında, fahişeler de yürümeye başlar."

Bea sicimleri diğer kapıların kollarına da asmak için odadan çıktı.

Clara ise rahatsız sandalyesine geri döndü.

“Rita, ufak bir konuşma yapmamız gerek. Dün gece L.D. seni getirdiğinde çok yorgundun, o yüzden burayı nasıl işlettiğimi sana anlatmak için sabahı beklemeye karar verdim.” Dikkatimi sicim boyunca yükselen ufak alevlerden ayırdım.

“L.D. bana iş isminin Şeker olduğunu söyledi. Bunun sana uygun olduğunu düşünüyorum. Çok genç ve sessizsin. İş şöyle ilerliyor: Odanda bir defterin var, müşterini aldığın zaman o ödemeyi bana yapar, ben de senin defterine not düşerim. Eğer bir pezevenğin yoksa, günün sonunda parayı sana veririm ve buradan ayrılabilirsin. Ama senin durumunda, haftanın sonunda Lou gelecek ve ben de parayı ona vereceğim. Senin hesabını kapayacak, oda kiranı, yiyecek ve içki paranı ödeyecek.” Söylediği şeyin farkına vardı. “Ama sen içki içmiyorsun, alkolsüz içecekler de ücretsiz. Ardından izin gününe çıkacak ve tüm geceyi erkeğinle birlikte geçirebileceksin.

“Müşterilerimin hepsi Meksikalı. Hızlıdırlar ama pek temiz oldukları söylenemez. Her kızın kendi müşteri leğeni ve havlusu var. Onları işten önce ve sonra yıkayacaksın. Ardından temiz su alacak ve kendini de iyice yıkayacaksın. Yeni başladığın için uyarayım; Meksikalılar pek yapılı değildirler, ancak bacaklarını çok da aralama. Onlar müşteri, senin erkeğin değil, o yüzden onlarla sevişmeye kalkışma. Onlara müşteri denmesinin bir sebebi var.”

Clara'nın yanan sicimle ilgili batıl inancı beni şimdiden hayal kırıklığına uğratmış ve müşterilerin dalaverelerine dair konuşması da ona duyduğum saygıyı yerle bir etmişti. Bu işi kotarabilmemin tek yolu, paranın geldiği kişilere iyi hizmet etmektir. Her müşteriyi (erkeği) mutlu etmeye ve aşkı bulmak için onları bu yağmurda dışarıya çıkaran yalnızlıklarını unutturmaya karar verdim.

“Buraya gelip,” diye devam etti, “seninle Bea arasında bir seçim yaparlar. L.D. makyaj yapmamanı ve şu liseli kız kıyafetlerini

giymeye devam etmeni söyledi. Bana uyar. Düzenli müşterilerin olduğunda, senin meşgul, onlarınsa aceleleri olduğu durumlar dışında Bea onları alamayacak. Onun müdavimleri için de aynı şey geçerli. Bilmek istediğin herhangi bir şey varsa, bana sorabilirsin.”

Kapı zili çaldı.

“Bak, Rita! İpe bak.” Kırmızı noktacık ilk ilmeğe ulaşmıştı. “Çalışma zamanı.”

Bea, kalp atışlarımdan biraz fazla işitilebilen adımlarıyla koşturarak odaya geldi. Gerçek boğazıma takılı kalmıştı ve tükürüğüm etrafından dolanmayı reddediyordu.

Clara kapıyı açmaya gitti.

“Merhaba, babişko, içeri gel. Bugün senin için özel bir şeyim var.” Yüksek tonda bir fısıltıyla, “Bir liseli,” dedi.

Aman Tanrım, yalan söylüyordu. Şimdiden fahişelik yolunda ilerliyordum. Bu adamın güçlkle kazanılmış parasını al, onunla aranda hiçbir sevgi ilişkisi yokken yatağa git. Bir de buna yalan eklemenin ne anlamı vardı?

Odaya girdiler. Clara kolunu, gri-haki renkli, birbiriyle uyumlu pantolon ve gömlek giymiş, kısa boylu, şişman bir adamın boynuna dolamıştı. Kızılderiliye benziyordu.

“Şeker, gel ve Babişko Pedro’ya merhaba de.”

Sanki annemin oturma odasında bir misafirle tanıştırılmışım gibi yanlarına gittim.

“Buenos dias, Senor Pedro.”

Gözleri tahta gibi göğüslerimden ve dar kalçalarımından ayrıldı. “Oh. Hablas espanol?”

Tanıdıkımız gibi cevap vermesinden ötürü irkildim. Lise öğretmenimin öğrettiğine göre, böyle bir hitap yalnızca aile üyeleri, yakın arkadaşlar ve âşıklar arasında kullanılabilirdi.

“Si. Yo lo puedo hablar.”

“Pekâlâ, Şeker. Onu arka odaya götür ve güzel vakit geçirmesini sağla.”

Köşeden Bea'nın sesi geldi. “Evet, Pedro. Eğer sana istediğini veremezse, sonra beni de ziyaret edebilirsin. Son görüşmemizi hatırlıyor musun?”

Adamın bakışları onun üzerinde birkaç saniyeden fazla oyalanmadı.

Clara ikimizin de elini tuttu. “Siz ikiniz, haydi gelin. Zaman harcamayalım.” Odanın kapısına kadar ilerledik. “Girin ve güzelce eğlenin.”

Sesim geri geldi. “*Viene con migo, senor.*”

Odanın tam ortasında, şaşkın bir Akim Tamiroff gibi duruyordu. Bir şeyler söylemem gerekiyordu ancak İspanyolca nasıl ‘soyun’ diyeceğimi bilmiyordum, o yüzden ona nasıl olduğunu sordum. İyi olduğunu söyledi. Uzun süren sessizlik sırasında kıyafetlerimi çıkardım ve o da pantolonunun fermuarını açtı. Yüzünde ciddi bir ifade vardı.

Onu yıkadım ve ölümcül günahların iğrenç dünyasına girişime dair tek hatırlayabildiğim şey adamın fermuarının üst bacağını sıyırması oldu.

Güneş batarken Bea yüzünü yıkadı ve birkaç dakika Clara'nın yatak odasında kaldı. Cüzdanını kaparken odadan çıktı.

“Babacığım bu kadar az para götürebildiğim için utanç içindeyim. Oysa o adamı ne kadar şımartmıştım.” Bana baktı, yüzünde makyaj yokken on yaş genç gösteriyordu. “Nasılsın?”

Ne hissettiğimi bilmiyordum. “İdare ediyorum, teşekkürler,” dedim.

“Clara, haberleri kamptakilere duyurman gerek. Onlara yeni gelen biri olduğunu söyle. Belki bu biraz daha müşteri çekmeye yardımcı olur.” Kalçalarını kıvıra kıvıra kapıya doğru yürüdü.

“Uzun süre böyle kalmayacaksın, küçük kız. Hazır göz önündeyken bundan faydalanmaya bak. Yarın sabah görüşürüz.” Kapıyı ardından çarptı.

Clara peşi sıra gidip kapıyı iki kere kilitledi ve zinciri taktı.

“Şeker, uzun bir banyo yapsan iyi olur. Suyu da biraz İngiliz tuzu at. Ağrıyı alır.”

Hiçbir şey düşünmediğim için hiçbir şey söylemedim.

“Merak etme, bugün pek iyi değildin, ama sonuçta yeni başlıyorsun. Sana birkaç tavsiye vereyim. Tüm kıyafetlerini çıkarma. Çok zaman alır. Ve unutma, adamlar buraya işlerini görmeye geliyorlar, evlenmeye değil. Onlarla yumuşak bir sesle ama açık saçık konuş. Ve onlarla oyna.”

Kendini onaylayan bir ses çıkardı.

“Sen yine kolay yoldan başladın. Ben beyaz erkeklerle birlikte olurum. Sürekli konuşmanı isterler. Ne kadar güzel olduğunu ve seni ne kadar çok sevdiklerini söylerler. Ve seni yargılayıp bunun için para öderken, neden fahişelik yaptığını sorarlar. İşlerini bitirdiklerinde hoşuna gidip gitmediğini soracak cüretleri vardır. Ve ne kadar sapıktırlar! Beyaz erkekler gerçekten de yapacak iğrenç şeyler bulabiliyorlar.”

Odasına doğru yönelirken durdu. “Benim babacığımla ilgili söyleyebileceğim şey...” -dudaklarını büzüp burnunu kırıştırdı- “asla sapıkça şeyler yapmamı istememesidir. İşin içinde kaç para olursa olsun. Bunu severim.” Kendini tebrik edercesine ellerini kalçalarında gezdirdi. “Banyonu yapsan iyi edersin. Akşam yemeği az sonra hazır olur.”

Oturup, geride kalan günü düşündüm. Müşterilerin yüzleri, vücutları ve kokuları zihnimden sonu gelmeyen bir şal deseni gibi geçiyordu. Tamirrof’a benzeyen ilk müşteri dışında hiçbirinin ayırt edici bir özelliği yoktu. Dezenfektanlı yıkanma suyu gözlerimi yaktı ve buharı genzimi kapladı.

Orgazm olurlarken yüksek sesle bağırmalarını beklemiş ve hırıldayarak işlerini bitirip, bir teşekkür bile etmeden pantolonlarını çekivermelerinden ötürü kendimi fena halde yetersiz hissetmiştim. Zenci olduğum için Latinlerden farklı bir sevişme ritmim olduğuna ve tek yapmam gerekenin, onların ritimlerini öğrenmek olduğuna karar verdim.

Clara bana tuz ile banyo yağları verdi ve günümü gözden geçirmeye devam ettim. Zekiydim ve gençtim. Kendime bu işin inceliklerini öğretebilir ve para kazanabilirdim. L.D. bir aya kalmadan borçlarını ödeyebilirdi.

Yemek yapmak için saat beşte eve gelen kadın bana büyükanemi hatırlattı ve masaya yemeği koyarken gözlerimi başka tarafa çevirmek zorunda kaldım.

Kendime moral vermeye çalıştım. Erkeğime yardım ediyordum. Üstelik seks yanlış bir şey değildi. Seksin evlilik belgeleriyle yasallaştığı fikri toplumun dayatmasıydı. Ve ben buna katılmıyordum. Toplum insanların yığılıp kümelenmesiyle oluşuyordu ve ben de yalnızca buydum işte. Bir insan.

Sonraki bir hafta boyunca Pedroların, Joselerin, Pabloların ve Ramonların ilgisini çekebilmek için Bea ile mücadele ettim. İspanyolcamı tazeleyip, işveli davetlerimde daha sokulgan olmaya çalıştım. Kadınların sohbetleri müşterilerin ziyaretlerinden daha çok ilgimi çekiyordu. Erkekler Clara'nın evine tek başlarına geliyorlardı ve bir kutlama havasında olmaktansa, varlıklarından utanç duyuyor gibilerdi ama uysal davranıyorlardı. Hapishaneye benzeyen odadaki üç dakikalık hizmetim süresince zevk alıp almadığımı dikkate alan tek bir erkek tanımadım. Ve bana düşeni yaparak, Clara'nın paranın tamamını aldığına dair defterime attığı imzayı kabul ettim.

Bea bir sabah arkadaşça davranmak için girişimde bulundu. Eve erken geldi ve karşımdaki rahatsız sandalyeye oturdu.

“Şeker, nasıl buldun işi?”

Sesi beni şaşırtacak şekilde, her zamankinden daha nazikti ve hazırda bir cevabım olmadığı için, “Pekâlâ, bu... yeni bir...” diye mırıldandım.

“Yeni mi? Düzüşmek yeni bir şey değil, öyle değil mi?” İğneleyici ses tonuna çabucak dönmüştü.

“Hayır. Bunu kastetmedim.”

“Tamam, meraklanma. Alışırısın.”

“Bunu uzun süre yapmayacağım.” Kendimi bu kinayeli sözlerden kurtarmam gerekiyordu.

“Öyle bir yapacaksın ki. Biraz para kazanmaya başlayıncaya dek bekle. O zaman pezevengin sana küçük beyaz kız verecek.”

“Bir ne? Beyaz bir kızla ne yapayım ben?”

Gergin bir kahkaha attı. “Öyle beyaz kız değil. ‘Beyaz kız’ın ne olduğunu bilmiyor musun?”

“Ne demek istediğini anlamadım.” Yan çizmeye çalışıyordum.

“Kokaine ‘beyaz kız’ derler. Bazısı eroine de der. Benim onunla işim olmaz gerçi. Beni hasta ediyor. Ama babacığın sana kokain verene kadar bekle. Geri dönüşün olmaz o zaman!” Kollarını bedenine dolayıp düşüncelere dalıverdi.

L.D.’nin ot içmeme bile izin vermediğini söyleyemezdim, ama sanki zihnimi okumuştı.

“Esrar içmene izin vermezler ama. Bunun fahişeyi güvenilirmez yaptığını söylerler. Kafalarının gittiğini ve iş görmeyi unuttuklarını.”

Clara kahvelerimizle içeri girdi ve Bea onunla sohbet etmeye daldı.

“Dün gece ne yaptık biliyor musun? Babacık beni Firebaugh’da bir kumarhaneye götürdü... Kimi gördüm dersin? O kaltağı aylardır görmüyordum...”

Bahsettiği insanları tanı mıyordum ve bir önceki gece ne yaptığıyla ilgilenmiyordum, ama bana düşünmem için malzeme

vermişti. Tecrübelerine dayanarak konuştuğuna göre, muhtemelen haklıydı da. Pezevenklerden bahsediyordu ve L.D.'nin pezevenklik yapmadığını biliyordum. O bir kumarbazdı. Yıpratıcı düşünceleri aklımdan savuşturamıyordum. Yapmam gereken tek şey ona yardım edebilmek için elimden geleni ardıma koymamak ve düşüncelerimi temiz ve saf tutmaktı. Bu konuşmadan L.D.'ye bahsetmemeye karar verdim.

Müşterileri beklediğimiz uzun aralarda, Bea ve Clara paradan, eski sevgililerinden, diğer genelevlerden, eski sevgililerinden, yakındaki kasabalara seyahat etmekten ve eski sevgililerinden bahsediyorlardı. İki de sevgililerine 'Babacık' diyordu, Babacıklarından yedikleri dayakları bile anlatıyor olsalar sesleri bebek konuşması taklidi yapar gibi çıkıyordu. Yüzleri yumuşuyor ve dudakları büzülüyordu (Clara burnunu kırıştırıp tavşan yavruları gibi oynatabiliyordu).

Fahişelerin, ki ben de onlardan biriydim, Elektra kompleksinden muzdarip olup, bir babacık sahibi olma, babacığı tatmin etme ve en sonunda babacıkla aşk yaşama ihtiyacıyla motive olup olmadıklarını merak ettim.

"Benim babacığım bu sezon beni kaplıcalara götüreceğini söyledi." Bea kapının yanındaki sandalyesine oturup hoşnutluk içinde kıpırdandı.

"Babacık geçen sene beni Kentucky at yarışlarına götürmüştü. Bir balo olmuştu." Clara burnunu oynatmaya başladı. "Herkes oradaydı. New York City, Detroit ve Chicago'dan insanlarla tanışmıştım."

"Benim babacık, o Batılı pezevenklerin Nome'daki fahişelerin buz gibi kalplerinden de soğuk olduklarını söyler. Ben de ona inanıyorum. Yüzlerine bir baksana. Soğuklar. Fahişelerini öldürmüyorlarsa da, onlara ölmüş olmayı diletiyorlardır."

"Benim babacık hak ettiğim zamanlar haricinde bana hiç vurmadı. O zamanlarda da popoma bir şaplak indirirdi. İnansanız iyi

olur. Ama hiç iz kalmadı. Üzerimde bir tane bile iz bırakmışlığı yoktur.”

Bea sanki adamları zekâsıyla alt etmiş gibi sırttı. “Deli değil-ler ya. Kazanç kapılarını incitmezler tabii.”

Sohbetleri belirli ritimlerle ilerliyordu ve adımları bilmediğim için kenarda oturup izliyordum. Dans kariyerim ya da oğlum veya okuduğum kitaplarla hemen hemen hiç ilgilenmemişlerdi. Ayrıca L.D.’den ‘Babacık’ diye bahsetmeyi kesinlikle reddetmiştim. Babam, Bailey Johnson Senior, San Diego’da kasım kasım kasılıyor ve kendini beğenmiş tavırlarla çalışıyordu. Clidell Baba bir zaman-lar üvey babamdı, ancak o ve annem boşanma evraklarını imzala-mışlardı. Annemin Jack Baba, Bob Amca ya da Hanover Baba diye çağırdığım sevgilileri ise öyle bir devamlılıkla eve girip çıkıyorlardı ki, birkaç ay sonra aynı lakabı başkasına takabiliyordum. L.D. ile ilgili hiçbir şey anlatmamaya karar verdim. Birbirimizi sevdiğimizi ve onun başının beladan kurtulmasına yardım ettikten ve karısıyla boşanmalarından sonra evleneceğimizi, çiçeklerle dolu muhteşem bir evde yaşayacağımızı anlamak için fazla şüphelerdi. Bu taş kalpli fahişelere planımdan bahsetmeyecektim.

Gençliğime, liseli kıyafetlerime ve yapmacık İspanyolcama rağmen Clara’nın evinde popüler değildim. Erkekler tercihlerini Bea’dan yana kullanıyorlardı. Kalçaları kıvraktı ve benim taklit edemeyeceğim kurnaz bir gülümsemesi vardı.

Ayrıca Meksikalı çiftçilerin başrollerinde toy zenci kızların olduğu erotik fantezileri olmadığı açıktı; geneleve bir fahişeyle bir-likte olmaya geliyorlardı ve Bea onların ihtiyaçlarını karşılıyordu.

* * *

“Güzel vakit geçirin.” Clara basamakların başından bana ve L.D.’ye el salladı. L.D. onu duymamış gibi yaptı ama ben arkamı dönüp el salladım.

Arabada, Clara'yla odasında konuştuğundan sonra takındığı ekşi yüz ifadesini takındı. Onun artık beni sevmediğine dair duyduğum korkudan kollarım buz kesmişti. Clara'ya yeni taşındığımda, "Başka erkeklerle yatağa gireceğin için endişelenme. Bu, seni daha çok sevmeme neden olacak. Bunu Babacık'a yardım etmek için yapıyorsun," diyerek beni ikna etmişti. Ardından bana sarılmıştı da. Şimdiyse bunları hatırlıyor ve onun da o zamanlar buna inandığını düşünüyordum. Ama gerçekte yüz yüze gelince, beni iğrenç bulmaya başlamıştı. Clara'nın yerinde çalışmaya başladığımdan beri ilk defa kirlenmiş hissediyordum kendimi. Lady Macbeth'tim artık ben. Dünyanın bütün suları bile beni hırpalamış erkeklerin parmak izlerini yıkamaya yetmezdi. Beni, bana yüz çevirmesine sebep olacak bir şeyi yapmaya ikna etmesine izin vermekle aptallık etmiştim. Onun aşka ihtiyacı vardı. Onu sevecek iyi bir kadına ihtiyacı vardı, özellikle de kodamanlarla başı derde girmişken. Ancak aşırı övündüğüm zekâmı kullanmak yerine, onu hayal kırıklığına uğratmışım. İstikrarsız bir hayatı vardı (büyük elmas yüzük ve pahalı araba yalnızca güvensizliğinin sembolleriydi) ve dünyasına biraz düzen getirecek şansım varken her şeyi yüzüme gözüme bulaştırmıştım. Bana duyduğu nefret, ritmik olarak otobandan esen sıcak rüzgâr gibi etrafa yayılırken, onu bir daha göremeyeceğim kesindi. Stockton'a varana dek sessizce yol aldık.

"Nereye gitmek istiyorsun?" Sorusu bir kamçı gibi şaklamıştı.

"Bebegi almaya."

Direksiyonu yerinden çekip çıkaracaktı neredeyse.

Arabayı park ettiğinde, dışarı çıkmak için hiçbir harekette bulunmadığı için kapımı açıp, "Bizi biraz dolaşmaya çıkarır mısın?" diye sordum.

"Kapıyı kapa, Rita. Seninle konuşsam iyi olur."

İşte şimdi gelecekti. Kötü kelimeler, aşağılamalar ve hepsi de yerinde olacaktı.

“Clara ile konuştum. Neredeyse hiçbir şey kazanmamışsın. Yeterince çabaladığını düşünmüyorum.”

“L.D., denedim. Tüm kalbimle çabaladım.” Öyle rahatlamıştım ki. Tüm endişesi buydu demek ki.

“Clara, orada bir yargıç gibi oturup onlarla hiç konuşmadığını söyledi. Ayrıca müşterilerle de boktan bir öğretmen gibi İspanyolca konuşuyormuşsun.”

“L.D, çok üzgünüm. Ne yapacağımı bilemiyorum. Ama söz veriyorum, daha çok çabalayacağım. Lütfen sinirlenme, Lou.”

“Başka bir şey daha var, bana Babacık demiyorsun. Tüm bu... ben senin babacığın olmak durumundayım.” Bir anda öfkelenmişti. “Bunu unutma.”

“Evet, Babacık,” dedim ve bundan nefret ettim. Ona Elektra hikâyesini ve neden kendi babamdan nefret ettiğimi daha sonra anlatır ve fahişelerle erkekleri teorimi geliştirirdim. Bir pezevenk olarak anılmaktan hazzetmeyeceğini biliyordum ve oğlumun onu bu şekilde çağırmasına izin vermediği sürece, ‘Babacık’ı kelime dağarcığımızdan sonsuza dek çıkarabilirdik.

“Bugün hepinizi gezmeye çıkaramam, ama al, bununla kadına ödemeni yap. Bu da on dolar. Birlikte sinemaya gidin, ama tüm akşamı onunla geçirme. Bebeği yine bakıcıya bırak ki gece odana gelebileyim.”

“Tamam, Lou.” Öfkesi geçmişti.

“Babacık?” diye hatırlattı.

“Babacık.” Gülümsedim ve dişlerimi sıktım.

Bebegimin beni gördüğü anki mutluluğu, burun deliklerime yerleşen dezenfektan kokusunu anında siliverdi. Clara'nın evi, sakinleri ve ziyaretçileri en uzak tepenin ardında tüten bir duma-na dönüştüler. Koca Mary'ye ödememi yapıp yeni işimle ilgili sorularını cevapsız bıraktım.

Oğlumu kollarıma aldım ve Mary'ye onu akşamın ilk saatle-rinde geri getireceğimi söyledim.

“Onunla bir gece bile geçirecek vaktin yok mu? Bir anda nasıl bu kadar meşgul oldun?”

Büyük bir aşkın duyarlılığını ona açıklayamazdım. Ve hiçbir baskı altında, Clara'nın evinde geçecek olan bir ayla ilgili sırrımı ona açamazdım. Genel ahlaka uygun yargılamalarda bulunur, fedakârlık ve amaçla ilgili önemli noktayı gözden geçirirdi.

Porselen bebek gibi güzel olan oğlum, sinemaya gider ve dönerken yol boyu gevezelik edip durdu. Koca Mary'nin aksanını kapmıştı. Geçmiş zaman ve çoğul eklerini yuttukça, ona doğru telaffuzları tekrar edip durdum. L.D. haklıydı. Daha çok çaba

göstermeliydim. Oğlumun benimle birlikte olmaya ihtiyacı vardı. Ona her gün kitap okumalı ve *Küçük Prens* ya da *Çirkin Ördek Yavrusu* gibi kitapların plaklarını çalmalıyım.

Kollarım oğlumun ağırlığından sızlarken, eve giden yola saptım.

“Eve geldik, James.”

“Benim ad James değil.”

“Benim adım James değil.”

“Hayır. Senin ad Anne.”

“Senin adın Anne.”

“Hayır, benim ad Anne değil.”

Onu yere indirmek istediğimde bacaklarını yukarı çekti ve kollarıyla boynuma asıldı.

“Seni bırakmayacağım.” Omzuma yaslı bedeninde kalbinin güm güm attığını hissedebiliyordum, o yüzden onu eve girene dek taşıdım.

“Rita.” Ev sahibi beni holde karşıladı. “Uzak mesafeden pek çok telefon geldi. San Fransisco’ndan. Evi arasan iyi edersin.”

Bebeğin ellerini ve kollarını zorla üzerimden çektim ve onu yere indirdim. Anında çığlık atmaya başladı ve ben de ankesörlü telefonun başında, birinin telefonu açmasını bekledim.

Baba Ford ödemeli aramamı kabul etti. “Kızım, sana ulaşmaya çalışıyordum.”

Belki de annemin işleri sarpa sarmış ve ona kefil olan insanların sihri bu defa işe yaramamıştı. Erkeğimin de başının belada olduğu düşünülürse, pek az yardımım dokunabilirdi. Ama elbette, ikisini kıyaslayamazdım bile. Annem önce gelirdi.

“Annen hastanede.”

Aman Tanrım. Bu defa hızlı davranamamıştı demek ki. “Neden? Şu anda nasıl?” Sakin sesim tam bir palavraydı.

“Ameliyat oldu. Oldukça ciddi. Seni sorup duruyor. Eve gelsen iyi olur.”

Oğlumu Koca Mary'ye geri götürdüm ve ona kasabadan birkaç günlüğüne ayrılacağımı söyledim. Baxterlar aile içi meseleleri yabancılarla asla konuşmazlardı, o yüzden ona hiçbir açıklama yapmadım ve annesizliğini dünyaya haykıran oğlumu arka odaya kapattım.

L.D.'yi düşündüm ama onu arayabileceğim bir telefon numarası olmadığı için, ev sahibime, ona ailevi bir mesele yüzünden San Fransisco'ya gittiğimi söylemesini rica ettim.

Bir Greyhound otobüsüne atlayıp zihnimi San Fransisco'ya verdim.

Annemin başı, buz dolu bir kaba bırakılmış sarı bir gül gibi, yastığının içine gömülmüştü. İşaret parmağı nöbet tutar gibi kırmızı dudaklarının üzerinde duruyordu.

"Şş. Bailey burada." Hastane odasının köşesindeki koltukta ufak bir silüet seçiliyordu.

"Eunice bugün öldü. Çok üzgün. Bugün evliliklerinin birinci yıldönümüydü. Ona bir sakinleştirici verdim, bir saattir uyuyor."

Yüzünden ve sesinden endişeli ve hasta olduğu anlaşıyordu.

"Sen nasılsın?"

Hastalığını küçümsedi. "Kadınsal bir operasyon. Aldırdığım şeyleri zaten yeteri kadar kullanmıştım ve onlara bir daha ihtiyacım olmayacak." Hâlâ fısıldıyordu. "Eve geldiğin için mutluyum. Bailey'nin bize ihtiyacı var. Yanında ikimizden biri olmazsa bu dönemi atlatabileceğini sanmıyorum. Ben en az bir hafta daha hastanede olacağım. İşinden izin alabilir misin?"

"Evet." Elbette alabilirdim.

"Bailey'yi uyandırmaya çalış ve onu eve götür. Bebeğe bakacak birisi var, değil mi?"

"Evet, anne."

"Ona sıcak bir şeyler hazırla. Tüm gün hiçbir şey yemedi. Unutma, o senin sahip olduğun tek kardeş."

Abimin yanına oturdum ve omzunu yumuşakça sarstım. Uykusundan ağır ağır uyandı. İsmi söyleydim ve gözlerini açıp doğrularak etrafına bakındı; gözleri annemi buldu, odayı taradı ve ardından sersemlemiş halde bana döndü. Kim olduğunu ya da nerede olduğunu anlayamıyordu.

“My?” Çocukken bana taktığı isim ağzından bir inilti gibi çıkmıştı. Gözleri bir şeylerin yanlış gittiğinin farkındaydı ancak başta ne olduğunu çıkaramamıştı. Anımsadığı anda yüzü değişti ve gözyaşları yanaklarından aşağı süzölmeye başladı.

“Aman Tanrım, My. My. Eunice. Onlar... ah, My.”

Onu kollarımın arasına aldım ve bedenini beşikteymiş gibi salladım. Annemin ağlama sesi, Bailey'nin boğuk iniltilerine karıştı.

“Haydi eve gidelim, Bail. Eve gidelim ve konuşalım. Haydi, eve gidelim, Bail.”

Sekiz yaşına geri dönmüştü ve bana güveniyordu. Kocaman, yaşlarla dolu kara gözleri, acısını geçirmek için bir şeyler yapabileceğime inanma isteğiyle bakıyordu. Bana en çok ihtiyacı olduğu anda, yapabilecek hiçbir sihirli numaram olmadığını biliyordum.

“Haydi eve gidelim, Bail.” Yetersizliğimden kaynaklanan utançımı bir tavaya atıp hıçkırıklarını tavadan gelen cızırtı sesleriyle bastırabilirdim.

Anneme sarıldık ve bir an hep birlikte ağladık. Bailey benim bir kere daha teşvik etmeme gerek kalmadan oradan ayrıldı ve tövbekâr bir çocuk gibi itaat ederek benimle birlikte, eski, yüksek tavanlı eve geri döndü.

Acı, etkisini insanlar üzerinde farklı şekillerde gösterir. Kimisi surat asar ya da huysuzlanır, ağlar ya da tanrılardan intikam almak için çığlıklar atar. Bailey iki saat boyunca boğazından hırıltılar çıkararak ağladı. Bütün gözyaşları tükendi. Ve ardından konuşmaya başladı.

Ona verdiğim yemeği otomatik bir biçimde, açgözlülükle, konuşmasını hiç yavaşlatmadan ya da hızlandırmadan yiyip bitirdi.

Eunice'in hastalığını, zatürre ve tüberküloz geçirdiğini, tedavisinin ayrıntılarını anlattı. Hastane odasında geçen sohbetlerini. Vücudu iflas etmeye başladığında bunu nasıl karşıladığını anlatırken sesi alçalmadı ya da daha dramatik bir tona geçmedi. Eunice'in odasına girerken yolunu kesen, kata yeni gelmiş hemşireyle konuşmuştu. "Bayan Johnson? Bayan Johnson mı? Ah, bu sabah öldü. Onu götürdüler."

Yeni tenis racketleri ve San Fransisco'nun daha güzel olan kortlarından bahsetti. Güney Pasifik'in yemekli vagonlarından ve Arizona'nın ne kadar sıcak olduğundan.

Konuşmasına izin verdim ve hiç araya girmedim. Sabaha karşı yorulmaya başladı ve en sonunda kendini tekrar ettiğini fark etti. "Ah, My, bunu sana anlatmıştım, değil mi?" Verdiği haberlere karşı kendini korumak için kelimelerden bir kalkan oluşturmuştu. Ona bir uyku ilacı verdim.

"My, beni bırakmayacaksın, değil mi?"

"Hayır."

Annemin yatağında tortop oldu ve birkaç dakika içinde uykuya daldı.

Şırıldayan suyun sesine ve Bailey'nin banyodan gelen şarkısına uyandım.

"Jelly, Jelly, Jelly, Jelly aklımda kalır." Billy Eckstine'in bas bariton sesini taklit edebiliyordu.

"Jelly Roll babacığımı öldürdü, anamı kör etti."

Sesine içindeydi. Hissettiğim mutluluk yalnızca birkaç saniye sürdü. Bu kadar çabuk adapte olması mümkün değildi. Mutfak masasında Baba Ford'a katılıp bekledim.

"Hey, Maya. Taze kahve? Günaydın, Baba Ford." Yüzü, uzattığım elimden daha geniş değildi ve normalde sağlıklı bir kahve-

renği olan teni, güneşte kalmış çikolata gibi cansız görünüyordu. Gülümsemek için çabaladı ve dudaklarını iki yana çekmeyi başardı.

“Vay canına, dün gece amma da üzgündüm. Umarım seni fazla endişelendirmedim. Hele annem. Lanet olsun, hastane odasına bağırıp ağlayarak gitmem ne kadar düşüncesizce bir hareketti.”

“Düşüncesizce değildi, Bail, üzgündün. Annene gittin. Başka nereye gidecektin?”

“Evet, ama o da hasta. Ayrıca, ben bir erkeğim. Bir erkek. Erkekler zorlukları tek başlarına aşarlar. Koşarak annelerine sığınmazlar.”

Kahve doldurup, oturması için çektiğim sandalyeyi görmezden gelerek kahvesini ayakta içmeye başladı.

“Sana kahvaltı hazırlayayım mı?” Sırıltması biraz ürkütücüydü, muzip bir ifadeden fazlasıydı ancak şeytani değildi. “Benedict usulü yumurta yapmayı öğrendim.” Baba Ford’a döndü.

“Baba, sen Benedict usulü yumurta yapmayı biliyor musun? Bu zengin beyazların yedikleri bir şey.”

Baba Ford, “Zengin olsun ya da olmasın, beyazlar için hiçbir zaman yemek yapmadım,” diye homurdandı.

Bailey buzdolabını karıştırdı ve yumurta ile domuz pastırması çıkardı. Mutfak dolabına koşturdu, tencere ve kızartma tavasıyla geri döndü.

“Ben sana pişiririm, Bailey.” Onu nasıl teselli edeceğimi bilmiyordum. “Sanırım Benedict usulü yumurta için için hindi ve domuz jambonuna ihtiyacın var.”

Öfkeden köpürerek bana döndü. “Lütfen beni yalnız bırakır mısın? Lanet olasıca bir yatalak değilim ben. Ölen kişi ben değilim biliyorsun ki.”

Ağladığı zamanı tercih ederdim. Onu sevip okşar, tatlı tatlı konuşur ve acısıyla baş etmesinde ona yardımcı olabildiğimi hissederdim.

“Ben Kübalı Pete'im.” Berbat bir Latin aksanıyla şarkı söylemeye başladı. “Ah, ben Kübalı Pete'im.” Masanın etrafında dolaşırken lavaboya, oradan ocağa doğru hareket ederken, berbat sırtıyla Cesar Romero gibiydi. Birkaç dakika sonra masaya yanmış pastırma, çırpılmış yumurta ve orantısız gözlemeleri yerleştirdi.

“Kendi çatal bıçağınızı kendiniz alın. Ben şefim, garson değil.” Eliyle gözlemeleri düzelterek dağılmış köşelerini beceriksizce kopararak hepsini bir örnek yapmaya çalıştı.

“Sen otur, ben tabağını getiririm, Bailey.”

“Ben şimdi yemeyeceğim. Ama siz keyfinize bakın. *Bon appétit.*” Mutfaktan çıktı. “Biraz müzik dinlemek istiyorum.”

Birkaç dakika sonra banyodaki suyun sesine Lester Young'ın yumuşak saksafon tınıları eklendi.

Baba Ford kaşlarını çatı. “Bugün banyo yapmamış mıydı? İki kere banyo yapacak kadar kirli mi bu?”

“Onun hiçbir sorunu yok. Yalnızca gergin, o kadar.” Bu konuşmanın daha fazla sürmemesi için cümlemi sertçe bitirdim.

Bailey iki gün içinde zaten sıkı olan vücudundan daha da fazla kilo kaybetti ve kendini kandırmak için yollar bulmakta ustalaştı.

Yalnızca bir kere Eunice'ten bahsettik.

“Eğer imkânım olsaydı onu San Fransisco Hastanesi'nden alıp St. Joseph'e götürürdüm. Herkesin zamanı geldiğinde öldüğünü söyleyenler yalan söylüyorlar.” Favori yönetmeni Robert Benton'dan bir alıntı yaptı. “Nefret de yasallaştırılabilir.”

Bana döndü. “My, senden bir iyilik isteyeceğim.”

“Ne istersen.”

“Eunice'in cenazesi yarın. Ondan sonra, bir daha onun ismini duymak istemiyorum.” Bekledi.

“Tamam, Bailey.”

“Teşekkür ederim, My.” Yine içine kapandı ve yüzünü ekşiterek gülümsedi. Abimin bir parçasını sonsuza dek yitirmiştim.

Ertesi sabah temiz tenis şortunu ve tişörtünü, kalın beyaz çoraplarını ve tenis ayakkabılarını giyip kiliseye yeni tenis raketleriyle girdiğini anneme söylemedim.

Baba Ford hoşnutsuzlukla kaşlarını çattı. “Kardeşin delirmiş gibi geliyor bana. İşinden ayrılacağını söyledi. İş bırakması için doğru zaman değil. Yemekleri bedavaya geliyor. Bahşiş alıyor. Eve tereyağı ve başka malzemeler de getiriyor. Gördüğüm kadarıyla bu çocuğun iki yolu var önünde. Ya Yaşlı Bayan Güney Pasifik ile yatmaya devam edecek ya da sokaklarda yatmaya başlayacak.” Zorla gülümsedi. “Deli, ama sokağa düşecek kadar deli değil. Lanet olsun. Bana şu Yahudi çocukları anımsatıyor. O da onlar gibi zeki. Ama o Yahudi çocuklar kendi küçük işlerini kurmak için çevreden destek alıyorlar. İşte öyle başlıyorlar işe. Kuracağı her türlü iş yasalara aykırı olacak ve bir sivrisinekten bile hızlı davranması gerekecek. Hapse girmemesi... Yollarda kalmaya devam etse iyi olur.”

Bailey gece boyunca dışarıda kalmaya başladı; geldiğinde gözleri şişmiş, hareketleri yavaşlamış halde oluyordu. Yürüdüğü zaman ondan önce kirli kıyafetlerinin kokusu geliyordu. Gözleri, ardında sakladıklarıyla beraber yarı yarıya kapalıydı. Öğlenleri eskiden okul arkadaşı olan, şimdiyse zayıflığı ve solgunluğuyla tanınmaz haldeki Bobby Wentworth eve geliyordu. Bozguna uğramış yaşlı bir adam gibi Bailey’nin yatak odasına giriyor ve kapıyı kapıyordu.

Bir sabah boş odada, dağınık yatağının başında durdum ve abimi nasıl kurtarabileceğimi düşündüm. Eğer L.D. ile yakın zamanda evlenebilirsek, içinde Bailey’nin de odasının olacağı büyük bir eve taşınabilirdik. Sağlığını kazanana dek ona bakar, kitaplar ve plaklar alırdım. Belki yeniden okula dönmek ve hukuk okumak isterdi. Zehir gibi zekâsı ve tatlı diliyle aranan bir ceza avukatı olabilirdi.

Dua ederek bütün büyük sıkıntıları baş edilebilir boyuta getiren Büyükanne Henderson'ı düşündüm. Dua ettim.

Öğlene doğru Bailey eve geldi, uykusuz geçen gece omuzlarını çökertmişti.

Holde karşılaştık. "Bailey, Küçük Bobby'nin nesi var?"

Yorgun suratı beni başından atmak istiyordu. "Hiçbir şeyi yok. Niye sordun?"

"Hardal renginde ve çok zayıf."

"Dövüş için ideal kiloya inmeye çalışıyor. Her neyse, sen ne zaman Stockton'a döneceksin? İşinden ne kadar ayrı kalabilirsin ki?"

Ona ne kadarını anlatmam gerektiğinden emin değildim. "Annem hastaneden çıkana dek kalacağım."

"Neden?"

"Yani, sen... Senin yanında olmak istiyorum."

"Benim bir şeye ihtiyacım yok. Sana yatalak olmadığımı söyledim. Steckton'a dönüp kendi işine baksan iyi edersin." Bu bir emirdi.

Ayrılmadan evvel, geleceğine dair emin olmak istediğim şeyler vardı. "Baba Ford senin işinden ayrılacağını söylüyor."

"Ayrılmayacağım. Çünkü çoktan ayrıldım."

"Ama ne yapacaksın? Yaşamak için?"

"Yaşayacağım." Palavra atmıyor, yalnızca açıklamada bulunuyordu.

"Ama Bailey, iyi kazanıyordun, öyle değil mi? Oldukça iyi kazanıyordun."

"Yemek servisi yapmakla ilgili bana nutuk atamazsın. Sen hayatın boyunca kızartma yapabilirsin, eğer bu kadar aptalsan tabii, ama ben değilim."

Hakaretine katlanmayı reddettim. "Eğer bilmek istiyorsan artık yemek yapmıyorum. Sacramento'nun kenar mahallelerinden birinde, genelevde çalışıyorum."

“Nerede?” Oturduğu yerde doğrulup üzerime eğildi. “Ne yapıyorum dedin?”

Çok ileri gittiğimi biliyordum. Tepeden aşağı yuvarlanmaya başlamış bir kaya parçasıydım ve artık durmama imkân yoktu.

“Kadınlar genelevde ne yaparlar?” En iyi savunma yöntemi kendini beğenmiş oynamaktı.

“Seni aptal şey. Seni geri zekâlı. Fahişelik yapıyorsun demek. Benim biricik salak kız kardeşim.”

Tavırları küçümseyici ve soğuktu. Öfkesi eskiden ateş dolu olurdu; şimdiyse sözcükleri kullanma şekli keskinleşmişti ve boynu kaskatı halde, bana tepeden bakıyordu. “Seni kim pazarlıyor?”

“Bailey, düşündüğün gibi değil.”

“Seni kandıran o çok akıllı herif kim?”

“Bailey, onun başı dertte ve ben yalnızca bir aylığına ona yardım ediyorum.”

“Adı ne?” Alaycı bir ses tonuyla konuşmaya devam etmesine rağmen buzları bir miktar çözülmüştü. “Bana onun adını söyle.”

“L.D. Tolbrook. Yaşlı biri.”

“Ne kadar yaşlı?”

“Kırk beş yaşlarında.”

“Sana ne tür uyuşturucular verdi?”

“Anlamıyorsun. Ot içmemi bile engelledi o. Düzgün ve...”

“Ot yok mu? O zaman sana bir çekimlik kokain kullandırması an meselesidir.”

“Bailey.” Bailey’nin L.D. hakkında kötü düşünmesine dayanamıyordum. “O bir... O bir kumarbaz ve kodamanlarla başı dertte. Bu yüzden de ona bir ay boyunca yardım etmeyi önerdim, ardından da evleneceğiz.”

Bana doğru eğildi ve buz gibi bir sesle, “Evlenmeyeceksin,” dedi.

“Evet, evleneceğim. Evet...”

“Sana ne yapacağını söyleyeyim. Stockton’a gidip, bebeğini alacaksın. Ardından L.D.’yi bulacaksın. Ona, artık kodamanlar konusunda endişelenmemesi gerektiğini söyleyeceksin. Artık tek bir genç adamla ilgili endişelenmesi gerektiğini. Yalnızca bir tane. Ve ona benim ne kadar ufak tefek olduğumu anlatacaksın. Ayrıca ona, senin benim lanet olasıca küçük kız kardeşim olduğumu söyleyeceksin. Ardından otobüse binecek ve eve döneceksin. Yeterince açık mı, Marguerite?”

Eski Bailey’nin de annem kadar vahşi olabileceğini biliyordum, bu yeni hali ise daha ölümcül görünüyordu.

“Açık mı?”

“Evet.” Tek söyleyebildiğim buydu. Stockton’a vardığımda L.D.’ye Bailey’nin her şeyi yanlış anladığını, bu yüzden bir süreliğine San Fransisco’ya geri döneceğimi söyleyebilirdim. Bailey sakinleşince, ona geri döneceğimi. Yokluğum onu bana daha düşkün hale getirecek ve benim de abimi toparlayabilmek için daha çok şansım olacaktı.

Bailey bana otobüs yolculukları ve bebek bakıcısı için para verdi. Öğlen otobüsüyle Stockton’a doğru yola çıktım.

Koca Mary'nin evi tipik bir küçük kasaba bloğunun köşesinde yer alıyor ve ahşap kulübeler öğleden sonra güneşinin altında hayal meyal seçiliyordu. En son kavşağa geldiğimde evi geçmiş olduğum sonucuna vardım. Zihnim diğer şeylerle meşguldü, o yüzden dönüp evi göremeyince, yanlış sokakta olduğuma karar verdim. Sokak isimlerine baktığımda ise doğru yerde olduğumu gördüm. O halde ev neredeydi? Geri döndüm. İşte şurada ufak, beyaz demiryolu kulübesi vardı. Şurada ise çitle çevrili bahçesi olan ev. Burada ise... Ama bu Mary'nin evi olamazdı. Pencerele-
rin üstüne tahtalar çakılmış ve kapının üzerine iki geniş kalas X şeklinde çivilenmişti.

Koca Mary'nin komşusu iki ev de boştu. Gıcırdayan basamakları inip çıkarken ve pencerelerden içeriye görmeye çalışırken nefes almayı unutmuş olabilirdim. Dünya yörüngesinden çıkmış ve hayatın akışı yavaşlamıştı. Sokaklar ve evler, her yeri kaplamış yabani otların arasında duran kırık oyuncaklar, eski bir fotoğrafın içindeki objeler gibi durağandı.

“Ne arıyorsun?”

Sokağın karşısındaki verandada duran kadına döndüm. Zaman öyle garip bir şekilde ilerliyordu ki, bir dakika boyunca kadını süzecek şansım oldu. Şişmandı, beyazdı ve çiçekli bol bir sabahlık giyyordu. Uzaktan dostane görünen çehresini ve koltukaltılarını ıslatmış teri seçebiliyordum.

“Bebeğimi.” Ama sözcükler ağızımdan çıkamadılar. Bir kere daha denedim ve kelimeler çıkmayı reddetti. Adeta donakalmıştım. Korku içinde kadına baktım.

“Buraya gelin, bayan.”

Emretmişti ve ona karşı koyacak gücüm yoktu.

“Koca Mary’yi arıyorsun, değil mi?”

Başımı salladım.

“Üç gün önce taşındı. Büyük bir kamyon geldi ve her şeyi aldı.”

Onu sorgulamam için bana zaman vermeliydi. Birkaç saniye sonra sözlerine devam etti: “Sen annesinin, değil mi?”

Başımı salladım.

“Diğer aileler gelip gittiler, ama senin küçük oğlun için gelmediğini fark ettim. Üç yıl önce bana ‘her şeye burnunu sokan kaltak’ dediğinden beri Mary’yle konuşmuyoruz küfürlü konuşmayı severdi. Ama ben küslüğü bozdum ve çocuğu nereye götürdüğünü sordum. Bana, senin çocuğu ona verdiğini söyledi. Çok meşgul olduğunu söyledi. Nereye gittiğini sordum ve bana bunun beni ilgilendirmedğini söyledi. Ama Bakersfield’da bir abisi olduğunu biliyorum.”

Sanki radyoda anlatılan bir masalı dinliyor ve tüm bunların gerçekten olduğuna inanamıyordum.

“Eğer polisi aramak istiyorsan, içeri gir. Sana biraz limonata vereyim... onları beklerken içersin.”

‘Polis’ kelimesi beni kendime getirdi. Zihnim yavaşça çalışmaya başladı. Koca Mary bebeğimle yalnız kalmış ve aynı zamanda yalan söylemişti. Ardından da onu kaçırmıştı. Eğer polis gelirse

beni işimle ilgili sorgulardı. Fahişelik (kabul etmem gerekirdi ki) annelik yapmaya uygun bir meslek değildi ve onu alıp beni de hapse tıklarlardı.

“Senin için onları arayayım.” Kadın, sırtı ter içinde geceliğiyle arkasını döndü.

Kapıya varmamıştı ki sesimi güç bela çıkarabildim. “Hayır, teşekkür ederim. Onun nerede olduğunu biliyorum, her şey yolunda.”

“Nerede peki?” Duyduğu şüphe tiksindiriciydi.

“Ben de zaten oraya gidiyorum. Biraz güneyde kalıyor. Bataklıkta oralarda.” Ona el salladım. “Yine de teşekkürler,” deyip sokak boyunca yürümeye başladım.

L.D.’nin arabası evinin önündeydi. Planım, evin kapısını çalmak ve eğer karşıma karısı çıkarsa, eski bir dost olduğumu ve ona bir arkadaşından haber getirdiğimi söylemekti. Ona hızlıca Koca Mary ve bebeğimi anlatacaktım, o da ne yapmamız gerektiğine karar verecekti. Hiç ağlamadığım ve o ihtiyar karısından korkmadığım için kendimle gurur duyuyordum.

Otuzlarında, sevimli, açık kahverengi tenli bir kadın açtı kapıyı. Bukle bukle omuzlarına düşen siyah saçlarıyla bana Hedy Lamarr’ı anımsatmıştı.

“L.D.’yi mi görmek istiyorsun? Adın ne?”

O da, L.D. gibi heceleri ağzında yuvarlayarak konuşuyordu.

“Benim adım Rita.”

“Ah.” Dudakları gerildi. “Demek Rita sensin. Bir dakika bekle. Lou’yu çağırayım.”

Kapıyı kapadı ve dışarıda bekleyip, bebeğimi nasıl bulacağımızı düşündüm.

“Rita.” L.D. kapıyı açıp yalnızca üst bedenini görebileceğim kadar aralık bırakarak bana baktı. “Sana evime gelebileceğini kim söyledi?”

“Ona bir arkadaşın olduğumu söyledim, L.D. Bebeğim...” diye fısıldadım.

“Evime gelmekten başka yollar olabileceğini düşünemedin mi?”

“Yardıma ihtiyacım var, L.D. Seninle konuşmam lazım.”

Verandaya çıktı ve ardından kapıyı kapadı. Yüzünü yüzüme yaklaştırdı ve eğri büğrü dişlerinin arasından konuştu.

“Şimdi sana kuralları açıklayayım, seni aptal küçük fahişe. Burası benim evim. Fahişeler adamların evlerine gitmezler. Karımla konuştun. Fahişeler adamların karılarıyla konuşmak için ağızlarını açamazlar.” Dudaklarını büküp homurdandı. “Clara üç senedir benim sevgilim ve o bile karımla tanışmadı. Sen bir haf-talığına ortadan kayboluyorsun ve buraya gelecek yüzün... Evine git. Vaktim olduğunda oraya gelirim.”

Eve girdi ve kapıyı çarptı.

Hüngür hüngür ağlamak istedim.

İşte yine aptallık etmiştim. Ve aptallığım yüzünden bebeğimi kaybetmiştim. L.D. Tolbrook’u zihnimden silmeye çalıştım. Pek parlak biri olmadığı kesindi. Onun için her şeyi yapabilecek bir kadını olmuştu. Ve bunun karşılığında benim sorunlarımı din-leyecek nezaketi bile gösteremeyecek kadar duygusuzdu. Ayrıca Clara’nın sevgilisi olduğunu saklayarak yalan söylemişti.

Ne yazık. Genç bir kızı kurnazlıkla kandırmanın, geçimini kadınlar üzerinden sağlamanın onurlu bir şey olduğunu düşünüyordu. Bunu yıllardır yaptığı açıktı. Muhtemelen Güney’de beyaz kadınlarla başlamış, onların bedenlerini ve paralarını satın alarak, onu aşağılayan, görmezden gelen ve durumunu kötüleştiren beyaz adamlardan öç aldığını düşünmüştü.

Eminim ki Clara, ‘babacığı’yla birlikte benim aptallığıma güler-lerken burnunu oynatıp durmuştu. L.D.’nin karısı ise üzerindeki kışkırtıcı, beyaz elbiseyi benim kazandığım parayla almış olabilirdi.

Ondan bir yalancı ve bir kadın tüccarı olduğu için tiksiniştim, ama kıymetli özelliklerime gereken önemi gösterip beni kendisine saklayamayan bir aptal olduğu için ondan nefret ediyordum.

Sonunda rahatlık ve romantizmle dolu bir hayata ulaşma umuduyla L.D.'nin planlarını kabul etmeme neden olan açgözlülüğü düşünmüyordum. Pek çok genç kadın gibi ben de bana kendimi June Allyson gibi hissettiren bir senaryoda güzel bir oturma odası, kaşmir kazaklar hediye edecek bir erkek hayal etmişim ve bu hayata kavuşabilmek için her şeyi yapabiliirdim.

Bailey'yi ya da annemi arayamazdım. İyi durumda olsalar bile, onlara aptallığımdan ötürü bebeğimi kaybettiğimi itiraf edemedim.

Yürüdükçe, L.D.'ye duyduğum öfke dindi ve dış dünya tekrar görüş alanıma girmeye başladı. Hüsrana dolu gözyaşlarımla kaldırımda eriyip gitsem dahi bu, bebeğimin hâlâ kayıp olduğu gerçeğini değiştirmiyordu. Ya da son kaybımın ardından, bebeğim ve boynuma dolanan kolları olmadan yıkıcı bir şekilde yalnız olduğum gerçeğini. Tüm yük benim omuzlarımdaydı.

Eski odamda uyuyup, ertesi sabah Bakersfield'a gitmek için yola çıkmaya karar verdim. Koca Mary'nin onu Oklahama'ya götürmüş olabileceği fikri, vızıldayan bir sinek gibi beynimde dolanıyordu.

L.D. ile yaptığımız geceyarısı yolculukları sırasında bu ufak Güney California kasabası bana gerçekdışı ve hayali gelmişti; şimdi otobüs camından bakarsak Arkansas geçmişimden fırlamış kaba ifadeli beyazlarla ağzına kadar dolu ve kasvetli bir yerdi.

Zenci bir adam arabasıyla beni Cottonwood Yolu'na kadar götürdü.

"Eğer abisi tarımla uğraşıyorsa, buralarda bir yerlerde oturuyor olması lazım. Adını bilmiyor muydun?"

“Hayır, ama bir şekilde bulurum.”

Eski püskü arabasını, üzerinde ‘Ev Yemeği’ yazan bir kafenin önünde durdurdu.

“Pekâlâ, Tanrı yardımcın olsun. Burayı bir dene. Ama dikkatli ol. Bunlar biraz kaba saba insanlardır.”

Ona teşekkür ettim ve arabasıyla uzaklaştı.

Genç garson kız müzik kutusunun üzerinden, “Burada Mary Dawson’ı tanıyan birileri var mı?” diye seslendi.

Konuşmalar azaldı ama kimse cevap vermedi.

Kız sözüne, “Bu kadın bebeğini arıyor,” diye devam etti.

Yüzler yumuşadı ama yine de kimse cevap vermedi.

“Onu kimse tanımıyor, tatlım. Buckets’a da bir sor istersen.”

Beni birkaç blok ötedeki kirli, ucuz bara yönlendirdi.

Yapay karanlığın içinde eski Blues şarkıları duyuluyordu ve tezgâhın ardında iri yarı bir barmen bir o yana bir bu yana gide-
rek etrafı düzenliyor, bira şişelerini kaldırıyordu. Bütün tabureler
gülen ve müdavimlere özgü bir yakınlıkla sohbet eden kadın ve
erkekler tarafından işgal edilmişti.

“Mary Dawson mı? Mary Dawson.” Barmen hafızasını yok-
larken ismi tekrarladı. “Hayır, bebeğim, Mary Dawson diye birini
tanımıyorum.”

“Ona Koca Mary diyorlar.”

“Koca Mary. Hayır, Koca Mary diye birini de tanımıyorum.”

“Bebeğim onda. Onu Stockton’dan alıp götürdü.” Bir kasır-
ga karşı nefesimi üflüyormuşum gibi hissettim.

Kuşkusu dinince yüzü yumuşadı. “Nasıl biri?”

“Benim kadar uzun boylu. Ben gibi uzun...” –sözlükten fır-
lanmış gibi konuşmak istemiyordum- “ama daha iri. Buralarda
tarımla uğraşan bir abisi var. Oklahama’dan geliyorlar.”

Adamın gözünde bir ışık belirdi. “İçki içer mi?”

“Çok sık değil, ama içtiği zaman çok içtiğini söylerler.”

“Kahve fincanında mı?” Gülümsedi.

“Evet.” Ona sarılmak istedim.

“Yaşlı John Peterson’ın kız kardeşi. Evet, bebeğim. Buradan üç mil kadar uzakta yaşıyor.”

Geçmişte, ne zaman bir zorluktan kıl payı kurtulsam Tanrı’ya şükrederdim. Bu defa ona düzenli olarak kiliseye gideceğimin sözünü verdim.

“Bana tarif edebilir misiniz?”

“Ah, o kadar yolu yürüyemezsin. Bekle bir dakika.”

Müzik kutusunun üzerinden bir adama seslendi. “Buddy.”

Adam bize döndü ve bara doğru geldi.

“Küçükhanım, Buddy taksi hizmeti sunar... Buddy, John Peterson’ın evinin nerede olduğunu biliyorsun, değil mi?”

Buddy başını sallayarak onayladı.

“Onu oraya götür, olur mu?”

Buddy bir kere daha başını salladı.

“Size iyi davranır, küçükhanım, iyi şanslar.”

Barmene teşekkür ettim ve Buddy’yi hurda arabasına dek takip ettim. Yol boyunca hiçbir şey söylemedi, ama kalbim o kadar hızlı atıyordu ki, konuşsa da ona cevap veremeyebilirdim.

Sürülmüş bir tarlaylaçevrili boş bir yolda arabayı durdurdu. Çamurlu zeminin ortasına dikilmiş silik, tahta bir ev görünüyordu.

Buddy başıyla evi işaret etti. “Burası. Dönüşte seni almamı ister misin?”

Terk edilmiş gibi duran eve baktım ve sakinlerinin Okla-hama’ya gitmiş olabileceklerini düşündüm. Tam o sırada evden birkaç yüz metre ötede bir hareket fark ettim. Hareketin çamurda debelenen bir hayvandan kaynaklanıp kaynaklanmadığını anlayabilmek için o noktaya odaklandım.

Bir anlığına kalbim sıkıştı ve, “Bebeğim! O benim bebeğim!” diye bağırdım. Arabadan fırlayıp hemen ardından bileğime kadar

çamura batarken yeni bir düşünce üşüştü beynime: Annesinin nerede olduğunu sanıyordu acaba?

Onu yerden kaldırdım ve sıkıca sarıldım. Bedeninin heyecanla küt küt attığını hissedebiliyordum. Kollarını gerip, yüzümü görebilmek için kendini geri itti. Beni öptü ve ardından ağlamaya başladı. Uzun otobüs yolculuğu boyunca kendimi tutmuştum ama şimdi dayanamıyordum. Saçımdan bir tutam kaptı; eline dolayıp çekerken bir yandan da ağlıyordu. Saçıma elinden kurtaramıyor ya da başımı uzaklaştıramıyordum. Terk edilmesinin acısını çıkarırken öylece durup onu kollarımda tutmaya devam ettim. Ona karşı işlediğim kabahatin içimde yarattığı dalgalanmalar serbest kalmıştı; hüngür hüngür ağlıyordum. Onu sevmiştim ancak hiçbir zaman bir birey olarak görmemiştim. Benim oğlum, tatlı bebeğim, sevimli oyuncağım, yüküm olmasının ötesinde bir hayatı olduğunun ve olacağının farkına daha önce varamamıştım. Bakersfield'in yakınındaki sürülmüş tarlaların ortasında her insanın benzersizliğini anlamaya başladım. O üç yaşındaydı, ben ise on dokuz ve onu bir daha benim sevimli bir uzantım olarak görmeyecektim.

Koca Mary kırıldı kırılacak mutfak masasına yaslandı. "Bir kötülük etmek istememiştim. Onu sevdim yalnızca. Ona iyi baktım. Bunu biliyorsun."

Koca suratı pasta hamuru gibi çökmüştü ve titriyordu. "Neden bir süre daha benimle kalmasına izin vermiyorsun?"

Kollarımın arasındaki Guy'a baktı ve sesi bebek konuşmasına dönüverdi. "Cicim, Koca Mary'nin yanında kalmak istemiyor musun? Burada kalmak istediğini söyle anneciğine."

Kolları boynuma kenetlenmişti.

"Onu götürüyorum, Mary."

Gözyaşlarını durduramıyordu. "Yalnızca bir gece burada kalmanız... yalnızca bir gece?"

“Taksi bekliyor.” Kapıya doğru ilerledim.

“Peki, bekle de eşyalarını toparlayayım.”

“Hayır, gerek yok. Gitmemiz lazım.”

Bana doğru hamle yapacakken ama kendine hâkim oldu.

“Benden nefret etmiyorsun, değil mi, Rita? Benden nefret etmemen için Tanrı'ya yalvarıyorum.”

“Senden nefret etmiyorum, Mary.”

“Diğerlerinin arasında en tatlı olan oydu. Sen de hep bir yerlere gidiyordun.”

“Anlıyorum, Mary. Hoşça kal. Hoşça kal de Guy.”

“Hoşça kal.”

Buddy bizi otobüs durağına bıraktı ve çamurlu bebeğimle beraber yeniden San Fransisco yollarına düştük.

Evde hayat devam ediyordu. Annem geri dönmüştü. Plakçalarda durmaksızın plaklar dönüyor, yemek kokuları odadan odaya taşınıyor ve kadehlerin içindeki buzlar kar tanecikleri gibi hafifçe sallanıyordu.

Bailey dairesinden ayrılmış ve eşyalarını eski odasına taşımıştı. Anneme iş aradığını söylemiş, odasının kirasını ‘birikmiş parası’ndan ödemeye başlamıştı. Boz ve kömür grisi, tek düğmeli takım elbiseler giyiyordu artık; yamalı pantolonlar ve rengarenk yelekler başkalarına verilmişti. Tebessümleri daha nadir ve farklıydı. Baba Ford çok müstehcen ya da demode bir şey söylediğinde, Bailey farkına varmıyor gibi yapıyordu. Benimle konuşurken gözlerime bakmıyordu; boyuma ve küstahça tavırlarıma sataşması ise sona ermişti.

Ben de iş aramaya başladığım için ona nerede işbaktığını sordum.

“Sokaklarda. Bir miktar para bulacağım, ardından New York’a gideceğim.”

Garsonluk yapmak ve müşterileri eğlendirmek için şarkı söylemekten başka ne yapabilirdi ki?

“Aklımı kullanabilirim. Sana bilginin, piyasasına göre nakde çevrilebileceğini söylemiştim. Kazanılmayı bekleyen paralar var ve ben de biraz kazanma niyetindeyim.”

“Bailey, pezevenklik yapmayacaksın, değil mi?”

“Seni düzeltmeme izin ver. Pezevenkler kadınlardan nefret eder ya da onlardan korkar. Ben kadınlara saygı duyuyorum ve tanıdığım en fena kadın annemken bir kadından nasıl korkabilirim?”

Bana sertçe baktı. “Sana bir şey daha söyleyeyim, bir fahişe dünyadaki en mutsuz ve en aptal yaratıktır. Tüm istediği, ilk uykuya dalan ve en son uyanan olup, birini bir şeylerden ötürü haklamaktır.”

O gruba dahil edilmek istemiyordum, ama sonuçta Clara’nın evinde yaşamıştım.

“Senden bahsetmiyorum. Fahişe zihniyeti diye bir şey var. Ona yeni bir çamaşır makinesi alması şartıyla kocasıyla yatağa giren ev kadınları var. Ya da maaşına zam almak için patronuyla yatan sekreterler. Lanet olsun, sen fahişe olmak için hem çok zeki, hem de çok aptalsın. Asla. Bunu bir daha yapmanı istemiyorum.”

Benden on beş santim kısa ve bir yaş büyüktü, ama her zamanki gibi son sözü söylemişti. Sonradan onu düşündüğümde, zihnimde daha da büyükmüş gibi canlanıyordu.

Hayatının aşkının ölümünün verdiği acıya dayanmıştı ve yaşamaya devam ediyordu. Elbette aksıyor ve benim onaylamadığım bir koltuk değneği kullanıyordu ama kendini bırakmamıştı. Geleceği için planları vardı. Ağır uyuşturucuların, onları kullanan insanlar kadar kötü olamayacakları sonucuna vardım. O kadar korkutucu ve tiksindirici görünen pis, perişan kılıklı, kokulu uyuşturucu bağımlıları doğuştan tembellerdi. Muhtemelen uyuşturucu kullanan ve yaşam standartlarını düşürmeyen pek çok insan

da vardı. Kendi tecrübeme dayanarak esrarın tehlikeli olmadığını biliyordum, o halde eroin ve kokain de aşırı ahlakçılar tarafından yayılan söylentilerin kurbanları olabilirdi. Her ne olursa olsun, insanın dertlerle dolu dünyada ona yardım edecek bir şeye ihtiyacı oluyordu. Fermente edilmiş meyveler, mısır, pirinç ve patatesler. Scotch viski ve sihirli mantarlar. Neden afyon çiçeğinden artakalanlar da olmasındı ki?

Yoksul kenar mahallelerdeki evlerinden ayrılabilen ve onlara soğuk davranan beyazlarla rastlaşan hizmetçiler ve kapıcılar, fabrika işçileri ve bina sorumluları kendi kendilerine, her şeyin aslında görüldüğü kadar kötü olmadığını söylüyorlardı. Acımasız üstlerine yalandan gülümsüyor ve cumartesi akşamları, tüm bu yalanlarını onlara unutturacak en pahalı içkiyi satın alıyorlardı. Sonsuz labirentin içinde kilitli kalan ve ne etliye ne sütlüye karışan diğerleri ise tüm umutlarını Tanrı'ya bağlıyorlardı. Pazar sabahları onun iyiliğine sığınarak avazları çıktığı kadar bağıryorlar ve öğleden sonralarını, ertesi gün patronun sınavından geçecek olan kolalı üniformalarını hazırlayarak geçiriyorlardı. Çekingen ve korkaklar acılarını yatıştıran bir şeylere sıkı sıkıya tutunuyorlardı. Ben ise ne çekingendim ne de bir şeyden korkuyordum.

Fillmore Sokağı boyunca çeşitli işlere başvurdum. Ne mahalle kuaförü ne de plak dükkânı bir müdireye ihtiyaç duyuyordu. Tanıdığım bir emlakçı, Oaklandlı bir iş adamı olan arkadaşının, sahip olduğu restoranın işletmeciliği için soğukkanlı birini aradığını söyledi. Büyük şehirlilerin ufak kasabalara karşı hissettiği küçümsemeyle doldum; San Fransisco'da, Oakland'ın Körfez Köprüsü'nün diğer tarafında, şehirli entelektüellerden gelen iğneleyici sözleri kabul etmek için yer aldığı düşünülürdü. Ancak işletmeciler dünyasında yükselme şansı göz ardı edilemeyecek kadar cazipti. İş becerememe ihtimalini pek de göz önünde bulundurmadım. Sonuçta, her ne kadar tecrübelerimin arasında

restoran işletmeciliği yer almasa da, yürek parçalayıcı pek çok olay atlatmıştım ve kendimi sorumluluk alabilecek kadar olgun hissediyordum.

Oakland'a giden trene bindim.

James Cain geniş kelime haznemden etkilenmişti; ben ise ön iki dişinin yerinde parıldayan yarım karat elmaslara bayılmıştım. Herhangi bir referans istemedi ve haftada yetmiş beş dolar ile tüm yemeklerimi karşılamayı önerdi.

İri yarı, hayata gülmeyi bilen ve işleriyle ilgili her türlü detayı aklında tutabilen, nazik bir adamdı. Kuru temizlemecileri, bir ayakkabı tamircisi ve restoranın hemen yanında bir kumarhanesi vardı. Takım elbiseleri terzi elinden çıkmaydı ve onları doğal bir zarafetle taşırdı. Dudaklarını elmaslarını örtecek kadar sıkı sıkıya kapasa ya da başka bir dünyada yaşasaydı, Wall Street'te büyük kazançlar elde eden bilgili bir borsacı olabilirdi.

Cain's, geniş porsiyonlarda iyi pişmiş Güney yemekleri servis ediyordu ve etrafta yaşayan müdavimleri arasında popülerdi. Cain üç adet adı sanı bilinmeyen ödül dövüşçüsü getirmişti ve onları şampiyonaya hazırlıyordu. Restoranı geliştirmek ve spor salonunda tanıştığı başarılı beyaz dövüş organizatörlerine verdiği akşam yemeği davetlerini büyütme istiyordu.

Kırmızı deri kaplı bölmede oturup konuştuk. "Çorba olmalı. Ve salata. Bir menümüz de olmalı." Onunla çalışmaya gittiğimde, günün yemekleri kapının yanında duran bir kara tahtaya yazılıyordu.

BOYUN HAŞLAMA
PİRZOLA
DOMUZ İŞKEMBESİ
DOMUZ PİRZOLA
KIRLANGIÇ BALIĞI

İşimde iyi olmaya kararlıyım ama başlangıç yemeği olarak hangi çorbanın hangi salatayla iyi gideceğine karar veremiyordum. Çorba benim gibi bir Güneyli için, kendi başına bir başlangıçtı ve salata da çoğunlukla patates ya da lahanadan yapılırdı. Et suyu çorba önerdim. Cain gülümsedi ve aşçıya yemek olarak onu hazırlamasını söyledi.

“Karışık salata. Rokfor soslu.”

Cain aşçıyı başıyla onayladı.

Ona aynı zamanda beyazların kafelerinde nadiren domuz işkembesi ya da boyun haşlama piştiğini söyledim.

Şefe bu yemekleri menüden çıkarması söylendi.

“Fazlasıyla omlet, ciğer ve domuz pastırması yiyorlar. Kremalı mantarlı tavuk yemeğini de bol bol yapmanızı öneririm.”

Cain’in keskin zekâsı onu Oakland’ın büyük iş adamlarından biri yapmıştı ve iş gücünün eşit dağılımı teorisini benimsemiş biriydi. Menü tasarımını ve planlamasını bana bıraktı.

Bir ay içinde müşterilere, Eski İngiliz yazıyüzüyle basılmış büyük menülerde seçenekler sunulmaya başlandı:

Kral Usulü Tavuk

İrlanda Yahnisi

Dana Kotlet

Biftek

Şeftalili Tatlı Patates Turtası

Paça ve Hardal Otlı Çorba (kapıları açtıktan sonra bir saat içinde tükeniyordu)

Restorandaki yoğunluğum azalmaya başladığında kumarbazları dikkatle inceleme şansım oluyordu. Diz izi çıkmış, üstlerinden düşen iyi kesimli pantolonları, çözülmüş ve boyunlarından gömleklerinin önüne doğru sarkan, unutulmuş el boyaması ipek

kravatlarıyla rüzgârlı California sabahlarında restorana gelirlerdi. Titreyen elleriyle masa örtülerine kahve döktükleri zaman, garsonlar hiçbir ayıplama belirtisi göstermeden hemen taze kahve servisi yaparlardı.

Kazananlar ve kaybedenler eşit derecede perişan görünüyorlar ama çevrelerindeki sayesinde ayırt edilebiliyorlardı. Fakirleşenler, üçkâğıtçılar ve önemsiz kaybedenler tüm dikkatlerini vererek onları dinliyor, onlar için sandalyelerini çekiyor ve ağır hareket eden garsonlara daha hızlı servis yapmaları için bağırıp çağırıyorlardı.

Yemek masalarında pezevenkleriyle buluşan sokak kadınları (Cain restoranda fuhuşa izin vermezdi ve kadınlar kumarhane-ye alınmazlardı) özellikle ilgimi çekiyordu. İçeri yorgun argın, gecenin büyüğü yüzlerinden, coşkusu kalçalarından silinmiş halde giriyorlardı.

Oyalanmak için viski içen adamlar kadınların parasını elden alıyor, tek tek sayıyor ve ardından dalkavuklarından birini yakındaki içki dükkânına yollayıp tadımlık bir şeyler aldırıyorlardı. Kadınların suratlarından gurur ve mağlubiyet taşıyordu. Başarılı ve güvenilir fahişeler olduklarını ispatlamışlardı, fakat aynı zamanda adamların tüm akşamın kazancını alıp kumar masasına oturacaklarını ve kendilerinin da bitkin halde boş yataklarına yollanacaklarını biliyorlardı.

Ağır uyuşturucularla kafayı bulmuş bir pezevenk, kadınına asla dikkatsizce muamele etmezdi. Sabırsızca beklerken bol şekerli kahve içerdi. Kadını camın önünden geçer geçmez ayağa kalkar ve ufak hesabı öderdi. Kadın kapıda beklerdi ve ikili hevesle yürürdü. Ücreti kararlaştırmak için acele ettiklerini bilirdim. Kadının adamı almaya gelmeden evvel gerekli bağlantıları sağladığını bilirdim. Bilirdim, ama bunda yanlış bir şey göremezdim. En azından onlar bir çiftti ve birbirlerine ihtiyaçları vardı.

Cain kendini dövüşçülerine kaptırdığı için, restoranda her şeyin o kadar da yolunda gitmediğini fark edecek vakti kalmıyordu. Kuru temizlemeci ve kumarhanenin işletmecileri geleneksel çizgilerini bozmuyorlardı ve işleri yoğun bir şekilde ilerliyordu.

Onunla konuşmam gerekiyordu.

“Bay Cain, korkarım bu ay, biz, ee, biraz geriledik.”

Düşündü. “Para kaybettik, öyle mi?”

“Evet. Aslına bakarsanız, menü müdavimlere pek de hitap etmedi ve onları kaybetmemize degecek kadar yeni müşteri de kazanamadık.”

“Ne demek istediğini anlıyorum.” Anlamıştı da. “Senin yaptığın düzenlemeyle bir ay daha devam edelim. O geç öğrenen adamlara, daha iyi yemek yemeyi öğrenmeleri için bir şans daha verelim.”

Çatalını yeşilliklere daldırdı ve salatanın suyuna ufalanmış mısır ekmeği attı. “Bazı insanlar hayattaki güzel şeylerin keyfini çıkarmayı bilmiyorlar.”

İkinci ayda restoranda işler daha da kötüleşti ve Guy’ı her gün restorana getirip ona biftek yedirmeme, benim de dana kotlet yememe rağmen şef buzdolabının bozulmak üzere olan yiyeceklerle dolu olduğundan yakınıyordu.

Bay Cain endişelenmememi söyledi. “Şehir merkezine inip yemek yemeye korkuyorlar, aynı yemekleri mahallelerine götürsem de yemeyecekler anlaşılan. Bana uyar. Ben elimden geleni yaptım.” Aşçıya buzdolabını temizlemesini ve eski menüye dönmelerini söyledi.

“Araba kullanmayı biliyor musun?”

“Evet.”

“Sabahları arabayı alıp boksörlerimi evlerinden almanı istiyorum. Onları Merrit Gölü’ne götür. Senin gözetiminde koşacaklar. Göl etrafında koşmayı bitirdiklerinde onları topla ve spor salo-

nuna götür. Ardından evime gelip beni al, ben seni evine bırakıp oradan spor salonuna geçeceğim.”

Yaşasın! Sonunda! Artık bir özel şofördüm.

Cadillac'ı karanlık virajlarda yavaşça yönlendiriyordum ve nefes nefese soluyan üç adamın sesleri, dalgaların yumuşak vuruşlarına karışıyordu. İki boksör, sabahları onları köhne otellerinden aldığımda somurtkan homurtular çıkaran iri yarı, kaslı ağır sıkletlerdi. Tatlı ufak hafif sıklet Billy yan koltuğumda benimle şakalaşırken, diğer ikisi arka koltukta devasa siyah anıtlar gibi otururlardı.

“Bebeğim, aparkatımla onları yıkıp yok edeceğim... Yumruklarımla onların şişman vücutlarını parçalara ayıracağım.”

Billy bana Bailey'nin eski hallerini anımsatıyordu ve onu dövüşürken izlemeye karar vermiştim.

Cain bana kahverengi süet bir takım ve ona uygun fötr şapka satın almıştı. Ayakkabılarım, eldivenlerim ve cüzdanım da süetti ve çok şık olduğumu biliyordum.

Bay Cain ve onunla birlikte puro içip, göz kamaştırıcı ışıkların arasından birbirlerine avuç dolusu para geçiren dört şişman ve yaşlı adamla birlikte en ön sıraya oturdum. Salonun içindeki ısıık seslerini dinler ve oturup kalkan, koşturan kartondan silüetler gibi görünen insanların coşkulu hareketlerini seyrederken, daha evvel dövüş izlememiş olmakla aptallık ettiğimi düşündüm.

Işıklar kısıldı ve beyaz şortunun içinde Billy koşarak ringe geldi. Siyah şort giymiş bir başka ufak tefek boksör de diğer kordardan koşup iplerin arasından ringe süzülüverdi.

Ahbab çavuşlarıyla birlikte para işlerini tartışan Cain'e döndüm.

“Billy bu. Neden seyretmiyorsunuz?”

Işıklandırılmış ringe baktı ve ardından bakışlarını elindeki para tomarına indirdi.

“Bu yalnızca ön eleme,” diye mırıldandı.

Maçın hakemi iki adamın de ellerini yukarı kaldırdı ve gongu çaldı. Boksörler hafifçe çömelip kollarını vücutlarının iki yanına doğru çektiler. Farklı tıraş losyonlarının kokularını ayırt etmeye çalışmışçasına öne ve arkaya eğilerek alanda daireler çiziyorlardı. Siyah şortlu kaba bir hamleyle sol yumruğunu Billy’nin kaburgalarına indiriverdi.

Gümmm!

Geri çekildi ve Billy doğrulmaya çalışırken, sağ yumruğuyla onun çenesine vurdu.

Çılgılığım yükseldi, ancak salonun gürültüsünün arasında izi dahi kalmadı.

Billy bir an sendeleyerek, dayanacak bir duvar ya da omuz aradı.

“Vur ona, Billy.” Ayaktaydım ve ringe tırmanmaya hazırdım.

Siyah şortlu sıçrayarak geri gitti ve ardından yine yaklaştı. Resmî bir duyuruya karşılık veriyormuş gibi, dövüş taraftarları dikkatlerini bu çarpışmaya vermişlerdi. Kalın ve gür sesleri hafifledikçe, boksörlerin ayak hareketlerinin sesini duymaya başladım. *Tap-tap, tap-tap-güm.* Dünya üzerinde bir adamın başka bir adamın göğsüne savurduğu yumruğun sesi gibi bir ses yoktu. Aslanlar kükreyebilir, çakallar uluyabilirdi, ancak iki insan arasındaki güç savaşının titreşimleri, beni mide bulandırıcı ve yepyeni bir dehşetle tanıştırmıştı.

Güm! Güm! Pat! Pat! Ooo!

Billy’nin ufak bedeninden nefesi çekiliyordu ve kumarbazların soğuk bakışları altında vals yapan kişinin Bailey de olabileceğini biliyordum.

“Cain, durdur onları.” Patronuma ve Billy’nin sahibine dönüp tepelerine dikildim.

Gözlerinin önünde delirmiş bir yabancıymışım gibi baktı bana.

“Ne? Ne? Otur ve sakinleş.” Dişleri göründü ve şişman suratı karanlıkta parlayıverdi.

“Durdur onları,” dedim. “Bu adam Billy’yi öldüresiye dövüyor.”

“Kapa çeneni.” Arkadaşlarının önünde onu utandırıyordum. “Kapa çeneni ve otur.”

“Seni köpek. Seni sadist ucube köpek!” Kelimeler ringden gelen seslerle birlikte yankılanıyordu. “Ucube!” diye bağırdım ve koşmak için arkamı döndüm.

Cain kolumdan tuttu ama oradan kaçmam gerekiyordu. Diğer adamlar aralarında konuşuyorlardı:

“Bu kızın derdi ne?”

“Deli midir nedir?”

Cain, “Otur, sersem kaltak,” diye emretti.

Koridorun sonuna varmak üzereyken durdum ve bacaklarını iki yana açıp oturmuş, ringde olup bitenlerden çok kavgamızla ilgilenen adamlara doğru döndüm.

“Seni Marquis de Sade kılıklı aşağılık herif.” Süet cüzdanımı Cain’e fırlattım ve adamların üzerinden atlayarak ilerledim. Ön kapiya ulaşan koridor boyunca, her an yakalanmayı ve zavalı küçük Billy’nin öldüresiye dövüldüğü karşılaşmayı izlemek zorunda kalmayı bekleyerek koştum.

Soluklanmak için durdum ve kaç kişinin beni izlediğini anlayabilmek için etrafıma bakındım. Sıralar arasındaki bölümler boştu ve bana dönmüş olduğunu düşündüğüm yüzler hâlâ ringe bakıyordu.

Uğultunun arttığını fark ettim ve durduğum yerden baktığımda beyaz şortlunun dizlerinin üzerine çöküp iki büküm olduğunu gördüm. Siyah şortlunun ayağı sanki betona saplanmış gibiydi, öyle kendinden emin dikiliyordu.

Billy’nin kafası öne düştü ve seyirciler çığlıklarla yenilgisini onayladılar. Cain sadist bir alçak olabilirdi. Ancak yalnız değildi. Kana susamış tüm dövüş tutkunları öyleydi. Billy dahil.

Eve doğru yürürken, kendimi abimin hafif sıklet dövüş için yeterince ufak tefek ve çevik olmasına rağmen, kimsenin sosisli sandviçini kemirirken onun ölümüne dövüldüğünü seyredemeyeceğini düşünerek rahatlattım. Acımasız sokaklarda gölge dövüşü yapıp dans etmişti ve onun rakipleri, siyah şortluyu Baba Ford'dan bile az korkutucu kılıyordu. Abim tehlikeli bir hayat sürdüğü ve kimsenin önünde diz çökmediği için gururluydum.

İşimi kaybettiğimi biliyordum ve Cain'den özür dilesem işleri toparlayabileceğimi bilsem bile, bunu yapamazdım. Onun, işin ve dövüşçülerin canı cehennemeydi. Tüm tezahüratlar abime gidiyordu.

Ertesi gün Cain'den gelen mektup, direkt vuruş kadar sertti: "Rita Johnson, artık hizmetinize ihtiyaç duyulmamaktadır."

Artık bana çok tanıdık gelen bir durumdaydım yine. Ağaca çıkmış, dallarında dolaşmış, zor bir durumla karşılaşmış, belaya bulaşmıştım ama pılımı pırtımı toplayıp anneme koşmadım.

Hayatta kalma dürtüsü etrafımı sarmış ama beni ele geçirememişti. Benim kadar genç ve çocuklu kadınlar her gün hayatlarını kendi elleriyle şekillendiriyorlardı. Kimisi fahişelik yapıyor (bunun için yeteneğim vardı); kimisi hizmetçi olarak çalışıyor (garip beyaz bir aile için bu işi yapmam imkânsızdı ve beyazlara karşı negatif Güneyli tavrımı korumaya devam edecektim); kimi de yoksulluk nafakası almak için uğraşıyordu (buna boyun eğmezdim).

Bir çocuğun eksiksiz güveni, ebeveynini yepyeni bir şekle soksa da, Guy'ın kocaman gülümsemesi (annem onun bir bebeğe göre fazla güldüğünü söylüyordu) ve mutlu mizacı benim üzerimdeki mutluluk verici etkisini yitirmişti. Bana inanıyordu, ancak o bir çocuktı ve ben kendime inanmayı bırakmıştım.

Alışkanlıktan bir süre daha moralimi bozmadım ama son umudum da yerle bir olmuştu. Labirentten çıkmaya çalıştığım

her denemede, yanlış çıkışa vardığımı görmüştüm. Bir zamanlar çok canlı olan hayalgücüm artık tek bir şey bile düşleyemiyordu. Cesaretim ufacık kalmıştı. Ne yazık ki cesaretim, bana verilmiş ve sonsuza dek benim olacak ten rengim gibi değildi. Her sabah yeniden canlandırılması ve titizlikle geliştirilmesi gerekiyordu. Ve en azından birkaç başarıyla beslenmesi lazımdı. Yaşlanan bir yüz- den uzaklaşan güzellik gibi, gücüm benden uzaklaşıyordu. İçki içmiyordum ve otum kalmamıştı. Hayatımda ilk defa savunmasız bir halde oturdum ve hayatın bir sonraki hamlesini beklemeye başladım.

Troubadour Martin'i zaman zaman Cain'in yerinde görürdüm. Aşırı uzun boylu ve tehlikeli biçimde zayıftı. Benim için kullanılan 'zürafa kadar uzun' sözünü anımsatırdı bana. İşten ayrılmamın ardından bir hafta geçmişti ki evime geldi. Oturma odama yerleştik.

"Merhaba, Rita."

"Merhaba, Troub."

Sessizlik.

"Artık Cain için çalışmadığını duydum."

"Evet. O iş bitti."

Bekleyiş.

"Yeni bir şeyler bulabildin mi?"

"Hayır, biraz dinleniyorum."

Duraksama.

"Elbette."

Geciktirme.

"Belki bana yardımcı olabilirsin."

Tereddüt ettim. Bu defa yapılan ilk teklife atlamaya niyetim yoktu. Zenci ve yakışıklıydı, yüzüne ışık vurduğunda zayıf bir Paul Robeson'ı andırıyordu. Ayrıca onun içki almak için dışarı gönderilen adamlardan olmadığını biliyordum.

“Giysi ticareti yaptığımı biliyorsundur belki.”

Onun bir kumarbaz olduğunu sanıyordum.

“Hayır.”

“Kadın giysileri aldığım bir bağlantım var. Yeni.” Soru sormama fırsat vermeden başını salladı. “Tahrik eden şeyler değil. Bir tür katalog işi. Sana neye ihtiyacım olduğunu söyleyeyim. Bak, aslında hiçbir şey yapmana gerek yok. Ben kıyafetleri getireceğim ve kadınlar buraya gelip onları deneyecek.”

Gülümsedi ve bakışlarını indirdi. Adamın Güneylilere özgü utangaçlığını gördüm ve kıyafetlerin çalıntı olduğunu anladım.

“Kadınları bilirsin. Etrafta başka bir kadın yoksa, kıyafetleri denemek istemezler.”

Bunu bilmiyordum. Bir şey söylemedim.

“Senin satış yapmana gerek yok, bunu ben halledeceğim. Sana da elime geçen paradan yüzde vereceğim. Ne diyorsun?”

Diyecek bir şey yoktu. Kabul ettim.

Elime para geçecekti ve zamanım da bana kalacaktı. Tüm gün kitap okuyabilir, Guy'ı parka ve sinemaya götürebilirdim. Ona okumayı öğretecek vaktim olurdu. Ayrıca kimseye minnettar hissetmek zorunda kalmazdım. Troubadour bana romantik bir ilgi duymuyordu, o yüzden onunla bir ilişki yaşayıp yaşamayacağımızı dert etmeme de gerek olmayacaktı.

“Tamam, Troub. Ne zaman başlıyoruz?”

“Bu gece bir şeyler getiririm.” Kelimeler ağzında uzadı. “Ah, Rita, ah, seninle çalıştığım için memnunum. Seni her gördüğümde, ‘İşte gerçek bir hanımefendi,’ diye düşünmüşümdür. Gerçekten.”

Mahcup bir şekilde gülümsedi.

İki ay sonra gardırobum oldukça pahalı, iki ve üç parçalı elbiselerle dolmuştu. Çekmecelerim ebiseler, süveterler ve çoraplarla tıka basa doluydu ve ben günlerimi Thomas Wolfe okuyarak, Guy'la sinemaya giderek geçiriyordum. San Fransisco'ya yaptığım ziyaretlere son vermiştim. Annemin evi bir felaket önsezisiyle loşlaşmış ve Bailey hâlâ parasını denkleştirmeyi başaramamıştı. Daha da zayıflamıştı ve kıyafetleri üzerine bol geliyordu. Gömleğinin kolları ellerinin yarısını örtüyor ve kemer bile pantolonunun üzerinden düşmesini engelleyemiyordu. Rengi solmuş ve bir zamanlar oldukça seri olan konuşması neredeyse Troub'un yavaş ritmine varmıştı. Annem ise daha hızlı konuşmaya ve parmaklarını daha gürültülü şıklatmaya başlamıştı, ancak dudaklarından dökülen kahkahalar paramparçaydı. Gerçek değillerdi.

Evde neşeden eser kalmamıştı.

Oakland'daysa hayallerim Bayan Troubadour Martin olmak üzerine yoğunlaşmıştı. Nazik, cömert ve sakindi ve her ne kadar birkaç defa gelişigüzel birlikte olmuşsak da, beni daha fazlası için zorlamamıştı. İşte ideal koca.

Troub'un oldukça ağır uyuşturuculara bulaştığına emindim. Ben ot içtiğimde bile birkaç nefes alıp gerisini bana bırakırdı. Beni eroinle tanıştırap tanıştırmayacağını görmek için beklerken, bir yandan da ona nasıl bir tepki vereceğimden emin olamıyordum. Onu kapı dışarı mı edecektim, yoksa ikimizin kafasının hayat boyu iyi olmasına yetecek kadar para kazanmış olduğunu göz önünde mi bulunduracaktım? Bir tek eroin iğnesi bağımlılık yapmazdı. Ayrıca eğer tek bir vuruş yaparsam, bunu onayladığımı kabul edecek ve ilişkimiz daha da samimi hale gelecekti. Eroinle ilgili doğrudan ona sorduğum soruları cevaplamadığı için, eninde sonunda benimle yüzleşeceği bir plan yaptım.

"Troubadour, senin başka birini bulman gerektiğini düşünüyorum."

“Neden, Rita?” Yüzünden bir şaşkınlık belirtisi bile geçmemişti.

“Benden bir şeyler gizlediğini düşünüyorum. Ya da başka bir kadının olduğunu. Ve... ve ben sana âşık olmaya başlıyorum.” Kendi kendimi ağlatmam çok da zor olmadı. Tek yapmam gereken bebeğimi ya da abimi ya da annemi ya da yaşlı L.D.’yi ya da çoktan yitip gitmiş Kıvırcık’ı kaybettiğimi düşünmekti.

“Rita, sana söyledim, başka bir kadınım yok.”

Gözyaşlarım sel oldu. “Ama beni hiçbir zaman yanına almıyorsun. Ben küçük bir kız değilim. Senin kadının olmak istiyorum. Seninle her şeyi paylaşmak istiyorum. Ama sen beni önemsemiyorsun.”

“Önemsiyorum, Rita. Senden hoşlanıyorum. İyi birisin.”

“Evet ama beni istemiyorsun, öyle mi?”

“Hayır, o da değil.” Sonunda konuşması biraz hızlanmıştı.

“Beni istiyorsan, benden bir şeyler saklamaktan vazgeç. Bunu kaldırabilirim.”

Gözyaşlarımı onu seçebilecek kadar kuruladım. Gözlerini yummuş ve çenesini sıkmıştı. Doğrudan gözlerime baktı. “Bebeğini bir süre birilerine bırakabilir misin? Benimle bir yolculuğa çıkar mısın?”

İşte yine aynı şey olmuştu. Guy’ı bırakmam gerekiyordu. Hiçbir şey değişmemişti...

“Nereye gidiyoruz?” Beni Oakland’da, evimin yakınındaki odasına götürmesini beklemiştim. Cevap vermedi. Körfez Köprüsü’nün kehribar rengi ışıkları, kahverengi toprak rengi tenini yalayıp geçti ve işte o soğuk, soluk yüzlü bir yabancıydı. Endişelendiğimi göstermemeye çalıştım.

“Ah, şehre gidiyoruz, öyle mi? Ne hoş.” (“Sana çok az ömrüm kaldığını söylemiş miydim? Beyin tümörüm var ve doktorlar en fazla altı ayım kaldığını söylediler.” Yıllar evvel, bir tecavüzcü ya da

katille karşılaşırsam söyleyeceğim şeyleri planlamıştım. *"Ameliyat edemiyorlar. Beyinciğimin çok yakınında."*)

Troubadour sokaklara bakındı ve birine girdi. Rıhtımda olduğumuzu fark edince korktum. Tanrım, yanımdaki adam muhtemelen bir tür deliydi ve bunlar da hayatımın son dakikalarıydı. Yine de çığlık atamıyordum.

Arabayı iskelede park etti.

"Haydi gel, Rita."

"Ama nereye gidiyoruz?"

"Sana bir şey göstereceğim."

Konuşmasında bir kesinlik vardı ve başıyla sokağın karşı tarafını işaret etti. Solgun bir ışık, üzerinde 'Otel' yazan tabelayı aydınlatıyordu. Çığlık atmadığım için memnundum. Bir otele gelmiştik. Belki de evi çok sıcaktı ve bana işin raconunu göstermek için bir otele getirmişti. Tren raylarının geçtiği yol boyunca, sislerin içinden onu takip ettim.

Doğrudan resepsiyona ilerledi ve tebeşir beyazı bölmedeki adama, "Bana odanın anahtarını ver," dedi.

Resepsiyondaki adam sözünü ikiletmedi ve ben, biraz sarsılmış bir halde, onu izlemeye devam ettim. Birtakım uç fantezilerini gerçekleştirdiği bir odası mı vardı?

Anahtarı çevirip kapıyı açtı ve çekinerek içeri girdim.

İlk izlenimim, sabahın erken saatinde bir şehrin otobüs terminalinde olduğumdu. Odanın her yerinde oturmuş ya da uzanmış insanlar vardı. Üç beden yatağa uzanmıştı, kadınlar ve erkekler sırtlarını duvara dayamış halde yerde oturuyorlardı. Sandalyelerde oturmuş iki kadın vardı ve hepsi, zenciler ve beyazlar, uyanıyor ya da uykuya dalıyor ya da mışıl mışıl uyuyorlardı. İçeri girdiğimizi kimse fark etmemişti.

Troubadour loş ışığın altında bana döndü.

"Gel." Sersemlemiş ve uyuşuk zihnimi uyandırmaya çalıştım, ama durumu anlayamıyordum.

Önümdeki manzaranın ne olduğunu anlamak bir dakikamı aldı. Burası müptelalar için bir batakhaneydi. Korku hissi yüzüme ve boynuma doğru yükseldi ve odanın önümde titremesine sebep oldu. Uyuşturucuları denemek için kendimi hazırlamıştım, ancak bu çirkin teşhiri hesaba katmamıştım. Son derece sefil haldeki insanların kafa sallamalarını ve kaşınmalarını seyrederken, kendi masumiyetimin ne denli gerçek olduğunu hissettim. Ayışığı kadar saftım ve hayata yeni başlamıştım. Aptalca hareketlerim gençliğin verdiği beceriksizlikten kaynaklanıyordu ve hoş görülmesi gerekiyordu.

Arkamı dönüp kapıya ulaşmak isteyerek elimi çekmeye çalıştım ama Troub tutmaya devam etti.

“Gel. Bir şey göstermek istiyorum.”

Çığlık atıp, müptelaları rüyalarından uyandırmaktan korkuyordum. Eğer elimi kurtarıp lobiye ulaşabilirsem, resepsiyondaki adam polise gitmeyeceğimi anlayıp oradan kaçmama izin verir miydi?

Troub beni çekti ve uzanmış bacakların üzerinden atlayarak tuvaletin açık kapısına doğru ilerledik.

Tuvalete girdiğimizde Troub ceketini çıkarıp bana verdi. Gömleğinin kolunu sıvadı. Zaman, Troub ve benim için sanki suyun altında yüzüyormuşuz gibi akıp gidiyordu. Lavabodan bir kaşık aldı ve cebinden ufak, kare bir kâğıt çıkardı.

Duyma, tat alma ve dokunma duyuları tamamen yok olmuştu, ancak hiç bu kadar net görmemiş ve bu kadar keskin koku almamıştım.

Tozu kaşığa serpti ve üzerine biraz su ekledi. Karışım yavaş yavaş kaynayana dek, kaşığın altına üç kibrit tuttu. Tatlı koku burun deliklerime doldu ve dilimi çözüverdi. “Yapma, Troub. Lütfen yapma.”

“Kapa çeneni ve beni izle.” Kravatıyla dirseğinden yukarıya bir düğüm attı ve dişiyle düğümü iyice sıktı. Ardından kirli bir tasın

içinden bir şırınga alıp sıcak sıvıyla doldurdu. Kolunda pek çok yara izi vardı ve siyah derisi yer yer mor ve sarı renkte berelerle doluydu. İğneyi yara izlerinden birine sapladı ve hareket ettirdi, ardından çıkarıp bir diğerini denedi.

“Lütfen, Troub.”

“Kapa çeneni ve şunu izle.”

İğne yeni kabuk bağlamış yaralarından birine battı ve sarı iltihap dışarı fışkırarak kolundan bileğine doğru akmaya başladı.

Yaşadığım şoktan donan gözyaşlarım, bana her zaman çok iyi davranmış olan adamın kendi etine iğne saplayıp acıyı ve çirkinliği yok sayarak deşmesini görünce çözülüverdi.

İğne yerini buldu ve birkaç damla eroinin karıştığı kanı, kaldırdığı kolu boyunca yılan gibi kıvrıldı. Dişiyle kravatını gevşetti ve sanki gözlerimle röntgen çekebiliyormuşum gibi, uyuşturucunun beynine ulaşmasını seyrettim. Yüz kasları gevşedi ve bedeni duvara yaslandı.

“Sen de ister misin?” Ağır dudaklarının ardından çıkan ağır bir soruydu bu.

“Hayır.”

“Emin misin? Senin için de hazırlayabilirim.” Baş sallanıyordu ama gözlerini üzerime dikti.

“Eminim. İstemiyorum.”

“O halde bana bu boktan şeyi kullanmayacağına söz vermeni istiyorum. Bu yüzden buna ‘boktan’ diyorlar. Sen tatlı bir hanımefendisiz, Rita. Değiştiğini görmek istemiyorum. Seni bulduğum gibi kalacağına söz ver. Tatlı.”

“Söz veriyorum.”

“Arabada biraz dinlenmeme izin ver, ardından seni eve bırakırım.”

Yarım saat boyunca arabada yığılıp kaldı ve o sırada onu seyrettim.

Adamın iyi yürekliliğini düşündüm. Daha önce onu bana vereceği güvence için istemiştim. Başs sarkar, salyası aralık ağzından kanı gibi yavaşça çenesine doğru akarkense onu sevdim. Kimse benimle bu kadar ilgilenmemiştir. Bana bir ders verebilmek için kendini feda etmişti ve ben de karanlıkta, iskeleden gelen kokularla dolu arabada otururken almam gereken dersi almıştım. Yeraltı dünyası tam bir hengameydi ve pek çok sakini kanalizasyondaki kemirgenler gibi etrafta koşturup duruyordu. Sarp kayalıkları yürümüş ve her şeyi görmüştüm; bocaladığım bir anda, bir adamın fedakârlığı beni uçurumdan uzağa sürüklemişti.

Bir süre sonra uyandı ve Oakland'a geri döndük. Evimin önüne geldiğimizde ona evdeki kıyafetleri alması gerektiğini söyledim. Şehre geri dönmeye karar verdiğimi açıkladım.

Bana, "Sat onları, paraya ihtiyacın var. Bir bebeğin var. Dışarıda başka pek çok mağaza ve pek çok kıyafet var," dedi.

Ertesi gün kıyafetleri, çantalarımı ve Guy'ı alıp annemin evine döndüm. Hayatımla ilgili ne yapacağıma dair hiçbir fikrim yoktu, ama bir söz vermişim ve masumiyetime kavuşmuştum. Onu bir daha kaybetmeyeceğime yemin ettim.

*“İlginç, hayat dolu, komik ve bilgece. . .
Angelou bir şarkı gibi, hakikat gibi yazıyor.”*

THE NEW YORK TIMES BOOK REVIEW

Maya Angelou hayata yenik başlar: Henüz on yedi yaşındadır, zencidir, kadındır ve bekâr bir annedir. Üstelik, parası ve hayatta ne yapmak istediğine dair hiçbir fikri yoktur. Bebeğine bakabilmek için kötü restoranlarda aşçılık yapar, orduya yazılmayı düşünür, gece kulüplerinde dans eder, uyuşturucu kullanır, hatta bir genelevde bile çalışır. Sık sık âşık olur, beyaz atlı prensin onu kurtaracağına dair hayaller kurar, oysa hayatın gerçekleri bambaşkadır. Genç Maya, bütün engellere rağmen asla boyun eğmez ve kendini aramaktan vazgeçmez.

Maya Angelou'nun otobiyografik romanlarının Modern Klasikler serisinde yayımladığımız ilk halkası *Kafesteki Kuş Neden Şakır, Bilirim*'in kaldığı yerden devam eden *Benim Adımla Toplanın*, genç bir kadının dünyayı ve kendini keşfetmesinin hikâyesi. Angelou zorluklarla dolu geçmişini umut, mizah ve şefkatle anımsıyor. Yolu bir kez olsun şaşırmış herkes için ilham verici bir roman.

“Angelou gözüpek, pervasız, toy genç kızlığının süslenmeye ihtiyacı olmayan hikâyesini samimiyetle anlatıyor.”

THE NEW YORKER

EVEREST

www.everestyayinlari.com

[f/everestyayinlari](https://www.facebook.com/everestyayinlari)

[t/everestkitap](https://www.instagram.com/everestkitap)

[@everestyayinlari](https://www.instagram.com/everestyayinlari)

